

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กริช อัมโภชน์. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง 2533. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

ก่อ สวัสดิ์พานิช. "การอบรมครูประจำการ", ใน หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2519.

เกษม ศิริสัมพันธ์. "การจัดการศึกษาในทัศนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ", สารพัฒนาหลักสูตร (มีนาคม 2525) : 11.

เกตุมนี มากมี. การสอนของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนที่ได้รับการฝึกอบรมครูประจำการในการสอนสอดแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ชจรศักดิ์ หาญณรงค์ และวิรัชพร สวัสดิ์คานนท์ "การจัดโครงการฝึกอบรม" ใน คู่มือปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่อบรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สรรพสามิตร, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด, 2537.

— . เอกสารและผลงานวิจัยการจัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร, 2536.

— . แนวการจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

— . คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529.

— . เอกสารชุดฝึกอบรมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

— . รายงานการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.

— . เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาพ.ศ. 2537. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2538.

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารชุดฝึกอบรม หน่วยที่ 1
พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2528.
- คำไย แทนคำ. การนำเสนอโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสมรรถภาพทางวิชาการแก่ครูวิชาการ
กลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์
 ปรญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- จรรยา เลี่ยมสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้
รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและวิธีสอนแบบบรรยาย.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร, 2527.
- จารุณี บุญคง. ความต้องการการนิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กของครูโรงเรียนประถมศึกษา
เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
 2530.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์ หลักและการสอนพื้นฐานการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ชมพู โปษกะบุตร. การศึกษามโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลที่เรียนแบบศูนย์
การเรียน. วิทยานิพนธ์ปรญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. เอกสารเสริมประสบการณ์การอบรมศึกษานิเทศก์. ม.ป.ท, ม.ป.ป.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2520.
- _____. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพมหานคร:
 ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- _____. เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- ชาญชัย ลิวิตรังสิมา และ เจริญวิทย์ ฤทธิประศาสตร์. การพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ มหานคร:
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- ชูลี ช่วยเอื้อ. การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปรญญามหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

- ทศีย์ เอี่ยมละออ. ความต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของ
เด็กเล็กในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- กิตานา แทมมณี และคณะ. หลักและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ทรงชัย สันติวงศ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ทวารวณ เตมียบุตร. การบริหารการฝึกอบรมตนเองของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพานิชยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2522.
- น้อย ศิริโชค. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: โอเคเอ็นเอสโตร์, 2524.
- นิตยา สุวรรณศรี. การศึกษาก่อนวัยเรียน. ต้นอ้อ: กรุงเทพมหานคร, 2535.
- บัณฑิต อินทรชั้น. การบริหารงานบุคคลและการสัมมนาบุคคล. กรุงเทพมหานคร:
พีรพัฒนา, 2526.
- บุษบัน สุนทรสารทูล. การสักร่างชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2521.
- เบญจา แสงมะลิ. ศูนย์เด็กในฝัน. ใน ที่ระลึกวันเกษียณกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์เนติศึกษา, 2518.
- _____. และคนอื่นๆ. วิชาอนุบาลและเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2522.
- ประคอง กรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ปทุมธานี: บริษัทศูนย์หนังสือ
คร.สง่า, 2528.
- _____. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.
- ประภาเพ็ญ, สวิง สุวรรณ. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. สาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531

- ประเสริฐ กูเงิน. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เส้นตรง โดยใช้ศูนย์การเรียนกับการเรียนเป็นชั้นเรียนปกติ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ปัญญา การพาณิชย์และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครู ระหว่างปี พ.ศ. 2521-2534. เอกสารประกอบการอบรมศึกษานิเทศก์ ม.ป.ท., 2535.
- เป็รื่อง กุมท. เน็คการฝึกอบรมทางเทคโนโลยีและนวมกรรมทางการศึกษา. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- พิศิษฐ์ ต้นทวนิช. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะการสอนเฉพาะด้านสำหรับครูประจำการ สุนทร:ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา, คณะวิชาครุศาสตร์, 2533.
- พจน์ย์ เทียมศักดิ์. การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- พลสิทธิ์ โพธิ์ศรีทอง. ความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรม:ข้อสังเกตจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกถึงผู้จัด วิทยากร และผู้เกี่ยวข้องในการฝึกอบรม. ครูปริทัศน์ ฉบับที่ 4 ปีที่ 16 (ตุลาคม-ธันวาคม 2534): 94-95.
- พัทรี วงจรัสรังสี. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วย "แผ่นดินของเรา" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบศูนย์การเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- พิตกัน สุจำนงค์. หลักการฝึกอบรมแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร:โอเคเอ็นส์โตร์, 2523.
- สุพลี มานะภักดี. การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมครูประถมศึกษา เกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ ของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง 2533. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ศรีอรุณ เรศานนท์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร:คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.

- ศิริพันธ์ มณีรัตน์. ระบบการฝึกอบรมโดยใช้สื่อประสมสำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยวัฒนาพานิช,
 2526.
- สมาน อัสวภูมิ. การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องการนิเทศแบบคลื่นสำหรับครูระดับ
มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชาหลักและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา.
 กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- . เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2528.
- สุนันต์ กุ๋นงษา. การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์
เรื่อง เครื่องปั้นดินเผาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สุรศักดิ์ นานานกุล และคณะ. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ: ทวีการพิมพ์, 2527.
- สุรินทร์ ศรีศิริ. "ครูดีนั้นเป็นอย่างไร", วิทยากร 71 (กรกฎาคม 2521): 14-17.
- โสรัจ สุจริตกุล และอมร รัชชาสัย. การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- สมคิด เมตไตรพันธ์, พันโท. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสมรรถภาพการทำงาน
เป็นกลุ่มสำหรับผู้นำท้องถิ่นระดับหมู่บ้านในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปริญญา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สมคิด บางโม. "ความสูญเปล่าในการฝึกอบรมผู้บริหาร", มิตรครู (25 สิงหาคม
 2526): 37-38.
- สมบูรณ์ ตันยะ การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอน
ของครูประจำการระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปริญญา มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- สุรินทร์ ศรีศิริ. "ครูดีนั้นเป็นอย่างไร", วิทยากร 71 (กรกฎาคม 2521): 14-17.
- เสาวลักษณ์ สิงห์โกวินท์ และกมล อุดลพันธ์. การพัฒนาบุคคล. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์
 การพิมพ์, 2527.

เสนาะ ตีเนาว์ และคนอื่นๆ. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวิทยศึกษ หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2535.

หลักสูตรการอนุบาลศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

อรุณ รัชชธรรม. พฤติกรรมข้าราชการไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2524.

อัมพร ศุภชาติวงศ์. การฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกรรมการข้าราชการพลเรือน, ม.ป.ป.

อาภรณ์ ปรีดาสุวรรณ. การสอนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการฝึกอบรมครูประจำการฯ การสอนสอดแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

อ่ำไพ สุจริตกุล. ผู้รวบรวมกลวิธีการสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วงศ์สว่างการพิมพ์, 2530.

อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. "ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล", ในแต่ละรุ่นด้วยรัก ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ภาษาอังกฤษ

Arciniga, G.M. Teacher Inservice Education Model. Dissertation Abstracts International 33(3) September 1972:1255-A.

Beach, D.S. The Management of People at Work. New York: The Macmillan Co., 1971.

Brewer, J., A. Introduction To Early Childhood Education Preschool Though Primary Grades. MA: Allyn and Bacon, 1992.

Cart.D.,s. A Comparative Analysis of an Adult Learning Center and Formal Adult Education Progress with Preference to Selected Variables. Dissertation Abstracts International 34 (January 1974).

- Chan, B. Po-King. Early Childhood Education And Kindergarten Teacher Training In the People's Republic Of China. Dissertation Abstracts International - A 49/11, p.3335. May 1989.
- Dale S. Personnel: The Management of People at Work. 3rd.ed. New York:Macmillan Co., 1975.
- Day, B. Early Childhood Education Creative Learning Activities. 3 rd. New Yorks: Macmillan Publishing Co., 1988.
- Dewey, J. Experience Education. New York: Macmillan, 1938.
- Doescher, S.M. Impact of Prosocial Classroom and Home Learning Programs on Preschool Children Prosocial Behavior Dissertation Abstracts international 47/04A, p1179, 1986.
- Don, A. and Welfy, D. R. The Teacher Aids in the Instruction Team. McGraw Hill Book Company, 1976.
- Drake, K. Complexity of Classroom Environment and Six Years Old Children (Learning Centers Time on Task Educational Contracts). Dissertation, The University of North Carolina at Chapel Hill. 1986.
- Dutt, B. C. Instruction and Research in Education Administration. Delhi Central Institute of Education Delhi University, 1961.
- El-Mehdiwi, Omar. A Study of the Priority of Elementary Teachers for In-Service Education in the School Districts of Behghazi and Tripoli. Dissertation Abstracts International 38(12) Part17155-A-7156,-A, June 1978.
- Erikson, E. and Carlton W.H. Administering Instructional Media Programs. New York: Macmillan Co, 1968.
- Eraut, M. In-service Education for Innovation (Occasional Paper 4). National Council for Educational Technology, 1972.

- Flemming, B. M. and others. Resources for Creative Teaching in Early Childhood Education. Washington D.C.:Marcount Brace Jovanovich Publishers, 1977.
- Flippo, E. B. Principle of Personal Managment. 3rd Edition. New York: Hill Book Co. Inc, 1966.
- Floyd, S. M. The Development of Teacher Training Principles from Identified Teacher Concerns Related to Mainstreaming in a Day Care Center. Dissertation Abstracts International - A 49/11, p. 3335, May 1989.
- Gardon L. Practical Applications of Research. PHI DELTA KAPPA 3 (March 1983): 4.
- Giles, M. H. Learning Center:Designs for Learning and Living Dissertation Abstracts International 6:3383-A, October 1975.
- Hamilton, D. S., Fleming, B. Parodies, S. and Hicks, J. D. Resources for Creative Teaching in Early Childhood Education 2nd Edition. Florida:Harcourt Brace Jovanovich, Inc.,1990.
- Harries, B. M. Supervisory Behavior in Education. N.J.:Prentice-Hall, 1963.
- Macrides, C.,C. The Priority of Percieved In-Service Need of Secondary School Teacher in Cyprus. Dissertation Abstracts International 39 (6) : 3526-A, December 1978.
- McCarthy, J. P. A Study of Perception of Students' Teachers and Administrators toward the Learning Center in Selected Secondary School. Dissertation Abstracts International Vol.37 No.9 (March 1977), P.1347-A.
- Nadler, L. Institute of Certified Professional Managers Personal Skills for the Manager. Illnoise:Dow Jones-Irwin, 1982.

- Nicholson, b.and Woolf, J. Design for an In-Service Education Model for General Education and Special Education Elementary Teachers and an Assessment of their Percieved Needs. Dissertation Abstracts International 35(7) : 4101-A, January 1977.
- Reat, L. A. A Comparison of Three Transfer of Training Strategies in Early Childhood Inservice Teacher Training. Dissertation Abstracts International 48/06A p 1392, 1987.
- Schickedanz, J. York, M. Stewart, I. & White, D. Strategies for Teaching Young Children. New Jersey: Prentice-Hall, 1983.
- Sullivan, H. S. Child Development :The Emerging Self. New York: Prentice-Hall International. Inc. 1956.
- Wesbury, R. P. To Design and Field Test and In-Service Education/ Curriculum Development Model, Dissertation Abstracts International 36(2):001-A, August, 1975.
- Whettier, R. H. Relationship of Learning Center Experience to Change in Attitude and Achivement of Girls and Boys. Dissertation Abstracts International Vol.35 No.2 (1973), p.216A.
- Williams, S., L. A Didactic Classroom Management Workshop Versus An Intensive Teacher Praise and Their Children's On-Task Behavior. Dissertation Abstract International -B 48/07, p.2121, January 1988.

การพนัน

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนัส บุษย์สวัสดิ์
อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์
อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาศาสตร์
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
3. อาจารย์บังอร พุ่มสะอาด
ศึกษานิเทศก์ 8
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. อาจารย์จินตนา ปรีदानันต์
นักวิชาการ กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. อาจารย์ชูลี ชั่วเอื้อ
นักวิชาการ กองนโยบายและแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ภาคผนวก ข

การคำนวณค่าทางสถิติ

1. ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐาน
2. การคำนวณหาค่าความถี่ของแบบทดสอบความรู้เรื่องศูนย์การเรียน
3. การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนการสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียน
4. การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง
5. การหาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 6 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวจําแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	หมายเหตุ
ครอบครัวที่เป็นกลุ่มประชากรมีสถานภาพ ดังนี้		
เพศ เพศหญิง	10	
ระดับอายุ 36-40 ปี	7	
41-45 ปี	2	
50 ปีขึ้นไป	1	
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี	10	
แยกตามเอกดังนี้		
-สังคมศึกษา	3	
-ภาษาไทย	2	
-โภชนาการ	2	
-ประถมศึกษา	1	
-คณิตศาสตร์	1	
-ภาษาอังกฤษ	1	
ประสบการณ์การสอน		
-สอนระดับประถมศึกษามาก่อน		
ระยะเวลา 1-5 ปี	1	
6-10 ปี	7	
16-20 ปี	2	

ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 6 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานจำนวนครูอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	หมายเหตุ
-สอนระดับอนุบาล		
ระยะเวลา 1-5 ปี	7	
น้อยกว่า 1 ปี	1	
เป็นครูประจำชั้นอนุบาล	10	
-งานที่รับผิดชอบพิเศษ		
งานวิชาการ	2	
งานพัสดุ	1	
งานบริการ	1	
งานธุรการ	1	
งานแนะแนว	1	
งานอาคารสถานที่	1	
งานโครงการอาหารกลางวัน	1	
งานสหกรณ์ในโรงเรียน	1	
งานกิจการนักเรียน	1	
ประสพการณ์การประชุม อบรม สัมมนาตามแผน	10	
การจัดประสพการณ์ของ สปช.		
ประสพการณ์การอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้	0	
ครูอนุบาลมีความพอใจในการสอนชั้นอนุบาล	6	
ครูอนุบาลไม่เต็มใจสอนเพราะไม่มั่นใจว่าจะสอนได้ดี	4	

ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 6 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานจำนวนครูอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	หมายเหตุ
1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องศูนย์การเรียนรู้		
สำหรับเด็กอนุบาล		
1.1 สำคัญของศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล	10	
1.2 องค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ระดับอนุบาล	10	
1.3 การจัดกิจกรรมในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้	10	
1.4 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล	10	
1.5 ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ในระดับอนุบาล	10	
2. ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำ		
แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้		
2.1 แนวคิดในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	10	

ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 6 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานจำนวนครูอำนวยการจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	หมายเหตุ
2.2 องค์ประกอบของแผนการสอนแบบ ศูนย์การเรียน	10	
2.3 วัตถุประสงค์ของการทำแผนการสอน แบบศูนย์การเรียน	10	
2.4 ลักษณะของแผนการสอนแบบศูนย์ การเรียน	10	
2.5 ขั้นตอนการทำแผนการสอนแบบ ศูนย์การเรียน	10	
-การกำหนดหัวเรื่อง การแบ่งเนื้อหา	6	
	4	
-การกำหนดแนวคิด	5	
	5	
-การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	7	
	3	
-การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ในศูนย์การเรียนต่างๆ	10	
-การใช้สื่อ	10	
-การประเมินผล	10	

ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 6 (ต่อ) ข้อมูลจำนวนครูอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	หมายเหตุ
3. ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียน		
การสอนแบบศูนย์การเรียน		
3.1 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน	10	
3.2 การจัดกิจกรรมก่อนเข้าศูนย์การเรียน	10	
3.3 การจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียน	10	
3.4 บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	10	
3.5 การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	10	

ตารางที่ 7 ค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเรื่องศูนย์การเวกเตอร์

ข้อที่	p	q	pq	D	ข้อที่	p	q	pq	D
1	.80	.20	.16	.20	21	.65	.35	.23	.30
2	.70	.30	.21	.20	22	.80	.20	.16	.20
3	.75	.25	.19	.30	23	.65	.35	.23	.20
4	.80	.20	.16	.20	24	.65	.35	.23	.30
5	.70	.30	.21	.20	25	.45	.55	.25	.20
6	.55	.45	.25	.30	26	.45	.55	.25	.50
7	.30	.70	.21	.20	27	.75	.25	.19	.30
8	.40	.60	.24	.20	28	.70	.30	.21	.40
9	.70	.30	.21	.20	29	.75	.25	.19	.30
10	.35	.65	.23	.30	30	.35	.65	.22	.30
11	.70	.30	.21	.20	31	.50	.50	.25	.20
12	.70	.30	.21	.40	32	.45	.55	.25	.30
13	.60	.40	.24	.20	33	.30	.70	.21	.20
14	.60	.40	.24	.40	34	.25	.75	.19	.30
15	.75	.25	.19	.30	35	.65	.35	.23	.30
16	.70	.30	.21	.20	36	.40	.60	.24	.40
17	.80	.20	.24	.20	37	.60	.40	.24	.20
18	.70	.30	.21	.20	38	.55	.45	.25	.50
19	.50	.50	.25	.20	39	.30	.70	.21	.20
20	.20	.80	.16	.20	40	.60	.40	.24	.40

1. การคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบความรู้เรื่อง
ศูนย์การเรือนของครูอนุบาล ใช้สูตรริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20 โดย
อาศัยความยากง่ายของแบบทดสอบหรือสัดส่วนของจำนวนที่ทำแบบทดสอบได้และไม่ได้
คะแนนจะเป็น 0:1 คือตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

$$K-R20 : r_{xx} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{S_x^2} \right]$$

r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

K = จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด

p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อผิด ($q = 1-p$)

pq = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

(ผลคูณของสัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกและตอบผิด)

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องศูนย์การเรือน

$$n = 40$$

$$pq = 8.7$$

$$S_x^2 = 47.89$$

$$K-R20 : r_{xx} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{S_x^2} \right]$$

$$\begin{aligned} r_{xx} &= \frac{40}{39} \left[1 - \frac{8.7}{47.89} \right] \\ &= 1.03 (1 - .18) \\ &= 1.03 (.82) \\ &= 0.84 \end{aligned}$$

ค่าความเที่ยงของข้อสอบจากการคำนวณมีค่า = 0.84

ตารางที่ 8 แสดงการหาค่า t ในการสอบของครูอนุบาลก่อนและหลังการฝึกอบรม

คนที่	คะแนนการสอบ		D	D ²
	ก่อนการฝึกอบรม	หลังการฝึกอบรม		
1	22	29	7	49
2	22	32	10	100
3	25	33	8	64
4	20	30	10	100
5	26	34	8	64
6	18	30	12	144
7	25	33	8	64
8	20	34	14	196
9	23	35	12	144
10	26	33	7	49
			96	974

2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนการสอบหลังการฝึกอบรม เรื่องศูนย์การเรีนของครูอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทดสอบค่า ที (t-test) จากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

D = ผลต่างของคะแนนการสอบของครูอนุบาลก่อนและหลังการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรีน

D² = ผลรวมของผลต่างกำลังสองของการสอบครูอนุบาลเรื่องศูนย์การเรีน

N = จำนวนครูในกลุ่ม

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}} \quad t = 12.58$$

$$= \frac{96}{\sqrt{\frac{10 (974 - 9516)}{9}}}$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 df (N-1) = 9 มีค่าเท่ากับ 1.833 ค่าที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 12.58 มากกว่า 1.833 แสดงว่าครูอนุบาลมีความรู้เรื่องศูนย์การเรีนมากขึ้น หลังจากได้รับการฝึกอบรมเรื่องนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองได้ดังนี้

สูตร	E_1	=	E_2
	E_1	=	$\frac{\bar{X} \times 100}{A}$
	E_2	=	$\frac{\bar{F} \times 100}{B}$
แทนค่า	E_1	=	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	E_2	=	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ยของแบบฝึกหัดหรืองาน
	$\bar{F}$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังศึกษาชุดฝึกอบรม
	A	=	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกแบบฝึกหัด
	B	=	คะแนนเต็มของการศึกษาชุดฝึกอบรมทุกกิจกรรม การปฏิบัติ

ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 1

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\bar{X} \times 100}{A}$$

$$\bar{X} = 40.6$$

$$A = 50$$

$$E_1 = \frac{40.6 \times 100}{50}$$

$$= 81.2$$

$$E_2 = \frac{\bar{F} \times 100}{B}$$

$$\bar{F} = 8.4$$

$$B = 10$$

$$E_2 = \frac{8.4}{10} \times 100$$

$$E_2 = 84$$

$$E_1 : E_2 = 81.2 : 84$$

ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรวมตัวคนเลงเล่มที่ 2

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\bar{X} \times 100}{A}$$

$$\bar{X} = 28.8$$

$$A = 35$$

$$E_1 = \frac{28.8 \times 100}{35}$$

$$E_1 = 82.28$$

$$E_2 = \frac{\bar{F} \times 100}{B}$$

$$\bar{F} = 8.6$$

$$B = 10$$

$$E_2 = \frac{8.6 \times 100}{10} = 86$$

$$E_1 : E_2 = 82.28 : 86$$

ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 3

$$E_1 = E_2$$
$$E_1 = \frac{\bar{X} \times 100}{A}$$

$$\bar{X} = 32.2$$

$$A = 40$$

$$E_1 = \frac{32.2 \times 100}{40}$$

$$E_1 = 80.5$$

$$E_2 = \frac{F \times 100}{B}$$

$$F = 8.3$$

$$\bar{B} = 10$$

$$E_2 = \frac{8.3 \times 100}{10}$$

$$E_2 = 83$$

$$E_1 : E_2 = 80.5 : 83$$

ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับที่จะใช้ในการฝึกอบรม เพราะค่า $E_1 : E_2$ มีค่าเกินร้อยละ 80 ดังนี้ เล่มที่ 1 ค่า $E_1 : E_2 = 81.2 : 84$ เล่มที่ 2 ค่า $E_1 : E_2 = 82.28 : 86$ และเล่มที่ 3 ค่า $E_1 : E_2 = 80.50 : 83$

(ท้ายองค์ พรหมวงศ์ 2521)

ตารางที่ 9 ความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาล
เรื่องศูนย์การเรียน

พฤติกรรมการสอน ของครู	ผู้สังเกตคนที่ 1		ผู้สังเกตคนที่ 2		ความแตกต่าง
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน	28	.25	33	.26	.01
การจัดการในห้องเรียนศูนย์การเรียน	26	.23	30	.24	.01
การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	58	.52	62	.50	.02
รวม	112		125		.04

5. หาความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมของ สก๊อต

$$T_c = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

= ความเชื่อมั่นของการสังเกต

P_o = อัตราส่วนของ ความน่าจะเป็น (Probability) ของการสังเกตพฤติกรรมได้ตรงกันของผู้สังเกต 2 คน ซึ่งหาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 กับค่าผลรวมของผลต่างระหว่างของค่าสังเกตพฤติกรรมของผู้สังเกต 2 คน

P_e = อัตราส่วนของความน่าจะเป็น (Probability) ของการสังเกตพฤติกรรมได้ตรงกัน ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน ซึ่งหาได้จากสัดส่วนของคะแนนพฤติกรรมที่มีจำนวนสูงสุดและรองลงมา โดยเลือกจากผู้สังเกตคนใดคนหนึ่งก็ได้ นำค่าทั้งสองมาขงกำลังสอง

แล้วนำมารวมกัน

ค่า ที่คำนวณได้จะมีค่าสูงสุดไม่เกิน 1

$$\begin{aligned}
 P_o &= 1 - .04 \\
 &= .96 \\
 P_e &= (.50)^2 + (.26)^2 \\
 &= .25 + .068 \\
 &= .318 \\
 &= \frac{.96 - .318}{1 - .318} \\
 &= 0.94
 \end{aligned}$$

แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตเพียงพอ ที่จะนำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียน
การสอนของครู เพราะค่าที่คำนวณได้มีค่า = 0.94

(ประกอบ ตารางสูตร, 2528)

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
2. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องศูนย์การเรียน
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
4. คู่มือการใช้แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
5. แบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียน
6. แบบประเมินชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ความต้องการฝึกอบรมของครูอนุบาล เรื่องศูนย์การเรียนรู้

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2536 ซึ่งต้องการนำข้อมูลที่ได้ไปจัดการฝึกอบรมครูอนุบาล เรื่องศูนย์การเรียนรู้ โดยเฉพาะในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจ เรื่องศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล การจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูอนุบาลที่เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในระดับนี้ ในฐานะที่ท่านเป็นครูอนุบาลในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบางปะอิน จึงควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่ จะนำไปพัฒนาความรู้ความ สามารถให้กับครูอนุบาล ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อตาม ความเห็นของท่าน เพื่อจะนำไปจัดโปรแกรมการฝึกอบรมครูอนุบาลในเรื่องศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัย ขอรับรองว่าข้อมูลที่ท่านตอบมาให้ทั้งหมดถือเป็นความลับ และจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับสภาพของครูอนุบาล มี 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ตามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์การเรียนรู้มี 20 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบคุณครูอนุบาลที่ให้ความร่วมมือ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามสภาพที่เป็นจริง

1. ชื่อ.....โรงเรียน.....

ชั้นที่สอน.....จำนวนเด็กที่สอน.....คน

2. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

3. อายุ

( ) ต่ำกว่า 20 ปี

( ) 21-25 ปี

( ) 26-30 ปี

( ) 31-35 ปี

( ) 36-40 ปี

( ) 41-45 ปี

( ) 46-50 ปี

( ) 50 ปีขึ้นไป

4. วุฒิกการศึกษาชั้นสูงสุด

( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

วิชาเอก.....

วิชาโท.....

( ) ปริญญาหรือเทียบเท่า

วิชาเอก.....

วิชาโท.....

( ) ปริญญาโท

สาขาวิชา.....

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์การสอน

เคยสอนชั้นประถมศึกษามาก่อนเป็นเวลา

( ) น้อยกว่า 1 ปี

( ) 1-5 ปี

( ) 6-10 ปี

( ) มากกว่า 10 ปี คือ.....ปี

สอนชั้นอนุบาลเป็นเวลา

( ) น้อยกว่า 1 ปี

( ) 1-5 ปี

( ) 6-10 ปี

( ) มากกว่า 10 ปี คือ.....ปี

6. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

( ) ครูประจำชั้น

( ) ครูช่วยสอน

( ) ครูพิเศษ

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. งานที่รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) สอนประจำชั้นประถมศึกษา

( ) งานธุรการ

( ) งานการเงิน

( ) งานปกครอง

( ) งานพัสดุ

( ) งานแนะแนว

( ) งานบริการ

( ) งานด้านอาคารสถานที่

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านเคยผ่านการอบรม คุุณงานเกี่ยวกับการสอนชั้นอนุบาลหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

9. ถ้าท่านผ่านการอบรม ประชุม สัมมนา หรือศึกษาดูงานในเรื่องเกี่ยวกับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

9.1 การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในเรื่องต่อไปนี้

- ( ) การเขียนแผนการสอน
- ( ) การจัดทำสื่อสำหรับเด็กอนุบาล
- ( ) หลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาล
- ( ) การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับอนุบาล
- ( ) เทคนิคการจัดกิจกรรมต่างๆ
  - ( ) วงกลม
  - ( ) การเคลื่อนไหวและจังหวะ
  - ( ) กิจกรรมสร้างสรรค์
  - ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ( ) การวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กอนุบาล

9.2 การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

9.3 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่น (โปรดระบุ).....

10. ท่านพอใจกับงานการสอนในระดับชั้นอนุบาลหรือไม่

- ( ) พอใจ
- ( ) ไม่พอใจ

ถ้าท่านไม่พอใจ เป็นเพราะอะไร

- ( ) ไม่ถนัดในการสอนชั้นอนุบาล
- ( ) ต้องเตรียมการสอนมาก
- ( ) กังวลว่าจะสอนได้ไม่ดี
- ( ) การสอนต้องใช้สื่อมาก
- ( ) ภาระกิจมีมาก
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนี้เป็นการถามความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้
ในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล
2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
3. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ค่าของคะแนนในแต่ละข้อมีดังนี้

มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด	6	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจมาก	5	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างมาก	4	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	3	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างน้อย	2	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อย	1	คะแนน

ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์การเรียนมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย/ ลงในตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ก	รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ					หมายเหตุ
		6	5	4	3	2	
	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล						
	1. สำคัญสำคัญของศูนย์การเรียนระดับอนุบาล						
	2. องค์ประกอบของศูนย์การเรียนระดับอนุบาล						
	3. การจัดกิจกรรมในห้องเรียนศูนย์การเรียน						
	4. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล						
	5. ประโยชน์ของศูนย์การเรียนในระดับอนุบาล						
	ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	6. แนวคิดในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	7. องค์ประกอบของแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	8. วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	9. ลักษณะของแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	10. ขั้นตอนการทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	- การกำหนดหัวเรื่อง การแบ่งเนื้อหา						
	- การกำหนดแนวคิด						
	- การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม						
	- การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในศูนย์ต่างๆ						
	- การเลือกใช้สื่อการสอน						
	- การประเมินผล						
	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน						
	11. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน						
	12. การจัดกิจกรรมก่อนเข้าศูนย์การเรียน						
	13. การจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียน						
	14. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน						
	15. การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย X กับข้อที่ถูกที่สุด

1. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่พัฒนาการของเด็กก่อนบาล
  - ก. ด้านร่างกาย
  - ข. ด้านสติปัญญา
  - ค. ด้านอารมณ์สังคม
  - ง. ด้านความสวยงาม
2. ครูอนุบาลมีความจำเป็นที่จะต้องรู้เรื่องพัฒนาการสำหรับเด็กก่อนบาลหรือไม่เพราะเหตุใด
  - ก. จำเป็นเพราะเป็นหน้าที่ของครูอนุบาล
  - ข. จำเป็นเพราะต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน
  - ค. ไม่จำเป็นเพราะการสอนเด็กก่อนบาลเหมือนกับการสอนเด็กในระดับอื่น
  - ง. ไม่จำเป็นเพราะการสอนเด็กระดับชั้นอื่นอยู่กับครูมากกว่าตัวเด็ก
3. กิจกรรมในข้อใดที่แสดงถึงการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อมือกับตา
  - ก. การว่ายน้
  - ข. การตัดกระดาษ
  - ค. การโยนลูกบอล
  - ง. การอ่านหนังสือ
4. การกระทำในข้อใดต่อไปนี้เป็นของเด็ก่อนบาลที่แสดงถึงความเคารพในสิทธิของผู้อื่น
  - ก. น้องตนขออนุญาตเพื่อนทุกครั้งที่จะใช้ของๆเพื่อน
  - ข. น้องไก่หยิบของเพื่อนใช้โดยไม่บอกเพื่อน
  - ค. น้องหวานร้องเพลงเสียงดังขณะที่เพื่อนกำลังเรียนกันอยู่
  - ง. น้องโมหยิบเสื้อน้องมาใส่ขณะที่น้องไม่อยู่
5. กิจกรรมในข้อใดที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก
  - ก. การเล่นเกมเดี่ยว
  - ข. การเล่นกับเพื่อน
  - ค. การทดลองปลูกต้นไม้และสังเกตความเจริญเติบโตของต้นไม้ทุกวัน
  - ง. การนั่งฟังครูสอนอย่างตั้งใจ
6. การจัดกิจกรรมในข้อใดที่ควรควรคำนึงถึงมากที่สุดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรีนของเด็ก
  - ก. กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก
  - ข. กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
  - ค. กิจกรรมที่สร้างสรรค์และพัฒนา
  - ง. กิจกรรมที่แปลกและใหม่
7. ศูนย์การเรีนสำหรับเด็กก่อนบาลควรมีลักษณะอย่างไร
  - ก. การจัดประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนให้กับเด็ก
  - ข. การจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมให้เด็ก
  - ค. การจัดประสบการณ์ที่มีกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กเลือกทำตามความสามารถ
  - ง. การจัดประสบการณ์ในด้านการเล่นให้กับเด็ก
8. การจัดศูนย์การเรีนให้กับเด็กก่อนบาล ครูจัดสภาพแวดล้อมในลักษณะใดจึงเหมาะสมมากที่สุด
  - ก. เตรียมทุกอย่างให้พร้อมที่เด็กจะเรีนรู้โดยทำกิจกรรมได้อย่างมีความสุข
  - ข. ควรมีวัสดุที่แปลกใหม่เป็นสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคย
  - ค. จัดกิจกรรมไว้มากมาย
  - ง. จัดเตรียมที่สำหรับให้เด็กได้เล่นหลายๆ
9. ศูนย์การเรีนใดที่สนองต่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก
  - ก. ศูนย์การเคลื่อนไหว
  - ข. ศูนย์วิทยาศาสตร์
  - ค. ศูนย์นำศูนย์ทราย
  - ง. ศูนย์บล็อก
10. ข้อใดต่อไปนี้เป็นส่วนประกอบของห้องเรีนแบบศูนย์การเรีน
  - ก. บริเวณที่โล่งและบริเวณที่ว่าง
  - ข. บริเวณที่เก็บของส่วนบุคคล
  - ค. บริเวณที่เป็นศูนย์การเรีน
  - ง. ถูกทุกข้อ

- 11. ข้อใดที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนให้ได้ผล
  - ก. ครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนถูกต้อง
  - ข. เด็กเข้าใจในการเรียนการสอนแบบ
  - ค. ผู้บริหารเข้าใจอย่างชัดเจน
  - ง. ฝ่ายวิชาการโรงเรียนมีความรู้ถูกต้องชัดเจน
- 12. ถ้าท่านจะจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนให้กับเด็กอนุบาล ท่านจะปฏิบัติอย่างไร
  - ก. สร้างบรรยากาศให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ
  - ข. มีกิจกรรมให้เด็กได้ทำทั้งเดี่ยว กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
  - ค. ครูใกล้ชิดเด็กทุกคน ทำให้สังเกตพัฒนาการของเด็กได้ดีขึ้น
  - ง. ถูกทุกข้อ
- 13. แผนการสอนหมายถึงอะไร
  - ก. ขั้นตอนการเรียนรู้อย่างมีแผน
  - ข. ขั้นตอนการกำหนดกิจกรรมการสอน
  - ค. ขั้นตอนการสอนที่มีผู้ทำไว้ให้
  - ง. ขั้นตอนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์
- 14. ถ้าท่านจะจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนสิ่งแรกที่จะต้องทำคือข้อใด
  - ก. การวางแผนการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
  - ข. กำหนดศูนย์การเรียนว่าจะมีศูนย์อะไรบ้าง
  - ค. กำหนดกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียน
  - ง. ทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 15. สิ่งที่จะต้องปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนคือข้อใด
  - ก. ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ที่มีอยู่
  - ข. ใช้เนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
  - ค. ดึงกิจกรรมที่มีอยู่และคิดกิจกรรมเพิ่ม
  - ง. ถูกทุกข้อ

- 16. การกำหนดหัวข้อเรื่องในการจัดทำแผนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลควรคำนึงถึงสิ่งใด
  - ก. จัดรายละเอียดในเนื้อหาไว้มากๆ
  - ข. จัดเนื้อหาไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
  - ค. เลือกจัดศูนย์การเรียนให้มาก
  - ง. จัดโดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของเด็ก
- 17. การกำหนดแนวคิดที่ควรกำหนดดังนี้
  - ก. เน้นถึงลักษณะของสิ่งที่จะเขียนให้ชัดเจน
  - ข. มีความคิดโดดเด่นเฉพาะตัว
  - ค. ใช้ภาษาเขียนแสดงให้ชัดเจน
  - ง. ถูกทุกข้อ
- 18. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อใดที่เขียนได้ดี
  - ก. เพื่อให้เด็กมีความรู้ในการประกอบอาหาร
  - ข. เพื่อให้เด็กเข้าใจการบวกเลขได้ดีขึ้น
  - ค. เพื่อให้เด็กปลูกผักได้ในเวลาที่กำหนด
  - ง. เพื่อให้เด็กเข้าใจวิธีการเลี้ยงปลา
- 19. ข้อใดต่อไปนี้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แสดงถึงทักษะ
  - ก. น้องตามีความรู้เรื่องการเกิดฝน
  - ข. น้องนัทสามารถที่จะบอกถึงเรื่องการเกิดฝนได้
  - ค. น้องเมททดลองเรื่องการเกิดฝนได้
  - ง. น้องจึงสามารถเขียนคำว่าฝนได้
- 20. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อใดที่แสดงถึงความรู้ลึกซึ้ง
  - ก. เด็กๆชอบเดินสำรวจธรรมชาติมากกว่าที่จะนั่งฟังครูสอน
  - ข. เด็กสามารถวาดภาพได้ตามความคิดสร้างสรรค์
  - ค. เด็กสามารถบอกชื่อผลไม้ของไทยได้อย่างถูกต้อง
  - ง. เด็กสามารถอ่านหนังสือนิทานภาพได้

21. กิจกรรมในข้อใดที่เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
- การฝึกกลิ้งล้อม็อลด้วยการเทียบลงสมุด
  - การอ่านหนังสือนิทาน
  - การนับเมล็ดน้อยหน้าว่ามีจำนวนเท่าไร
  - การทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์
22. ถ้าท่านจะสอนเรื่องอาหารคาวมีประโยชน์ให้กับเด็กอนุบาล ท่านจะเลือกใช้สื่อในข้อใดต่อไป
- ของจริง
  - ของจำลอง
  - รูปภาพ
  - แบบฝึกปฏิบัติ
23. นวัตกรรมหมายถึงการกระทำในข้อใด
- การนำเอาความคิดใหม่ๆมาปรับปรุงการสอนให้พัฒนาขึ้น
  - อุปกรณ์ใหม่ๆที่มีประสิทธิภาพ
  - การสอนที่让孩子ได้เรียนรู้มากขึ้น
  - การใช้วัสดุเพื่อให้เกิดการเรียนรู้
24. การสอนโดยใช้สื่อประสมหมายถึงการสอนแบบไหน
- การสอนเนื้อหาวิชาโดยมีสื่อช่วย
  - การสอนโดยใช้สื่อหลายๆอย่าง
  - การสอนโดยใช้วิธีการหลายๆอย่าง
  - การสอนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์และวิธีการหลายๆอย่างร่วมกัน
25. การใช้สื่อประสมมีประโยชน์อย่างไร
- ช่วยให้เด็กเรียนไม่เบื่อการเรียน
  - ช่วยให้เด็กเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด
  - ช่วยให้ครูได้สอนมากขึ้นกว่าเดิม
  - ถูกทุกข้อ
26. การประเมินผลสำหรับเด็กอนุบาล มีจุดประสงค์ในข้อใด
- ต้องการรู้ความสำเร็จของผู้เรียน
  - ต้องการรู้คุณภาพของผู้สอน
  - ต้องการรู้คุณภาพของหลักสูตร
  - ถูกทุกข้อ
27. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้เน้นสามารถจัดทำกิจกรรมใดได้บ้าง
- กิจกรรมการเคลื่อนไหว
  - กิจกรรมการเล่นนิ้วมือ
  - กิจกรรมการเล่นปริศนาคำทาย
  - ถูกทุกข้อ
28. การจัดกิจกรรมชี้นำเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้มีความจำเป็นอย่างไร
- เพราะเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียน
  - เพราะเด็กชอบกิจกรรมนี้มาก
  - เพราะเป็นการเตรียมตัวครูให้พร้อมที่จะสอน
  - เพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน
29. การจัดการเรียนการสอนในเรื่องหนึ่งๆไม่จำเป็นต้องจัดศูนย์การเรียนรู้ให้ครบทุกศูนย์ก็ได้เพราะเหตุใด
- สถานที่คับแคบเกินไป
  - เด็กเล็กเกินไปไม่สามารถเรียนได้ครบ
  - มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อหาที่ต้องจัดให้เหมาะกับพื้นความรู้ของเด็ก
  - ครูจะเหนื่อยมากเกินไป
30. การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้จะสรุปทบทวนในตอนท้ายเพราะเหตุใด
- เพราะจุดประสงค์ของการเรียนแบบนี้มุ่งให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - เพราะมีเวลามากตอนนั้น
  - เพราะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องที่เรียนดีขึ้น
  - ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

31. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนมีจุดประสงค์ในข้อใด
- เพื่อให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น
  - เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
  - เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในการเรียนแบบศูนย์การเรียน
  - เพื่อให้เด็กมีอิสระที่จะเลือกเรียนได้ตามความสามารถของตน
32. หลักในการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนคือข้อใด
- จัดศูนย์การเรียนต่างๆตามที่ต้องการ
  - จัดศูนย์การเรียนต่างๆตามเด็กต้องการ
  - จัดศูนย์การเรียนตามลักษณะของห้องเรียน
  - จัดศูนย์การเรียนที่มีลักษณะคล้ายๆกันไว้ด้วยกัน หรือไว้ใกล้กัน
33. การใช้รหัสสีมีประโยชน์ในข้อใด
- ช่วยให้เด็กอนุบาลรู้จักสี
  - ช่วยให้เด็กอนุบาลเลือกเข้าศูนย์การเรียนได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว
  - ช่วยให้ครูดูแลเด็กได้สะดวกขึ้น
  - ช่วยให้ห้องเรียนเรียบร้อยขึ้น
34. การทำสัญญาณการเรียนกับเด็กอนุบาลท่านเห็นด้วยหรือไม่เพราะเหตุใด
- ไม่เห็นด้วยเพราะเด็กเล็กเกินไปที่จะรับรู้
  - ไม่เห็นด้วยเพราะเด็กยังอ่านหนังสือไม่ออก
  - เห็นด้วยเพราะครูจะสบาย
  - เห็นด้วยเพราะฝึกความรับผิดชอบของเด็ก
35. เมื่อครูพบว่าเด็กใช้ดินสอสีขีดเขียนลงบนโต๊ะ ครูควรพูดว่าอย่างไร เพื่อช่วยสร้างวินัยให้เด็ก
- อย่าขีดเขียนบนโต๊ะอย่างนี้หึหึ มันสกปรก
  - ขีดเขียนลงบนกระดาษดีกว่านะคะ
  - เดอนี้เป็นเด็กสกปรกไม่พอยังทำให้โต๊ะสกปรกอีก
  - เขียนโต๊ะนี้ต้องตั้งใจจะขีด
36. ในกรณีใดที่ครูควรจะใช้กระบวนการ 4 ขั้น เพื่อสร้างวินัยให้กับเด็ก
- เด็กไม่ยอมเข้าห้องเรียน
  - เด็กนั่งเฉยไม่ยอมร่วมกิจกรรม
  - เด็กเข้ามาในห้องเรียนช้ากว่ากำหนด
  - เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ครูเตือนก็ไม่ฟัง
37. การที่ครูให้ "ดาวแห่งความดี" แก่เด็กที่ทำความดีจนเป็นที่ยอมรับ ท่านคิดว่าจะมีผลต่อใครบ้าง
- ตัวเด็กเอง
  - เพื่อนๆของเด็ก
  - พ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก
  - ถูกทุกข้อ
38. บทบาทของครูในการสอนแบบศูนย์การเรียนคือข้อใด
- เป็นผู้ดูแลนักเรียน
  - เป็นผู้กำกับการสอน
  - เป็นผู้แนะนำการเรียน
  - เป็นผู้ติดตามผลการเรียน
39. การปฏิบัติของครูขณะสอนด้วยศูนย์การเรียนคือข้อใด
- ช่วยเหลือเด็กทุกคนขณะทำกิจกรรม
  - ปล่อยให้เด็กทำกิจกรรมตามลำพัง
  - ดูอยู่ห่างๆหากมีปัญหาให้เด็กดูแลกันเอง
  - สังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำเมื่อจำเป็น
40. กฎระเบียบง่ายๆ สั้นๆ ที่เด็กเข้าใจและปฏิบัติได้คือข้อใด
- ใช้มือทั้งสองข้างเพื่อหยิบจับสิ่งของ
  - นำของเล่นเก็บเข้าที่ก่อนหยิบของอื่นออกมา
  - เล่นหรือทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนที่กำหนดให้เท่านั้น

คำชี้แจงการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาล
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

ในการทดลองภาคสนาม ครูอนุบาลที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียน จะนำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนที่ได้จัดทำขึ้นไปทดลองสอนได้ก่อนุบาล และผู้วิจัยจะประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนพร้อมกันนี้ทุกครั้งที่ มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ตอนที่ 2 การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

การสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน มีดังนี้ คือ

- สังเกตพฤติกรรมของครูขณะที่ทำการทดลองภาคสนาม
- ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องปฏิบัติ เมื่อพบว่าครูได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น
- ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องไม่ปฏิบัติ เมื่อพบว่าครูไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมนั้น
- ทำการสังเกตพฤติกรรมครูคนละ 4 ครั้ง
- สรุปผลการสังเกตพฤติกรรม เมื่อสังเกต ครบ คนละ 4 ครั้ง

แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชื่อ.....โรงเรียน.....ชั้น.....

หน่วยการเรียนเรื่อง.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง โปรดสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูแล้วบันทึกผลลงแบบสังเกตนี้

รายการ	การปฏิบัติ		หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน			
1.1 จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนตามแผนที่วางไว้			
1.2 จัดศูนย์การเรียนต่างๆได้เหมาะสม			
1.3 จัด สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในแต่ละศูนย์การเรียน ได้ถูกต้องเหมาะสม			
1.4 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในศูนย์การเรียนเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา			
1.5 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในศูนย์การเรียนให้เด็ก ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กในทุกด้าน			
1.6 จัดที่สำหรับเก็บเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการ เรียนแบบศูนย์การเรียนของเด็ก			
1.7 ตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก			
1.8 เด็กมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้องเรียน			
1.9 เด็กมีส่วนร่วมในการรักษาห้องเรียน			
1.10 จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนในสภาพที่ ยืดหยุ่นได้			

รายการ	การปฏิบัติ		หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
2. การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน			
2.1 ใช้รหัสสี (สีและสัญลักษณ์ที่ตั้งของศูนย์การเรียน)			
2.2 ปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้รหัสสี			
2.3 ทำสัญญาการเรียน			
2.4 ปฏิบัติตามขั้นตอนการทำสัญญาการเรียน			
2.5 ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบต่างๆ			
2.6 มีกฎระเบียบที่ร่วมกันสร้างไว้แสดงไว้อย่างชัดเจน			
2.7 มีวิธีการให้เด็กภูมิใจในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ร่วมกันวางไว้			
2.8 มีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมอยู่เสมอ			
2.9 มีวิธีการที่จะจูงใจให้เด็กเต็มใจที่จะทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียน			
2.10 มีวิธีการที่จะให้เด็กภูมิใจในผลงาน			

รายการ	การปฏิบัติ		หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
3. การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน			
3.1 ศึกษาสาระสำคัญและแนวปฏิบัติในแผน การจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล			
3.2 เตรียมการสอนโดยเขียนแผนการสอน แบบศูนย์การเรียนไว้ล่วงหน้า			
3.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านของเด็ก			
3.4 จัดกิจกรรมไว้หลากหลายเพื่อให้เด็ก เลือกเรียนได้ตามความสามารถ			
3.5 ปฏิบัติตามขั้นตอนการนำเข้าสู่ศูนย์ การเรียน			
3.6 อธิบายการทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์- การเรียนอย่างชัดเจนและเด็กปฏิบัติได้			
3.7 ดูแลการทำกิจกรรมของเด็กทุกคนอย่าง ใกล้ชิด(รู้ว่าเด็กแต่ละคนกำลังทำอะไร ที่ไหน และทำอะไร)			
3.8 ปฏิบัติการเพื่อสร้างวินัยในห้องเรียน			
3.9 ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของเด็กอย่าง ใกล้ชิด			
3.10 ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือ รายกลุ่มย่อย			
3.11 บรรยายภาคในห้องเรียนสนับสนุนการ เรียนรู้ของเด็ก เด็กเรียนอย่างมีความสุข			
3.12 ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ต้องการตาม ความจำเป็น			

รายการ	การปฏิบัติ		หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
3.13 เสริมแรงเด็กให้มีความตั้งใจที่จะเรียน			
3.14 ดูแลให้เด็กปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้			
3.15 ตรวจสอบผลงานหรือให้เด็กตรวจสอบเอง และให้ทราบผลทันที			
3.16 แสดงผลงานของเด็กทุกครั้ง			
3.17 ให้ความสำคัญถึงผลงานของตนเอง			
3.18 ประเมินผลจากวิธีการทำงานและผลงานของเด็ก			
3.19 ประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็กในแต่ละศูนย์การเรียน			
3.20 ประเมินผลการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน			

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

คู่มือการให้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนแบบศูนย์การเรียน
สำหรับครูคนใหม่ที่เข้ารับการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์เรียนนั้น มีวิธีการต่างๆที่ครูจะต้องปฏิบัติแตกต่างจากการสอนแบบธรรมดา ดังนั้นแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูจึงมีรายละเอียดที่ต่างกันไป ดังจะได้เสนอแนะเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. แบบสังเกตพฤติกรรมครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
  - ตอนที่ 2 การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
  - ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
2. ลักษณะของแบบสังเกตเป็นแบบตรวจสอบรายการ ว่าครูปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ ตามรายการสังเกต ถ้าปฏิบัติ ก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการปฏิบัติ ถ้าไม่ปฏิบัติ ก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการไม่ปฏิบัติ
3. ทำการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูคนละ 4 ครั้ง เมื่อสังเกตครบทั้ง 4 ครั้งแล้วจึงสรุปผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละของผู้ปฏิบัติในแต่ละรายการ
4. ระยะเวลาการสังเกต สังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์เรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับการสุ่มอย่างเจาะจง จำนวน 10 คน ใช้เวลาในการสังเกตคนละ 60 นาที จำนวน 4 ครั้งห่างกันครั้งละ 1 สัปดาห์
5. วิธีการสังเกต สังเกตพฤติกรรมครูผู้สอนโดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การสังเกตจากหลักฐานที่มีหรือที่ทำได้แก่ การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และการจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์เรียน ส่วนการจัดการเรียนการสอนนั้นสังเกตจากพฤติกรรมการสอนของครู โดยมีแนวทางการสังเกตดังนี้

1. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ (สิ่งแวดล้อมและสัมภาระ และคู่มือหลักฐานประกอบ)

1.1 จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามแผนกว้างไว้

- ที่โล่งสำหรับกิจกรรมกลุ่มใหญ่
- ที่เป็นศูนย์การเรียนรู้
- ที่เก็บของส่วนบุคคล
- ที่เป็นพื้นที่ว่างสำหรับเด็กพูดคุย พักผ่อน ครูตัดเงินเดือนเด็ก

1.2 จัดศูนย์การเรียนรู้ต่างๆได้เหมาะสม

- ศูนย์คณิตศาสตร์อยู่ใกล้หรืออยู่ด้วยกันกับศูนย์วิทยาศาสตร์กับศูนย์วิทยาศาสตร์
- ศูนย์ภาษาอยู่ใกล้ศูนย์ศิลปะ
- ศูนย์บทบาทสมมติอยู่ใกล้กับศูนย์บล็อก
- ศูนย์บล็อกอยู่ใกล้หรืออยู่ร่วมกับศูนย์งานไม้
- ศูนย์การเล่นกลางแจ้งอยู่นอกห้อง
- ศูนย์น้ำศูนย์ทรายอยู่นอกหรือในห้องก็ได้
- ศูนย์การเคลื่อนไหวอยู่ในที่โล่ง

1.3 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ไว้ในศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศูนย์การเรียนรู้

ต่างๆ เช่น

- ศูนย์คณิตศาสตร์ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและตัวเลข การจัดหมวดหมู่ การจำแนกประเภท การจับคู่ การเรียงลำดับ การเปรียบเทียบ การใช้ วัสดุ หิ้ง ตวง วัด
- ศูนย์วิทยาศาสตร์ มีสื่อ ที่จะพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การสำรวจ การจัดหมวดหมู่ การทดลอง การวัด การตวง การสื่อสาร
- ศูนย์ภาษา มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เช่นมีเทปนิทาน หนังสือต่างๆ กระดาษที่ใช้เขียน
- ศูนย์บทบาทสมมติ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่จะให้เด็กได้แสดงสิ่งต่างๆตามจินตนาการ เช่นสมมติเป็นอาชีพต่างๆ ก็มีเครื่องแต่งตัวเตรียมไว้ให้เด็ก แสดงเป็นคนทำอาหาร ก็มีผ้ากันเปื้อน มีอุปกรณ์ในการประกอบอาหารแบบจำลอง
- ศูนย์ดนตรี มีอุปกรณ์ในการร้องเพลง การฟังเพลง การเล่นดนตรี

- ศูนย์บล็อก มีบล็อกชนิดต่างๆ
  - ศูนย์งานไม้ มีเครื่องมือจำลองที่จะให้เด็กทดลองทำกิจกรรมเกี่ยวกับช่างไม้
  - ศูนย์น้ำศูนย์ทราย มีอุปกรณ์ในการเล่นน้ำเล่นทราย และอุปกรณ์ในการป้องกันความสกปรก
  - ศูนย์การเคลื่อนไหว มีอุปกรณ์ที่จะให้เด็กใช้ประกอบการเคลื่อนไหว
  - ศูนย์การเล่นกลางแจ้ง มีอุปกรณ์ที่จะให้เด็กได้เล่นกลางแจ้ง
- 1.4 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไว้ในศูนย์การเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตลอดเวลา (มีอุปกรณ์ที่จะให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆที่เรียนไปแล้ววางไว้ในศูนย์ตลอดทั้งสัปดาห์)
- 1.5 จัด สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กในทุกด้าน
- 1.5.1 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เช่น
- เรียนรู้ด้วยการค้นพบตนเอง
  - เลือกทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
  - แก้ปัญหาได้หลายๆแบบ
  - ทักษะการสื่อความหมาย
  - ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า
- 1.5.2 พัฒนาการทางด้านอารมณ์สังคม
- แสดงบทบาทสมมติเสริมจินตนาการ
  - ความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
- 1.5.3 พัฒนาการทางด้านร่างกาย
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่
- 1.6 จัดที่สำหรับเก็บเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ของเด็ก
- แบบประเมินการทำกิจกรรมต่างๆ
  - สัณฐานการเรียนรู้
  - หลักฐานการเข้าศูนย์การเรียนรู้
  - หลักฐานการประเมินผล
- 1.7 ตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก เช่นผลงานด้านศิลปะ ผลงานทางวิทยาศาสตร์ ผลงานทางด้านคณิตศาสตร์ ผลงานทางด้านภาษา

1.8 เด็กมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้องเรียน ให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตกแต่งห้องเรียน หรือใช้ผลงานเด็กมาตกแต่งห้องเรียน

1.9 เด็กมีส่วนร่วมในการรักษาห้องเรียน ให้เด็กช่วยกันกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของห้อง ทำให้ห้องเรียนสะอาด น่าเรียนอยู่เสมอ

1.10 จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพที่จัดหุ้่นได้ สามารถปรับให้ทำกิจกรรมได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มย่อย หรือกิจกรรมกลุ่มใหญ่

2. การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ (จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจากหลักฐานประกอบ)

2.1 ใช้รหัสสี(สีและสัญลักษณ์แสดงที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้)

2.2 ปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้รหัสสี

- เลือกหยิบสัญลักษณ์ประจำศูนย์จากโต๊ะกลางไปเข้าศูนย์การเรียนรู้ตามความสนใจ
- ทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ให้เสร็จ
- หยิบหรือทำสัญลักษณ์การเข้าศูนย์การเรียนรู้
- นำสัญลักษณ์ประจำศูนย์การเรียนรู้ไปเก็บที่
- เลือกสัญลักษณ์เพื่อเข้าศูนย์การเรียนรู้ใหม่

2.3 ทำสัญญาการเรียนรู้(เด็กทำสัญญาเรื่องการเรียนรู้กับครูตามแบบฟอร์ม)

2.4 ปฏิบัติตามขั้นตอนการทำสัญญาการเรียนรู้

- กำหนดการทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้
- ทำกิจกรรม บันทึกผลการทำกิจกรรม
- ปรึกษาครูได้เมื่อมีปัญหา
- ครูหรือเด็กบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในสัญญา
- ครูประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็ก

2.5 ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบต่างๆ เช่น

- เล่นหรือทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ที่กำหนดให้เท่านั้น
- นำวัสดุใส่ภาชนะเพื่อสะดวกในการถือ
- ใช้มือทั้งสองข้างเพื่อสะดวกในการถือ
- ถือของครั้งละหนึ่งอย่างเท่านั้น

- เก็บของเข้ามาก่อนที่จะหยิบของใหม่ออกมา
- ค้างเก้าอี้ด้วยความระมัดระวังและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

2.6 มีกฎระเบียบที่ร่วมกันสร้างแสดงไว้กันอย่างชัดเจน เช่น เขียนหรือวาดรูปที่ทำให้เด็ก
อนุบาลเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้

2.7 มีวิธีการให้เด็กภูมิใจในการปฏิบัติตามระเบียบที่ร่วมกันวางไว้ เช่น มาตรการให้รางวัล
(ดาวแห่งความดี สติกเกอร์ ให้อ่านหนังสือที่ชอบ ให้เล่นในสิ่งที่ชอบ ให้สิทธิพิเศษบางอย่างที่
เด็กรู้สึกว่าได้แล้วจะภูมิใจ)

2.8 มีวิธีการจัดเตรียม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมอยู่เสมอ เช่น เตรียมไว้ล่วงหน้า
มีสมุดรายชื่ออุปกรณ์ที่มีอยู่และจัดระบบเป็นหน่วยหรือเป็นเรื่องให้พร้อมที่จะหยิบมาใช้ได้ตลอดเวลา
สะสม สื่อ อุปกรณ์อยู่เสมอ คัดแปลง สื่อ อุปกรณ์เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้หลายๆแบบ

2.9 มีวิธีการที่จะจูงใจให้เด็กเต็มใจที่จะทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียน เช่น มีกิจกรรม
ที่เด็กทำแล้วประสบผลสำเร็จ มีรางวัล มีคำชมเชย มีการให้กำลังใจ

2.10 มีวิธีการที่จะให้เด็กภูมิใจในผลงาน ตรวจสอบผลงานเด็กและให้เด็กทราบผลทุกครั้ง
หรือให้เด็กตรวจสอบผลงานด้วยตนเอง แสดงผลงานของเด็ก นำผลงานของเด็กมาตกแต่งห้องเรียน
ให้รางวัลถ้าเด็กทำได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้เด็กได้เล่าถึงผลงานของตนเอง

3. การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน (สังเกต สัมภาษณ์ คู่มือกิจกรรมการสอนของครู
คู่มือกิจกรรมการเรียนของเด็ก)

3.1 ศึกษาสาระสำคัญและแนวปฏิบัติในแผนการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล (สังเกต
สัมภาษณ์ คู่มือการสอน ดูจากการปฏิบัติการสอน)

3.2 เตรียมการสอนโดยเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนไว้ล่วงหน้าอย่างน้อย 1
สัปดาห์ ประกอบด้วยศูนย์การเรียนอย่างน้อย 5 ศูนย์การเรียน มีกิจกรรมอย่างน้อยศูนย์การเรียน
ละ 2 กิจกรรม

3.3 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านของเด็ก (สังเกตจากกิจกรรมทั้งหมด
ที่มีอยู่ และสัมภาษณ์ครูและเด็ก)

3.4 จัดกิจกรรมไว้หลากหลายเพื่อให้เด็กเลือกเรียนตามความสนใจและตามความสามารถ
ของตนเอง (สังเกตกิจกรรมที่มีในแต่ละศูนย์การเรียนและแต่ละครั้ง)

3.5 ปฏิบัติตามขั้นตอนการนำเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้

- กิจกรรมการทำให้เด็กสงบ
- ชี้แจงขั้นตอนการนำเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้
- ร่วมกันตกลงกฎระเบียบการทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

3.6 อธิบายการทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้อย่างชัดเจนเด็กปฏิบัติได้

- แนะนำศูนย์การเรียนรู้ที่มีในวันนี้
- อธิบายการทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ให้เด็กเข้าใจตรงกัน โดยยกตัวอย่างประกอบ ส่วคิดให้ดู หรือทดลองทำให้ดู จนแน่ใจว่าเด็กจะนำไปปฏิบัติได้

3.7 ดูแลการทำกิจกรรมของเด็กทุกคนอย่างใกล้ชิด (รู้ว่าเด็กแต่ละคนกำลังทำอะไรที่ไหน พร้อมกับป้องกันปัญหาทางพฤติกรรมของเด็ก)

3.8 ปฏิบัติการเพื่อสร้างวินัยในห้องเรียน

- เข้าถึงความ เป็นเด็กให้มากที่สุด
- เบี่ยงเบนความสนใจของเด็ก
- ให้ความรู้สึกทางบวกแก่เด็ก
- ใช้กระบวนกร 4 ขั้น (แนะนำอย่างนุ่มนวล เพิ่มความละเอียด ชู่เกมบังคับติดตามลงโทษผลการกระทำ)
- อธิบายชี้แจงความผิดของเด็ก
- สั้งสมความรู้สึกที่ดี
- เสริมแรงทางบวก
- ปฏิบัติต่อเด็กอย่างให้เกียรติ
- ปลอ่ยให้เด็กรู้สึกอิสระ
- ให้ตัวอย่าง
- เล่นเกมสร้างสรรค์
- เล่านิทาน
- ร้องเพลง

3.9 ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของเด็กอย่างใกล้ชิด (สังเกตจากการให้ความรัก การดูแล เอาใจใส่ต่อเด็กทุกคนในทุกเรื่องขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่)

3.10 ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล รายกลุ่มใหญ่ และรายกลุ่มย่อย

3.11 บรรยากาศในห้องเรียนสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก เด็กเรียนอย่างมีความสุข

(สังเกตการ

- จัดสภาพห้องเรียนที่ถูกต้องเหมาะสม
- การจัดศูนย์การเรียนที่เหมาะสมเป็นส่วนและถูกต้องตามหลัก
- การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอที่จะให้เด็กทำกิจกรรมได้อย่างสะดวก)
- มีความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- การตกแต่งห้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์ และส่งเสริมการเรียนรู้

3.12 ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ต้องการตามความจำเป็น (สังเกต ตรวจสอบ ให้ความแนะนำ ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้)

3.13 เสริมแรงเด็กให้มีความกล้าที่จะเรียน (ครูสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก แล้วพูด แสดงท่าทางพอใจ ชมเชย ให้ความกำลังใจ เมื่อเด็กพูด ถาม หรือทำกิจกรรมถูกต้องถ้าเด็กทำยังไม่ถูกต้องก็ให้กำลังใจ เสนอแนะหรืออธิบายวิธีการปฏิบัติจนเด็กทำได้

3.14 ดูแลให้เด็กปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้

- เล่นหรือทำกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนที่กำหนดให้เท่านั้น
- นำวัสดุใส่ภาชนะเพื่อสะดวกในการถือ
- ใ้มือทั้งสองข้างเพื่อหยิบจับสิ่งของ
- ถือของครึ่งละหนึ่งอย่างเท่านั้น
- เก็บสิ่งของเข้าที่ก่อนที่จะหยิบของใหม่ออกมา
- ดึงเก้าอี้ด้วยความระมัดระวังและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

3.15 让孩子ทราบถึงผลการทำกิจกรรมได้ทันที (สังเกตการปฏิบัติงาน ตรวจสอบผลงานด้วย ตัวเด็กเองหรือครูเป็นผู้ตรวจให้และให้ทราบผลทันที)

3.16 แสดงผลงานของเด็กทุกครั้ง (แสดงผลงานเด็กตอนขึ้นสรุปกิจกรรมการเรียน หรือ นำผลงานติดไว้ที่ศูนย์การเรียน หรือใช้ผลงานของเด็กตกแต่งห้องเรียน)

3.17 ให้อ่านและฟังผลงานของตนเอง (ขณะที่เด็กทำ เมื่อเด็กทำเสร็จแล้ว หรือใน
ขั้นตอนสรุป)

3.18 ประเมินผลจากวิธีการทำงานและผลงานของเด็ก (สังเกตการทำกิจกรรมของเด็ก
ในด้านความตั้งใจทำงาน และผลงานที่ได้จากการทำกิจกรรมต่างๆ)

3.19 ประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็ก เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุง (สังเกตจากการทำ
กิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ ว่าศูนย์การเรียนรู้ใดที่เด็กเข้ามากที่สุด ศูนย์การเรียนรู้ใดที่เด็ก
เข้าน้อยที่สุด วิเคราะห์หาสาเหตุ)

3.20 ประเมินผลการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (สังเกตและติดตามจากสิ่งต่อไปนี้)

- วิธีการให้เด็กเข้าร่วมกลุ่ม
- ให้อ่านและฟังกิจกรรมและผลงานที่ได้ทำในวันนี้
- การตอบคำถามของเด็ก
- รูปแบบบันทึกการทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้
- สรุปเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินตนเองในการฝึกอบรม เรื่องศูนย์การเรียน

ชุดที่ 1 ด้านความพึงพอใจในการฝึกอบรม

ค่าที่แจ้ง โปรดภาเครื่องหมาย X กับตัวเลขที่ตรงกับระดับการประเมินที่ต้องการ
ในข้อต่างๆ และกรุณาตอบข้อเสนอนแนะเพิ่มเติมในตอนท้ายด้วย

1. ก่อนเริ่มการฝึกอบรมได้รับแจ้งจุดประสงค์ของการฝึกอบรมให้ทราบ	ชัดเจนมาก	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
2. การฝึกอบรมวิธีนี้ทำให้เข้าใจเนื้อหาและวิธีปฏิบัติ	ชัดเจนมาก	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
3. การฝึกอบรมครั้งนี้ท่านมีโอกาสร่วมกิจกรรม และแสดงความคิดเห็น	มีมาก	5	4	3	2	1	ไม่มี
4. สื่อประสมที่ใช้ในการฝึกอบรมทำให้ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรม	เข้าใจดีมาก	5	4	3	2	1	ไม่เข้าใจ
5. เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเพียงพอ	เพียงพอมาก	5	4	3	2	1	ไม่เพียงพอ
6. เนื้อหาในชุดฝึกอบรมมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	มีมาก	5	4	3	2	1	ไม่มี
7. ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้	ได้มาก	5	4	3	2	1	ไม่ได้
8. กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติขณะฝึกอบรมนำไปปฏิบัติได้	ได้มาก	5	4	3	2	1	ไม่ได้
9. ชุดฝึกอบรมเป็นสิ่งที่ท่านพอใจที่จะศึกษา	พอใจมาก	5	4	3	2	1	ไม่พอใจ
10. วิธีการฝึกอบรมที่ท่านได้ปฏิบัติด้วยทำให้มีประสบการณ์	มีมาก	5	4	3	2	1	ไม่มี

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

1. วิธีการใช้ในการฝึกอบรม.....
2. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม.....
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม.....
4. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม.....
5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินตนเองในการฝึกอบรม เรื่องศูนย์การเรียน

ชุดที่ 2 การปฏิบัติการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน

กำกับแจง โปรดกาเครื่องหมาย X ที่ตัวเลขตรงกับระดับการประเมินที่ต้องการ
ในประโยคต่างๆ และกรุณาตอบข้อเสนอนแนะเพิ่มเติมตอนท้ายด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	เข้าใจมาก	5	4	3	2	1	ไม่เข้าใจ
2. ขั้นตอนในการปฏิบัติการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	ชัดเจนมาก	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
3. การดำเนินการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	เหมาะสมมาก	5	4	3	2	1	ไม่เหมาะสม
4. การแบ่งเนื้อหาในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	เข้าใจมาก	5	4	3	2	1	ไม่เข้าใจ
5. การได้รับคำแนะนำและการบริการจากผู้ให้การอบรม	ได้รับมาก	5	4	3	2	1	ไม่ได้รับ
6. ท่านพอใจในผลงานที่ท่านทำ	พอใจมาก	5	4	3	2	1	ไม่พอใจ
7. เวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมนี้	เหมาะสมมาก	5	4	3	2	1	ไม่เหมาะสม
8. วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนี้ ท่านรู้สึกว่าได้รับความรู้และสามารถ	มาก	5	4	3	2	1	ไม่ได้รับ
9. ท่านสามารถถ่ายทอดวิธีการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนได้	ชัดเจนมาก	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
10. แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียน	จำเป็นมาก	5	4	3	2	1	ไม่จำเป็น

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

1. วิธีการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน.....
2. วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแผนการสอน.....
3. เวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนการสอน.....
4. ความเข้าใจในการนำแผนการสอนไปใช้.....
5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินตนเองในการฝึกอบรม เรื่องศูนย์การเรียน

ชุดที่ 3 การทดลองภาคสนาม

ชื่อ.....โรงเรียน.....ชั้นอนุบาลปีที่.....
 หน่วย.....เรื่อง.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย X กับตัวเลขที่ตรงกับระดับการประเมินที่ต้องการ และ
 กรวดาข้อข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในตอนท้ายด้วย

1. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

1.1 จัดห้องเรียนแบบศูนย์ การเรียนได้	เหมาะสมมาก	5	4	3	2	1	ไม่เหมาะสม
1.2 จัด สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ง่าย ต่อการใช้เด็กจะเข้ามาทำ กิจกรรม	ชัดเจนมาก	5	4	3	2	1	ไม่ชัดเจน
1.3 จัด สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เด็ก ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาในทุกด้าน	ปฏิบัติมาก	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
1.4 ให้เด็กมีส่วนร่วมในการ จัดห้องเรียน	ปฏิบัติมาก	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
1.5 จัดห้องเรียนแบบศูนย์ การเรียนที่สามารถที่จะยืดหยุ่นได้	จัดไว้เสมอ	5	4	3	2	1	ไม่ได้จัดไว้

2. การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

2.1 การใช้รหัสสี	จัดทำเสมอ	5	4	3	2	1	ไม่ได้จัดทำ
2.2 การทำสัญญาการเรียน	ปฏิบัติเสมอ	5	4	3	2	1	ไม่ได้ปฏิบัติ
2.3 ให้เด็กร่วมกันสร้างกฎระเบียบ ของห้องแสดงให้เห็นชัดเจน	จัดทำเสมอ	5	4	3	2	1	ไม่ได้จัดทำไว้
2.4 จัดการเรื่องการใช้อุปกรณ์ วัสดุหรือสื่อ และการจัดเก็บ ให้เป็นหมวดหมู่	จัดทำเสมอ	5	4	3	2	1	ไม่ได้จัดทำ
2.5 การจัดทำแบบบันทึกการเข้า ร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียน	จัดทำเสมอ	5	4	3	2	1	ไม่ได้จัดทำ

3. การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน								
3.1	เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า (แผนการสอน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์)	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.2	ปฏิบัติตามขั้นตอนการนำเข้า ศูนย์การเรียน	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.3	บรรยากาศในการเรียน เต็มไปด้วยความราบรื่น	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.4	ดูแลการทำกิจกรรมของเด็ก อย่างใกล้ชิด	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.5	ปฏิบัติกาเพื่อสร้างวินัยใน ห้องเรียน	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.6	ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ในการทำกิจกรรมให้แก่เด็ก ตามความจำเป็นและเหมาะสม	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.7	เสริมแรงและให้กำลังใจใน เรียนของเด็ก	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.8	ประเมินผลจากวิธีทำงาน และ ผลงานของเด็ก	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.9	ครูบันทึกผลของการเรียน ของเด็กแต่ละคนเมื่อเรียน แล้ว	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ
3.10	ปฏิบัติขั้นตอนการสรุปและ ประเมินผลการสอนแบบ ศูนย์การเรียน	ปฏิบัติทุกครั้ง	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิบัติ

(ลงชื่อ)..... (ผู้ประเมิน)

(.....)

...../...../.....

โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องศูนย์การเรือน
คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหลังข้อความที่ท่านประสบจากการใช้ชุดฝึกอบรม
 และคู่มือการอบรม ตลอดเวลาของการฝึกอบรม และกรุณาให้ข้อเสนอแนะใน
 การปรับปรุงชุดฝึกอบรมในตอนท้ายด้วย

1. เนื้อหาบางตอนในชุดฝึกอบรม/คู่มือไม่เหมาะสม ชุดฝึกอบรมเล่มที่/หน้าที่ คู่มือเล่มที่/หน้าที่
  - 1.1 เนื้อเรื่องมากเกินไป .....
  - 1.2 เนื้อเรื่องซ้ำซ้อนน่าเบื่อ .....
  - 1.3 เนื้อเรื่องละเอียดเกินไป .....
  - 1.4 การจัดลำดับเนื้อเรื่องไม่เหมาะสม .....
  - 1.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. ภาพประกอบบางตอนไม่เหมาะสม ชุดฝึกอบรมเล่มที่/หน้าที่ คู่มือเล่มที่/หน้าที่
  - 2.1 ขนาดของภาพเล็กเกินไป .....
  - 2.2 ภาพสื่อความหมายไม่ชัดเจน .....
  - 2.3 ภาพไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง .....
  - 2.4 มีภาพมากเกินไป .....
  - 2.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. กิจกรรมบางตอนไม่เหมาะสม ชุดฝึกอบรมเล่มที่/หน้าที่ คู่มือเล่มที่/หน้าที่
  - 3.1 กิจกรรมไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง .....
  - 3.2 กิจกรรมบางกิจกรรมใช้เวลามากเกินไป .....
  - 3.3 ขั้นตอนการปฏิบัติบางกิจกรรมซ้ำซ้อน .....
  - 3.4 มีกิจกรรมให้ฝึกปฏิบัติมากเกินไป .....
  - 3.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. การประเมินผล ชุดฝึกอบรมเล่มที่/หน้าที่ คู่มือเล่มที่/หน้าที่
  - 4.1 มีคำถามท้ายบทมากเกินไป .....
  - 4.2 คำถามไม่ชัดเจน .....
  - 4.3 คำถามยากเกินไป .....
  - 4.4 มีรูปแบบของการประเมินผลมากเกินไป .....
  - 4.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชุดฝึกอบรม และ คู่มือการฝึกอบรม ดังนี้ คือ
  - 5.1.....
  - 5.2.....
  - 5.3.....
  - 5.4.....
  - 5.5.....

(ประเมินเมื่อใช้ชุดฝึกอบรมครบชุดแล้ว)

ภาคผนวก ง

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

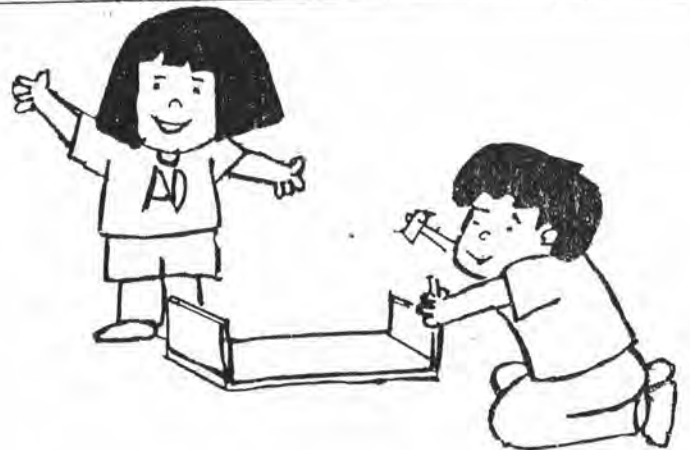
1. เล่มที่ 1 เรื่องศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล
2. เล่มที่ 2 เรื่องการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล
3. เล่มที่ 3 เรื่องเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์
การเรียน
4. เล่มที่ 4 คู่มือการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียน

เล่มที่ 1

ชุดฝึกฝนพร้อมตัวตนเอง

เรื่อง ศูนย์การเวียงสาหรับเด็กอนุบาล

คำนำ

ปัจจัยในการที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น อยู่ที่คุณภาพของคนในประเทศว่า มีการศึกษามากน้อยแค่ไหน ถ้าประเทศไหนมีคนที่มีการศึกษาเป็นจำนวนมากก็จะง่าย ต่อการพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป และการที่จะให้คนมีการศึกษาค้นคว้า ต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่อายุยังน้อย เพราะวัยนี้เป็นวัยทองของการเรียนรู้ในทุกอย่างทุกอย่าง ถ้ามีการจัดการที่ถูกต้องทั้งประสบการณ์ การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งที่สำคัญนี้เป็นหน้าที่ของครูโดยตรง เพราะครูเป็นผู้ที่ให้การศึกษา ตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับไหน

จากการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา พบว่าปัญหาสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ คือครูผู้สอนส่วนหนึ่งขาดความรู้ ในด้านเนื้อหาโดยตรง ทำให้มีอุปสรรคในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในวัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าได้ พัฒนาครู โดยการฝึกอบรมก็คงจะช่วยแก้ปัญหาไปได้ระดับหนึ่ง จึงได้พัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม ครูอนุบาล เรื่องศูนย์การเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีการฝึกอบรมหลายๆวิธี ได้แก่ การฝึกอบรม ภาคทฤษฎี ด้วยการศึกษาค้นคว้าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง ศึกษาจากภาพวิดิทัศน์ และสรุป บทเรียนด้วยแผ่นใส อบรมเชิงปฏิบัติการเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ นำความรู้และ ผลงานที่ได้ไปทดลองภาคสนาม แล้วสรุปผลการฝึกอบรม

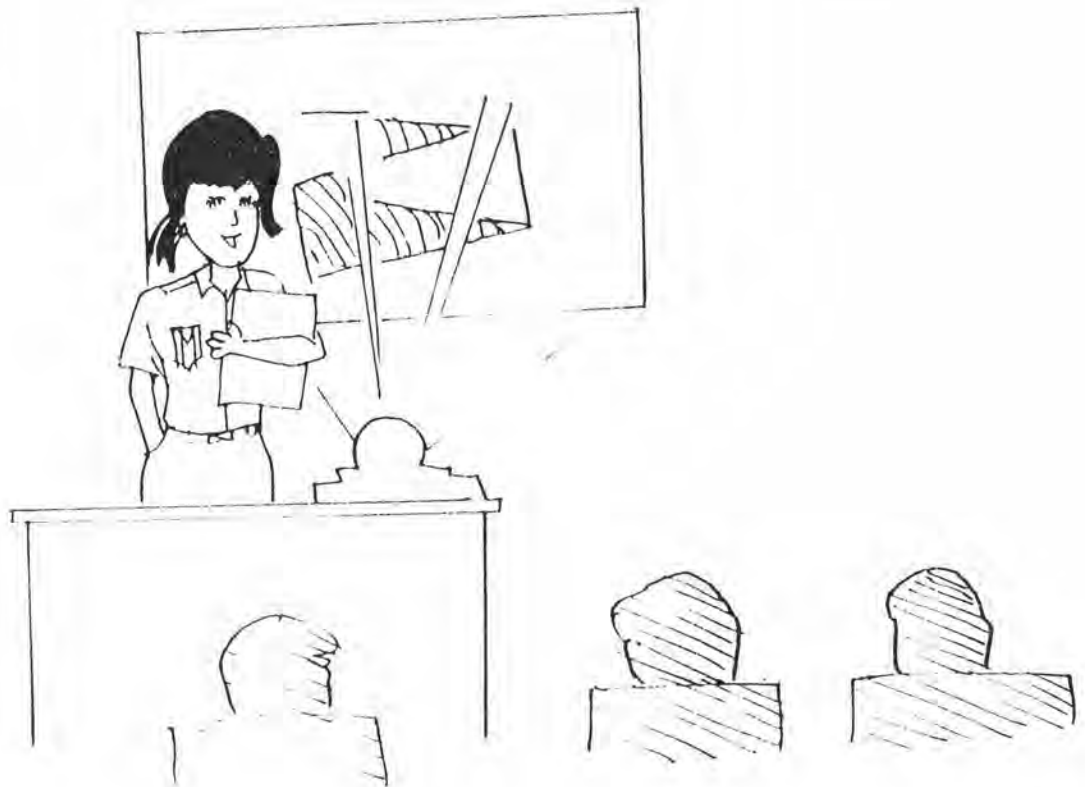
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดฝึกอบรมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ ศึกษา และ นำไปใช้โดยเฉพาะครูอนุบาล

คำชี้แจง

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มนี้ มีจุดเน้นเกี่ยวกับเรื่องศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลที่มุ่งส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักจิตวิทยาและตามพัฒนาการของเด็กอนุบาล

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่าครูที่ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม ที่จะส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความสามารถได้ตามศักยภาพของตนโดยเฉพาะเด็กอนุบาลซึ่งอยู่ในวัยที่กำลังสะสมประสบการณ์ ถ้าได้รับการจัดประสบการณ์ที่ถูกต้อง ก็จะทำให้พัฒนาการด้านการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านอื่นๆดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในขั้นที่สูงต่อไป

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มนี้ จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียน มีวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล เป็นสื่อเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ให้มากพอที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สารบัญ

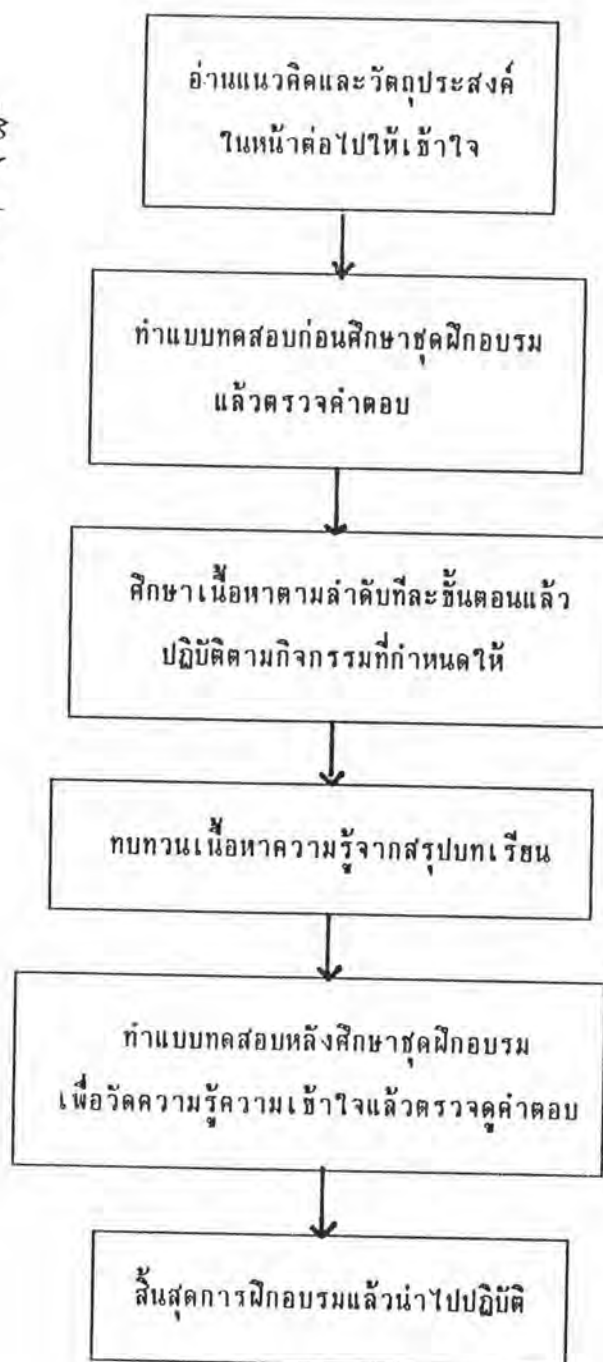
เรื่อง	หน้า
คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง	1
แนวคิด	2
วัตถุประสงค์	3
แบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม	4
ตอนที่ 1 พัฒนาการกับการเรียนรู้ของเด็ก	6
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 1	10
การส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก	11
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 2	12
ตอนที่ 2 ศูนย์การเรียนกับการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล	13
ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล	14
หลักการจัดศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล	15
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 3	16
ตอนที่ 3 ส่วนประกอบของศูนย์การเรียน	17
ศูนย์วิทยาศาสตร์	19
ศูนย์คณิตศาสตร์	20
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 4	21
ศูนย์บล็อก	22
ศูนย์ศิลปะ	23
ศูนย์งานไม้	24
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 5	25
ศูนย์ศิลปภาษา	26
ศูนย์ดนตรี	27
ศูนย์บทบาทสมมติ	28
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 6	29
ศูนย์การเล่นทรายและน้ำ	30
ศูนย์การเคลื่อนไหว	31
ศูนย์การเล่นกลางแจ้ง	32

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 7	33
ตอนที่ 4	การจัดศูนย์การเรียน	34
	กิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่ 8	39
	ประสิทธิภาพของศูนย์การเรียน	40
	กิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่ 9	41
	ประโยชน์ของศูนย์การเรียน	42
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 10	43
	สรุปบทเรียน	44
	แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม	45
	เอกสารอ้างอิง	47

คำแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ชุดฝึกอบรมที่ทำงานถืออยู่นี้ เป็นชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ขอให้ท่านอ่านคำแนะนำ คำชี้แจง ตลอดจนคำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองอย่างดี และทำตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล

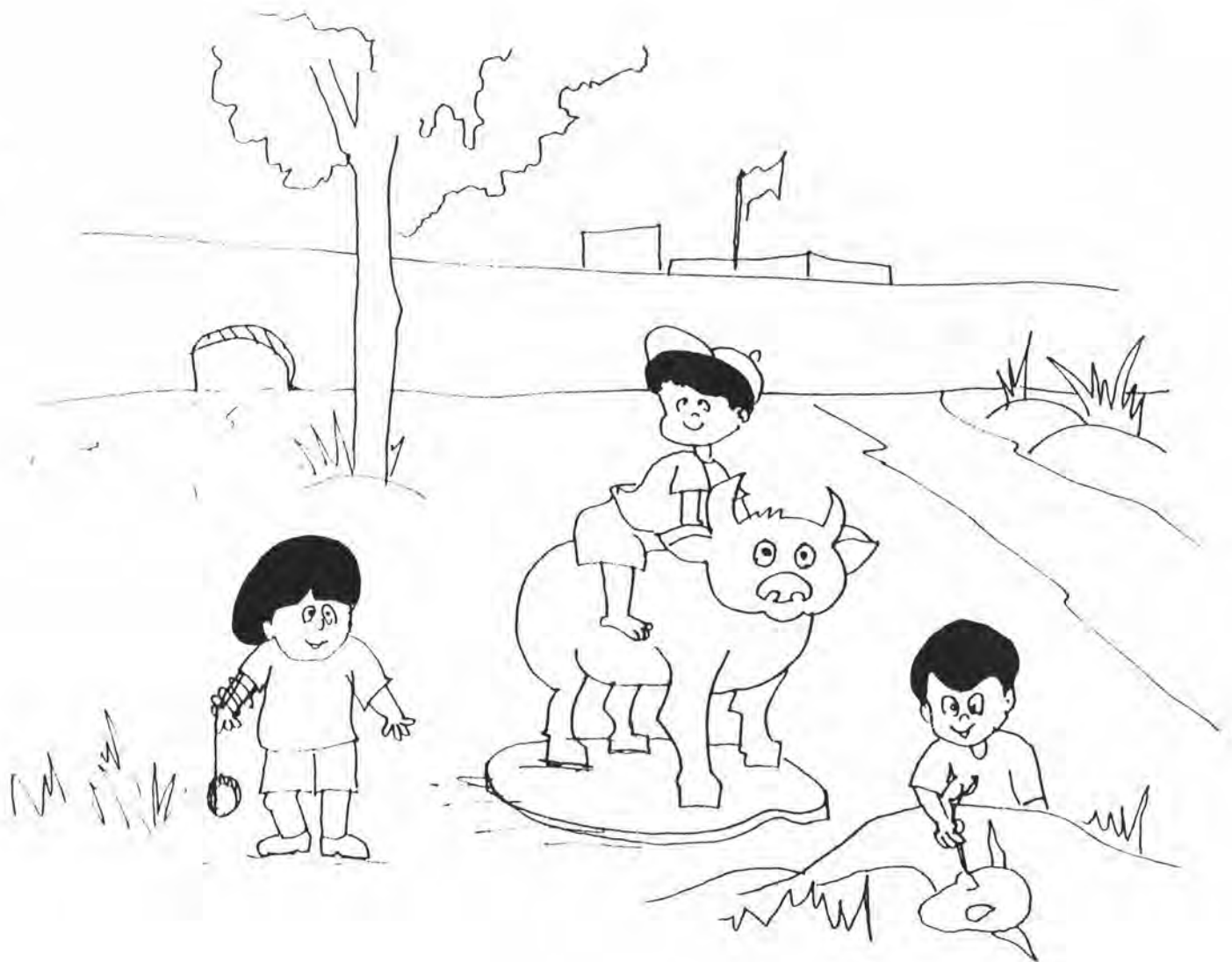
แนวคิด

1. ความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กเป็นแนวทางให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสม
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจะสนองต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน
3. กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้หลายวิธีและพัฒนาตัวเองได้หลายด้าน
4. การจัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้เลือกทำตามความสามารถ จะเป็นรายบุคคลหรือ รายกลุ่มเล็กๆ เป็นวิธีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ
5. สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะมีผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก
6. การที่เด็กอนุบาลได้รับการส่งเสริมในพัฒนาการทุกด้านอย่างถูกต้องและเหมาะสม จะมีผลต่อการพัฒนาของเด็กในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์

1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการกับการเรียนรู้ของเด็กได้
2. บอกคุณค่าที่เด็กจะได้รับจากการเรียนรู้ด้วยศูนย์การเรียนรู้ได้
3. ระบุความสำคัญแต่ละองค์ประกอบในศูนย์การเรียนรู้ได้
4. จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
5. จัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ถูกต้องตามพัฒนาการของเด็ก
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยศูนย์การเรียนรู้ที่สนองต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

แบบทดสอบก่อนการศึกษาชุดฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย X กับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุด

<p>1. การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาล ควรคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด</p> <p>ก. ความต้องการของผู้ปกครอง</p> <p>ข. ความต้องการของสังคม</p> <p>ค. ความต้องการของครู</p> <p>ง. ความต้องการของเด็ก</p> <p>2. ข้อใดเป็นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก</p> <p>ก. เด็กจับหรือหยิบของที่ใหญ่ ได้ดีกว่าของชิ้นเล็ก</p> <p>ข. เด็กเล่นเป็นกลุ่มไม่ชอบเล่นคนเดียว</p> <p>ค. เด็กเรียนรู้ในสิ่งที่ป็นรูปธรรมได้ดีกว่านามธรรม</p> <p>ง. เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น</p> <p>3. สาเหตุที่ทำให้การจัดการศึกษาในระดับอนุบาลของไทยในอดีตไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะเหตุใด</p> <p>ก. แนวการสอนไม่คำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก</p> <p>ข. ขาดแคลนครูที่มีความรู้ในด้านอนุบาล</p> <p>ค. สังคมต้องการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมาก</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>4. การจัดประสบการณ์ให้เด็กอนุบาล ควรเน้นพัฒนาการด้านใดมากที่สุด</p> <p>ก. สติปัญญา</p> <p>ข. ร่างกาย</p> <p>ค. อารมณ์และสังคม</p> <p>ง. เน้นพัฒนาการทุกด้าน</p> <p>5. ต่อไปนี้ข้อใดหมายถึงการจัดศูนย์การเรียน</p> <p>ก. การสอนที่เน้นการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่</p> <p>ข. การเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง</p> <p>ค. การเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง</p> <p>ง. การเรียนที่ยึดหลักสูตรเป็นศูนย์กลาง</p> <p>6. หลักในการจัดศูนย์การเรียนในระดับอนุบาล คือข้อใด</p> <p>ก. ให้ประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้</p> <p>ข. สัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็ก</p> <p>ค. เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>
--	---

7. เด็กอนุบาลจะเรียนรู้เรื่องวัตถุลอยตัวได้ดี
เมื่อครูจัดกิจกรรมแบบใด

ก. ครูอธิบายให้เด็กฟังและนำของจริง
มาให้ดู

ข. ครูวาดภาพวัตถุที่ลอยน้ำได้ให้ดู

ค. ครูให้ดูวิดีโอเรื่องวัตถุลอยน้ำ

ง. ครูให้นักเรียนทดลองนำวัตถุมาลอยน้ำ

8. การจัดศูนย์การเรียนรู้มีข้อควรคำนึงใน
เรื่องใดมากที่สุด

ก. จัดให้มีเนื้อที่โล่งสำหรับทำกิจกรรม
เป็นกลุ่ม

ข. จัดให้มีเนื้อที่เฉพาะสำหรับเด็ก
เพื่อเก็บสิ่งของส่วนตัว

ค. จัดให้มีที่จัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ

ง. จัดโดยคำนึงถึงความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย

9. การจัดประสบการณ์ในศูนย์การเรียนรู้
สำหรับเด็กอนุบาลขึ้นอยู่กับสิ่งใด

ก. หน่วยการเรียนรู้

ข. ความต้องการของครู

ค. หลักสูตรกำหนดมาให้

ง. หน่วยการเรียนรู้และคุณลักษณะ
ของครู

10. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมแบบ
ศูนย์การเรียนรู้ คือข้อใด

ก. แบ่งเบาภาระของครู

ข. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามความ
จำเป็น

ค. ช่วยแบ่งเบาภาระการเรียนรู้ของ
นักเรียน

ง. ช่วยให้ครูส่งเสริมการเรียนรู้
ให้กับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

เฉลยข้อสอบ

1. ง 2. ค 3. ง 4. ง 5. ข 6. ง 7. ง 8. ค 9. ง 10. ง

ตอนที่ 1

พัฒนาการกับการเรียนรู้ของเด็ก

แนวคิด

ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการกับการเรียนรู้ของเด็กได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กอนุบาลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูอนุบาล จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก เพราะการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมี พื้นฐานที่ดี ในการที่จะเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

พัฒนาการในด้านต่างๆของเด็กอนุบาล มีดังนี้ คือ

พัฒนาการทางด้านร่างกาย ในเด็กวัยอนุบาลนี้มีความแข็งแรง คล่องแคล่ว แจ่มใส ชอบเล่น การทำงานของตาและมือมีความสัมพันธ์กัน สามารถควบคุมกล้ามเนื้อใหญ่และเล็กได้เป็นอย่างดี

การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาลจึงควรให้สอดคล้องกับพัฒนาการดังกล่าว คือ เป็นกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เช่นการปีนป่าย การกระโดด การโยนลูกบอล หรือเล่นเป็นอิสระในห้องที่กว้างและปลอดภัย มากเท่ากับการพัฒนาากล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่การวาดภาพ การระบายสีให้อยู่ในขอบเขตของภาพ การปั้น การตัดกระดาษ การเขียนหรือการช่วยตนเองในเรื่องการแต่งกาย เช่นใส่เสื้อ การติดกระดุม การ รูดซิป การใส่ถุงเท้า การถอดรองเท้า เป็นต้น

พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม โดยทั่วไปเด็กอนุบาลจะมีอารมณ์แจ่มใส สนุกสนาน เด็กจะรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะรู้สึกควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์

การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์เพื่อพัฒนาอารมณ์และสังคมของเด็ก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เป็นกันเองกับเด็ก กิจกรรมควรฝึกให้เด็กไว้วางใจในผู้อื่น ทำงานและเล่นกับผู้อื่นได้ จัดกิจกรรมการเล่นที่มีกฎกติกาต่างๆ สอนให้รู้จักการให้อภัย รู้จักการให้ และการรับ เป็นผู้นำและผู้ตาม รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิด การเรียนรู้ของเด็กวัยอนุบาลส่วนใหญ่ จะอาศัยการรับรู้และมีจินตนาการ มีพัฒนาการในการสร้างมโนทัศน์สูงมาก เป็น วัยที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความจำดี รู้จักการแก้ปัญหา มีสมาธิ และสนใจ ในการทำกิจกรรมให้เสร็จในช่วงเวลาที่สนใจและตั้งใจ ประมาณครึ่งละ 15 นาที สามารถมองสิ่งต่างๆอย่างวิเคราะห์ พยายามเข้าใจหลักธรรมชาติของโลก มีความ สามารถในการให้เหตุผลเบื้องต้น แต่ยังไม่สามารถที่จะรู้หรือคิดในมุมกลับได้

การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เช่น ให้ออกสาเด็กได้พูด ได้ซักถาม และทำในสิ่งที่เด็กต้องการที่จะเรียนรู้ กิจกรรมจึงเป็นลักษณะให้เด็กได้ เรียนรู้โดยการปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตัวเอง ซึ่งเด็กจะได้ฝึกสังเกต ทดลอง ส่งเสริม การเรียนรู้โดยให้เด็กได้ฝึกประสาทสัมผัสทั้ง 5 ฝึกการคิดหาเหตุผลในการแก้ปัญหา ต่างๆ

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 1

โปรดนำอักษรหน้าข้อความต่อไปนี้ เติมลงหน้าข้อความข้างล่างที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. พัฒนาการทางร่างกาย
- ข. พัฒนาการทางสติปัญญา
- ค. พัฒนาการทางอารมณ์ และสังคม

- ..... 1. เด็กอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 - 6 คน กำลังเล่นโดมิโนรูปภาพกันอย่างสนุกสนาน
- ..... 2. น้องแนนเป็นเด็กอนุบาลที่สามารถวิ่งและกระโดดได้อย่างคล่องแคล่ว
- ..... 3. น้องปลาที่อยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชอบวาดภาพจากความคิดของตัวเองมากกว่าที่จะวาดตามแบบที่ครูทำให้ดู
- ..... 4. น้องนัทใส่เสื้อ ติดกระดุม ใสถุงเท้า รองเท้าได้ด้วยตนเอง แล้วเดินมาขึ้นรถที่คุณพ่อจะพาไปส่งที่โรงเรียนอนุบาลใกล้บ้าน
- ..... 5. น้องต๋องและเพื่อนๆที่อยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทดลองเพาะถั่วงอก และสังเกตการเจริญเติบโตของต้นถั่วงอกทุกวัน

เฉลย

1. ค   2. ก   3. ข   4. ก   5. ข

การส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอนุบาล นั้นสิ่งที่ครูควรคำนึงถึง มีดังต่อไปนี้คือ

10. กิจกรรมควรส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน
9. กิจกรรมควรส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. กิจกรรมควรเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์และพัฒนา
7. เด็กจะเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม
6. เด็กจะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
5. การเล่นเป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งของเด็ก
4. วิธีการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน
3. เด็กต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เด็กมีธรรมชาติของการอยากรู้อยากเห็นจากการทำกิจกรรมอย่างอิสระ
1. เด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 2

โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และ X หน้าข้อที่ผิด

- .....1. ครูควรจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสามารถของเด็กแต่ละคน
- .....2. เด็กที่เล่นรวมกันเป็นกลุ่ม จะเรียนรู้ในเรื่องต่างๆซึ่งกันและกัน
- .....3. น้องปอมรู้สึกหงุดหงิดมากเมื่อครูบอกให้เขียนหนังสือมา 2 หน้า รู้สึกเหมือนถูกบังคับ
- .....4. กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน
- .....5. การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กควรส่งเสริมเฉพาะด้านสติปัญญา เพราะจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้นต่อไป

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติที่ 2

1 ✓ 2 ✓ 3 ✓ 4 ✓ 5 X

ตอนที่ 2

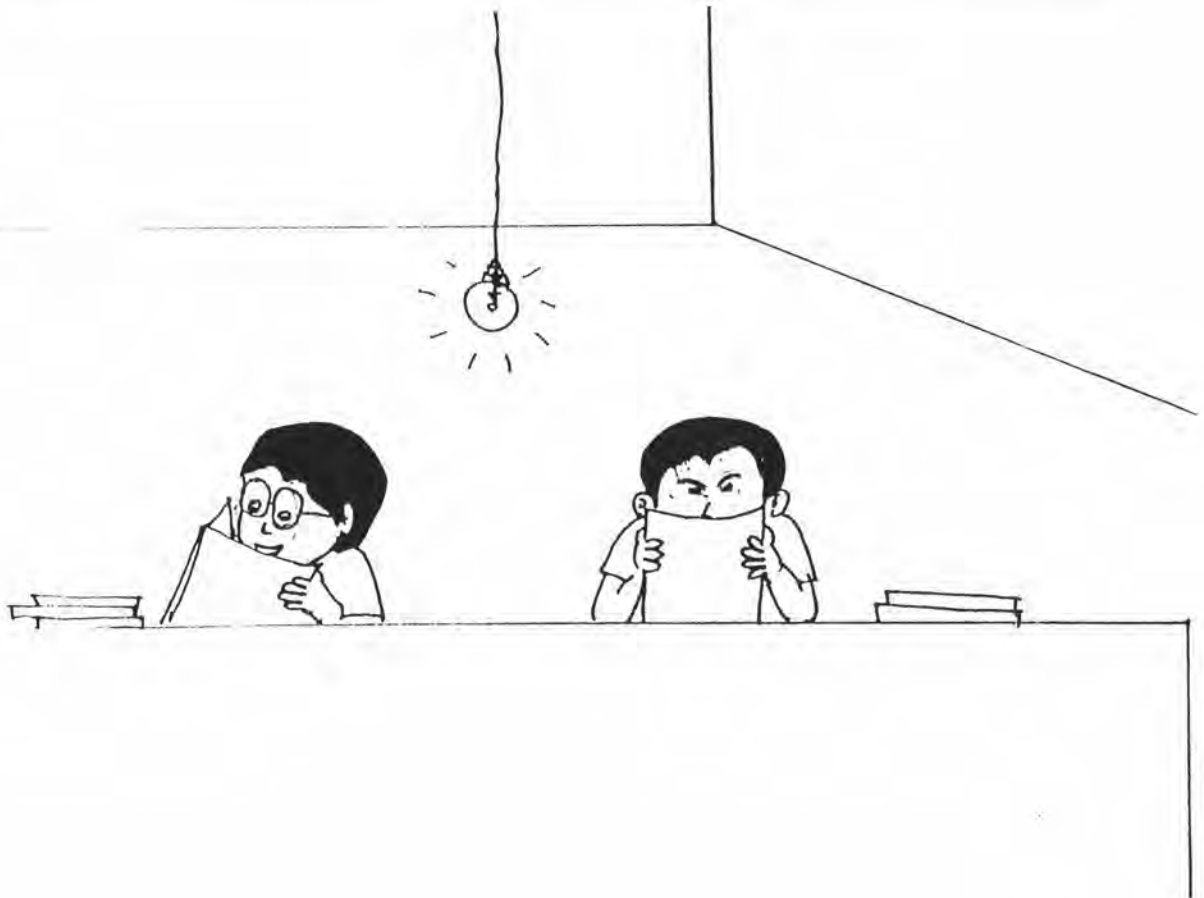
ศูนย์การเขียนกับการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล

แนวคิด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่หลากหลายจะสนองต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

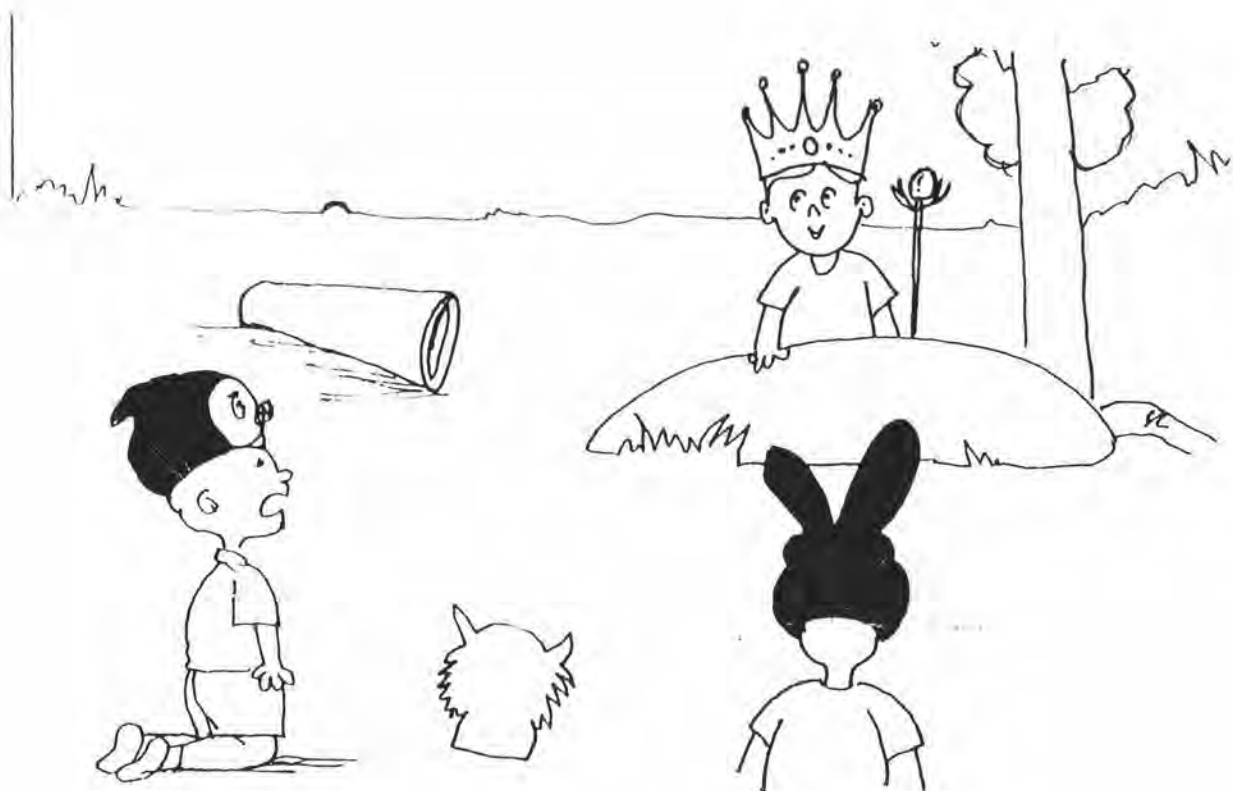
วัตถุประสงค์

บอกคุณค่าที่เด็กจะได้รับจากการเรียนรู้ด้วยศูนย์การเขียนได้

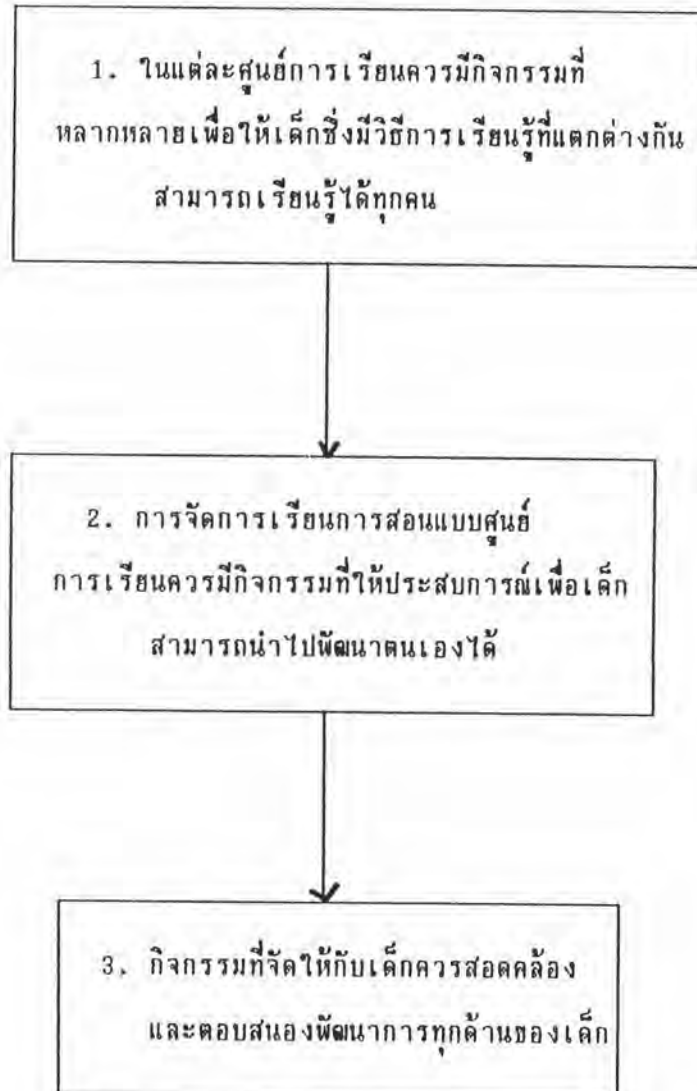
ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล

ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล เป็นวิธีการจัดประสบการณ์ที่ครูจัดให้กับเด็กในรูปของกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้สื่อประสม ที่จะพัฒนาทักษะพื้นฐานความสามารถ วุฒิภาวะ ประสบการณ์และความสนใจของเด็ก กิจกรรมบางอย่างก็เหมาะสมกับเด็กทั้งหมด บางอย่างก็เหมาะสมกับเด็กเป็นบางคน และบางอย่างก็มีให้เลือกได้ เป็นการพัฒนาทักษะ การเรียนอย่างอิสระเพราะเด็กต้องเรียนรู้จากการกระทำตามความสามารถของแต่ละคน และนอกจากนี้ยังสามารถประเมินตนเองได้ ทำให้เกิดแรงจูงใจให้อยากหรืออยากเรียน

หลักการจัดศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล

ในการจัดศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาลนั้น สิ่งที่สำคัญจะยึดเป็นหลักในการจัด
มีดังนี้ คือ

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 3

โปรดเลือกข้อที่ถูกเติมลงในข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. ศูนย์การเรีียน
- ข. กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
- ค. ชมรมชาติการเรีียนรู้ของเด็ก
- ง. กิจกรรมการเล่นในทิว
- จ. กิจกรรมกลุ่มย่อย

- ..... 1. กิจกรรมที่เหมาะสมที่จะจัดให้กับเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ภายในห้องเรียน
- ..... 2. กิจกรรมในศูนย์การเรีียนที่ปรับให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก โดยให้เด็กเรีียนรู้จากตัวคนเดียว
- ..... 3. กิจกรรมหลากหลายที่จัดให้เด็กทำตามความสามารถและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย หรือเป็นกลุ่มใหญ่
- ..... 4. กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ ที่สมมติว่าเป็นคนทำหรือขายอาหาร
- ..... 5. กิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม

เลขกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ง   2. ค   3. ก   4. จ   5. ข

ตอนที่ 3

ส่วนประกอบของศูนย์การเรียนรู้

แนวคิด

1. กิจกรรมการเสริมสร้างพัฒนาการ นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้หลายวิธี และพัฒนาตนเองได้หลายๆด้าน
2. การจัดกิจกรรมที่让孩子ได้เลือกทำตามความสามารถ จะเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มเล็กๆ เป็นวิธีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ

วัตถุประสงค์

1. ระบุความสำคัญแต่ละองค์ประกอบในศูนย์การเรียนรู้ได้
2. จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ส่วนประกอบของศูนย์การเรียนรู้

ในการจัดศูนย์การเรียนรู้ให้เด็กอนุบาล ครูสามารถออกแบบสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

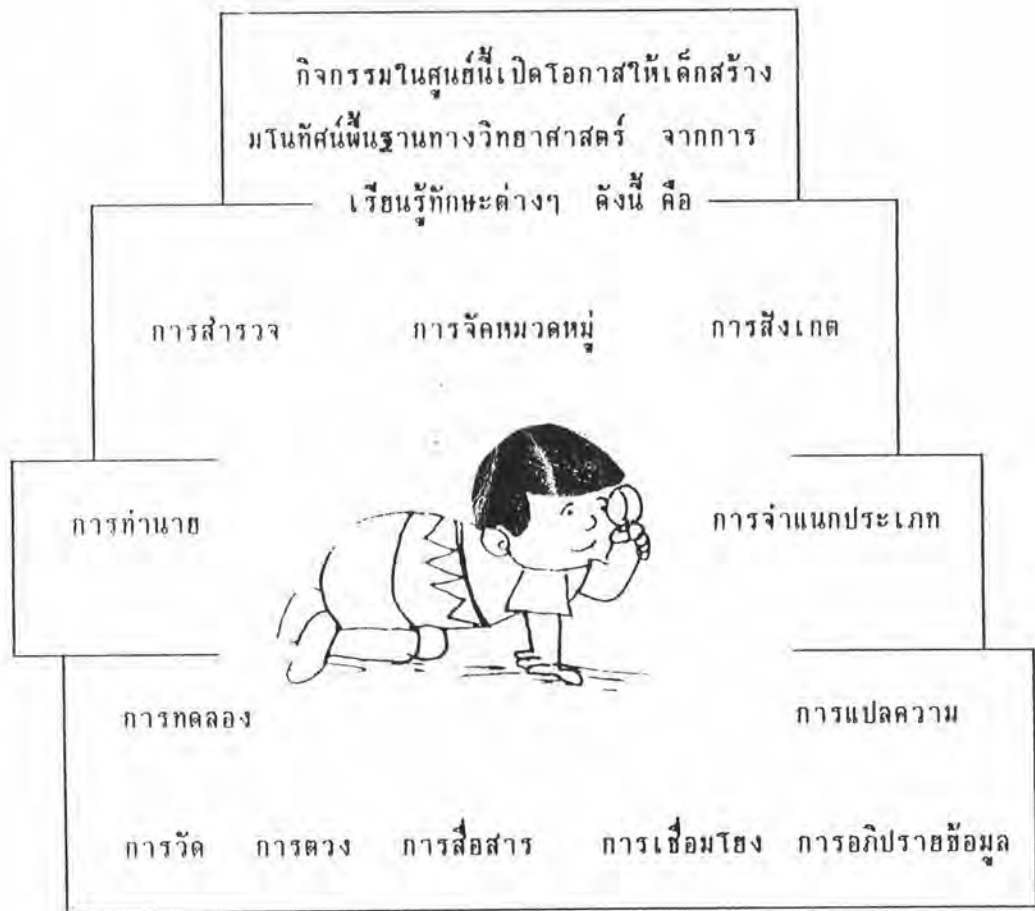
- * เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ได้
- * ในตอนเริ่มต้นจัดศูนย์การเรียนรู้ครูควรจัดศูนย์ให้มีปริมาณและประเภทที่ครูรู้สึกว่าสามารถจัดการควบคุมให้เป็นระเบียบได้ โดยเริ่มต้นด้วยการจัดศูนย์การเรียนรู้ในจำนวนที่น้อยก่อน ต่อมาอาจเพิ่มจำนวนมากขึ้นเมื่อเด็กมีความคุ้นเคยกับระบบ
- * ศูนย์เดิมอาจจะขยายกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาและความต้องการในการเรียนรู้ของเด็ก
- * วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ คำแนะนำในการใช้วัสดุอุปกรณ์ และการทำกิจกรรมควรง่ายและชัดเจน
- * ในศูนย์การเรียนรู้ อาจประกอบด้วยวัสดุสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยที่บ้าน เพื่อให้เด็กจะได้รู้สึกมั่นใจและปลอดภัย
- * พิจารณาว่าจะจัดศูนย์การเรียนรู้อะไร แล้วจึงวางแผนคัดเลือก วัสดุ และกิจกรรมที่ควรจัดให้มีขึ้นในศูนย์การเรียนรู้นั้นๆ

ก
ข
ค
ง
จ

.....
.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยาศาสตร์

สื่อหรืออุปกรณ์

- # แว่นขยาย   # กล้องจุลทรรศน์   # ปริซึม   # นาฬิกา   # กระดาษลิตมัส
- # สเกล   # แท่งแก้ว   # กระจก   # ลูกตุ้ม   # ไม้ต่างๆ   # วัตถุธรรมชาติ

ศูนย์คณิตศาสตร์

จัดประสบการณ์ให้เด็กพัฒนาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ด้วยการทำกิจกรรมในเรื่อง
ต่อไปนี้

การเรียนรู้จากของจริง

การใช้วัสดุ
ซึ่ง ง่าย วัสดุ

ปฐูของจำลอง

การจำแนกประเภท

การจัดหมวดหมู่

การนับ จำนวน
และตัวเลข

การจับคู่

การเรียงลำดับ

การเปรียบเทียบ

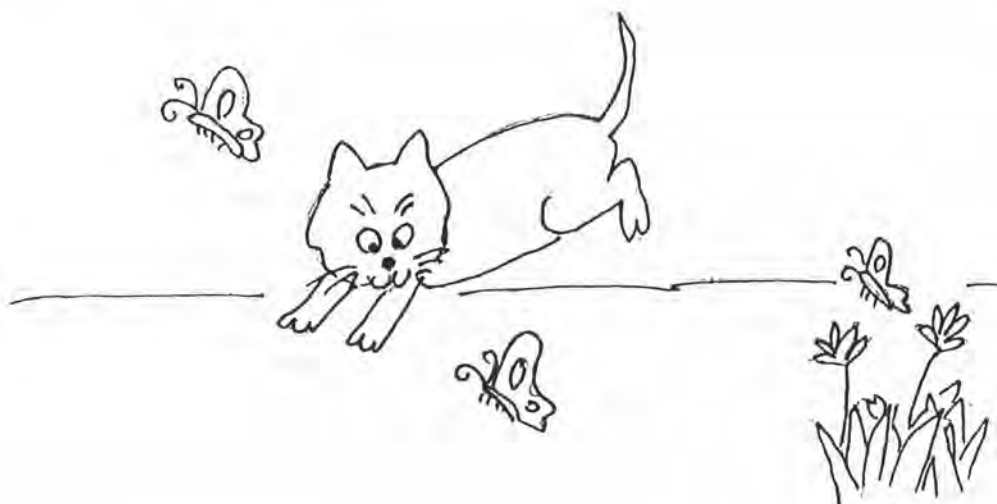
สื่อหรืออุปกรณ์

- * ลูกคิด * เกมคณิตศาสตร์ * บล็อกตัวเลข
- * เงินปลอม * รูปทรงเรขาคณิต * กระดานเศษส่วน
- * เศษวัสดุต่างๆ เช่น กระจุม เหรียญ

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 4

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด

- ..... 1. สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็ก
อนุบาล เป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะต้องคำนึงถึง
- ..... 2. เด็กอนุบาลควรได้รับการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับ
กับเด็กในระดับอื่น
- ..... 3. กิจกรรมในศูนย์คณิตศาสตร์ ควรเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้เรียนรู้จากรูปธรรม
ไปสู่นามธรรม
- ..... 4. วัสดุสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยที่บ้านไม่ควรนำมาจัดไว้ในศูนย์การเรียนเพราะจะ
ทำให้เด็กเบื่อ
- ..... 5. วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์วิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่จะได้มาจากธรรมชาติ

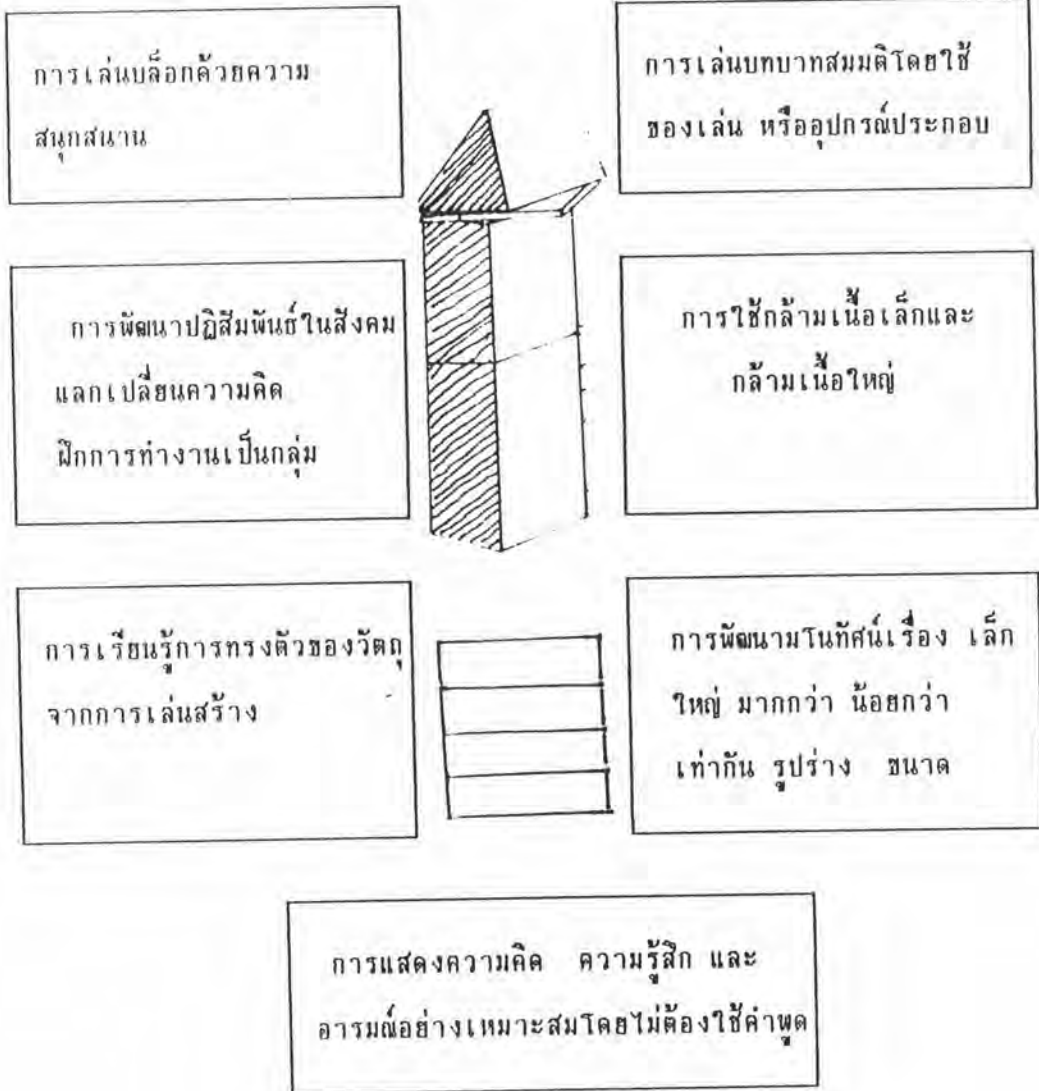

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ✓ 2. ✓ 3. ✓ 4. X 5. ✓

||| ศูนย์บล็อก |||

ศูนย์บล็อกมีกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในเรื่องต่อไปนี้

ศูนย์ศิลปะ

- กิจกรรมในศูนย์ศิลปะควรวางจัดเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ ดังนี้
- * ได้ใช้วัสดุหลายประเภท (ขนาด รูปร่าง พื้นผิว)
  - * สนุกสนานกับการใช้ประสาทสัมผัสในการที่มีสื่อหลายๆประเภท
  - * แสดงออกทางความคิดตามความรู้สึกและอารมณ์อย่างเสรีด้วยการวาดภาพ ระบายสี ปั้นดินเหนียว การสร้างและประดิษฐ์ต่างๆ
  - * พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และกล้ามเนื้อเล็กโดยการตัด ปะ ระบายสี

สื่อหรืออุปกรณ์

- กระดาษ กาว สี ดินเหนียว ดินน้ำมัน กรรไกร
- ขวด ไม้ หมึก เครื่องเขียน วัสดุเหลือใช้ กล้อง
- เศษผ้า เชือก วัสดุธรรมชาติ ส่วนต่างๆของต้นไม้
- ส่วนต่างๆของสัตว์ อุปกรณ์สำหรับ เย็บ ตัก

ศูนย์งานไม้

ศูนย์งานไม้มีกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

การจัดกระดาษทราย

การตีคิ้ว

การตอกตะปู

การยึดติด

การใช้ไขควง

การเจาะรู

การเลื่อย

การทำงานไม้เบื้องต้น

สื่อหรืออุปกรณ์

โต๊ะที่มั่นคง

เครื่องมือช่างไม้จำลอง

ไม้อัด

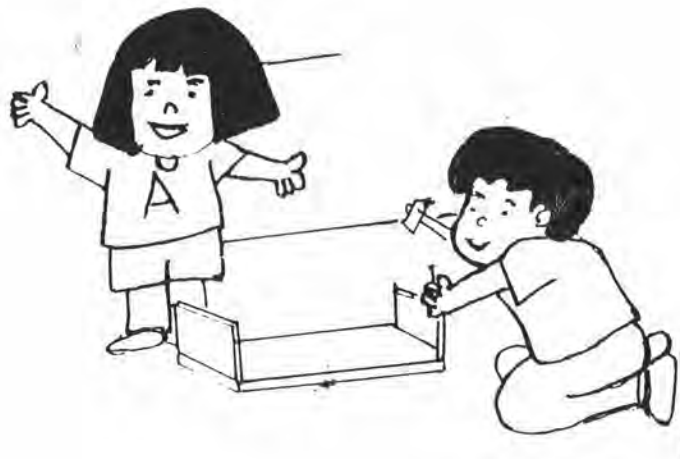
ไม้ไอศกรีม

ล้อย

จุกขวด

เสื่อน้ำมัน

เครื่องทำความสะอาด

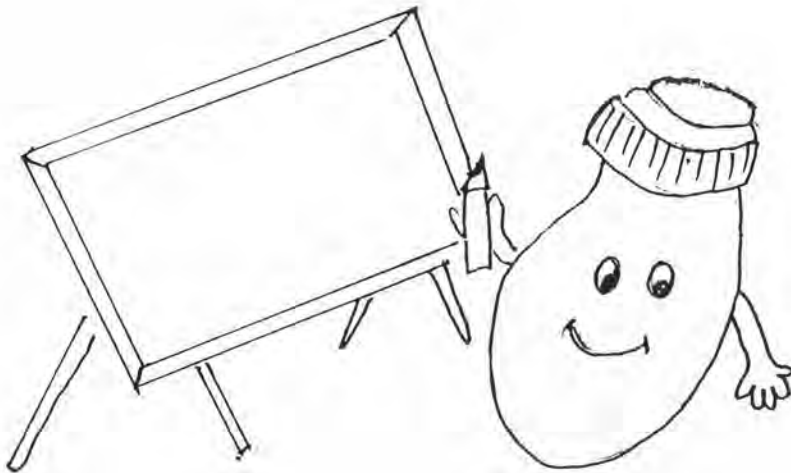

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 5

โปรดเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเติมลงในข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. ศูนย์บล็อก
- ข. ศูนย์ศิลปะ
- ค. ศูนย์งานไม้

- ..... 1. เด็กสนุกกับการสร้างบ้านด้วยท่อนไม้ขนาดต่างๆ
- ..... 2. น้องเก่งกับน้องก้องช่วยกันตัดไม้ด้วยกระดาษทราย
- ..... 3. น้องดาวและเพื่อน ๆ มีความสุขกับการเป่าสีให้เป็นรูปร่างต่างๆ
- ..... 4. น้องแจนทำตระกร้าใส่ของด้วยไม้ไอศกรีม
- ..... 5. เด็กอนุบาล 5 - 6 คนกำลังปั้นผลไม้กันอย่างสนุกสนาน

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติที่ 5

1. ก   2. ค   3. ข   4. ค   5. ข

ศูนย์ภาษา

- สื่อ อุปกรณ์**
- * แผ่นป้ายสำลี พร้อมสื่อประกอบ
  - * เทป แผ่นเสียง โทรทัศน์
  - * ตัวอักษรแม่เหล็ก
  - * ภาพติดต่อ เกมต่างๆ
  - * หนังสือภาพต่างๆ
  - * หนังสือภาพนิทาน สารานุกรม
  - * บัตรคำที่ใช้บ่อยๆ
  - * หนังสือการ์ตูน

ศูนย์ดนตรี

ศูนย์ดนตรีเป็นศูนย์ที่จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในเรื่องต่อไปนี้

การฟังเสียงของดนตรี

การรู้จักทำนองเพลง

การรู้จักเครื่องดนตรี

การทดลองเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ

การเคลื่อนไหวร่างกาย

การร้องเพลง

การแต่งเพลง

การฟังดนตรีด้วยความเพลิดเพลิน

การแสดงท่าทางตามเนื้อเพลง

สื่อหรืออุปกรณ์

เครื่องเคาะจังหวะต่างๆ

เครื่องดนตรีง่ายๆที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง

หนังสือเพลง

อุปกรณ์ในการร้องเพลง

วิทยุเทป

โน้ตเพลง

ศูนย์บทบาทสมมติ

ศูนย์บทบาทสมมติมีกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

การแสดงออกถึงสิ่งที่ตนได้รับรู้

การแสดงถึงความรู้สึก อารมณ์ภายในขอบเขตของการยอมรับของผู้ใหญ่

การมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นในสถานการณ์ที่เหมาะสมและไม่เป็นทางการ

การเรียนรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกของคนในบทบาทที่ได้รับการสมมติ

การได้แต่งเรื่องและแสดงด้วยตนเอง

การฝึกทักษะใช้ภาษา

สื่อและอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์สำหรับการแต่งตัว (เสื้อผ้า หมวก รองเท้า กระเป๋า)

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่นบทบาทสมมติ

เครื่องเรือนขนาดเล็ก อุปกรณ์การทำความสะอาด ตุ๊กตาชนิดต่างๆ

หุ่นชนิดต่างๆ ington หุ่น เศษผ้า กระดาษต่างๆ วัสดุเหลือใช้

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 6

โปรดจับคู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน โดยนำตัวอักษรไปใส่ไว้หน้าข้อทางขวามือให้ถูกต้อง

ก. ศูนย์ภาษา

..... 1. เป็นศูนย์ที่เด็กสามารถที่จะ
แสดงให้ครูทราบโลกของเด็ก
ได้เป็นอย่างดี

..... 2. อุปกรณ์เครื่องครัวเล็กๆ เพื่อให้
เด็กได้ทำกิจกรรม

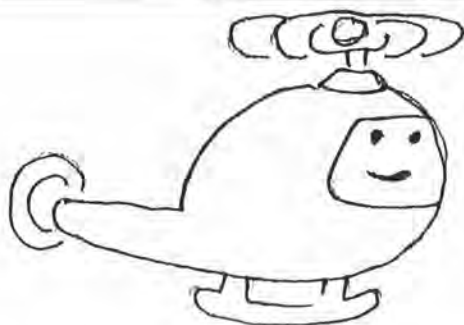
ข. ศูนย์ดนตรี

..... 3. เป็นศูนย์ที่เด็กได้มีโอกาสได้
แสดงท่าทางประกอบเพลง

..... 4. เป็นศูนย์ที่เด็กสามารถพัฒนา
ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน
และการเขียน

ค. ศูนย์บทบาทสมมติ

..... 5. เป็นศูนย์ที่ครูต้องควบคุมเสียง
เพื่อหลีกเลี่ยงการรบกวน

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ค   2. ค   3. ข   4. ก   5. ข

ศูนย์การเล่นทรายและน้ำ

ศูนย์การเล่นทรายและน้ำ มีกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ในด้านต่างๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับวิชาอื่นดังนี้ คือ

การสังเกต   การทดลอง   การเปรียบเทียบ   การสร้างตามจินตนาการ
 การเขียนหรือขีดเขียน   การก่อสร้างต่างๆ

สื่อและอุปกรณ์

กล่องพลาสติก   ไม้ก๊อก   ฟองน้ำ   ข้อนตวง   กรวย
 หลอดต่างๆ   เขี่ยอก   สีส้มอาหาร   สีน้ำ   ปลั้ว   ถังน้ำ   รถเข็น
 กะบะทรายหรือบ่อทราย   โตะสำหรับเล่นน้ำ   โตะสำหรับเล่นทราย

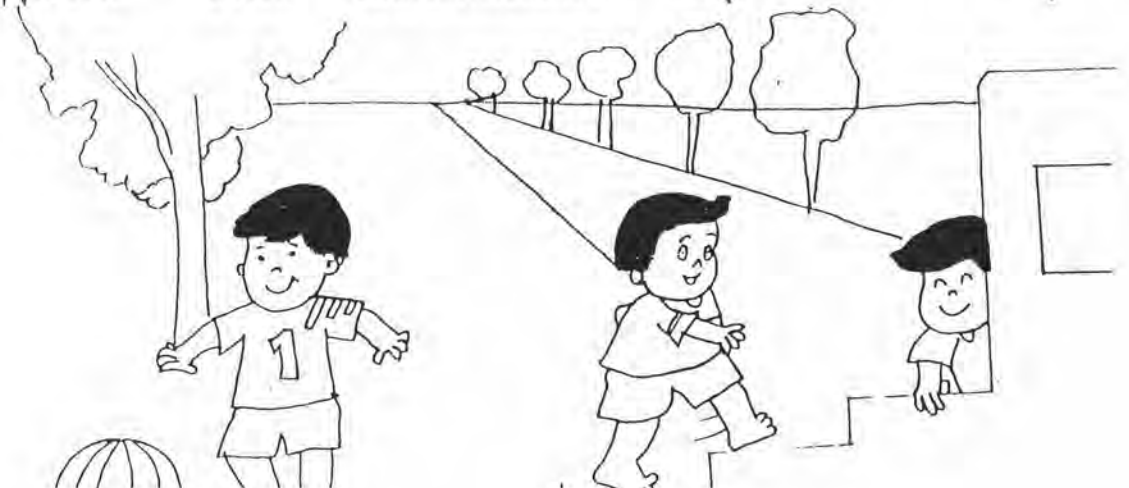
ศูนย์การเคลื่อนไหว

ศูนย์การเคลื่อนไหว มีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

การให้เด็กได้แสดงออก การเคลื่อนไหวตามจังหวะ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่
 การเดินตามจังหวะกลอง การมีความมั่นใจในตนเอง การสังเกตและทำตามแบบ
 การเลียนแบบครูหรือสิ่งต่างๆ การกลิ้ง คลาน กระโดด โยกตัว การทรงตัว
 การเคลื่อนไหวร่างกาย การแสดงละครใบ้หรือการแสดงท่าทาง

สื่อหรืออุปกรณ์

ลูกบอล เชือก ห่วงขาง กระดานหก กลองหรือแทมโหมลิ้น
 วิทยุเทป ฉากประกอบ เครื่องแต่งกาย ลิงกระดาษขนาดใหญ่ที่ตัดแปลงเป็นบ้าน
 ออโมงค์ได้ ม้าโยก บันไดให้เด็กปีนขึ้นลง ม้าหมุน

กิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่ 7

โปรดขีดเครื่องหมาย หน้าข้อที่ถูก และ หน้าข้อที่ผิด

- .....1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและ
กล้ามเนื้อใหญ่
- .....2. การเล่นเกมเล่นสแนมเป็นกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งอย่างหนึ่ง
- .....3. การเล่นเกมทรายและน้ำ เป็นกิจกรรมที่เด็กเล่นสนุกสแนมแต่เพียง
อย่างเดียว
- .....4. เด็กๆแสดงท่าทางประกอบดนตรี เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหว
- .....5. การที่เด็กเขียนตัวหนังสือลงบนทราย เป็นการฝึกทักษะการเขียน
วิธีหนึ่ง

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติที่ 7

1.   2.   3.   4.   5.

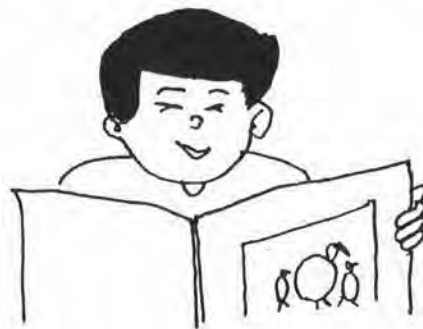
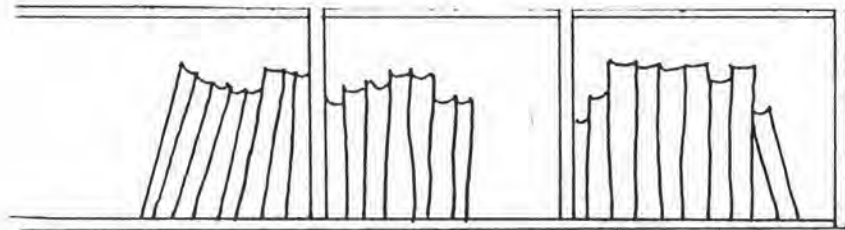
ตอนที่ 4 การจัดศูนย์การเรียนรู้

แนวคิด

1. สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะมีผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก
2. เด็กอนุบาลเป็นช่วงของการพัฒนาบุคลิกภาพได้ดีที่สุด ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะคติ จริยธรรม และสิ่งต่างๆ ถ้าได้รับการปลูกฝังในทางที่ถูก และเหมาะสมจะมีผลต่อพัฒนาการในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์

1. จัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ได้ถูกต้องตามพัฒนาการของเด็ก
2. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยศูนย์การเรียนรู้ที่สนองต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

การจัดศูนย์การเรียน

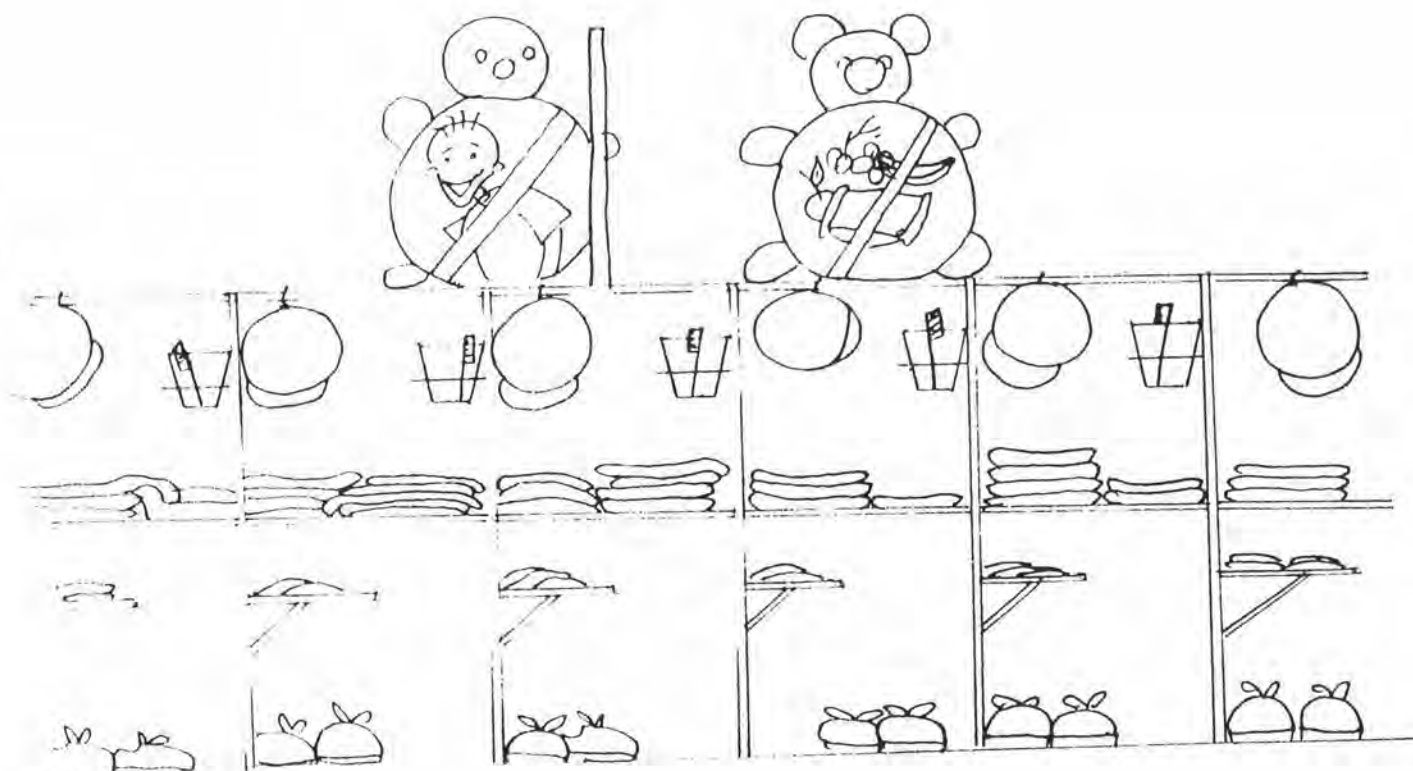
การวางแผนในการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนมีความสำคัญมาก เพราะลักษณะของการจัดพื้นที่จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของครูและเด็ก การจัดจึงต้องคำนึงถึงแนวปฏิบัติดังนี้

มีบริเวณที่โล่ง สำหรับการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว และกิจกรรมกลุ่มใหญ่

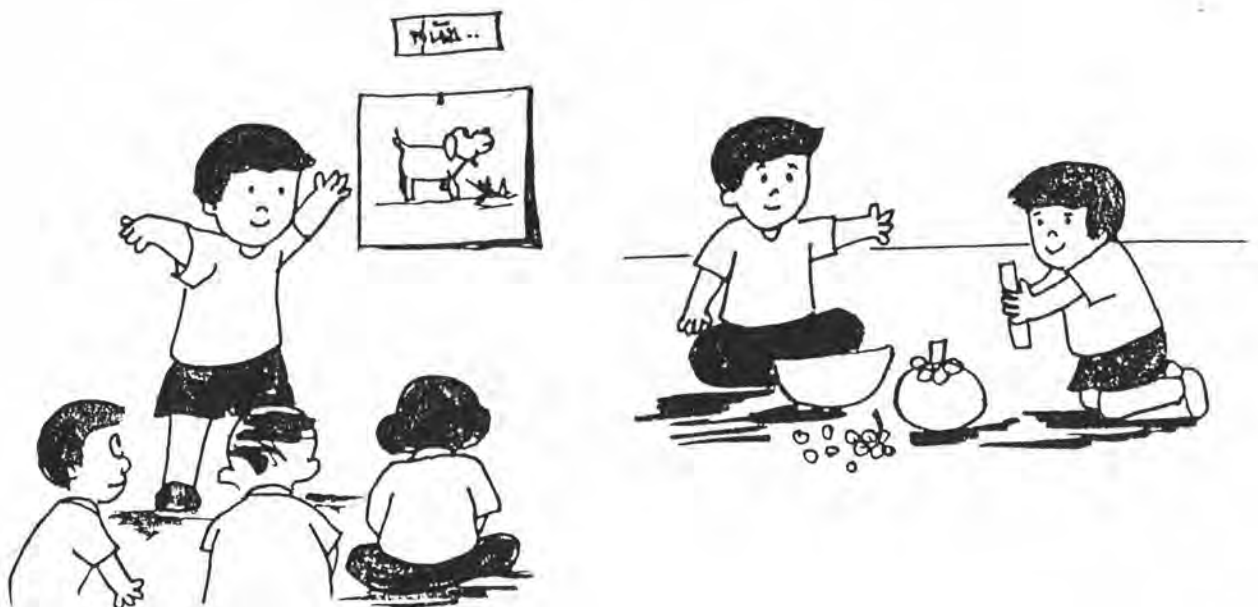
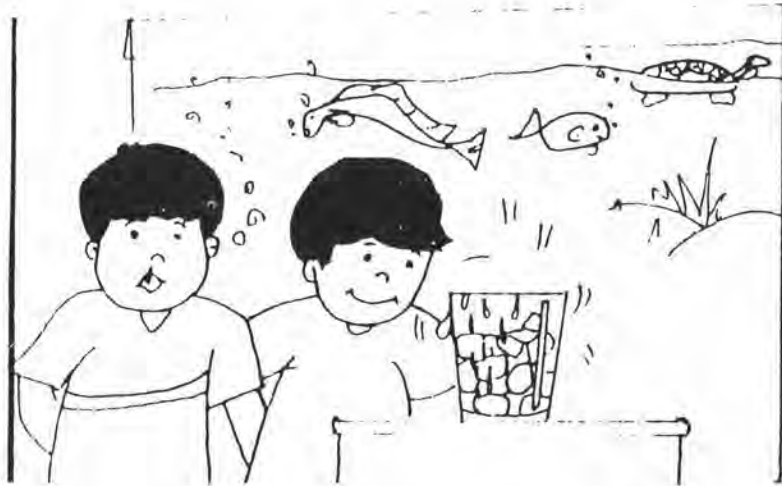

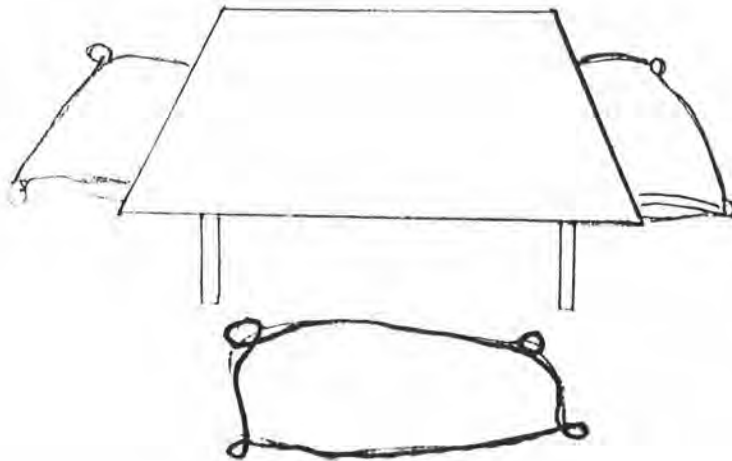
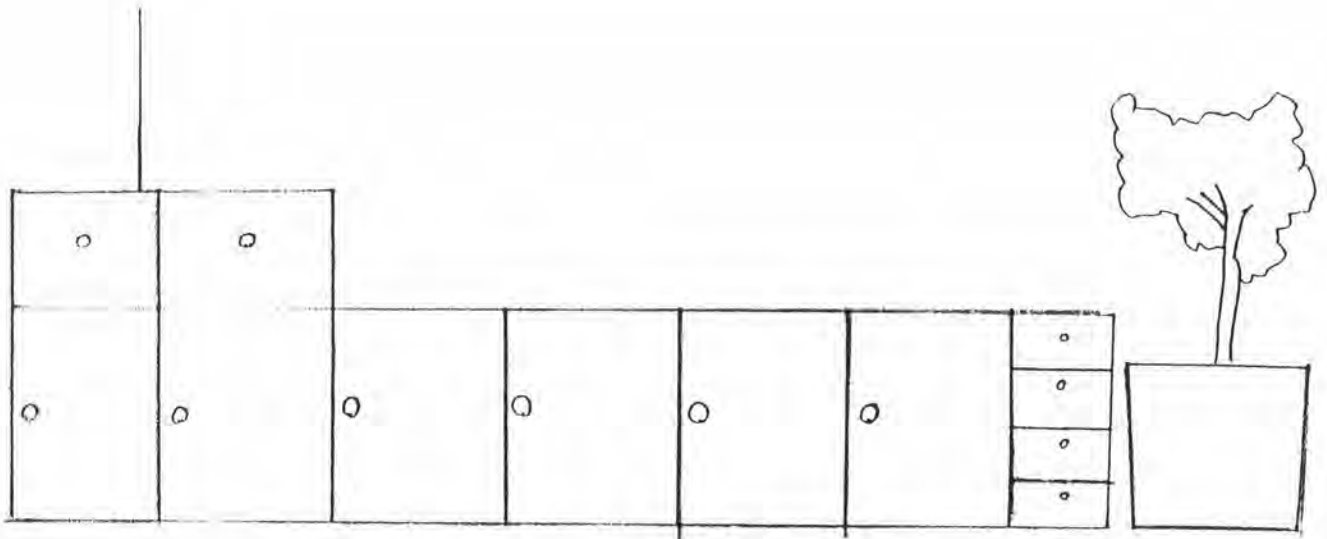
บริเวณเก็บของส่วนบุคคล มีไว้เพื่อให้เด็กได้เก็บสัมภาระส่วนตัว
เช่น แก้วน้ำแปรงสีฟัน ช้อนส้อม กระเป๋าหนังสือ รองเท้า และของอื่นๆ
ที่เด็กนำมา

บริเวณที่เป็นศูนย์การเรียน ควรจัดให้เหมาะสมกับลักษณะของ
กิจกรรม ในศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์การเรียน และคำนึงถึงประโยชน์ที่
จะได้รับให้มากที่สุด เช่นศูนย์ที่ต้องการความเงียบ เพื่อให้เด็กเกิดสมาธิ
เช่น ศูนย์ภาษา ควรจัดให้ห่างจากศูนย์ที่ต้องใช้เสียงดัง เช่นศูนย์ดนตรี
หรือศูนย์คณิตศาสตร์ควรจัดไว้ให้ไกลกับศูนย์วิทยาศาสตร์ เพราะเนื้อหาใน
การเรียนใกล้เคียงกัน สื่อหรืออุปกรณ์บางอย่างใช้ด้วยกันได้ เป็นต้น

บริเวณพื้นที่ว่าง เพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวได้สะดวก และมี
 ระเบียบ มุม่าจะเป็นการเคลื่อนที่เข้าออก หรือผ่านไปโดยไม่เข้าสู่ศูนย์
 การเรียน หรือมีไว้เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพูดคุยกัน สัมผัสกัน และเมื่อ
 มีพฤติกรรมเป็นไปตามที่คาดหวัง ครูก็จะตอบสนองในเชิงบวกเพื่อสนับสนุน
 กิจกรรมและการเรียนรู้ เมื่อกิจกรรมไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ครูก็จะ
 ทบทวนกฎ และตักเตือนเด็ก

กิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่ 8

โปรดขีดเส้นโยงข้อความที่ท่านเห็นว่ามีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

ก. บริเวณศูนย์การเรียนรู้	1. ที่สำหรับเก็บแก้วน้ำ แปรงสีฟันของเด็ก
ข. บริเวณที่โล่ง	2. สถานที่สำหรับทบทวนพฤติกรรมของเด็ก
ค. บริเวณพื้นที่ว่าง	3. บริเวณที่ทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ
ง. บริเวณสำหรับเก็บของส่วนบุคคล	4. บริเวณสำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหว
	5. บริเวณที่จัดสำหรับกิจกรรมกลุ่มใหญ่
	6. บริเวณสำหรับเล่นน้ำเล่นทราย
	7. บริเวณอ่านหนังสือ
	8. บริเวณที่เด็กมีโอกาสนพบปะพูดคุยกัน
	9. บริเวณสำหรับเล่นกลางแจ้ง
	10. บริเวณสำหรับเก็บรองเท้า และ ถุงใส่ของสำหรับเด็ก

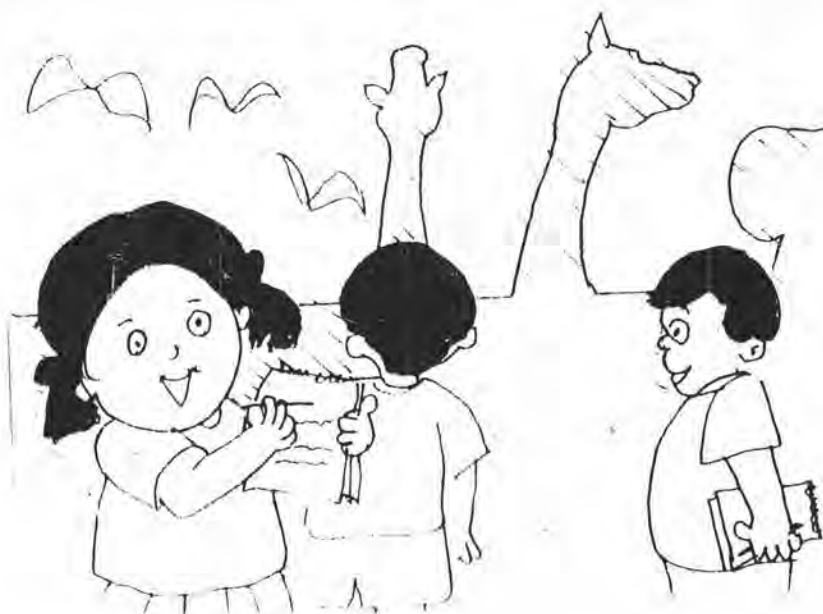
เฉลย

- ข้อ 1,10 ตรงกับข้อ ง   ข้อ 2,8 ตรงกับข้อ ค   ข้อ 3,6,7 ตรงกับข้อ ก
ข้อ 4,5,9 ตรงกับข้อ ข

ประสิทธิภาพของศูนย์การเรียนรู้

จากการศึกษาของนักวิจัยสรุปได้ว่าการจัดศูนย์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการ ดังนี้ คือ

1. ครูและเด็กเข้าใจวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้อย่างชัดเจน ปฏิบัติได้
2. ครูควรจะทราบข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวเด็กก่อนที่จะวางแผนจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
3. ควรมีการประเมินผลเพื่อให้เด็กทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง
4. การให้คำแนะนำแก่เด็กถึงวิธีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ในศูนย์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีการวางแผนการดำเนินการทั้งแบบเป็นกลุ่มและแบบเดี่ยว มีการแนะแนว และมีการประเมินผลของกิจกรรม
6. เด็กเข้าใจวัตถุประสงค์ และการใช้วัสดุในศูนย์การเรียนรู้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการจัดบันทึกกิจกรรมของตน
7. มีการบูรณาการทักษะและแนวคิดไว้ในศูนย์การเรียนรู้

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 9

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และ X หน้าข้อที่ผิด

- .....1. ระบบการจัดการในเรื่องการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนที่มีประสิทธิภาพครูและนักเรียนจะต้องเข้าใจวิธีการดำเนินการอย่างชัดเจน
- .....2. ในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนครูให้นักเรียนเรียนรู้เองโดยไม่ต้องแนะนำ
- .....3. ในการเรียนแบบศูนย์การเรียน นักเรียนต้องจัดบันทึกกิจกรรมของตน
- .....4. ศูนย์การเรียนที่เตรียมไว้อย่างดี จำเป็นที่จะต้องมีกิจกรรมที่มากให้เด็กได้เลือกทำตามความสนใจ เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย
- .....5. ในการวางเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนครูดำเนินการได้โดยไม่ต้องอาศัยข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเด็ก

เฉลย

1. ✓ 2. X 3. ✓ 4. ✓ 5. X

ประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน จะเป็นประโยชน์แก่ทั้งครูและนักเรียน
สรุปได้ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศการเรียนตามความสนใจของเด็ก
2. ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ฝึกการทำงานเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย ทำให้เคารพในสิทธิ
และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
5. เปิดโอกาสให้ครูได้ใกล้ชิดกับเด็กทุกคน ครูมีโอกาสสังเกตพัฒนาการ
ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น
6. ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ไม่ใช่ครูบังคับให้
เด็กท่องจำอย่างเดียว
7. ทำให้ครูตื่นตัวในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 10

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด

- ..... 1. ครูวิชาให้เด็กอนุบาลหัดทำอาหารง่ายๆ เช่น ทำน้ำผลไม้ เป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถทำได้
- ..... 2. ครูสมชายปล่อยให้เด็กเล่นน้ำเล่นทรายทั้งวัน เพราะต้องการให้เด็กแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- ..... 3. ครูดวงตาให้เด็กทุกคนพูดในสิ่งที่ต้องการจะพูดตลอดเวลาที่เรียนเป็นการส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
- ..... 4. เด็กอนุบาลปีที่ 2 ได้รับมอบหมายจากครูให้ท่องสูตรคูณ เพื่อจะได้เรียนเลขเก่ง
- ..... 5. การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนช่วยให้ครูมีโอกาสได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา เพื่อสามารถจัดศูนย์การเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

เฉลย

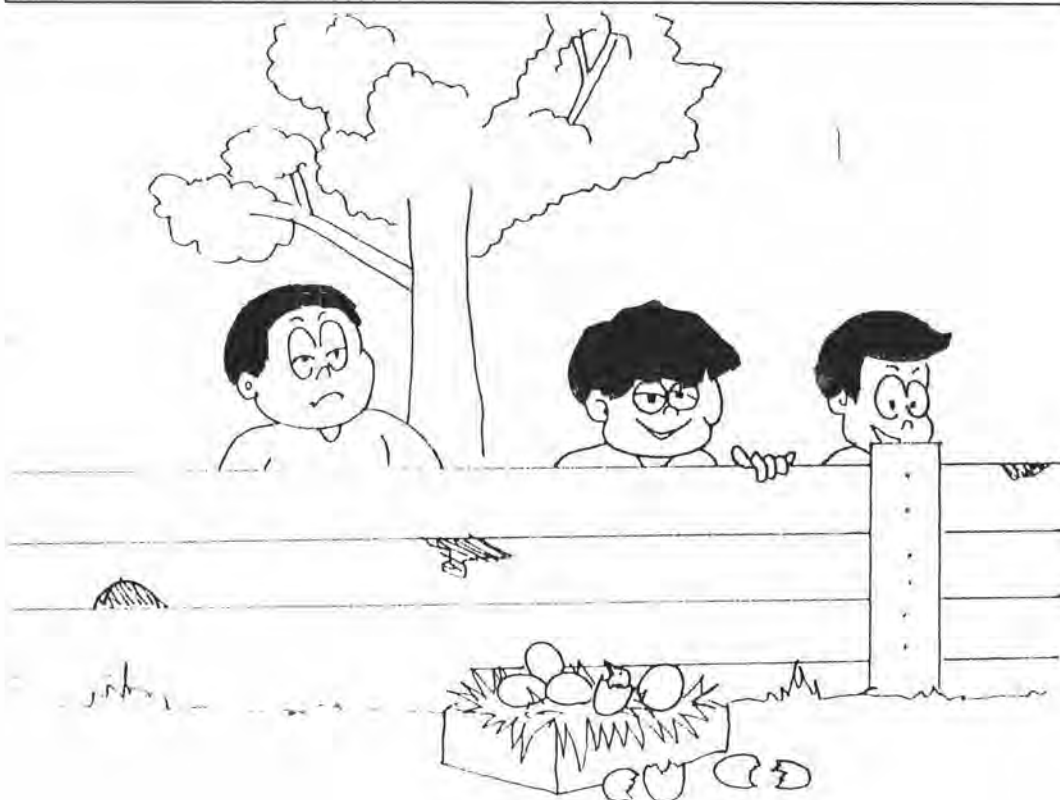
1. ✓   2. X   3. X   4. X   5. ✓

สรุปบทเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนอย่างรอบครอบ สนองความต้องการตามพัฒนาการของเด็ก ทำให้การเรียนเป็นประสบการณ์ที่สนุกสนาน และมีความหมายมากขึ้น ทักษะของครูนับว่าสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา สำหรับเด็กๆ ครูต้องมองเด็กในฐานะมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งเด็กแต่ละคนนั้นได้รับแรงจูงใจที่ต่างกัน เรียนรู้ด้วยวิธีการและอัตราที่ต่างกัน ดังนั้นการเรียนรู้อาศัยเด็กเป็นศูนย์กลางจึงเป็นสิ่งสำคัญ หากเด็กคือจุดศูนย์กลางของโรงเรียน เด็กควรเป็นจุดศูนย์กลางของครูและสภาพแวดล้อมในการเรียน

สภาพแวดล้อมในการเรียนที่ดีจะเน้นในเรื่องการประสมหลักสูตร และการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน เด็กมีโอกาสสำรวจ เลือก และมีปฏิริยาต่อสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ซึ่งได้รับการจัดวาง เชื้อเชิญ และทำทายเป็นอย่างดี การเปิดโอกาสให้เด็กเรียนอย่างอิสระ เช่นการเรียนแบบศูนย์การเรียน นอกจากจะสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กแล้วยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้านของเด็กด้วย จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการจัดการศึกษาในขั้นพื้นฐานให้กับเด็ก

ข้อทดสอบหลังการศึกษาศูนย์ฝึกอบรม

โปรดกาเครื่องหมาย X กับข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาล ควรคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด ก. ความต้องการของเด็ก ข. ความต้องการของผู้ปกครอง ค. ความต้องการของสังคม ง. ความต้องการของครู 2. ข้อใดเป็นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก ก. เด็กจะเล่นเป็นกลุ่มไม่ชอบการเล่นเดี่ยว ข. เด็กจะเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ดีกว่านามธรรม ค. เด็กจะยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ง. เด็กจะจับหรือหยิบของชิ้นใหญ่ได้ดีกว่าชิ้นเล็ก 3. สาเหตุที่ทำให้การจัดการศึกษาในระดับอนุบาลของไทยในอดีตไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะเหตุใด ก. สังคมต้องการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กสูงมาก ข. แนวการสอนไม่คำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก ค. ขาดแคลนครูที่มีความรู้ในด้านอนุบาล ง. ถูกทุกข้อ	4. การจัดประสบการณ์ให้เด็กอนุบาล ควรเน้นพัฒนาการด้านใดมากที่สุด ก. ร่างกาย ข. อารมณ์และสังคม ค. สติปัญญา ง. เน้นพัฒนาการทุกด้าน 5. ข้อใดเป็นข้อใดหมายถึงการจัดศูนย์การเรียน ก. การสอนที่ยึดหลักสูตรเป็นศูนย์กลาง ข. การเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ค. การสอนที่เน้นการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ ง. การเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง 6. หลักในการจัดศูนย์การเรียนในอนุบาล คือข้อใด ก. เน้นการเรียนรู้อย่างตนเอง ข. สัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็ก ค. ให้ประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการและให้อิสระ ง. ถูกทุกข้อ

7. เด็กอนุบาลจะเรียนรู้เรื่องการลอยของวัตถุได้ดีเมื่อครูจัดกิจกรรมแบบใด
- ครูให้ดูวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องวัตถุลอยน้ำ
  - ครูวาดภาพวัตถุที่ลอยน้ำให้เด็กดู
  - ครูให้เด็กทดลองโดยนำวัตถุน้ำมาลอยน้ำ
  - ครูอธิบายให้เด็กฟังและนำของจริงมาให้เด็กดู
8. การจัดศูนย์การเรียนรู้มีข้อควรคำนึงในเรื่องใดมากที่สุด
- แบ่งเบาภาระของครู
  - จัดให้มีกิจกรรมได้หลายรูปแบบ
  - จัดโดยคำนึงถึงความเรียบร้อย
  - จัดให้มีบริเวณโล่งเพื่อจัดกิจกรรมได้สะดวก
  - จัดให้มีที่เฉพาะสำหรับเก็บสิ่งของส่วนตัว
9. การจัดประสบการณ์ในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาลขึ้นอยู่กับสิ่งใด
- หลักสูตรที่กำหนดมาให้
  - หน่วยการเรียนรู้และดุลยพินิจของครู
  - ความต้องการของครู
  - หน่วยการเรียนรู้
10. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนรู้คือข้อใด
- แบ่งเบาภาระการสอนของครู
  - ช่วยแบ่งเบาภาระการเรียนรู้ของเด็ก
  - ช่วยให้ครูถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - ส่งเสริมการเรียนรู้ตามความจำเป็น

เฉลยข้อสอบ

1. ก 2. ข 3. ง 4. ง 5. ง 6. ง 7. ค 8. ก 9. ข 10. ค

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารและผลงานวิจัย การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว, 2536.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- _____. เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. เล่มที่ 3 หน่วยที่ 11 - 15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- นิตยา สุวรรณศรี. การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: พับลิคิสิสเนชั่นส์, 2535.
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี, 2535.
- อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล ใน แต่ละระดับวัยรัก กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ภาษาอังกฤษ

- Brewer, J., A. Introduction To Early Childhood Education Pres-school Through Primary Grades: M.A: Allyn and Bacon, 1992.
- Day, B. Early Childhood Education Creative Learning Activities 3 rd . New Yorks: Macmillan Publishing Co, 1988.
- Hamilton, D., S., Flemming, B., M., Parodies, S. and Hicks, J.,D. Resources For Creative Teaching In Early Childhood Education 2nd Edition. Florida: Harcourt Brace Jovanoicn, Inc., 1990.

เล่มที่ 2

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

เรื่อง การจัดทำแผนการสอนแบบ
ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล

คำนำ

การจัดการเรียนการสอนไม่ว่าในระดับใด เป็นที่ยอมรับกันว่าสิ่งสำคัญที่ครูควรจะต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก คือ การเตรียมการสอน และการจัดทำแผนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นแผนการสอนที่จัดทำไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องสนใจ และเอาใจใส่เพื่อศึกษาวิธีการจัดทำที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะครูอนุบาลที่ไม่มีประสบการณ์ในด้านนี้มาก่อน

ชุดฝึกอบรมเล่มที่ 2 นี้จะเป็นแนวทางให้แก่ครูอนุบาลในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลได้เป็นอย่างดี เพราะจะประกอบด้วย รายละเอียดของการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน และตัวอย่างการจัดกิจกรรมในศูนย์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้จัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยหวังว่าชุดฝึกอบรมเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครูอนุบาลที่จะทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน และนำไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาครูอนุบาลและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับนี้ต่อไป

คำชี้แจง

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มนี้ มีจุดเน้นเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล โดยมุ่งให้ครูสามารถจัดทำและนำไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาและพัฒนาการสำหรับเด็กอนุบาล

จากการศึกษาและจากงานวิจัยต่างๆพบว่า การเตรียมการสอนของครูมีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับครูที่จะต้องสนใจศึกษาวิธีการที่ถูกต้องในการนำไปปฏิบัติและประเมินผล การปฏิบัติเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพต่อไป

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มนี้ ได้กล่าวถึงรายละเอียดของการจัดทำแผนการสอน และตัวอย่างการจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

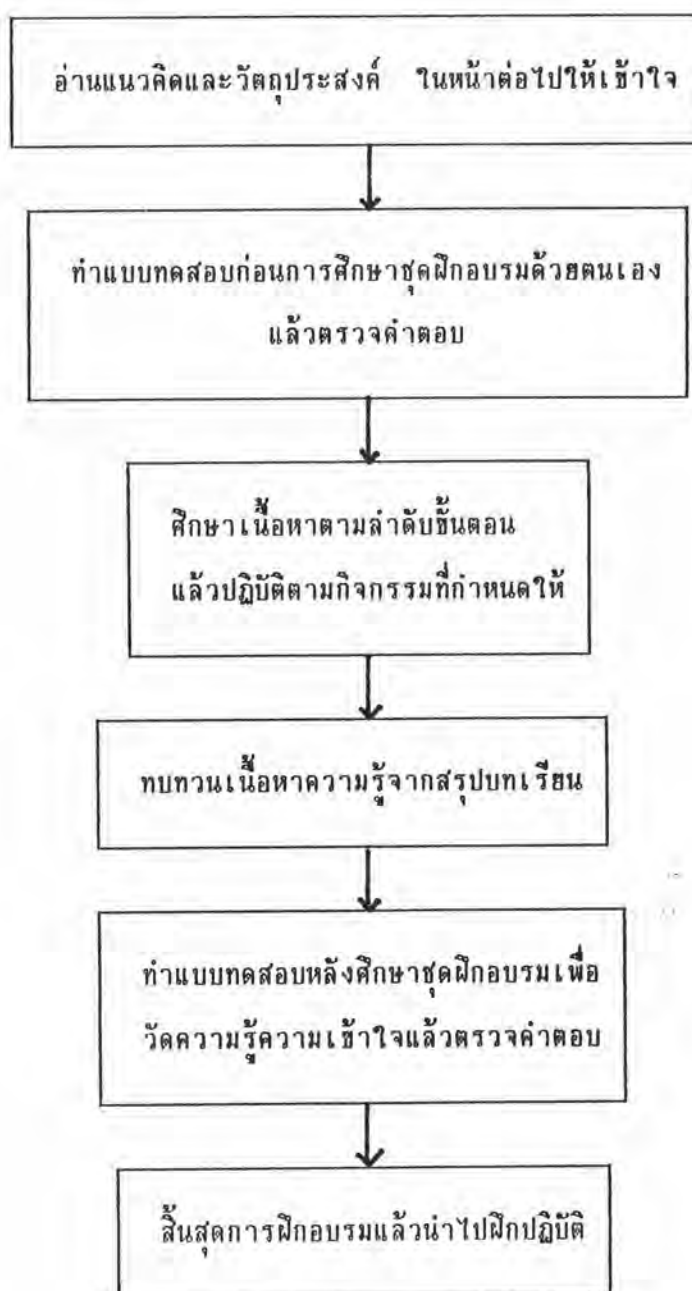
สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
	คำแนะนำการใช้เครื่องมือฝึกรวมด้วยตนเอง	1
	แนวคิด	2
	วัตถุประสงค์	2
	แบบทดสอบก่อนการฝึกรวม	3
	แผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	5
ตอนที่ 1	ความหมายของแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	6
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 1	7
ตอนที่ 2	องค์ประกอบแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	8
	การกำหนดหัวเรื่อง/เนื้อหา	9
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 2	11
	การกำหนดมโนทัศน์/แนวคิด	12
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 3	14
	การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	15
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 4	19
	กิจกรรมการเรียนการสอน	20
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 5	25
	สื่อการสอน	26
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 6	28
	การประเมินผล	29
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 7	32
ตอนที่ 3	ตัวอย่างแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน	33
	กิจกรรมการปฏิบัติที่ 8	48
	สรุปบทเรียน	52
	แบบทดสอบหลังการฝึกรวม	53
	บรรณานุกรม	55
	ภาคผนวก	
	ตัวอย่างกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาลในศูนย์การเรียนต่างๆ	56

คำแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ชุดฝึกอบรมที่ท่านถืออยู่นี้ เป็นชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ขอให้ท่านอ่านคำแนะนำที่แจ้งตลอดจนคำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเป็นอย่างดี และทำตามลำดับขั้นตอนดังนี้

แนวคิด

1. ความรู้เรื่ององค์ประกอบของแผนการสอน เป็นแนวทางให้ครูได้ศึกษาในรายละเอียดเพื่อจะนำไปสู่การปฏิบัติได้
2. ความเข้าใจในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอน ทำให้ครูจัดทำ แผนการสอนได้ถูกต้องตามขั้นตอน
3. การได้ศึกษาแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนจากตัวอย่าง ทำให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความสามารถ ดังนี้

1. บอกองค์ประกอบของแผนการสอนได้
2. ทำแผนการสอนได้ถูกต้องตามขั้นตอน
3. ทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อทดสอบก่อนการศึกษาชุดฝึกอบรม

โปรดกาเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. แผนการสอนคืออะไร

- ก. ขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนการสอน
- ข. ขั้นตอนที่จะให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- ค. ขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
- ง. ขั้นตอนการประเมินผลการสอน

2. การกำหนดเนื้อหาในหน่วยคณิตศาสตร์สนอกข้อใดที่แสดงว่าเป็นการบูรณาการ

- ก. การวัด
- ข. ค่าของเงิน
- ค. สัญลักษณ์ตัวเลขในชีวิตประจำวัน
- ง. เครื่องหมายต่างๆที่พบในชีวิตประจำวัน

3. ข้อใดเป็นการกำหนดแนวคิดในหน่วยการเรียนเรื่องพีช

- ก. ชนิดและประเภทของพีช
- ข. เพื่อให้เด็กเรียนรู้จักพีชหลายๆชนิด
- ค. พีชมีมากมายหลายชนิดแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน
- ง. เด็กเรียนสามารถบอกความแตกต่างของพีชได้

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในข้อใดที่เป็นจุดประสงค์ที่มีคุณภาพ

- ก. เพื่อให้สังเกตและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างของพีชได้
- ข. เพื่อให้รู้คุณค่าของการมองเห็น
- ค. เพื่อให้เด็กเรียนสามารถนับสิ่งของได้จำนวน 1 - 10 ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้
- ง. เพื่อให้เด็กรู้ว่าอากาศมีอยู่ทั่วไป

5. กิจกรรมการเรียนสำหรับเด็กอนุบาลควรเป็นแบบใด

- ก. เด็กเป็นผู้กระทำโดยมีครูเป็นผู้แนะนำเท่าที่จำเป็น
- ข. เด็กสังเกตหรือเรียนรู้จากการกระทำของครู
- ค. ครูและเด็กร่วมกันกระทำ
- ง. เด็กเป็นผู้กระทำแต่เพียงลำพัง

6. การเลือกศูนย์การเรียนในแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

- ก. เนื้อเรื่อง
- ข. แนวคิด
- ค. วัตถุประสงค์
- ง. ถูกทุกข้อ

7. สื่อที่ได้จากธรรมชาติจะเป็นสื่อที่อยู่ใน
ศูนย์การเรียนรู้ใดมากที่สุด
- ศูนย์คณิตศาสตร์
  - ศูนย์วิทยาศาสตร์
  - ศูนย์ภาษา
  - ศูนย์ศิลปะ
8. ทำไมการทำแผนการสอนจึงมีความสำคัญ
มากต่อการจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง
เพราะอะไร
- เตรียมกิจกรรมให้พร้อม
  - เตรียมตัวครูให้พร้อมที่จะสอน
  - เตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียน
  - เตรียมให้พร้อมทุกเรื่องที่จะทำให้
การเรียนการสอนดำเนินไปอย่าง
มีประสิทธิภาพ
9. เพราะเหตุใดการประเมินผลการเรียน
การสอนจึงมีความสำคัญและจำเป็น
- ทำให้ครูรู้ว่าผลการเรียนบรรลุ
วัตถุประสงค์หรือไม่
  - ทำให้รู้ผลการสอนของครู
  - เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียน
การสอน
  - ถูกทุกข้อ
10. แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
เมื่อทำเสร็จแล้วทำไมใครๆก็
สามารถที่จะนำไปใช้ได้
- เป็นสิ่งที่เข้าใจง่าย
  - มีคู่มือการใช้ประกอบ
  - มีความสมบูรณ์ในตัวเอง
  - ง่ายต่อการที่จะนำไปใช้

เฉลยแบบทดสอบ

1. ข 2. ง 3. ค 4. ค 5. ก 6. ง 7. ข 8. ง 9. ง 10. ค

แผนการสอนแบบศูนย์การเรียน

แนวคิด

1. ความรู้เรื่ององค์ประกอบของแผนการสอนเป็นแนวทางให้ครูได้ศึกษารายละเอียดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้
2. ความเข้าใจรายละเอียดขององค์ประกอบในแผนการสอนเป็นประโยชน์ต่อครูที่จะนำไปทำแผนการสอนได้
3. การได้ศึกษาการทำแผนการสอนจากตัวอย่างจะทำให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความสามารถดังนี้

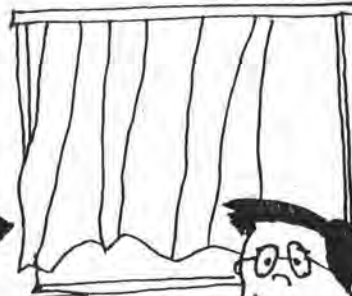
1. บอกองค์ประกอบของแผนการสอนได้
2. ทำแผนการสอนได้ถูกต้องตามขั้นตอน
3. ทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1 ความหมายของศูนย์การเรียนรู้

แผนการสอน หมายถึง การกำหนดขั้นตอนที่ครุมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรม การเรียนรู้ในเนื้อหาต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือการทำแผนการสอนเหมือนกับแผนการสอนทั่วไป เพียงแต่มีรูปแบบบางอย่างที่เป็นลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ เช่น เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย โดยใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ในการที่จะให้เด็กเรียนรู้ มีครูเป็นผู้แนะนำหรือช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น และลักษณะของสื่อ อุปกรณ์ที่จะใช้นั้นขึ้นอยู่กับว่าจะใช้สอนเด็กระดับใด ถ้าเป็นเด็กโตก็ใช้ในรูปของนามธรรมได้มากเพราะเด็กมีพื้นฐาน ในเรื่องต่างๆมากพอที่จะเรียนรู้และเข้าใจได้ไม่ยาก แต่ถ้าเป็นเด็กอนุบาล วัสดุ อุปกรณ์จะต้องเป็นของจริง เป็นรูปธรรมที่เด็กจะเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจของเด็ก

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 1

โปรดเลือกข้อที่ถูกที่สุดเติมหน้าข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. แผนการสอน
 ข. แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 ค. ส่วนประกอบของแผนการสอน
 ง. การเรียนรู้ของเด็กอนุบาล
 จ. การเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง
- .....1. เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม
 .....2. การกำหนดขั้นตอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 .....3. ประกอบด้วย เนื้อหา แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล
 .....4. แผนการสอนที่มีกิจกรรมที่เน้นให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง
 .....5. การจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเน้นให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติตามความสนใจและตามความสามารถของตนเอง

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ง   2. ก   3. ค   4. ข   5. จ

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของแผนการสอน แบบศูนย์การเรียน

ในการจัดทำแผนการสอนแต่ละครั้งจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบ หรือองค์ประกอบเป็นอย่างดี และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1. การกำหนดหัวข้อเรื่อง/เนื้อหา
2. การกำหนดมโนทัศน์
3. การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การกำหนดสื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์
6. การกำหนดการวัดผลประเมินผล

การทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล เริ่มจากการศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลที่โรงเรียนที่ใช้อยู่ ในด้านหลักการ/มโนทัศน์ เนื้อหา จุดประสงค์ของหน่วยการเรียนต่างๆ เพื่อนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นแนวในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนตามองค์ประกอบของการจัดทำแผนต่อไป

การกำหนดหัวเรื่อง/เนื้อหา

การกำหนดหัวเรื่อง/เนื้อหา เป็นการจัดเนื้อหาให้เป็นหมวดหมู่ ตามลำดับ
ขั้นตอนของการเรียนรู้และครอบคลุมขอบเขตของพฤติกรรม ดังนี้คือ

1. ครอบคลุมเนื้อหาที่เป็นจริง
2. รวมพฤติกรรมด้านทัศนคติและความสนใจ
3. มีการฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นรากฐานของการฝึกทักษะให้ดีขึ้นในอนาคต
4. ให้ครอบคลุมสติปัญญาชั้นต่างๆ เช่น ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล
5. ยึดหลักบูรณาการ สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างเรื่องที่สอนกับเรื่องที่มีประสบการณ์มาแล้ว

การกำหนดหัวเรื่องในแผนการสอน

การทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล

ในการทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาลในด้านการกำหนดหัวเรื่องสำหรับเด็กอนุบาลควรคำนึงถึงสิ่งดังต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษาเนื้อหารายละเอียดต่างๆให้ชัดเจน
2. คำนึงถึงความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน
3. จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาเรียน
4. เลือกศูนย์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา
5. คำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

ตัวอย่างการกำหนดเนื้อเรื่องใน หน่วยต้นไม้ของเรา ดังนี้

1. ต้นไม้ที่มีอยู่รอบตัวเรามีหลายชนิด
2. ต้นไม้แต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน
3. ลำดับขั้นของการเจริญเติบโตของต้นไม้
4. การดูแล และบำรุงรักษาต้นไม้
5. ประโยชน์และโทษของต้นไม้

เมื่อกำหนดหัวเรื่องแล้ว ก็กำหนดเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อนำไปจัดทำแผนการสอนต่อไป เช่น เรื่องส่วนประกอบของต้นไม้ อาจกำหนดเนื้อหาให้กับเด็กอนุบาล ดังนี้ ต้นไม้ที่อยู่รอบตัวเรามีหลายชนิด มีส่วนประกอบแตกต่างกัน ส่วนประกอบของต้นไม้ ใช้ทำประโยชน์ได้ เช่น ใช้ทำอาหาร หรือ ใช้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 2

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด

- .....1. การทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ในการกำหนดเนื้อหาต้องคำนึงถึงความสะดวกง่ายและพื้นฐานความรู้ของเด็ก
- .....2. พื้นฐานความรู้ของเด็กในวัยเดียวกันจะเท่ากันทุกคนไม่ว่าเด็กจะอยู่ที่ใดของประเทศ
- .....3. การกำหนดเนื้อเรื่องต้องคำนึงถึงขอบเขตของพฤติกรรมที่จะให้เด็กได้เรียนรู้ด้วย
- .....4. การฝึกปฏิบัติจริง เช่นการทำอาหารง่ายๆ ไม่ควรกำหนดให้เด็กเรียน เพราะเป็นเรื่องที่ยาก
- .....5. การกำหนดเนื้อหานั้นจะทำได้ต่อเมื่อกำหนดหัวเรื่องเรียบร้อยแล้ว

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

1. ✓ 2. X 3. ✓ 4. X 5. ✓

กำหนดแนวคิด

การกำหนดแนวคิดของแผนการสอน คือการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้เรียนได้ประสบการณ์อะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นแกนของความรู้ในหน่วยการเรียนรู้นี้ๆ

รูปแบบการเขียนแนวคิด

1. แบบความเรียง เป็นการสรุปลักษณะจำเพาะก่อนแล้วตามด้วยลักษณะประกอบ
2. แบบแบ่งเป็นหัวข้อย่อย โดยแยกข้อปลีกย่อยออกเป็นข้อๆ

หลักการเขียนแนวคิด

การเขียนแนวคิด ไม่ว่าจะ เป็นแบบใดก็ตาม เวลาเขียนมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดลักษณะเด่นของเหตุการณ์ที่จะเขียนแนวคิดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะจำเพาะ และลักษณะประกอบ
2. เตรียมตัวอย่างให้ชัดเจน
3. แสดงเหตุผลว่า ทำไม ทำอย่างไร "ใช่" หรือ "ไม่ใช่"

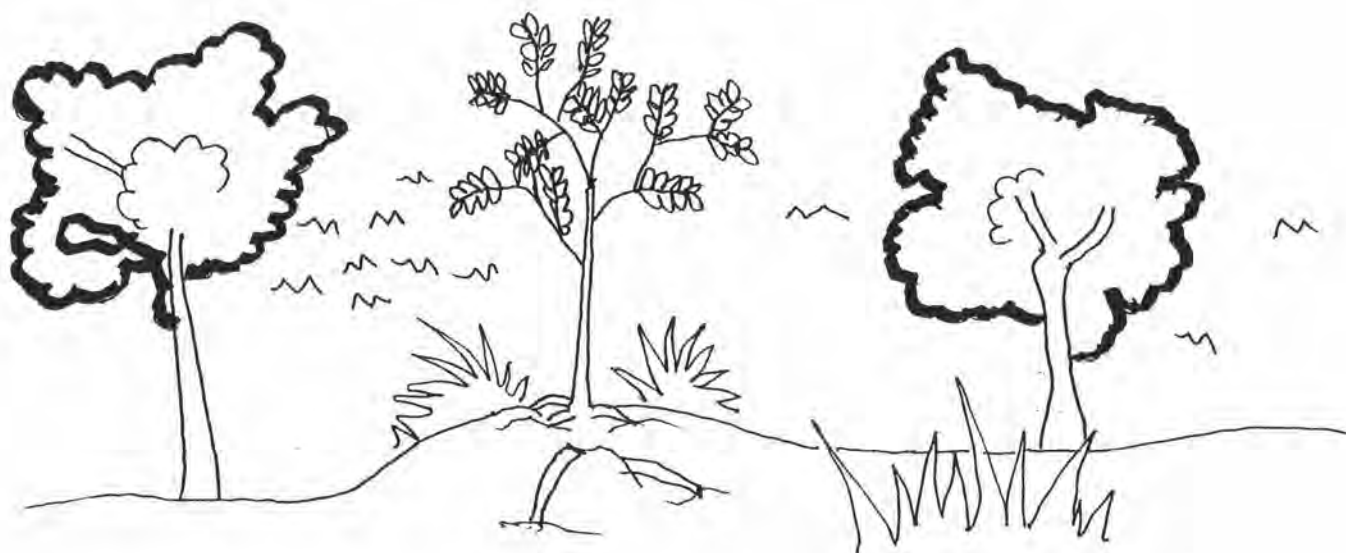
ข้อควรระวังในการเขียนแนวคิด

1. เน้นลักษณะของสิ่งที่เขียน ทั้งลักษณะจำเพาะ และลักษณะประกอบให้ชัดเจน
2. ยกตัวอย่างประกอบการพิจารณาให้เพียงพอ เรียงลำดับให้ถูกต้อง จะทำให้ไม่มองข้ามลักษณะเด่นบางประการไป
3. ทราบและเข้าใจความหมายของแนวคิดให้ดีพอก่อนเขียน
4. ใช้ภาษาเขียนแสดงให้ชัดเจน
5. ลองเขียนแล้วให้คนอื่นช่วยพิจารณา

ตัวอย่างแนวคิด ในหน่วยต้นไม้ของเรา เรื่องส่วนประกอบของต้นไม้ มีดังนี้ คือ

1. ต้นไม้ประกอบด้วย ราก ลำต้น กิ่งก้าน ใบ ดอก ผล และเมล็ด ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน
2. ต้นไม้แต่ละชนิดจะมีความแตกต่างกัน
3. ส่วนประกอบของพืชนำไปทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ได้
4. เหตุการณ์ที่สมมติขึ้นทำให้เด็กได้เรียนรู้โดยเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์นั้นๆ
5. ทักษะทางคณิตศาสตร์และทักษะทางภาษาเป็นสิ่งที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ
6. กิจกรรมหลายอย่างที่ทำให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 3

โปรดเติมตัวอักษรหน้าข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. รูปแบบของแนวคิด
- ข. หลักการเขียนแนวคิด
- ค. ข้อควรระวังในการเขียนแนวคิด

- .....1. การเขียนแนวคิดต้องมีเหตุผลประกอบด้วย
- .....2. สรุปลักษณะจำเพาะก่อนแล้วตามด้วยลักษณะประกอบ
- .....3. ทราบและเข้าใจความหมายของแนวคิดก่อนลงมือเขียน
- .....4. การเขียนแนวคิดนอกจากจะมีลักษณะจำเพาะ ลักษณะประกอบแล้วควรมีตัวอย่างให้เห็นชัดเจน
- .....5. ใช้ภาษาในการเขียนแนวคิดให้ชัดเจน แล้วให้คนอื่นช่วยอ่านให้อีกครั้งหนึ่ง

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

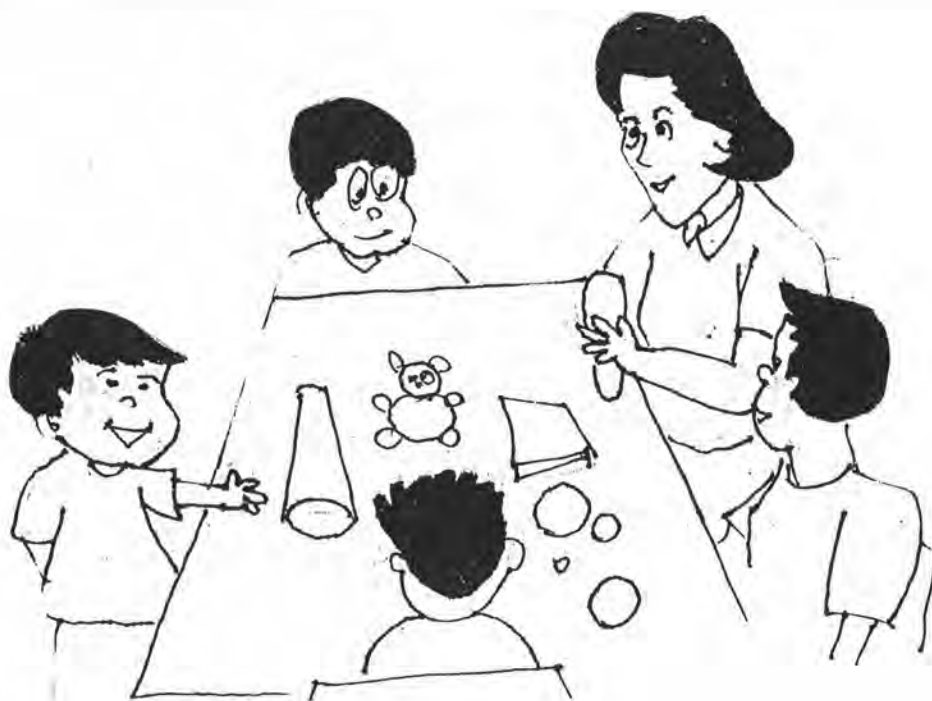
1. ข   2. ก   3. ค   4. ข   5. ค

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หมายถึงการกำหนดจุดประสงค์ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมที่ครูประสงค์จะให้ผู้เรียนเปลี่ยนไป หรือเด็กสามารถทำได้ เมื่อเรียนจบแล้ว

ลักษณะของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เชื้อถือได้ เพราะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน และความต้องการของผู้เรียน
2. เกือบตรง เพราะบ่งพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการเปลี่ยนแปลง
3. แจ่มแจ้งชัดเจนไม่มีคำฟุ่มเฟือยที่แปลได้หลายความหมาย
4. สามารถทำได้ภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด
5. สังเกตได้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือยัง
6. วัดผลได้ว่ามีประสิทธิผลเท่าไร

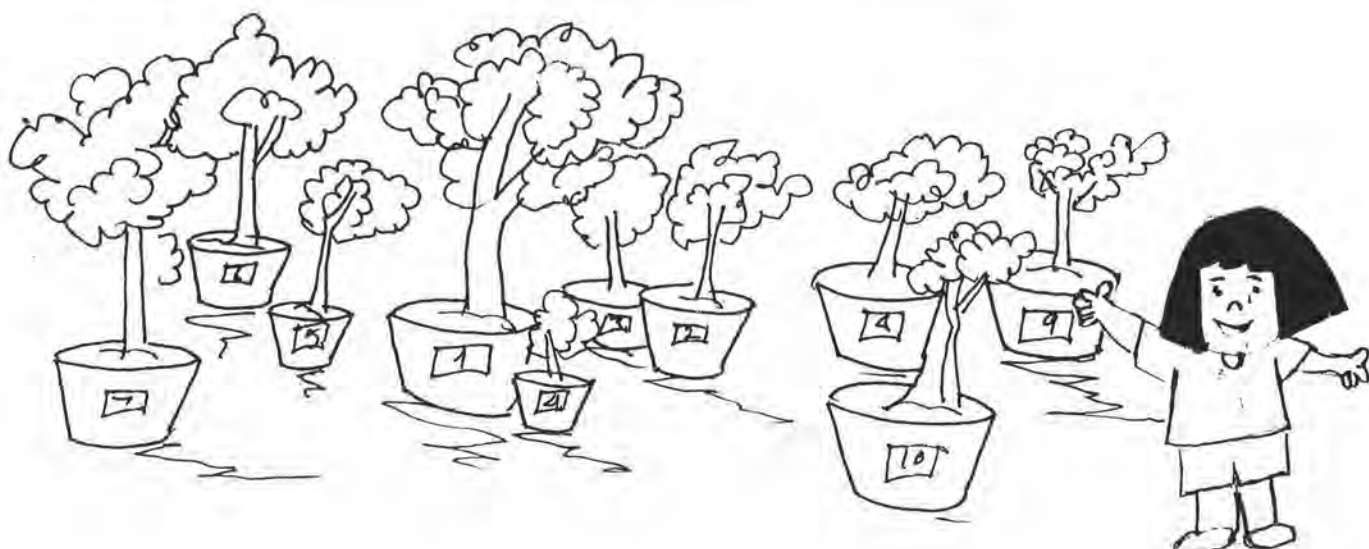

หลักการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

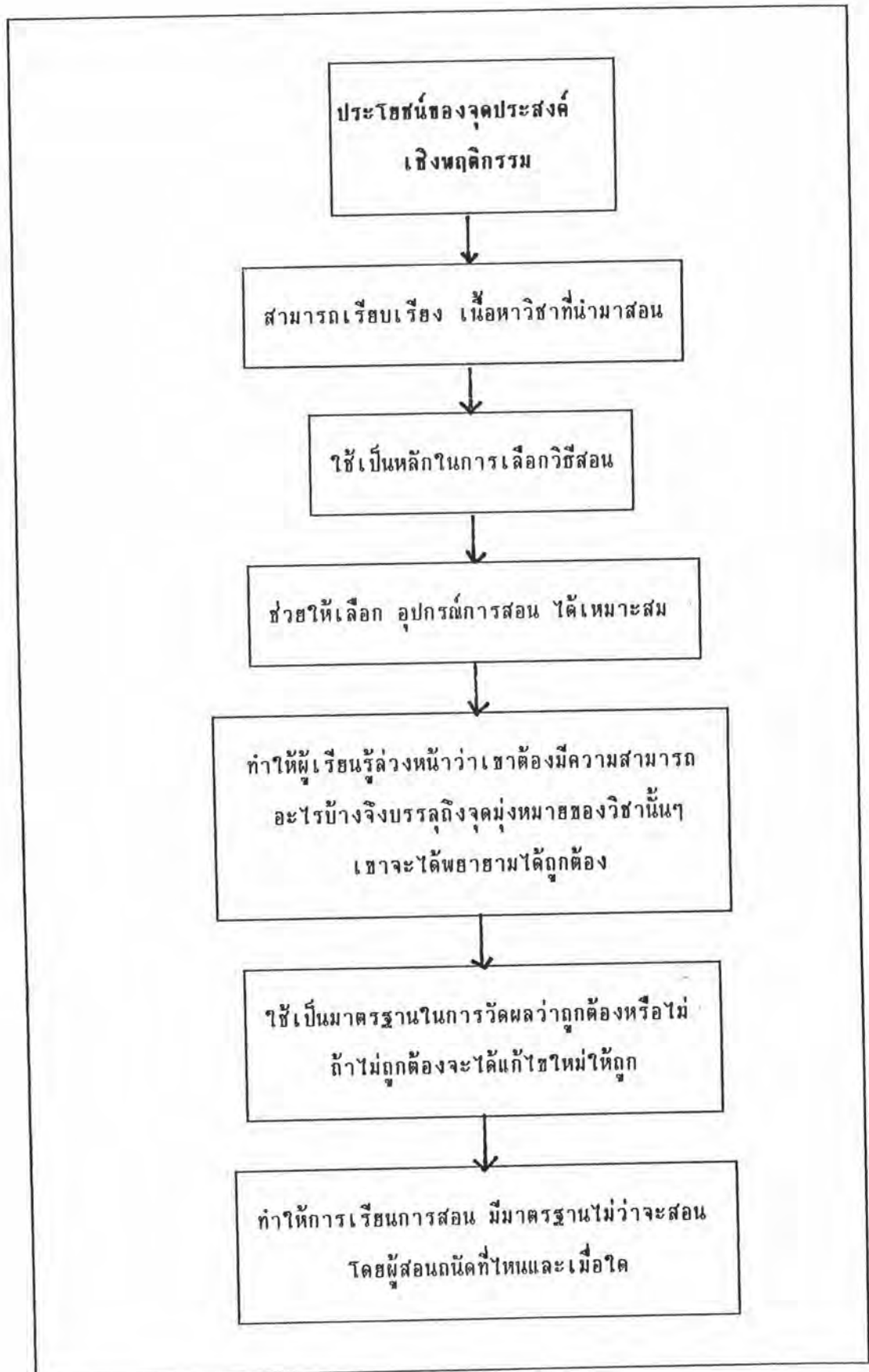
1. บอกถึงพฤติกรรมของผู้เรียนว่าเรียนรู้อะไร โดยใช้คำกริยาที่สามารถมองเห็นและวัดได้
2. มีรายละเอียดว่า พฤติกรรมนั้นๆจะเกิดขึ้นในสภาพการณ์อย่างไร
3. ระบุถึงมาตรการหรือความสามารถที่ยอมรับว่าใช้ได้ ตัวอย่าง เช่น
  - 3.1 นักเรียนสามารถต่อบล็อกเป็นรูปร่างตามแบบที่กำหนดให้ได้ภายในเวลาที่กำหนดให้
  - 3.2 นักเรียนสามารถบอกถึงความแตกต่างของผลไม้ที่กำหนดให้ได้

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ความรู้ (Cognitive Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนพัฒนาสมองและปัญญาเช่นในระดับเด็กอนุบาลสามารถจำได้ว่าพยัญชนะ ไทยมีกี่ตัว และตัว ช เป็นอักษรตัวที่เท่าใด
2. ทักษะ (Psychomotor Domain) เป็นวัตถุประสงค์ ที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนพัฒนาในด้านการใช้มือประกอบกิจการต่างๆ เช่นเด็กอนุบาลสามารถวาดภาพเหมือนได้หรือเด็กสามารถตอกตะปูได้
3. ความรู้สึก หรือเจตคติ (Affective Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่ช่วยเสริมสร้างผู้เรียนในด้านความรู้สึก ทศนคติและค่านิยมเช่น นักเรียนชอบการเรียนรู้จากการเล่นมากกว่าเรียนรู้จากสิ่งที่ครูบอกให้

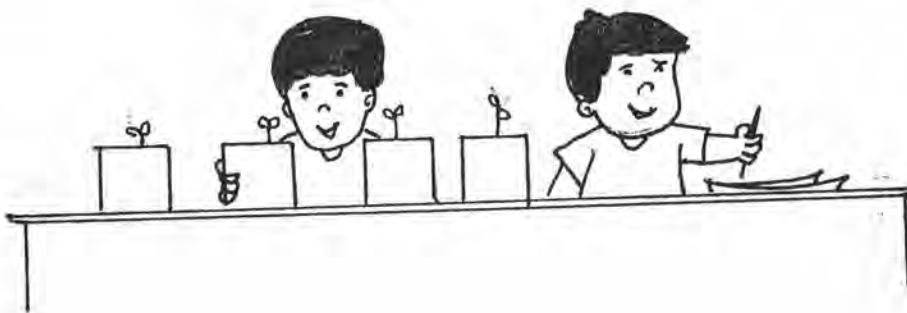

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะจะเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการสอนของครูว่าจะให้นักเรียนทำกิจกรรมใดที่จะให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในเรื่องส่วนประกอบของต้นไม้ อาจกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ดังนี้

ตัวอย่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เรื่องส่วนประกอบของต้นไม้

เพื่อให้เด็กมีความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. บอกถึงส่วนประกอบและลักษณะที่แตกต่างกันได้ของต้นไม้ได้
2. บอกถึงความแตกต่างของต้นไม้แต่ละชนิดได้
3. นำส่วนต่างๆของพืชไปประดิษฐ์งานเชิงสร้างสรรค์ได้
4. บอกได้ว่าส่วนประกอบส่วนใดของต้นไม้ใช้เป็นอาหารได้
5. ใช้กล้ำมเนื้อเล็กกล้ำมเนื้อใหญ่ได้ดี
6. เข้าใจความรู้สึกนึกคิดในเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆได้ดี
7. มีทักษะการใช้ภาษา และทักษะทางคณิตศาสตร์มากขึ้น

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 4

โปรดเติมอักษรหน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

- ก. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - ข. ประโยชน์ของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - ค. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มีคุณภาพ
  - ง. หลักการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - จ. ประเภทของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- .....1. มีลักษณะเชื่อถือได้, เก่งตรง, ชัดเจน, สามารถกระทำได้
สามารถสังเกตวัดและประเมินผลได้
- .....2. เด็กอนุบาลมีความรู้เรื่องพยัญชนะไทย เขียนได้บ้าง และ
มีความรักที่จะเรียนรู้การเขียนให้มากขึ้น
- .....3. นักเรียนสามารถแสดงทำประกอบเพลงได้ตามที่ครูสอน
- .....4. ให้นักเรียนสามารถวัดความสูงของเพื่อนได้โดยใช้บล็อกต่อขึ้นไป
แล้วนับดูว่าใช้ไม้บล็อกกี่อัน
- .....5. มีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างนี้ใครๆก็สามารถที่จะสอนได้

เฉลยกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

1. ค   2. จ   3. ก   4. ง   5. ข

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน ก็คือ การจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้วิเคราะห์กิจกรรมที่จะจัดให้ได้เป็นอย่างดีเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนของเด็กให้มากที่สุด

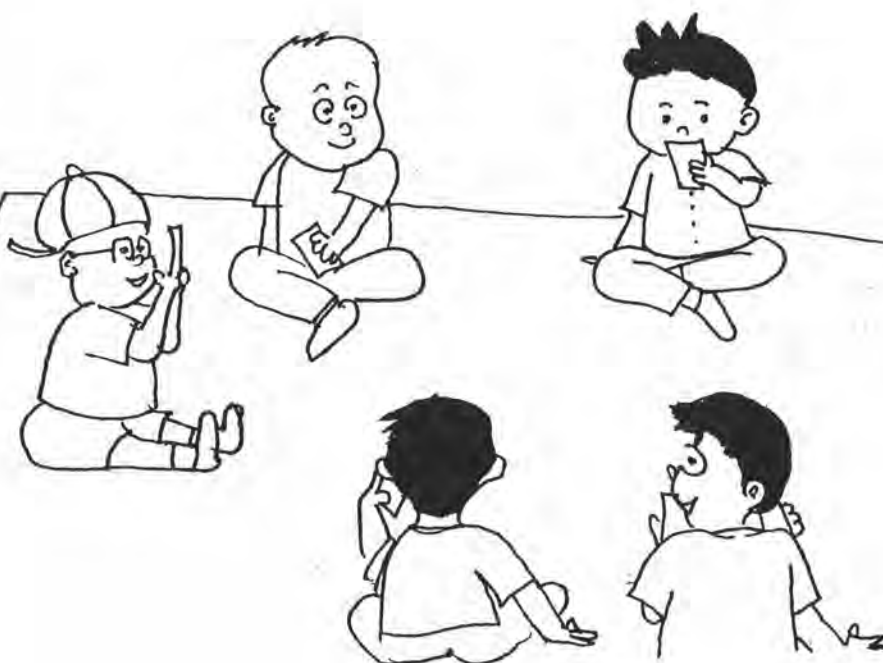
ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี

1. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรม และประเมินผลกิจกรรม
2. ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน (ความรู้ ความรู้สึก ทักษะ) บูรณาการอย่างเป็นระบบ
3. มีการกำหนดลักษณะของการกระทำเด่นชัด
4. กำหนดสภาพการวางเงื่อนไขไว้ในลักษณะที่วัดและสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนได้
5. มีเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ในระดับต่ำสุดที่ถือว่าน่าพอใจ
6. ใช้เวลาทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จและทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ
7. ชี้แจงการทำกิจกรรมทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมใหม่
8. มีสื่อประกอบการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม และมีทุกครั้งตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

ชนิดของกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. กิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนประกอบ หมายถึงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ครูเตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ
2. กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยไม่ใช่วัสดุอุปกรณ์แต่เน้นวิธีการ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การแบ่งกลุ่มการฝึกปฏิบัติ
3. กิจกรรมสำหรับเด็กกลุ่มใหญ่หรือทั้งชั้น เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมการเล่นน้ำเล่นทราย การชมภาพยนตร์ สไลด์ การชมโทรทัศน์หรือวิดีโอ
4. กิจกรรมกลุ่มย่อย สำหรับเด็ก 6 - 12 คน โดยปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในศูนย์การเรียน เช่นการแสดงละคร หรือแสดงบทบาทสมมติ
5. กิจกรรมรายบุคคล ได้แก่กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้สอนประสงค์จะให้เด็กได้ศึกษาหาความรู้ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมการสร้างด้วยบล็อก กิจกรรมการอ่าน กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการค้นพบ

การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน

การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้หลักในการเลือกตั้งนี้ คือ

1. ให้นักเรียนมีโอกาสฝึกหัดอย่างเหมาะสม คือ กิจกรรมที่เลือกมาใช้นั้น จะต้องให้นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติอย่างเพียงพอ เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
2. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คือกิจกรรมที่ถือความแตกต่างของเด็กทั้งในด้านความสามารถในการเรียนรู้และความสนใจ จึงต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อดึงเอาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนออกมาใช้ให้มากที่สุดทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่มย่อย
3. ให้นักเรียนได้รู้ความมุ่งหมาย เพื่อไม่ให้เด็กเรียนรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียน
4. ผลของความรู้ หมายถึงกิจกรรมใดๆก็ตามเมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติแล้ว ต้องรู้ผลได้ทันทีว่า กิจกรรมที่ปฏิบัติไปแล้วถูกหรือผิด ถ้าการกระทำเป็นผลสำเร็จ ก็จะเกิดความภูมิใจและมีความเชื่อมั่นมากขึ้น ถ้าการกระทำไม่ประสบผลสำเร็จ ก็จะมีโอกาสแก้ไขให้ถูกต้องด้วยตนเอง โดยที่เด็กจะไม่รู้สึกท้อแท้หรืออับอาย
5. เรียงลำดับกิจกรรม กิจกรรมการเรียนในแต่ละเรื่องที่ต้องเรียงลำดับจากง่ายไปยาก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ไปตามขั้นตอน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายที่ครูจะต้องศึกษา และนำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา แนวคิด และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้เด็ก เรียนรู้จากกิจกรรมมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับศูนย์การเรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเรื่องส่วนประกอบของต้นไม้ มีดังนี้คือ

3.4.1 ศูนย์วิทยาศาสตร์

- กิจกรรมการสังเกตความแตกต่าง

3.4.2 ศูนย์คณิตศาสตร์

- กิจกรรมการนับ
- กิจกรรมการเรียงลำดับ

3.4.3 ศูนย์ภาษา

- กิจกรรมสนทนากับคำ

3.4.4 ศูนย์ศิลปะ

- กิจกรรมการปะติดและการพิมพ์

3.4.5 ศูนย์ดนตรี

- กิจกรรมเสียงดนตรี

3.4.6 ศูนย์บทบาทสมมติ

- กิจกรรมเด็กๆทำได้

3.4.7 ศูนย์การเคลื่อนไหว

- กิจกรรมทำไหนดสวยกว่ากัน

3.4.8 ศูนย์บล็อก

- กิจกรรมการสร้างด้วยบล็อก

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 5

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- .....1. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึงสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- .....2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ครูจะต้องวางแผนการดำเนินการอย่างรัดกุมทุกขั้นตอนทั้งด้านวิธีการ การดำเนินการ และการประเมินผล
- .....3. การเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลจะมีลักษณะที่เหมือนกับการเรียนการสอนโดยทั่วไป
- .....4. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลควรเน้นที่การให้เด็กได้เรียนรู้จากการกระทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองให้มากที่สุด
- .....5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีทั้งที่ให้เด็กทำเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือเป็นรายบุคคล

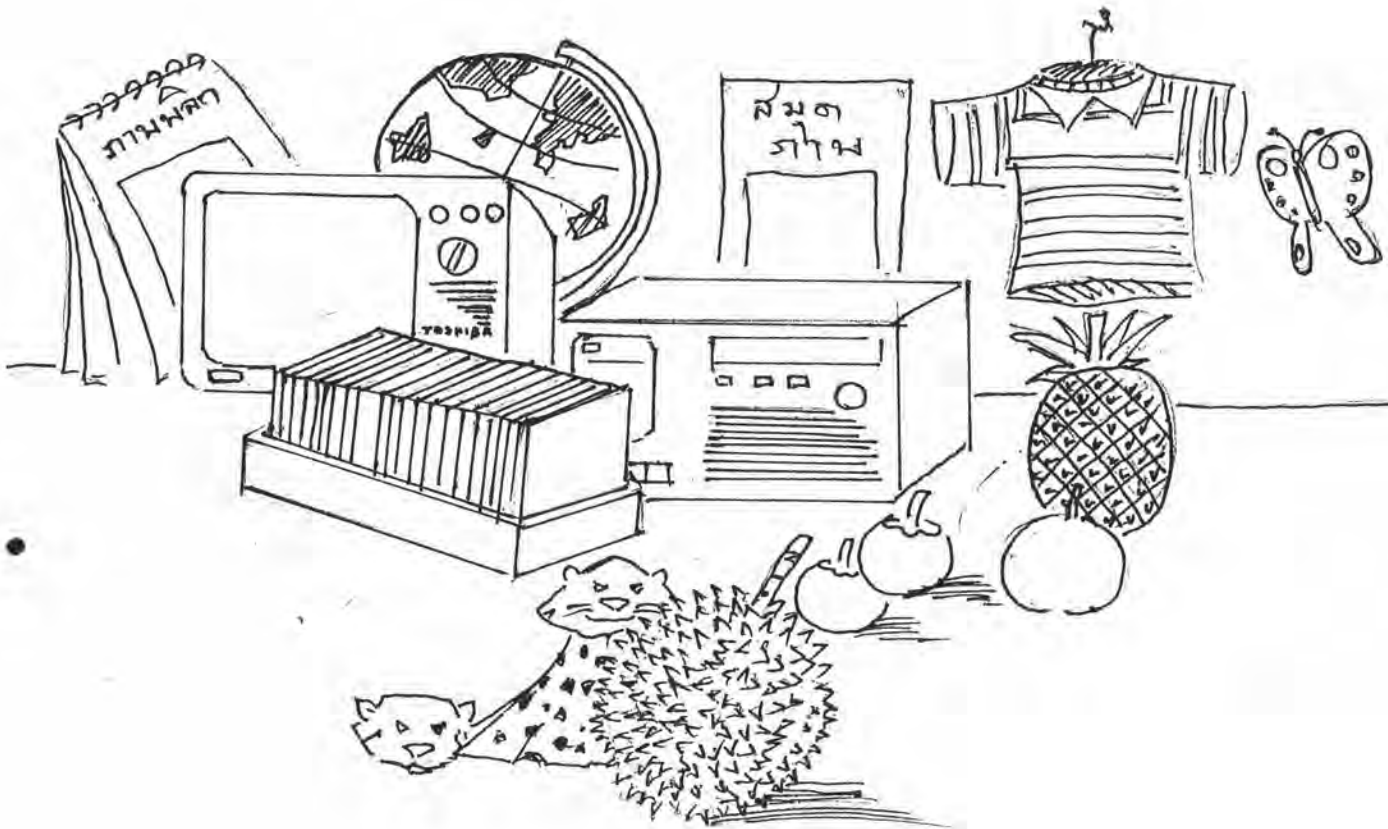
เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ✓ 2. ✓ 3. ✗ 4. ✓ 5. ✓

สื่อการสอน

สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่ง หรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน สื่อการสอนจะเป็นส่วนหนึ่งของของชุดการสอน ซึ่งกำหนดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สอดคล้องกันในรูปของสื่อประสม จะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และกิจกรรมส่วนใหญ่ในศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล เป็นสิ่งที่เด็กเรียนรู้หรือกระทำจากรูปร่างไปสู่นามธรรม และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ดังนั้นสื่อการเรียนก็จะเป็นของจริงและเป็นของที่หาง่าย มีในสิ่งแวดล้อมใกล้ๆตัว เช่น หิน ดิน ทราย ไม้ ชนิดต่างๆ ชาติประเภทต่างๆ ต้นไม้ ผัก ผลไม้ สัตว์ แมลง ฝาน้ำอัดลม ฟ้าต่างๆ และอื่นๆ และของจำลอง เช่น เครื่องครัวจำลอง เครื่องมือช่างจำลอง สื่อที่เป็นภาพก็มี ส่วนใหญ่เป็นพวกเกมประเภทต่างๆ โสตวัสดุอุปกรณ์ก็มีบ้างแต่แต่ค่อนข้างน้อย

สื่อ/อุปกรณ์ สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลนั้น เป็นสื่อประสม โดยมีสื่อที่เป็นของจริงเป็นหลัก เพราะกิจกรรมส่วนใหญ่เด็กจะเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงกับวัตถุ ในกรณีที่ใช้ของจริงแล้วมีปัญหายุ่งยากมาก ก็จะใช้ของจำลองที่มีผลเหมือนหรือใกล้เคียงกับการใช้ของจริง และกิจกรรมบางอย่างต้องใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ช่วย ซึ่งเทคนิคในการเลือกใช้สื่อ นั้น ครูผู้สอนจะต้องเลือกใช้ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนดไว้ เช่น

กิจกรรมการเปรียบเทียบส่วนประกอบของต้นไม้ชนิดต่างๆ ควรใช้ของจริงมากกว่าของจำลอง เพราะหาง่าย และเด็กจะได้ศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยได้สัมผัสกับของจริง เป็นการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมกับวัตถุโดยตรง

กิจกรรมการเรียงลำดับความสูงของต้นไม้ กิจกรรมนี้ควรใช้สื่อ/อุปกรณ์ที่เป็นของจำลอง เพราะการใช้ต้นไม้จำลอง สะดวกและสามารถใช้กับต้นไม้ได้หลายชนิดมากกว่าการใช้ของจริง

กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลง สื่อ/อุปกรณ์ ควรเป็นวิทยุเทป จึงจะเหมาะสม เพราะใช้ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ ทำให้กิจกรรมในครั้งนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

กิจกรรมการอ่านหนังสือ สื่อ/อุปกรณ์ก็ควรเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนที่ครูได้จัดเตรียมไว้ให้เด็กได้ศึกษา

จะเห็นได้ว่า สื่อ/อุปกรณ์นั้นผู้ใช้จะต้องเลือกให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนดไว้ จึงจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ไม่มีสื่อ/อุปกรณ์อย่างไหนที่ดีที่สุดหรือเลวที่สุด ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับ การเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 6

โปรดขีดเส้นโยงข้อความที่ท่านเห็นว่ามีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

1. สื่อการสอน	ก. ลูกโลก แผนที่
2. สื่อการสอนที่เป็นของจริง	ข. วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยในการเรียนรู้
3. สื่อการสอนที่เป็นของจำลอง	ค. ให้ประสบการณ์ตรง และสัมพันธ์กับเรื่องที่เรียน
4. สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาล	ง. พีช สัตว์ ต้นไม้ ปากกา
5. สื่อการสอนที่ดี	จ. สื่อการสอนที่เป็นรูปธรรม

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

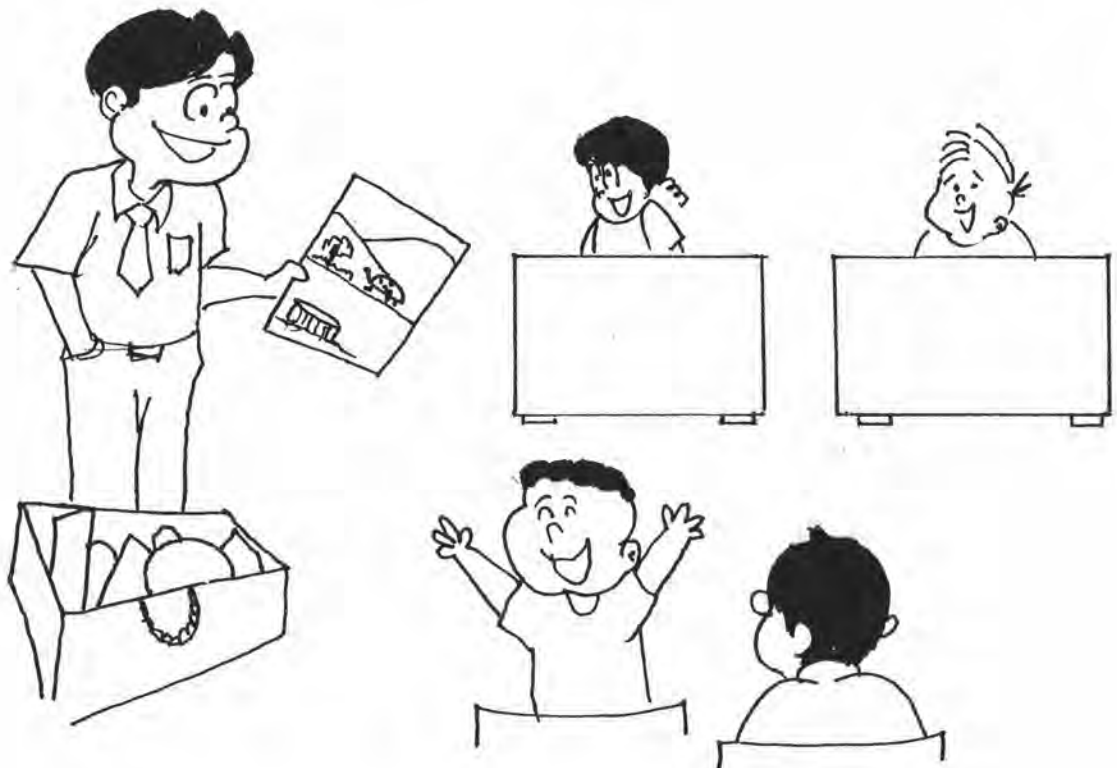
1. ข   2. ง   3. ก   4. จ   5. ค

การประเมินผล

ในกระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพหรือกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้กระบวนการจัดการศึกษาไม่สมบูรณ์

การศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

การประเมินผล เพื่อต้องการรู้ความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อ คุณภาพของผู้สอน และหลักสูตรการสอน การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์ที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น และต้องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน

การประเมินผล การจัดการเรียนการสอนในทุกๆระดับ เมื่อสอนจบแล้ว จะต้องมีการประเมินผลเพื่อให้นักเรียนและครูได้ทราบผลของการเรียน โดยเฉพาะในการเรียนแบบศูนย์การเรียน ถือว่าการประเมินเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะผู้เรียนสามารถที่จะทราบผลได้ทันที ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่สามารถจะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้พัฒนาต่อไป การประเมินผลทำได้หลายวิธี แล้วแต่ครูจะเลือกใช้ให้เหมาะสม เช่น

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนของเด็ก
2. สังเกตการตอบคำถามของเด็ก
3. ประเมินผลงานของนักเรียน
4. ประเมินผลจากเครื่องหมายการเข้าศูนย์การเรียนของเด็ก
5. ประเมินผลจากแบบประเมินประจำศูนย์การเรียน

ตัวอย่างแบบประเมินผลการเรียนแบบศูนย์การเรียนสำหรับครูอนุบาล

แบบประเมินผลการเรียนแบบศูนย์การเรียน

หน่วย.....เรื่อง.....

ศูนย์.....กิจกรรม.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ชื่อ	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	เพชร		
2.	สิทธ์		
3.	อ้อบ		

ตัวอย่างแบบประเมินกิจกรรมในศูนย์การเรียน

หน่วยต้นไม้ของเรา เรื่อง ส่วนประกอบของต้นไม้

ศูนย์คณิตศาสตร์ กิจกรรม การนับ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ชื่อ	ใส่ตัวเลขที่เด็กนับได้ลงในช่องตามรูป				หมายเหตุ
		 ดอก	 ใบ	 ผล	 เม็ด	
1.	เพชร					
2.	สิทธ์					
3.	อ้อบ					

แบบประเมินผลการเรียนแบบศูนย์การเรียนนี้ ครูผู้สอนสามารถดัดแปลงเป็น

1. แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียน หรือประเมินจากผลงานเด็ก
2. แบบประเมินกิจกรรมในศูนย์การเรียน

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 7

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และ X หน้าข้อที่ผิด

- .....1. ในกระบวนการจัดการศึกษา การประเมินผลนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด
- .....2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา
- .....3. การประเมินผลหมายถึง การสอบเพื่อให้เด็กรู้ว่ามีความรู้มากน้อยแค่ไหน
- .....4. การประเมินผลที่ดีควรให้ผู้เรียนทราบผลเร็วที่สุด เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไข
- .....5. การนับจำนวนเครื่องหมายการเข้าสู่นักเรียนของเด็กเป็นการประเมินผลวิธีหนึ่ง

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. X   2. ✓   3. X   4. ✓   5. ✓

ตัวอย่างแผนการสอน

หน่วย ต้นไม้ของเรา

เรื่อง ส่วนประกอบของต้นไม้

แนวคิด

1. ต้นไม้ประกอบด้วยส่วนต่างๆที่แตกต่างกัน
2. ต้นไม้มีหลายชนิดแต่ละชนิดจะมีลักษณะที่ต่างกัน
3. ส่วนประกอบของต้นไม้拿去ทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ได้
4. ส่วนประกอบของต้นไม้บางชนิดใช้เป็นอาหารได้
5. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ทำได้หลายวิธี
6. ความรู้สึกละเอียดต่างๆ เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้น
7. ทักษะทางคณิตศาสตร์ และทักษะทางภาษาเป็นสิ่งที่เด็กควรได้รับการพัฒนา

อยู่เสมอ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อให้เด็กมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1. บอกถึงส่วนประกอบและลักษณะที่ต่างกันของต้นไม้ได้
2. บอกถึงความแตกต่างกันของต้นไม้แต่ละชนิดได้
3. นำส่วนต่างๆของต้นไม้拿去ทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ได้
4. บอกส่วนประกอบของพืชที่เป็นอาหารได้
5. ใช้กล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่ได้ดี
6. เข้าใจความรู้สึกนึกคิดในเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆได้ดี
7. มีทักษะการใช้ภาษา และทักษะทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น

เนื้อหา

ต้นไม้ที่อยู่รอบตัวเรามีหลายชนิด มีส่วนประกอบต่างๆกัน คือ ราก ลำต้น กิ่งก้าน ใบ ดอก ผล เมล็ด ต้นไม้แต่ละชนิดจะมีลักษณะของส่วนประกอบที่ต่างกัน ส่วนประกอบบางชนิดใช้เป็นอาหาร บางชนิด拿去ทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมการเรียงการสอน

1. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมในศูนย์การเรียน

- 1.1 ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมหรือเป็นแถวให้เป็นระเบียบ ให้ท่องคำคล้องจองหรือร้องเพลงและทำกิจกรรมประกอบการเล่นด้วยนิ้วมือ ดังนี้

วงกลมความรัก

เด็กๆ เบิกบาน	(ปลายนิ้วของมิดทั้งสองแตะที่กลางหน้าอก แล้ววาดออกไปข้างๆ)
รวมกันชายหญิง	(ชี้ไปที่ 1)
รวมกันจริงๆ	(กางมือออกวาดเป็นวงกลมทำท่าคล้ายจะสวมกอดคนอื่น)
อยู่ในวงกลม	(ทำรูปวงกลม เริ่มจากระดับศีรษะ ลงมาที่ท้อง)
วงกลมความรัก	(ทำรูปวงกลม เริ่มจากระดับศีรษะ ลงมาที่ท้อง ให้กว้างมากที่สุด)
เราต่างแข่งขัน แบ่งปัน เลิบท	(มือทั้งสองหงายวาดออกจากกลางหน้าอก)
ไอ้โฮ ทุกคน ทุกคนเข้าใจ	(ใช้นิ้วชี้มือขวาชี้ไปรอบ เริ่มจากทางซ้าย)
แบ่งปันความรัก ความรักใช้ไหม	(มือขวาวางบนหน้าอกแล้วมือซ้ายมาวางทับ)
อยู่ในวงกลม	(ทำรูปวงกลมเริ่มจากระดับศีรษะลงมาที่ท้อง)
วงกลมความรัก	(ทำรูปวงกลมเริ่มจากศีรษะมาที่ท้องทำให้กว้างมากที่สุด)
ไม่ว่าที่ไหน บนดิน หรือฟ้า	(ยกมือขึ้นโบก เอามือแตะพื้น แล้วทำมือ
เราซึ่งความรักที่ผูกแห่งพบพา	แยกออกจากกันเหนือศีรษะ เอามือมาซ้อนกันที่หน้าอก)
ร้องเพลงเกิดหนา	(เอามือป้องปาก)
ร้องเพลงวงกลม	(ทำรูปวงกลมเริ่มจากระดับศีรษะมาที่ท้อง)
วงกลมความรัก	(ทำรูปวงกลมเริ่มจากศีรษะมาที่ท้องให้กว้างมากที่สุด)

1.2 ครูแนะนำการทำกิจกรรมต่างๆในศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเข้าใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆนั้นได้

1.3 ครูและเด็กร่วมกันกำหนดกฎระเบียบในการเรียนด้วยศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

- 1) เลือกเข้าศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างอิสระ โดยเลือกหยิบไม้หนีบผ้าตามสิ่งที่ต้องการจะทำกิจกรรม นำไปหนีบไว้ที่ศูนย์การเรียนรู้
- 2) ทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ให้เสร็จ เก็บอุปกรณ์เข้าที่เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว หยิบหรือทำสัญลักษณ์ที่ศูนย์การเรียนรู้
- 3) นำไม้หนีบผ้าไปเก็บที่เดิม แล้วหยิบไม้หนีบผ้าเพื่อจะเข้าศูนย์การเรียนรู้ใหม่ ดำเนินตามขั้นตอนดังที่กล่าวมาข้างต้น
- 4) พยายามเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยใช้เวลาอยู่ในศูนย์การเรียนรู้หนึ่งๆพอสมควร เพื่อเปิดโอกาสให้เพื่อนๆได้เรียนรู้บ้าง
- 5) เมื่อได้ยินสัญญาณเตือน ให้เตรียมตัวเก็บอุปกรณ์ที่กำลังทำอยู่เข้าที่ให้เรียบร้อย และเข้ากลุ่มทันทีเมื่อได้ยินสัญญาณเป็นครั้งที่ 2
- 6) เมื่อเด็กเข้าใจตรงกันดีแล้วให้เริ่มทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ได้

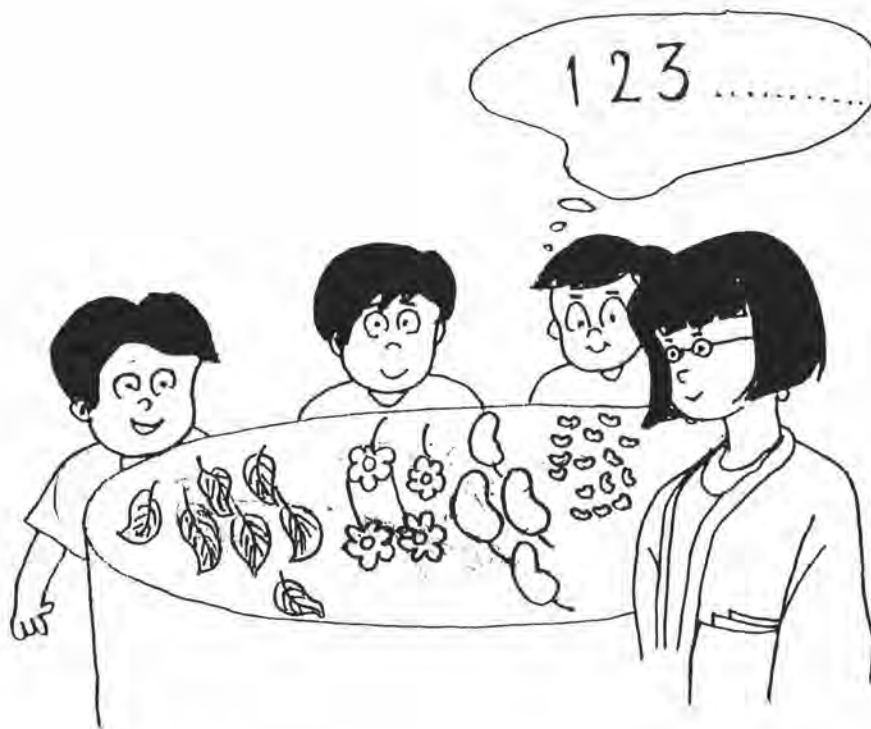

2. ชั้นปฏิบัติการในศูนย์การเรียนรู้

2.1 ศูนย์คณิตศาสตร์

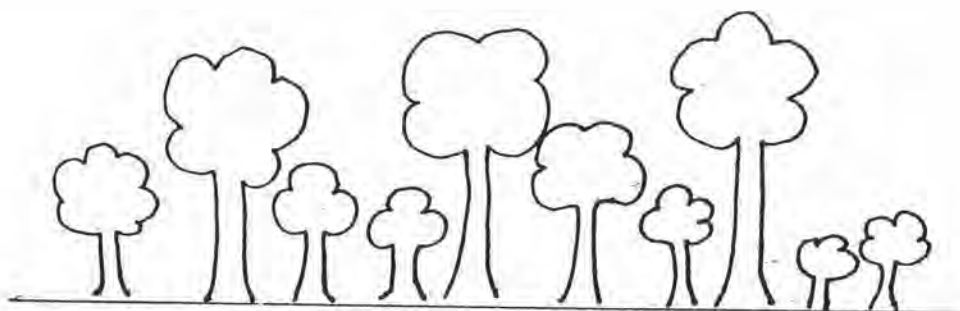
กิจกรรมการนับ

แนวคิด	การนับ เป็นทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่เด็กควรได้รับการฝึกอยู่เสมอ
จุดประสงค์	เพื่อให้เด็กมีทักษะในการนับเพิ่มขึ้น
สื่อ/อุปกรณ์	1. ส่วนประกอบของต้นไม้ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ เมล็ด 2. บัตรตัวเลข 1 - 10
กิจกรรม	1. ให้เด็กนับส่วนประกอบของต้นไม้ที่ละกองจนครบ แล้วใส่จำนวนลงในแบบประเมินให้ตรงกับภาพส่วนประกอบของต้นไม้ 2. ให้เด็กนับส่วนประกอบของต้นไม้ตามจำนวนในบัตรตัวเลขที่เด็กเลือกหยิบขึ้นมา
การประเมินผล	ให้เด็กใส่จำนวนส่วนประกอบของต้นไม้ลงในภาพที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียงลำดับ

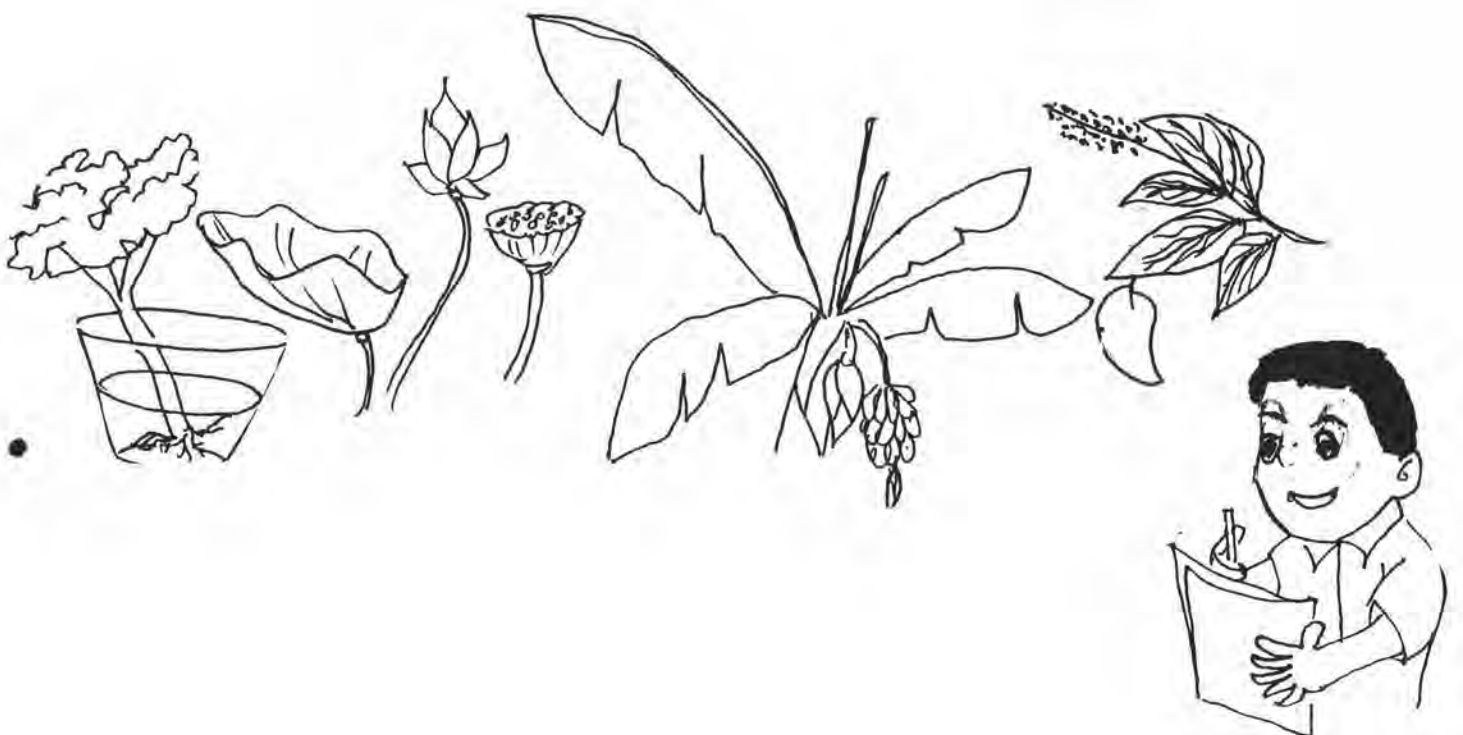
แนวคิด	การเปรียบเทียบและเรียงลำดับเป็นทักษะที่สำคัญในวิชาคณิตศาสตร์
จุดประสงค์	เพื่อให้เด็กสามารถเปรียบเทียบและเรียงลำดับจากสูงมาหาต่ำและจากต่ำไปหาสูงได้
สื่อ/อุปกรณ์	ต้นไม้จำลองที่มีขนาดต่างกัน 10 ขนาด
กิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กเปรียบเทียบความสูงของต้นไม้จำลองทั้ง 10 ขนาดว่ามีความสูงแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน 2. ให้เด็กเรียงลำดับต้นไม้จำลองจากข้อ 1 ตามลำดับจากต้นสูงไปหาต้นเตี้ย และจากต้นเตี้ยไปหาต้นสูง
การประเมินผล	ให้เด็กทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีภาพการเรียงลำดับที่คิดว่าถูกต้อง

2.2 ศูนย์วิทยาศาสตร์

กิจกรรมการสังเกตความแตกต่าง

แนวคิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้นไม้ประกอบด้วย ราก ลำต้น กิ่งก้าน ใบ ดอก ผล เมล็ด ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน 2. ต้นไม้มีหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีความแตกต่างกัน
จุดประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กบอกถึงส่วนประกอบและลักษณะที่แตกต่างกันของต้นไม้ได้ 2. เพื่อให้เด็กสามารถบอกความแตกต่างของต้นไม้แต่ละชนิดได้
สื่อ/อุปกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้นพริก (มีส่วนประกอบครบ) 2. ต้นบัว (มีส่วนประกอบครบ)
กิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กสังเกตต้นพริกว่ามีอะไรบ้าง (ใบ ดอก ผล เมล็ด ราก ลำต้น กิ่งก้าน) และเรียกชื่อให้ถูก 2. ให้เด็กเปรียบเทียบส่วนประกอบของต้นพริกว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร 3. ให้เด็กสังเกตและเปรียบเทียบว่าส่วนประกอบของต้นพริกกับต้นบัวว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
การประเมินผล	ให้เด็กนำภาพของส่วนประกอบของต้นพริกและต้นบัว ตัดลงบนกระดาษที่มีภาพของต้นพริก และต้นบัว

2.3 ศูนย์ภาษา

กิจกรรมสนุกกับคำ

แนวคิด	ทักษะทางภาษาเป็นสิ่งที่ต้องฝึกอยู่เสมอ
จุดประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้คำจากภาพได้ 2. เพื่อให้เด็กสามารถอ่านคำจากภาพได้
สื่อ/อุปกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาพส่วนประกอบของต้นไม้ 2. หนังสือภาพเกี่ยวกับต้นไม้ 3. ปากกาเขียนแผ่นใส
กิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กดูภาพส่วนประกอบของต้นไม้ที่มีชื่อบอกไว้ 2. ให้เด็กอ่านคำที่อยู่ใต้ภาพนั้น 3. ให้เด็กหัดเขียนคำใต้ภาพ
การประเมินผล	ให้เด็กเขียนคำต่างมาลงในแบบประเมิน

2.4 ศูนย์ศิลปะ

กิจกรรมการประดิษฐ์และการพิมพ์

แนวคิด	ส่วนประกอบของต้นไม้นำไปทำกิจกรรมสร้างสรรค์ได้
จุดประสงค์	เพื่อให้เด็กสามารถนำส่วนต่างๆของต้นไม้มาประดิษฐ์เป็นงานเชิงสร้างสรรค์ได้
สื่อ/อุปกรณ์	1. ส่วนประกอบของพืช เช่น เมล็ด กิ่ง ก้าน ลำต้น 2. สี 3. กาว 5. กระดาษ
กิจกรรม	1. ให้เด็กสร้างภาพจากเมล็ดพืชหลายๆชนิดโดยทากาวแล้วแปะลงบนกระดาษให้เป็นภาพตามที่เด็กจินตนาการ 2. ให้เด็กพิมพ์ภาพจากส่วนประกอบของพืชเป็นภาพตามความนึกคิดของเด็ก
การประเมินผล	ประเมินจากผลงานของเด็ก

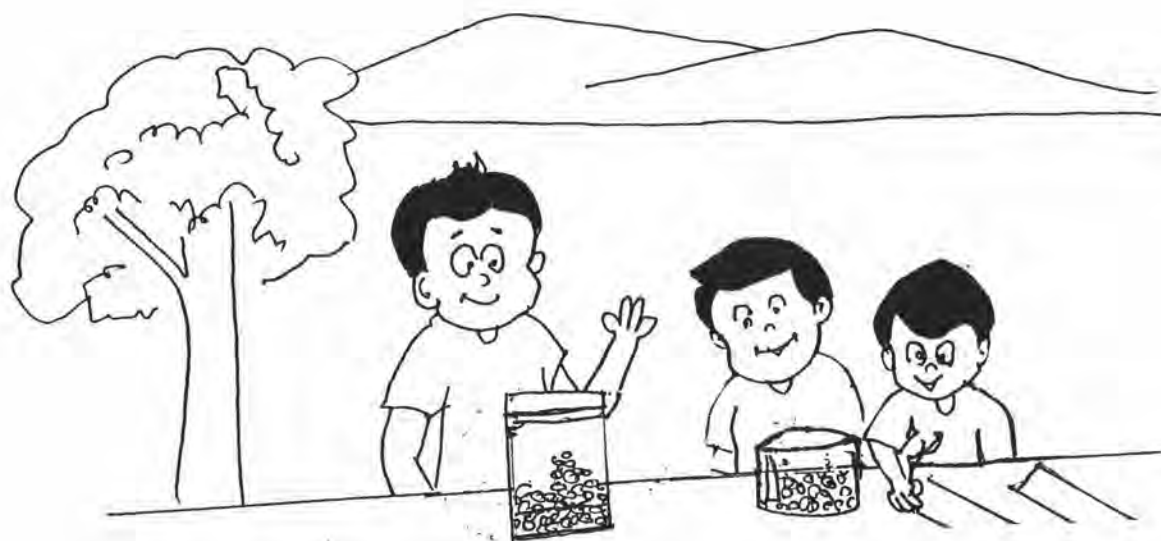

2.5 คู่แม่คนตรี

กิจกรรมเสียงคนตรี

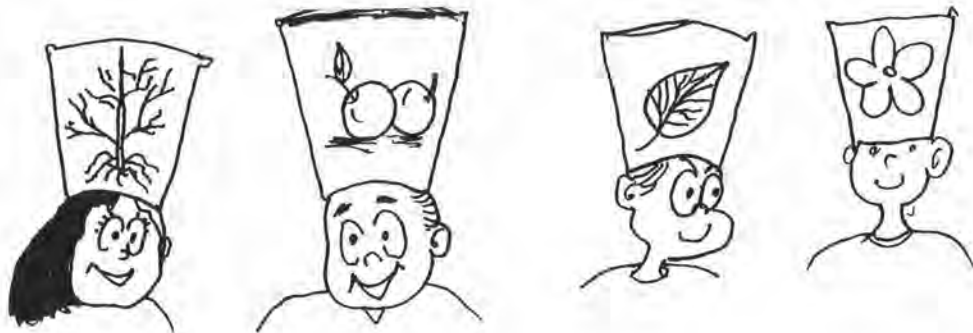
- แนวคิด** ส่วนประกอบของต้นไม้ทำประโยชน์ได้หลายอย่าง
- จุดประสงค์** เพื่อให้เด็กสามารถทำเครื่องดนตรีจากส่วนประกอบของพืชได้
- สื่ออุปกรณ์**
1. เมล็ดพืช
  2. กระบอกลำไยไผ่
  3. ไม้ขนาดพอเหมาะจำนวน 2 อัน
- กิจกรรม**
1. ให้เด็กนำเมล็ดพืชมาใส่ลงในกระบอกลำไยไผ่ ปิดปากกระบอกลำไยไผ่ เรียบร้อย แล้วเขย่า จะเกิดเสียงดังเป็นเสียงคนตรีขึ้น
  2. ให้เด็กนำไม้ 2 อัน มาตีค้ำให้เรียบร้อย ไว้สำหรับเคาะเป็นเครื่องกำหนดจังหวะได้
- การประเมินผล** ประเมินผลจากผลงานที่เด็กทำ

2.6 ศูนย์บทบาทสมมติ

กิจกรรมเด็กๆทำได้

- แนวคิด**   ความคิดและจินตนาการของเด็กเป็นวิธีการเรียนรู้ของเด็ก
- จุดประสงค์**   1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกของบุคคลต่างๆจากการแสดงบทบาทสมมติ
2. เพื่อเป็นการเรียนรู้ทางอ้อมว่าส่วนประกอบของต้นไม้ใช้เป็นอาหารได้
- กิจกรรม**   1. ให้เด็กแสดงบทบาทสมมติ ในเรื่องของต้นไม้ ที่ส่วนต่างๆนั้น
- ทะเลาะกัน เพราะต่างก็คิดว่าตัวเองสำคัญที่สุด ผลสุดท้ายก็
- พบความจริงที่ว่า ทุกฝ่ายมีความสำคัญเท่าๆกันเพราะมีหน้าที่ที่
- จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน
2. ให้เด็กแสดงเป็นแม่ค้าขายต้นไม้ ผัก ผลไม้ แล้วมีเด็กอีก
- กลุ่มหนึ่งแสดงเป็นคนซื้อ ทั้งสองฝ่ายจะแสดงบทบาทของคนขาย
- และคนซื้อจะมีการพูดโต้ตอบกัน เช่น การเชิญชวนซื้อผักและผลไม้
- เพราะมีประโยชน์และมีความใหม่สด ราคาขอมหา คนซื้อก็จะ
- ถามราคา ต่อราคาการเลือกของที่จะซื้อ การจ่ายเงิน การ
- ทอนเงิน เป็นต้น และให้แสดงบทบาทที่คนขายแสดงความไม่พอใจ
- ที่คนซื้อจู้จู้ขี้น และเลือกแล้วเลือกอีก นอกจากนี้อาจให้พลัดกัน
- แสดงเป็นทั้งคนซื้อและเป็นทั้งคนขาย เพื่อเด็กจะได้เรียนรู้ถึง
- ความรู้สึกต่างได้อย่างชัดเจน

2.7 ศูนย์การเคลื่อนไหว

กิจกรรมทำไหนดส์วกว่ากัน

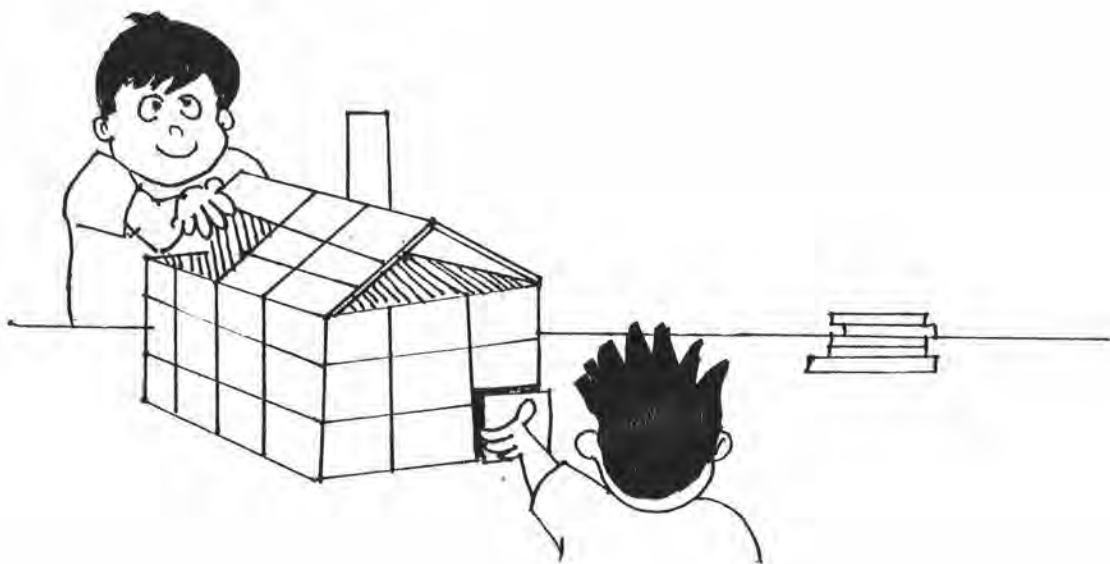
- แนวคิด** การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่สามารถทำได้หลายรูปแบบ
- จุดประสงค์**
1. เพื่อให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้ดี
  2. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน
- สื่อ/อุปกรณ์** เทปวิทยุ
- กิจกรรม** ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่
- การประเมินผล** สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเด็ก

2.8 ศูนย์บล็อก

กิจกรรมการสร้างบล็อก

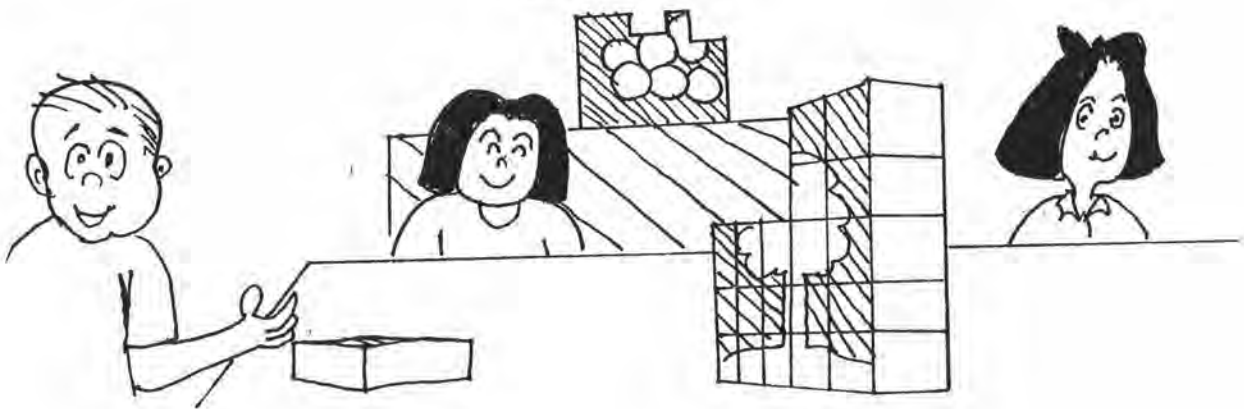
แนวคิด	การที่เด็กๆ ได้ทำในสิ่งที่ชอบเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ตัวหนึ่ง
จุดประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กได้ฝึกความคิดในเชิงสร้างสรรค์ 2. เพื่อให้เด็กรู้จักใช้ความคิดในการแก้ปัญหาได้
สื่อ/อุปกรณ์	บล็อกขนาดต่าง และส่วนประกอบที่จะช่วยสร้างงานให้สมบูรณ์
กิจกรรม	让孩子们用积木搭建不同的东西，孩子需要什么，也许可以用部分组件的 参与在使工作更完善
การประเมินผล	สังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก

3. ขั้นสรุปผลการเรียน

ให้เด็กมารวมกันเป็นกลุ่มใหญ่อีกครั้ง เมื่อเด็กทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนเสร็จแล้ว
ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ให้เด็กร้องเพลงเกี่ยวกับบทเรียน หรือเล่นกับนิ้วมือ เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะ
ทำกิจกรรมในขั้นต่อไป
- 3.2 ให้เด็กเล่าถึงกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในวันนี้ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกัน
และกัน
- 3.3 ให้เด็กตอบคำถามโดยครูต้องเตรียมคำถามที่จะให้เด็กตอบโดยใช้ความคิด
และใช้ความรู้ที่ได้ทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนต่างๆมาแล้ว
- 3.4 ครูประเมินผลจากแบบบันทึกการทำกิจกรรมของแต่ละศูนย์การเรียน จาก
ผลงาน จากการสังเกตการทำกิจกรรมของเด็ก สรุปและชักชวนเด็กๆให้
เข้าทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนที่มีคนให้ความสนใจน้อยอาจชักถามถึงเหตุผล
ว่าทำไมเด็กไม่เลือกเข้าทำกิจกรรมในศูนย์นั้นๆ ซึ่งคำตอบของเด็กจะเป็น
ข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจขึ้นในครั้งต่อไป

ตัวอย่างแบบประเมินกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

แบบประเมินกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

หน่วยต้นไม้ของเรา เรื่อง ส่วนประกอบของต้นไม้

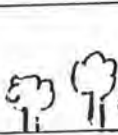
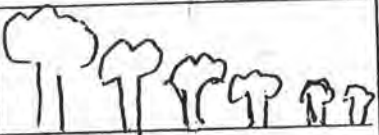
ศูนย์คณิตศาสตร์ กิจกรรม การนับ วันที่....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ชื่อ	ใส่ตัวเลขที่เด็กๆนับได้ลงในช่องให้รูปภาพ				หมายเหตุ
		 ดอก	 ใบ	 ผล	 เมล็ด	
1.	เปิ้ล					
2.	ดาว					
3.	โบว์					

แบบประเมินกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

หน่วยต้นไม้ของเรา เรื่อง ส่วนประกอบของต้นไม้

ศูนย์คณิตศาสตร์ กิจกรรมการจัดลำดับ วันที่....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ชื่อ	กา ลงในช่องที่เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ		หมายเหตุ
				
1.	เปิ้ล			
2.	ดาว			
3.	โบว์			

แบบประเมินการเข้าร่วมทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

หน้า..... เรื่อง.....

ศูนย์.....กิจกรรม.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ชื่อ	ลายมือชื่อเด็ก	หมายเหตุ
1.	เปิ้ล		
2.	ดาว		
3.	โบว์		

- หมายเหตุ
1. แบบบันทึกนี้จะใช้ในการประเมินว่าเด็กเข้าศูนย์การเรียนรู้ในดีมากน้อยแค่ไหน เพื่อจะได้ทราบสาเหตุที่จะนำไปปรับปรุงให้ศูนย์การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น แต่ถ้าศูนย์การเรียนรู้ใดมีการประเมินกิจกรรมประจำศูนย์อยู่แล้วจะไม่ใช้แบบประเมินนี้ ดังนั้นแบบประเมินนี้จะใช้ในศูนย์ที่ไม่มีการประเมินกิจกรรม และใช้ในศูนย์การเรียนรู้ที่ประเมินกิจกรรมด้วยผลงานของเด็ก เช่น ศูนย์ศิลปะ ศูนย์ภาษาบางกิจกรรม
  2. การใช้แบบประเมินนี้โดยชี้แจงให้เด็กเขียนชื่อเด็กให้ตรงกับชื่อของเด็กในแบบ หรือให้เด็กขีดเครื่องหมาย / หรือทำสัญลักษณ์อะไรก็ได้ตามที่ครูจะกำหนดให้เด็กทำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ^{ขั้น}นำเข้าสู่กิจกรรมในศูนย์การเรียน

1.1.....

1.2.....

2. ^{ขั้น}ปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์การเรียน

2.1 ศูนย์.....

กิจกรรม.....

แนวคิด

1.....

2.....

จุดประสงค์

1.....

2.....

สื่อ/อุปกรณ์

1.....

2.....

กิจกรรม

1.....

2.....

3.....

4.....

ประเมินผล

1.....

2.....

2.2 ศูนย์.....

กิจกรรม.....

แนวคิด

1.....

2.....

จุดประสงค์

1.....

2.....

สื่อ/อุปกรณ์

1.....

2.....

3.....

กิจกรรม

1.....

2.....

3.....

4.....

ประเมินผล

1.....

2.....

(ใช้แบบฟอร์มการทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน เหมือนกันทุกศูนย์การเรียน)

3. ^๒ขั้นสรุปบทเรียน

3.1.....

3.2.....

3.3.....

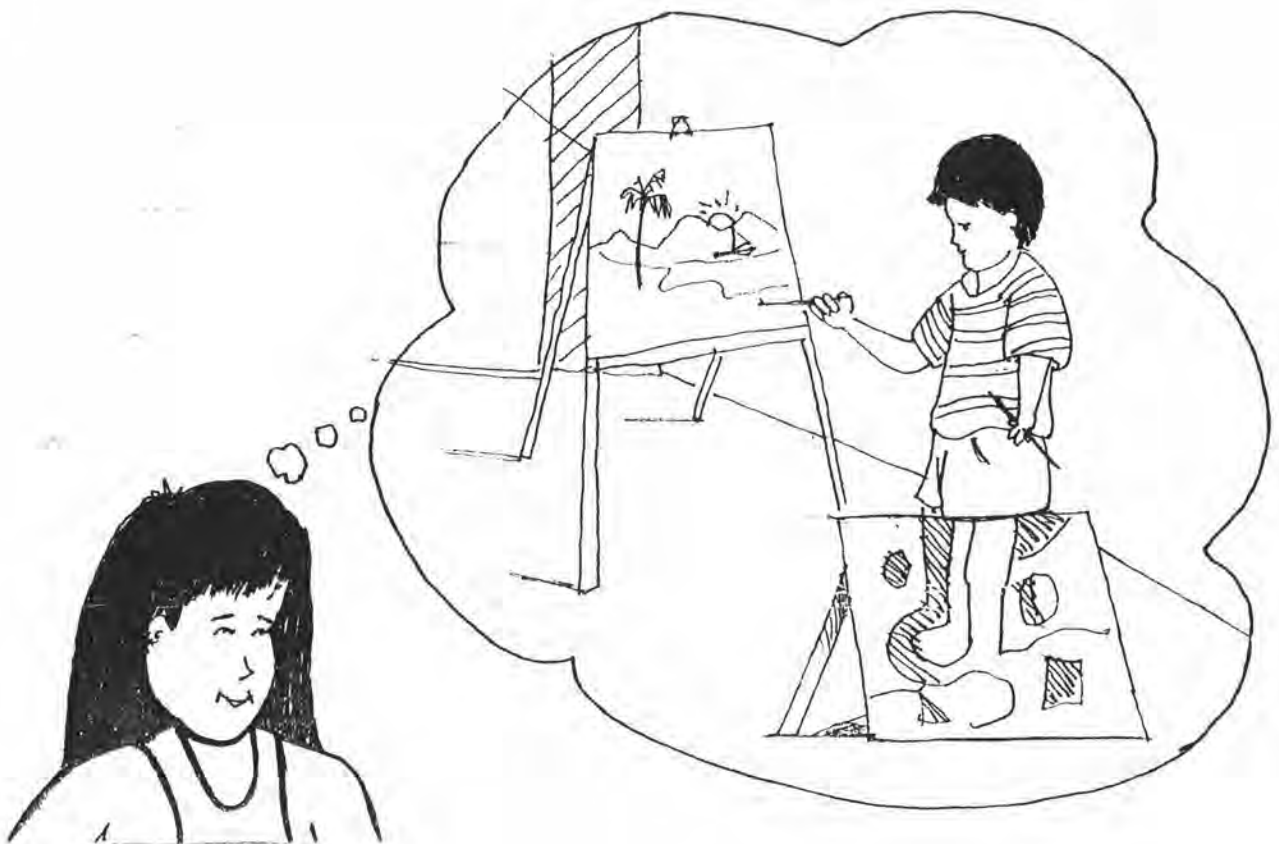
3.4.....

3.5.....

3.6.....

สรุปบทเรียน

การจัดทำแผนการสอน เป็นภาระกิจที่ครูจะต้องทำไม่ว่าจะเป็นการสอนชั้นไหน หรือด้วยวิธีการอย่างไร และการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นมาก เพราะเด็กอนุบาลยังไม่มีทักษะในการอ่านที่พอ ดังนั้นการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนต่างๆจึงจะต้องจัดทำโดยการทำเป็นแผนการสอน และในการจัดทำแผนการสอนนี้เองก็ประกอบต่างๆสำคัญและสัมพันธ์กันทั้งสิ้น ดังนั้นครูอนุบาลที่จะทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนจะต้องศึกษาองค์ประกอบ ของแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนทุกชิ้นตอนด้วยความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้

แบบทดสอบหลังการศึกษาศูนย์ฝึกอบรม

โปรดกาเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกที่สุด

1. แผนการสอนคืออะไร

- ก. ขั้นตอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- ข. ขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
- ค. ขั้นตอนการประเมินผลการสอน
- ง. ขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนการสอน

2. การกำหนดเนื้อหาในหน่วยคณิตศาสตร์ในข้อใดที่แสดงว่าเป็นการบูรณาการ

- ก. สัญลักษณ์ตัวเลขในชีวิตประจำวัน
- ข. ค่าของเงิน
- ค. เครื่องหมายต่างๆที่พบในชีวิตประจำวัน
- ง. การวัด

3. ข้อใดเป็นการกำหนดแนวคิด ในหน่วยการเรียนเรื่องพืช

- ก. นักเรียนสามารถบอกความแตกต่างของพืชได้
- ข. พืชมีมากมายหลายชนิดแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน
- ค. เพื่อให้เด็กเรียนรู้จักพืชหลายๆชนิด
- ง. ชนิดและประเภทของพืช

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในข้อใดที่เป็นจุดประสงค์ที่มีคุณภาพ

- ก. เพื่อรู้คุณค่าของการมองเห็น
- ข. เพื่อสังเกตและอธิบายความเหมือนและแตกต่างของพืชได้
- ค. เพื่อให้เด็กรู้ว่าอากาศมีอยู่ทั่วไป
- ง. เพื่อให้เด็กนับสิ่งของ 1-10 ได้ภายในเวลาที่กำหนด

5. กิจกรรมการเรียนสำหรับเด็กอนุบาลเป็นแบบใด

- ก. เป็นกิจกรรมที่เด็กสังเกตหรือเรียนรู้จากการกระทำของครู
- ข. เป็นกิจกรรมที่เด็กเป็นผู้กระทำ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำเท่าที่จำเป็น
- ค. เป็นกิจกรรมที่เด็กเป็นผู้กระทำแต่เพียงผู้เดียว
- ง. เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กร่วมกันทำ

6. การเลือกศูนย์การเรียนแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

- ก. แนวคิด
- ข. เนื้อเรื่อง
- ค. วัตถุประสงค์
- ง. ถูกทุกข้อ

7. สื่อที่ได้จากธรรมชาติจะเป็นสื่อที่อยู่ใน
ศูนย์การเรียนใดมากที่สุด
- ศูนย์ศิลปะ
  - ศูนย์ภาษา
  - ศูนย์คณิตศาสตร์
  - ศูนย์วิทยาศาสตร์
8. ทำไมการจัดการเรียนการสอนทุกครั้งเน้น
การทำแผนการสอนมีความสำคัญมาก
เพราะอะไร
- เตรียมกิจกรรมให้พร้อม
  - เตรียมให้พร้อมในทุกเรื่อง
ที่จะทำให้การเรียนการสอน
ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  - เตรียมครูให้พร้อมที่จะสอน
  - เตรียมกิจกรรมให้พร้อม
9. เพราะเหตุใดการประเมินผลการเรียน
การสอนมีความสำคัญและจำเป็นเพราะ
- ทำให้รู้ผลการสอนของครู
  - ทำให้ครูรู้ว่าผลการเรียนบรรลุ
วัตถุประสงค์ประสงค์หรือไม่
  - เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียน
การสอน
  - ถูกทุกข้อ
10. แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนเมื่อ
ทำเสร็จแล้วใครๆก็สามารถที่จะใช้
ได้เพราะ
- มีความสมบูรณ์ในตัว
  - เป็นสิ่งที่เข้าใจง่าย
  - ง่ายต่อการที่จะนำไปใช้
  - มีคู่มือการให้ประกอบ

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ก 2. ค 3. ข 4. ง 5. ข 6. ง 7. ง 8. ข 9. ง 10. ก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ชัยสงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ชัยสงค์ พรหมวงศ์. เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. เล่มที่ 3 หน่วยที่ 11 - 15
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523.

คุณณี สุทธิปรีชาศรี. คู่มือการแต่งตำราชุดการเรียน และ ชุดการสอนสำเร็จรูป.
กรุงเทพมหานคร: กองฝึกอบรม กระทรวงสาธารณสุข, 2522.

นิตยา สุวรรณศรี. การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: พลับพลึงคิปปิสเนสพริ้นท์,
2535.

เป็รื่อง กุมุท. เทคนิคการเขียนบทเรียนแบบโปรแกรม. ภาควิชาเทคโนโลยีทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2519.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์,
2535.

ภาษาอังกฤษ

Brewer, J.,A. Introduction To Early Childhood Education
Preeschool Through Primary Grades. M.A.: Allyn and
Bacon, 1992.

Day, B. Early Childhood Education Creative Learning
Activities 3rd. New Yorks. Macmilland:Publishing.
Co, 1988

Hamilton, D.,S., Fiemming, B., M., Parodies, S. and Hicks,J.,D.
Resources For Creative Teaching in Early Chilhood
Education 2 nd Edition: Forida:Harcourt Brace Jovanoicn,
Inc., 1990.

ภาคผนวก

ตัวอย่างกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาล ในศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ

ในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆที่จะจัดให้เหมาะสมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้และให้สัมพันธ์กับเนื้อหา นั้น เป็นปัญหาสำคัญสำหรับครู เนื่องจากครูขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ ดังนั้นถ้าครูได้ศึกษาถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ ก็จะทำให้ครูสามารถที่จะคิดกิจกรรม และปรับหรือดัดแปลงกิจกรรมที่นำเสนอมาใช้กับเนื้อหาที่จะทำการสอนนั้นได้ เพราะกิจกรรมที่จะนำเสนอเป็นแนวการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนกว้างๆ ตามเนื้อหาของศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ได้ ซึ่งตัวอย่างของกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ที่นำเสนอ ทั้งที่บางที่เนื้อหาอยู่ในศูนย์การเรียนรู้หนึ่ง แต่กิจกรรมสามารถจัดไว้ในอีกศูนย์การเรียนรู้ได้ เช่นกิจกรรมทอภาพใยไหม ในเรื่องราวของดิน ที่อยู่ในศูนย์วิทยาศาสตร์ แต่กิจกรรมนี้จัดไว้ในศูนย์ศิลปะได้ เป็นต้น

ดังนั้นตัวอย่างของกิจกรรมที่จะได้พบต่อไปนี้จะสามารถจัดเข้าไว้ในศูนย์การเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กันได้ นอกจากศูนย์การเรียนรู้ตามเนื้อหาดังกล่าวแล้ว

กิจกรรมเสนอแนะในศูนย์วิทยาศาสตร์

กิจกรรมในศูนย์วิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของประสบการณ์ตรง เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อ/อุปกรณ์ ที่เป็นของจริงและกิจกรรมต่างๆของศูนย์วิทยาศาสตร์จะเป็นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กอนุบาล ได้แก่ทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ การทดลองการวัด การแยกประเภท และการพยากรณ์ ซึ่งครูจะปรับให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนั้นๆ เช่น

เรื่องพืช มีกิจกรรมเสนอแนะมี ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมการเดินชมธรรมชาติ เพื่อให้เด็กพยายามสังเกตสิ่งต่างๆที่พบ ขณะเดินชมธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เช่นสังเกตต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ ดิน ก้อนหินและสิ่งอื่นๆที่เด็กสังเกตเห็น นำสิ่งที่แต่ละคนสังเกตเห็นมารายงานในห้องเรียน โดยจะทำแผนภูมิแสดงถึงสิ่งที่เด็กสังเกตเห็น และชื่อของผู้สังเกตไว้ด้วยโดยจัดทำเป็น 2 แถวดังตัวอย่าง และในการเขียนแผนภูมิครูจะช่วยเขียนให้ตามที่เด็กบอก ถ้าเด็กยังเขียนไม่ได้พอ (ทักษะการสังเกต)

2. กิจกรรมการทดลองเรื่องตัวกับก้อนกรวด ให้เมล็ดถั่ว และก้อนกรวดที่มีขนาดเท่ากับเมล็ดถั่ว แก่เด็ก น้ำ ตะกร้าพลาสติกสำหรับเพาะเมล็ด ให้เด็กอภิปรายถึงความแตกต่างของเมล็ดถั่ว นับจำนวนเมล็ดถั่วและก้อนกรวด นำไปใส่ไว้ในตะกร้าสำหรับเพาะรดน้ำ แล้วสังเกตการเปลี่ยนแปลงให้เด็กบอกสิ่งที่เด็กพบพร้อมทั้งเหตุผลว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น (การทดลอง)

3. การจัดประเภทของใบไม้ ให้เด็กนำใบไม้มาจากบ้าน แล้วแยกประเภทใบไม้ เป็นพวกๆ ติดไว้บนกระดาน ให้เด็กค้นคว้ารูปร่างของใบไม้จากหนังสือที่เกี่ยวกับต้นไม้ต่างๆ (ทักษะการจัดประเภท)

4. แผนภูมิการสังเกต การวัด สังเกตการเจริญเติบโตของเมล็ด หรือพืชในท้อง(ในด้าน ความสูง, ใบใหม่ หรือการออกช่อ) บันทึกการสังเกต การวัดขนาดของใบและความเจริญของลำต้น บันทึกความเจริญเติบโต (การสังเกต, การวัด)

5. ปลูกพืชและเพาะเมล็ด ใช้ดินประเภทต่างๆ อยู่ในสิ่งแวดล้อม เช่น แสงแดด และการให้น้ำต่างกัน แล้วเปรียบเทียบการเจริญเติบโต(ทักษะการเปรียบเทียบ)

เรื่องสัตว์ กิจกรรมเสนอแนะมีดังนี้ คือ

1. กิจกรรมการแนะนำให้รู้จักสัตว์ จัดสิ่งที่มีชีวิต และสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่นพืชต่างๆปลาทองแมว ไข่เสื่อ ก้อนหิน เปลือกหอย ทราช ให้เด็กบอกว่าสิ่งใดเป็นสัตว์ และอภิปรายความแตกต่างของสัตว์ และความแตกต่างของพืช (การสังเกต)

2. การจัดกลุ่มสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง จัดหารูปภาพและหุ่นจำลอง การถามคำถามเกี่ยวกับความแตกต่างของสัตว์ เช่นสัตว์ประเภทใดมีขน สัตว์ที่มีขนแบบขนนก สัตว์ทุกชนิดมีเท้าหรือไม่ สัตว์ประเภทใดที่มีขนหยาบและเป็นเกล็ด มีสัตว์ที่มีผิวเรียบและขรุขระหรือไม่ ให้เด็กอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะที่แตกต่างของสัตว์ ให้เด็กทายว่าสัตว์แบ่งออกเป็นกี่หมู่ ครูอธิบายถึงสัตว์ประเภทต่างๆ เมื่อเด็กเข้าใจดีแล้ว ให้เด็กนำบัตรคำประเภทของสัตว์ไปติดที่ประเภทของสัตว์นั้นๆ (การจำแนกประเภท)

3. กิจกรรมจัดโต๊ะแสดงเปลือกหอยชนิดต่างๆ มีชื่อติดไว้และมีหนังสืออ้างอิง และบัตรงานให้ค้นคว้า (ทักษะการสังเกต ศึกษาค้นคว้า รายงาน)

4. กิจกรรมทัศนศึกษา ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ สวนสัตว์ ร้านขายสัตว์เลี้ยง เมื่อเด็กกลับจากทัศนศึกษาให้เด็กอภิปรายและรายงานสิ่งที่ได้ไปศึกษา โดยให้นักเรียนบอกสิ่งที่สังเกตเห็น และเปรียบเทียบสัตว์ที่ถูกเลี้ยงเหล่านั้นกับสัตว์ชนิดเดียวกันแต่อยู่อย่างธรรมชาติตามความคิดเห็นของนักเรียน ในเรื่องอาหาร ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย (ทักษะการสังเกต เปรียบเทียบ)

เรื่องร่างกายของฉนั้น กิจกรรมเสนอแนะมีดังนี้ คือ

1. กิจกรรมมองดูกระจกเงา จัดให้มีกระจกเงาบานใหญ่เท่าตัว เพื่อให้เด็กส่องดูบุคลิกลักษณะของตนเอง เช่น ผิว ดวงตา เสื้อผ้า ผม (ทักษะการสังเกต)
2. กิจกรรมทำภาพใบหน้า ให้เด็กสังเกตอวัยวะต่างๆบนใบหน้าคน แล้วแสดงภาพใบหน้าที่ไม่มีผม และอวัยวะอื่นใดเลย ให้เด็กติดอวัยวะต่างๆกับใบหน้านั้น แล้วนำผลงานมาเปรียบเทียบของจริง และเปรียบเทียบกับเพื่อนๆ แล้วอภิปรายร่วมกัน (ทักษะการสังเกต เปรียบเทียบ)
3. กิจกรรมซึ่งนำหน้าวัดส่วนสูง ให้เด็กวัดส่วนสูงของตนเอง หรือผลัดกันวัดกับเพื่อน โดยใช้แถบกระดาษยาวๆวัด ติดชื่อลงบนแถบความสูงของแต่ละคน แล้วนำมาติดที่ป้ายนิเทศ เปรียบเทียบความสูงกันแล้วอภิปรายถึงความแตกต่างของความสูงของแต่ละคน (ทักษะการวัด เปรียบเทียบ,)
4. กิจกรรมภาพเหมือนขนาดเท่าตัว ให้เด็กกันวาดภาพของตนเอง โดยเด็กจะนอนลงบนกระดาษ แล้วผลัดกันวาดภาพโครงร่างภายนอก เมื่อกวาดเสร็จแล้วให้แต่ละคน แต่งหน้า และระบายสีเสื้อผ้าของแต่ละคน เขียนชื่อ แล้วนำไปติดไว้ที่ผนังห้อง

เรื่องอากาศ กิจกรรมเสนอแนะมีดังนี้ คือ

1. กิจกรรมจับอากาศ ให้เปิดปากถุงพลาสติก แล้วปิดปากถุงโดยให้มีอากาศอยู่ข้างใน อภิปรายกับเด็กว่ามีอะไรอยู่ในถุงที่ทำให้ถุงพอง ให้เด็กเคลื่อนไหวแขนเร็วๆ จะรู้สึกว่ามีอากาศอยู่ แล้วให้เด็กขังอากาศไว้ในลูกโป่งคนละใบ โดยให้เด็กหาวิธีการเอาเอง
2. กิจกรรมบีบไล่อากาศ ให้เด็กบีบขวดพลาสติก เพื่อให้รู้สึกว่าอากาศออกจากขวดให้เด็กลองบีบขวดได้น้ำ เพื่อให้เห็นฟองอากาศ อภิปรายร่วมกันในเรื่องนี้

3. หนังสือเล่มเล็ก ทำหนังสือเล่มเล็กโดยให้เด็กหาภาพการทำงานของอากาศเช่นการแข่งเรือใบ การโถบลม การโถดรัม ว้าว เครื่องเป่าลม เครื่องบิน กังหันลม เด็กสามารถตัดภาพมาปะติดได้มากตามที่เด็กต้องการ และเด็กก็สามารถนำหนังสือเล่มเล็กนี้ไปทำกิจกรรมต่อได้หลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมการเล่าเรื่อง การเขียนเรื่อง การค้นคว้าอ้างอิง

4. กิจกรรมการทำร่มชูชีพ จัดเตรียมอุปกรณ์ เพื่อให้ทำร่มชูชีพ โดยให้ผ้าเช็ดหน้า เศษกระดาษ พลาสติก โดยผูกติดกับลูกบอล หรือท่อนไม้ โดยทดลองกับวัสดุต่างๆ สังเกตว่าวิธีการใดที่ทำให้ร่มอยู่ได้นานที่สุด จดบันทึกแล้วนำมารายงาน (ทักษะการทดลอง)

เรื่องน้ำ กิจกรรมเสนอแนะมีดังนี้ คือ

1. กิจกรรมลอยใบ ให้เด็กนำวัสดุต่างๆ มาทดลองว่าชิ้นไหนที่ลอยน้ำ ชิ้นไหนที่ จมน้ำ แล้วแยกประเภทไว้ จากนั้นก็ทำแผนภูมิติดไว้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ (ทักษะการทดลอง และทักษะการแยกประเภท)

2. กิจกรรมหาความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับพืช โดยให้นักเรียนปลูกต้นไม้ 3 ต้นต้นที่หนึ่งให้น้ำตามปกติ ต้นที่ 2 ให้น้ำวันเว้นวัน ต้นที่ 3 ไม่ให้น้ำเลย สังเกตความเปลี่ยนแปลงและเปรียบเทียบความเจริญเติบโตของต้นไม้ทั้ง 3 ต้น แล้วนำมารายงาน(ทักษะการสังเกต เปรียบเทียบ)

3. กิจกรรมฉนั้นเปลี่ยนรูปร่างได้ ให้เด็กทดลอง การเปลี่ยนรูปร่าง ของน้ำตามภาชนะรองรับอยู่ โดยการเทน้ำจากชั้นใส่ถ้วย เทน้ำจากถ้วยใส่แก้ว เทน้ำจากแก้วใส่ขวดให้นักเรียนสังเกตการเปลี่ยนแปลง และอภิปรายว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

4. กิจกรรมเท่ากันไหมเอ๋ย ทำการทดลองโดยนำแก้วน้ำที่มีขนาดต่างกันมา 2 ใบ ใส่น้ำลงไปใบเล็ก ทำเครื่องหมายไว้ แล้วเทน้ำจากแก้วใบเล็กลงในแก้วน้ำใบใหญ่ที่ไม่มีน้ำอยู่เลย ถามเด็กว่าน้ำมีปริมาณเท่ากันหรือไม่ และน้ำมีปริมาณเท่าเดิมไหม นำคำตอบของเด็กมาอภิปรายร่วมกันว่าเป็นเพราะเหตุใดทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

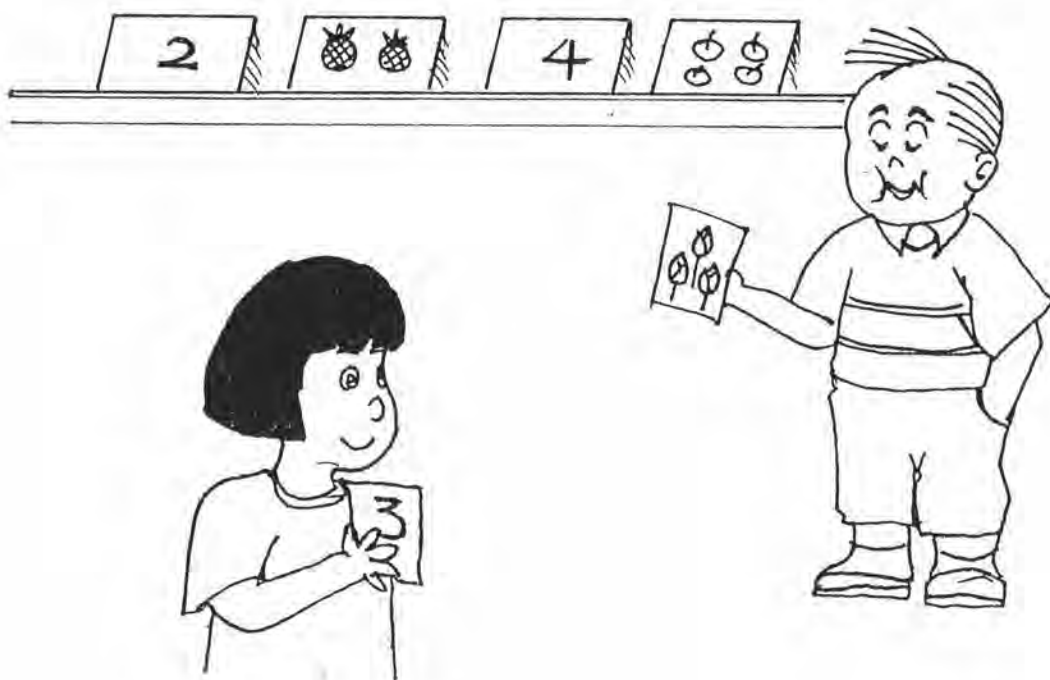
กิจกรรมเสนอแนะในศูนย์คณิตศาสตร์

กิจกรรมในศูนย์คณิตศาสตร์ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของ เกม เพราะการเล่นเป็นกลุ่ม จะส่งผลให้เด็กมีโอกาสคิดมากขึ้น เป็นการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีความหมายได้เล่นกับเพื่อนๆ ที่มัลลย์ถอยกลับหรือคำตอบจะเป็นสิ่งที่เด็กได้รับจากเพื่อน หรือจากตัวเอง กิจกรรมในศูนย์คณิตศาสตร์ที่จะเสนอแนะเป็นแนวทาง ดังนี้

1. กิจกรรมผสมตัวเลข เขียนตัวเลข 1 - 10 ไว้บนกระดาษ ตัวเลขต้องมีขนาดต่างกัน ให้เด็กจับคู่ตัวเลขแผ่นที่ตัดออกมากับตัวเลขบนกระดาษ
2. กิจกรรมปริศนาตัวเลข เขียนตัวเลข ชื่อของตัวเลข และชุดเซทไว้บนกระดาษหนึ่งเขียนเส้นปริศนาแล้วตัดออก เด็กต้องเอาภาพปริศนามาต่อกัน เด็กจะได้ประสบการณ์หลายอย่างคือ สามารถนับได้ในชุดเซทว่ามีจำนวนเท่าไร เห็นสัญลักษณ์ ตัวเลข และได้เห็นชื่อของตัวเลขที่เป็นตัวอักษรด้วย
3. กิจกรรมกระโดดบนตัวเลข ใช้แผ่นไม้ขนาดกว้าง 60 ซม. ยาว 150 ซม. ตีตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 30 30 ซม. เขียนตัวเลข 1 - 10 ไว้บนกระดาษนั้นใช้ถุงทรายโยนไปที่ช่องตัวเลข ได้ตัวเลขช่องไหนให้ผู้โยน กระโดดในช่องนั้นจำนวนเท่ากับตัวเลข
4. กิจกรรมนับโดยใช้บัตร ใช้กระดาษรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เขียนตัวเลขไว้ด้านหน้า ด้านล่างจะใช้ไม้หนีบผ้าหนีบไว้ให้มีจำนวนตรงกับตัวเลข ด้านหลังจะเขียนชื่อตัวเลข
5. กิจกรรมการนับไม้แขวนเสื้อ ตีบัตรตัวเลขไว้ด้านบนของไม้แขวนเสื้อ แล้วให้เด็กเอาไม้หนีบผ้ามาหนีบให้ มีจำนวนเท่ากับที่แสดงไว้บนบัตร ให้นับจำนวนไม้หนีบผ้า และอ่านตัวเลข
6. กิจกรรมโยนเหรียญบาท ให้เด็กโยนเหรียญบาทลงไปในกระดานตัวเลข ซึ่งตัวเลขคือจำนวนเงิน คนที่รวมเงินได้ถึง 100 บาทก่อนเป็นผู้ชนะ
7. กิจกรรมหมัดร้าย ทำไฟขึ้น 3 สำหรับ ๆ ละ 10 ใบ มีไฟหมัดร้าย 1 ใบ ผู้เล่นมี 3 - 5 คน ผู้เล่นจะหมุนเวียนกันจั่วไฟ เมื่อได้คู่ก็จะคว้าไฟลงผู้ชนะคือผู้ที่ได้คู่มากที่สุด และผู้แพ้คือผู้ที่ได้หมัดร้าย
8. กิจกรรมรถไฟตัวเลข ใช้บัตรทำเป็นรูปรถไฟ จากหัวจักรไปจนถึงท้ายกระบวนมีตัวเลข 1 - 100 และใช้ปฏิบัติตามคำสั่ง เช่น ทำรถไฟให้มีตู้ขบวน 1 - 10 ทำรถไฟขบวน 68 - 75 ทำรถไฟขบวนที่มีเลข 2 ตู้รวมกันได้ 12

9. กิจกรรมเน้นตัวเลข ใช้บัตร 16 บัตร แต่ละคู่ของบัตรจะเขียนตัวเลข และเซตของตัวเลข เอาบัตรคว่ำลงบนกระดานเล่นเกม เล่นเกมสมาธิ ผู้เล่นที่จับคู่ได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ
10. กิจกรรมหาหลังคาบ้าน ให้เด็กหาหลังคาบ้านที่เหมาะสมกับตัวบ้าน โดยใช้วิธี บวก ลบ ตัวเลข ให้มีผลลัพธ์เท่ากับที่กำหนดไว้ที่ประตูบ้าน
11. กิจกรรมบ้านตัวเลข ทำบ้านที่มีหน้าต่าง แต่ละหน้าต่างจะมีตัวเลขที่ต้องคิดหาคำตอบปรากฏอยู่ ให้เด็กคิดหาคำตอบก่อนแล้วจึงเปิดหน้าต่างเข้าไปดูคำตอบ
12. กิจกรรมทำปฏิทิน ให้เด็กเติมวันที่ในปฏิทินบางวันที่หายไป โดยการนำบัตรตัวเลขไปวางให้สมบูรณ์
13. กิจกรรมการตั้งชื่อ ให้เด็กนำสิ่งของที่เพิ่งมาคาดคะเนก่อนว่าจะมีน้ำหนักประมาณเท่าไร แล้วทดลองนำไปชั่งจริงๆ เปรียบเทียบกับที่คาดคะเนไว้
14. กิจกรรมการขายของ ให้เด็กส่วนหนึ่งแสดงเป็นผู้ขายผลไม้ (ของที่ขายจะเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของบทเรียน) ให้เด็กอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้ซื้อ มีการถามราคา ต่อรองราคา มีการทดลองชั่ง และชั่งของนั้นโดยจ่ายเป็นเงินจำลอง เช่น ฝาน้ำอัดลม กระดาษแข็งตัดเป็นเงินหรือเหรียญ
15. กิจกรรมโฆษณาสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ต ให้เด็กจัดทำแผ่นโฆษณาสินค้าโดยตัดรูปสินค้ามาจากใบโฆษณาที่มีอยู่มากมาย นำมาติดลงบนกระดาษ และอาจจะกำหนดราคาสินค้าใหม่ แล้วก็ออกมาพูดชักชวนให้เพื่อนๆ มาซื้อสินค้า

กิจกรรมเสนอแนะในศูนย์บล็อก

เป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาว่า การเล่น เป็นวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่ไม่มีใครสามารถสอนเด็กได้ บล็อกจะทำให้เด็กมีทักษะพื้นฐานและมีความคิดสร้างสรรค์ ถ้าได้มีการจัดเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหา แนวคิด วัตถุประสงค์ ที่จะจัดให้กับเด็ก ในที่นี้จะนำกิจกรรมเสนอแนะในศูนย์บล็อกเพื่อเป็นแนวทางในการ จัดกิจกรรมให้กับครูอนุบาล ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการศึกษาแผนที่ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กสำรวจรอบๆบริเวณโรงเรียน หรือชุมชนใกล้เคียง เช่นตลาด โรงพยาบาล วัด แล้วนำสิ่งที่เห็นนั้นมาสร้างด้วยบล็อกเป็นของจำลอง เช่น สร้างสนามเด็กเล่นจำลองด้วยบล็อก

2. กิจกรรมจากบัตรงาน บัตรงานจะเป็นคำอธิบายขั้นตอนการทำหรือการสร้าง เป็นขั้นๆ แล้ววาดภาพประกอบ ซึ่งภาพอาจจะตัดมาจากนิตยสารหรือหนังสือต่างๆ

3. กิจกรรมจากบัตรสร้างตัวอย่าง โดยครูจะเตรียมตัวอย่างที่เป็นรูปภาพ หรือภาพถ่าย ประเภทต่างๆของโครงสร้าง เช่นบ้านแบบห้องชุด โรงสี โรงเรียน เครื่องบิน ตึกลูกเหล็กหนึ่งลงบนกระดาษแข็งใส่กล่องไว้ เพื่อให้เด็กสามารถหยิบมา ทดลองสร้างได้อย่างสะดวก

4. กิจกรรมการส่งเสริมประสบการณ์ทางภาษา ส่งเสริมให้เด็กรู้จักที่จะจดเขียน คำ ประโยค หรือเรื่องราว เกี่ยวกับการสร้างของตน โดยเขียนลง บนกระดาษแล้วนำมาแสดง หรือนำมาติดไว้ที่ผลงาน แล้วเก็บผลงานเก็บเป็นเล่มไว้ โดยให้เด็กวาดภาพที่เด็กสร้างนั้นไว้ด้วย

5. กิจกรรมการจัดลำดับ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้จัดอันดับของบล็อกอันต่อไปว่า จะเป็นบล็อกที่มีรูปร่างเป็นอย่างไร กิจกรรมนี้ครูอาจเตรียมรอยของรูปร่างต่างๆ เตรียมบล็อกไว้เป็นจำนวนจำกัด และเก็บบล็อกที่ไม่เกี่ยวข้องไว้ก่อน

6. กิจกรรมพื้นที่และปริมาตร กิจกรรมนี้จะกำหนดบริเวณที่ให้เด็กเติมให้เต็ม โดยให้บล็อก เด็กจะเรียนคณิตศาสตร์ในเรื่องพื้นที่ ถ้าได้กล่องบรรจุบัตร และให้เด็กบรรจุให้เต็ม เด็กจะเรียนรู้เรื่องปริมาตร

7. การจำแนกโดยให้สายตา กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมแยกแยะโดยให้สายตา และการกะประมาณพื้นที่ว่าง โดยที่ครูหรือเด็กคนอื่นสร้างโครงสร้างต่างๆไว้ล่วงหน้า แล้วให้เด็กอีกคนมาทำซ้ำให้เหมือน เป็นการเน้นเรื่องความเหมือนและความแตกต่าง

8. กิจกรรมหุ่นส่วน เป็นกิจกรรมที่กำหนดหุ่นส่วนให้กับเด็ก และให้เด็กสองคน ทำงานร่วมกัน กิจกรรมนี้จะมีประสิทธิภาพเมื่อเด็กได้มีประสบการณ์กว้างขวางในเรื่อง ของบล็อก และช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดมีศรัทธาในใหม่ๆขึ้น

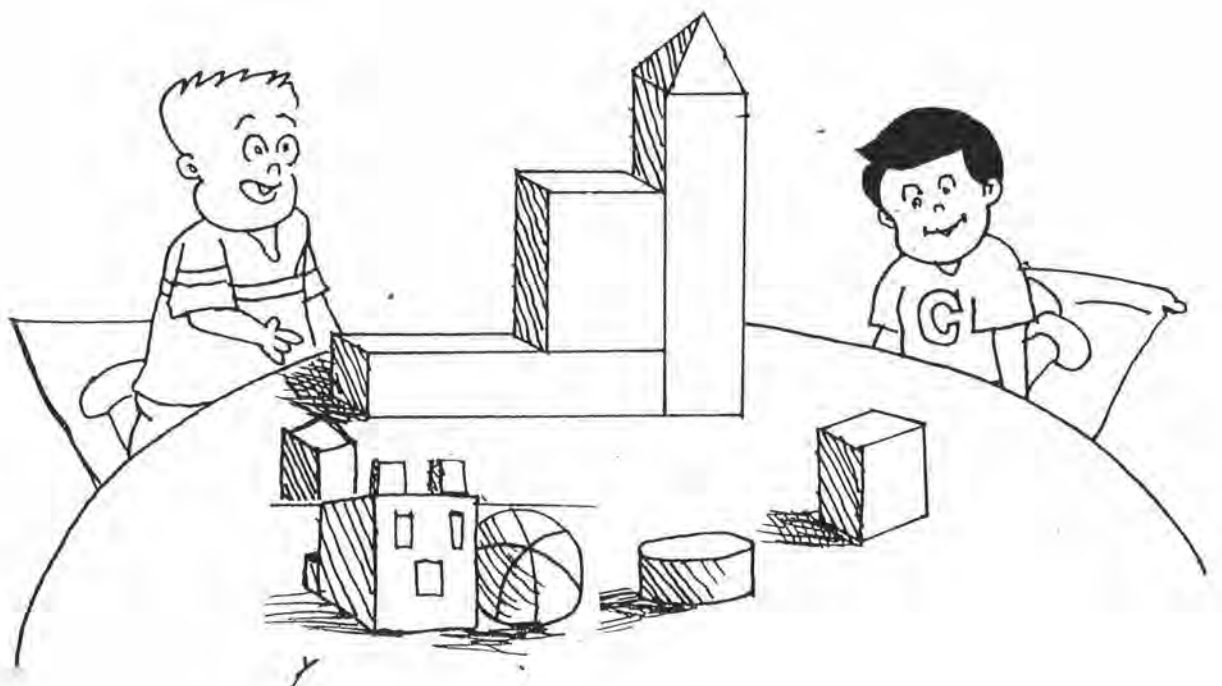
9. กิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่ต่อจากการสร้างสิ่งก่อสร้าง ด้วยบล็อก คือเมื่อสร้างเสร็จแล้ว อาจจะใช้หุ่นกระบอกในศูนย์ศิลปะ ใช้รถยนต์ เรือ ที่ทำในศูนย์ไม้มาประกอบ การแสดงบทบาทสมมติได้

10. กิจกรรมการก่อสร้างเชิงสร้างสรรค์ หนังสือของเด็ก วัสดุ หรือแผ่นปลิวที่รวบรวม ได้จากการไปทัศนศึกษา นำมาติดไว้ในศูนย์เพื่อกระตุ้นความคิดเชิงสร้างสรรค์ให้กับเด็ก

11. กิจกรรมการเล่นบล็อกกลางแจ้ง การย้ายบล็อกออกไปข้างนอก หรือนำบล็อกที่มีขนาดใหญ่มาวางไว้ข้างนอกตลอดเวลา เพื่อให้เด็กมีโอกาสสร้างสิ่งก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่เช่นสร้าง ป้อมต่าง ค่าย เป็นต้น

12. กิจกรรมการกำหนดหัวเรื่องประจำสัปดาห์ เป็นกิจกรรมที่ใช้บล็อกเป็นการเสริมแรง ในหัวเรื่องประจำสัปดาห์ที่เรียนในชั้นเรียน เช่นการสร้างสวนดอกไม้ การสร้างหุ่นจำลอง ร่างกายของคน การสร้างบ้านจำลองของชาวนา

13. กิจกรรมสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้บล็อกให้มากที่สุด โดยใช้ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น เช่นใช้นับในวิชาคณิตศาสตร์ ใช้สร้างสถานีรถไฟในวิชา วิทยาศาสตร์

กิจกรรมเสนอแนะในศูนย์ภาษา

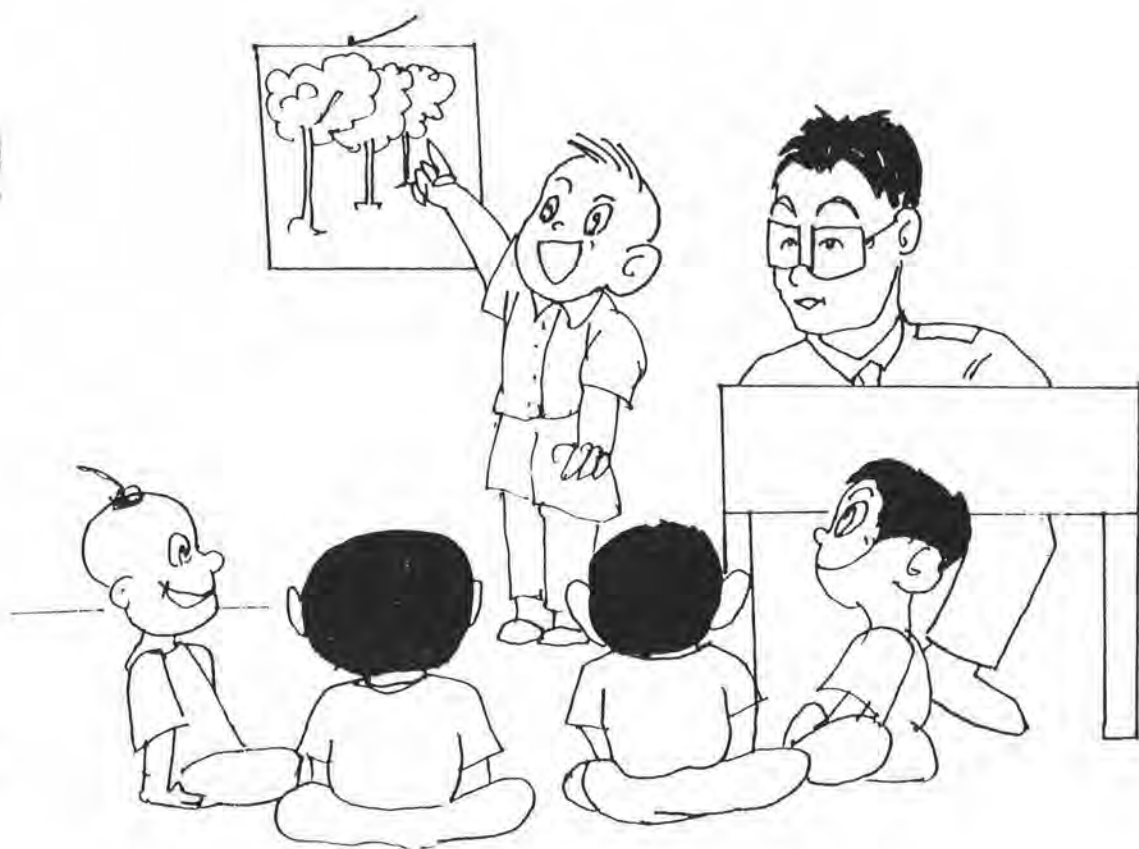
ชีวิตของคนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาษา เพราะภาษาสามารถที่จะเป็นตัวกลางในการติดต่อสื่อสารกันได้ ดังนั้นทักษะทางภาษาคือกระบวนการคิดที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน กิจกรรมทางภาษาแบ่งออกเป็น สองกลุ่มคือ การรับสารและการส่งสาร การรับสารได้แก่การฟังและการอ่าน การส่งสารคือการพูด และการเขียน ทักษะทั้ง 4 ด้าน จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน จึงควรได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆกัน ในลักษณะของการบูรณาการทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนวิชาการต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในสิ่งแวดล้อมที่มีความหมาย ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้าทดลอง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติส่งสาร และรับสารอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันและอนาคต กิจกรรมเสนอแนะในศูนย์ภาษามีดังนี้

1. กิจกรรมการเล่นนิ้วมือ เป็นกิจกรรมที่เด็กใช้นิ้วมือ และนิ้วประกอบการท่องบท ร้อยกรอง ประกอบการร้องเพลง และประกอบการเล่านิทาน เช่น เพลงแมงมุมหลาย
2. กิจกรรมละครสมมติ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กแสดงท่าทางและบทบาทตามเรื่องราวที่ได้ฟังมาจากการเล่า หรือการอ่านของครู
3. กิจกรรมการใช้หุ่น เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กใช้หุ่นประกอบการเล่าเรื่อง ซึ่งหุ่นทำด้วยวัสดุหลายชนิด เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นถุงมือ หุ่นกระบอก หนังสติ๊ก หุ่นต่างๆนี้อาจขอความร่วมมือจากเด็กให้ช่วยกันทำได้ เพราะเป็นสิ่งที่เด็กๆพอที่จะทำได้ และวัสดุที่ใช้ทำหุ่นได้แก่ ถุงเท้า ฟ้าสำลี จานกระดาษ ฝาขวด การใช้หุ่นประกอบการเล่าเรื่อง เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง พัฒนาการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง
4. กิจกรรมการใช้แผ่นป้ายสำลี การใช้แผ่นป้ายสำลี นั้นใช้ทำกิจกรรมได้มาก เช่น การเล่าเรื่อง ใช้ประกอบกับโสตวัสดุอุปกรณ์ และทัศนวัสดุอุปกรณ์ ใช้เล่นเกมต่างๆ ใช้เล่านิทาน ซึ่งจะช่วยให้เด็กทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี
5. กิจกรรมการฟังเทปนิทาน เป็นสิ่งที่เด็กชอบมาก เพราะเป็นการฟังนิทานที่แปลกกว่าที่เคยฟังนิทานมา เป็นการฟังที่ได้รับความเพลิดเพลิน เพราะมีเสียงประกอบที่เหมือนจริง สามารถที่จะหยุดหรือกลับไปฟังใหม่ได้ นอกจากนี้ยังสามารถเปิดฟังได้เรื่อยๆ

6. กิจกรรมการแต่งเรื่องจากภาพ เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องใช้จินตนาการ และมีทักษะในการใช้ภาษาพอสมควร ดังนั้นในเด็กเล็กเล็กจากการเล่าเรื่อง จากภาพที่ได้วาด ก่อนแล้วจึงค่อยให้เด็กแต่งเรื่องจากภาพอื่นๆที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เป็นการพัฒนา ทักษะทางภาษา และการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น

7. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมนี้ครูและผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการช่วยให้เด็กรักการอ่าน โดยเฉพาะการเลือกหนังสือที่stimulate สอดคล้องกับความสนใจ และระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก ครูและผู้ปกครองอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นประจำ มีการตั้งคำถาม และสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร หรือ เนื้อเรื่องหลังการอ่าน นอกจากนี้ครูอาจให้เด็กจัดทำหนังสือเอง ทั้งเขียนเรื่อง และวาดภาพประกอบ ถ้าเด็กยังไม่มีทักษะในการเขียนครูอาจให้เด็กเล่าเรื่องแล้ว ครูเป็นผู้เขียนให้ตามคำบอก

8. กิจกรรมการทำบัตรในโอกาสต่างๆ เช่นบัตรอวยพรปีใหม่ วันเกิด วันแม่บัตรเชิญบัตรแสดงความยินดี โดยที่เด็กเป็นผู้เขียนเองหรือเด็กบอกให้ครูเขียน

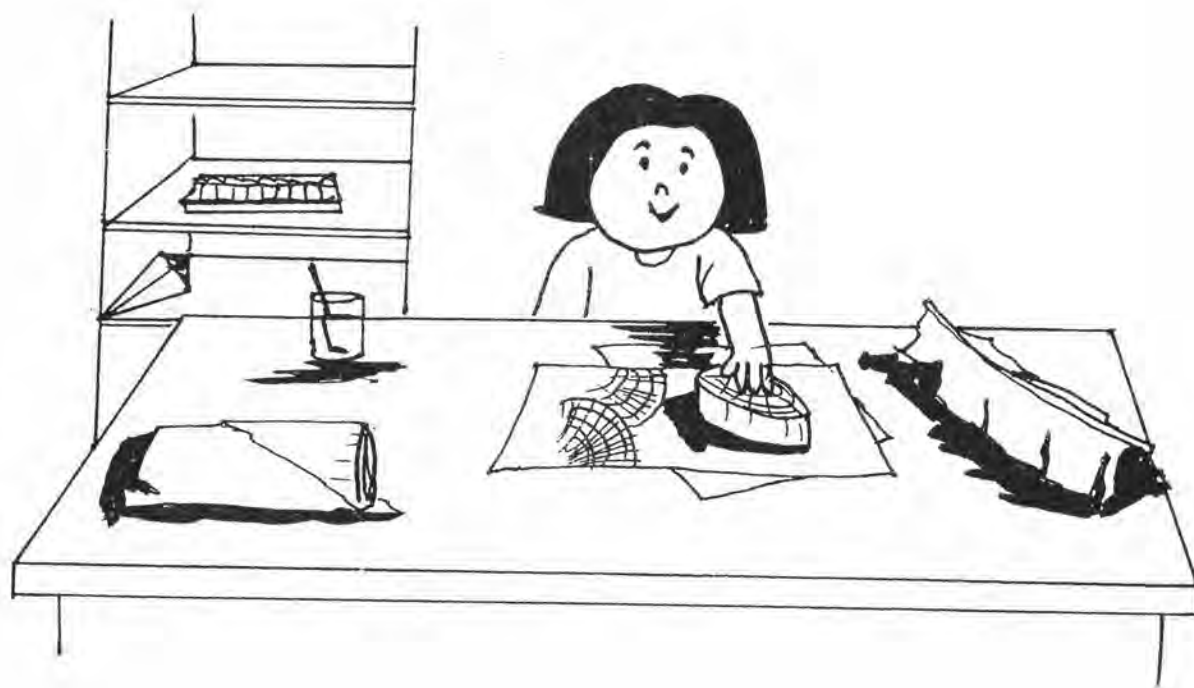
กิจกรรมเสนอแนะในศูนย์ศิลปะ

กิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่สำคัญในหลักสูตร และการเรียนการสอนในชั้นอนุบาล ช่วย
ให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน การศึกษาศิลปะ
และแนวปฏิบัติทางด้านศิลปะ จะช่วยให้ครู จัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมี
กิจกรรมเสนอแนะดังนี้

1. กิจกรรมการสังเกต ให้เด็กสังเกตสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ ทั้งในด้านของสี เสียง
ความเหมือนและความแตกต่างของรูปร่าง สี และขนาดของสิ่งของต่างๆ
2. กิจกรรมการรวบรวม เป็นกิจกรรมที่รวบรวมวัสดุธรรมชาติ และนำมาจัด เรียงใหม่
เช่น เมล็ดพืช ผลไม้แห้ง หญ้าแห้ง รวบรวมวัสดุที่มีพื้นผิวที่แตกต่างกัน เช่น หยาบ ทรูขระ
ลื่น และรวบรวมรูปแบบจากการออกแบบต่างๆจากสิ่งพิมพ์
3. กิจกรรมเกี่ยวกับสี เป็นกิจกรรมที่เด็กจะทดลองใช้สีในรูปแบบต่างๆกัน เช่น การ
หยดสีลงในน้ำ หยดสีลงบนกระดาษแห้ง หรือกระดาษเปียก การเป่าสี เล่นวงล้อสี และสอน
ศัพท์เกี่ยวกับสี
4. กิจกรรมงานเย็บ เป็นกิจกรรมที่ อาศัยทักษะความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก เด็กที่
ชอบงานชนิดนี้เป็นเด็กที่มีอายุ 4 ขวบขึ้นไป อุปกรณ์ที่ใช้ควรมีกล่องเก็บอุปกรณ์การ เย็บ เข็มที่มี
มีรูขนาดใหญ่ ค้าย กรรไกร เศษผ้า กระดุม ไหมพรม กระจับปาย เด็กๆควรเรียนการ
เดินเส้นง่ายๆ ทำปมเมื่อเย็บเสร็จ เด็กอาจช่วยสอนกันเอง
5. กิจกรรมการประดิษฐ์ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กนำวัสดุต่างๆที่ได้จากธรรมชาติ เช่น เศษไม้
กิ่งไม้ หญ้า เมล็ดพืช หนกก ทราย และอื่นๆ วัสดุที่ได้จาก ของเหลือใช้ เช่น ไม้ไอศกรีม
ฟาง ฟาขวดน้ำอัดลม พิมพ์เก่าๆ สาย ไฟฟ้า เปลือกไข่ ไหมพรม และกระดาษต่างๆมาทำ
ภาพประดิษฐ์
6. กิจกรรมการวาดภาพและระบายสี เป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้ง
ใช้วัสดุและอุปกรณ์ได้หลากหลาย เช่น วัสดุที่ใช้ในการวาด ได้แก่ สีเทียน ดินสอ ชอล์ก
ถ่าน นิ้วมือ สบู่ ปากกาปลายสีกหลาย ไม้ ไม้จิ้มฟัน ฟาง กระดาษต่างๆ เช่น กระดาษทราย
กระดาษพิมพ์ กุ้งกระดาษ กระดาษแข็งหน้า กระดาษคาร์บอน กระดาษแก้ว และอื่นๆ วัสดุ
อุปกรณ์การระบายสี ได้แก่มือ แปรง ไม้ กิ่งไม้ กิ่งไม้ เขือก ฟองน้ำ เศษผ้าผูกกับไม้ สำลี
พื้นปลายไม้ หนกก หลอดฟาง และอุปกรณ์ที่เป็นพื้นในการระบายสี เช่นกระดาษชนิดต่างๆ
ผ้าพลาสติก ไม้ ฝ้าม่าน แผ่นใส

7. กิจกรรมการพิมพ์ เป็นกิจกรรมที่ เด็กสามารถทำด้วยความสุข กิจกรรมหนึ่งเพราะ มีวัสดุและมีวิธีการทำได้ หลายรูปแบบ ได้แก่พิมพ์นิ้ว พิมพ์มือ พิมพ์ด้วยฟองน้ำ ตัดเป็นรูปต่างๆ กัน พิมพ์ภาพด้วยส่วนประกอบต่างๆของพืช เช่น ใบ ก้าน ดอก ผล

8. กิจกรรมการปั้นและการแกะสลัก เป็นกิจกรรมที่ เด็กสามารถทำได้ โดยใช้ดินเหนียว ม้วน นวด คลึง บิด หัก นิ้วมือเป็นอุปกรณ์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กๆ เด็กควรได้รับดินเหนียวใน ปริมาณที่สามารถใช้มือทั้งสองข้างได้อย่างเต็มที่ หาอุปกรณ์อื่นๆ มาใช้ประกอบให้เด็กตัดหรือทำ ลวดลายแบบต่างๆ ตามความสามารถของเด็ก

เล่มที่ 3

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

เรื่อง เทคนิคการจัดการเรียนการสอน
ในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้

คำนำ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กอนุบาล จะประสบผลสำเร็จเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนของครู ซึ่งได้แก่การจัดห้องเรียน การจัดระบบการเรียน และบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสามารถของครูได้เป็นอย่างดี

ชุดฝึกอบรม เรื่องเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนศูนย์การเรียนเล่มนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการในห้องเรียนให้กับครูอนุบาลได้ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีการจัดเตรียม และดำรงสภาพห้องเรียนที่นักเรียนให้ความร่วมมืออย่างดีในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นถ้าครูอนุบาลได้ศึกษาเทคนิควิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กอนุบาล จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กในระดับนี้เป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยหวังว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อครูอนุบาล ถ้าได้นำไปใช้และให้ข้อคิดหรือข้อเสนอแนะมายังผู้วิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาชุดฝึกอบรมนี้ในโอกาสต่อไป

ลลิตา อ่อนลมุล

คำชี้แจง

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มนี้ มีจุดเน้นในเรื่องเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนศูนย์การเรียน เพื่อให้ครูได้ทราบถึงวิธีการจัดการที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ ของเด็ก ซึ่งความรู้ในเรื่องนี้ครูส่วนใหญ่มักมองข้ามไป เพราะคิดว่าถ้าเตรียมการสอนมาดีก็จะสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดี แต่ความเป็นจริงแล้วเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ครูจะต้องสนใจและเอาใจใส่เป็นอย่างมาก

ในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ เทคนิควิธีในการจัดการให้เด็กได้ใช้เวลาทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึง และเอาใจใส่เป็นพิเศษ ชุดฝึกอบรมเล่มนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน การจัดระบบการเรียนแบบศูนย์การเรียน และบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูอนุบาลนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กอนุบาล

ชุดฝึกอบรมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล โดยเฉพาะครูอนุบาลที่จะนำเทคนิควิธีการที่ได้จากการศึกษานี้ไปใช้ และแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะมายังผู้วิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาในโอกาสต่อไป

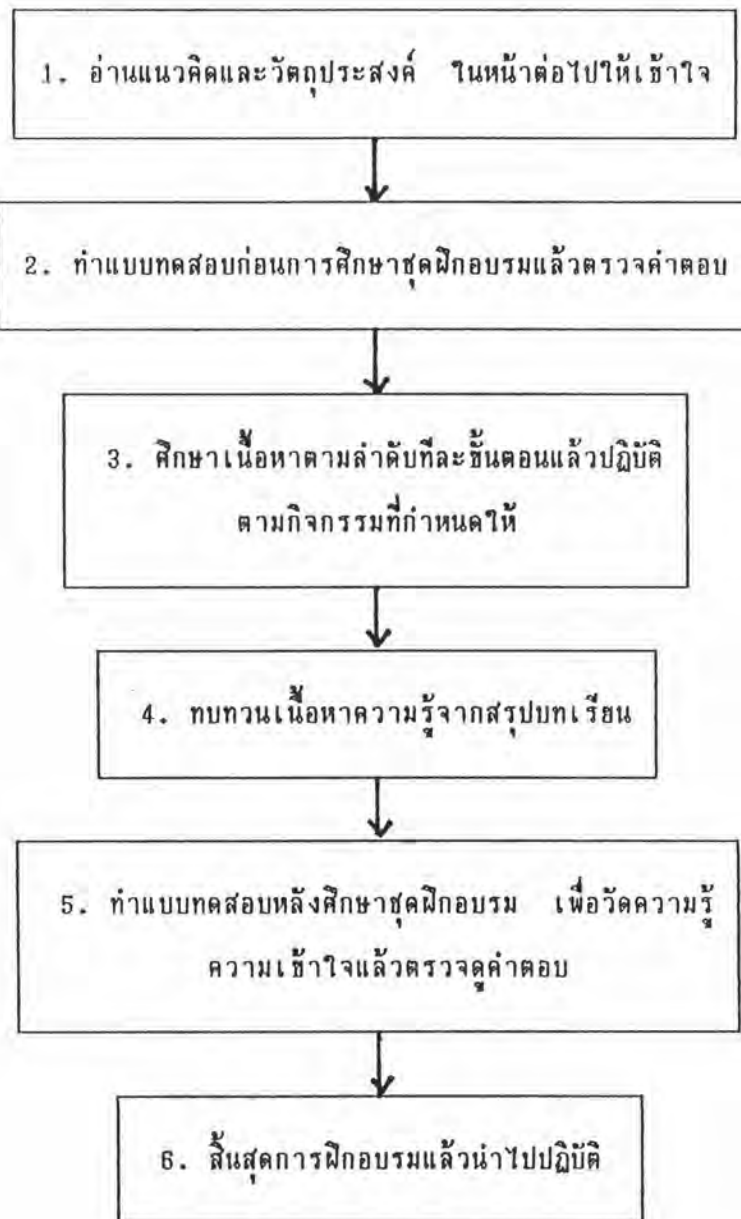
เรื่อง	หน้า
คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง	1
แนวคิด/วัตถุประสงค์	2
แบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม	3
ตอนที่ 1	
การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน	5
การวางแผนการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน	6
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 1	7
การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน	8
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 2	9
แผนผังการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล	10
เทคนิคการจัดศูนย์การเรียน	11
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 3	14
ตอนที่ 2	
การจัดการในห้องเรียนศูนย์การเรียน	15
การจัดระบบการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	16
การใช้รหัสสี	17
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 4	19
การทำสัญญาการเรียน	20
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 5	22
เทคนิคการสร้างวินัยในห้องเรียน	23
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 6	26
ตอนที่ 3	
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	27
บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	28
พฤติกรรมของครู	29
บทบาทของครูในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมของเด็ก	30
กิจกรรมการปฏิบัติที่ 7	31
สรุปบทเรียน	32
แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม	33
เอกสารอ้างอิง	35

คำแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ชุดฝึกอบรมที่ท่านถืออยู่^{นี้} เป็นชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ขอให้ท่านอ่านคำแนะนำ
คำชี้แจงตลอดจนคำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเป็นอย่างดี และทำตามลำดับ
ขั้นตอนดัง^{นี้}

เทคนิคการจัดการ ในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้

แนวคิด

1. การวางแผนการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้เหมาะสมกับการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ครูจะต้องศึกษาให้รู้อย่างชัดเจน
3. การจัดการเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน
4. วิธีการจัดการมีผลโดยตรงต่อตัวผู้เรียน
5. บทบาทของครูมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
6. บทบาทของครูสามารถกำหนดพฤติกรรมของเด็กได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความสามารถดังนี้

1. วางแผนการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้
2. จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. จัดระบบการในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้อง
5. จัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
6. ทำให้เด็กได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ข้อทดสอบก่อนการศึกษาชุดฝึกอบรม

โปรดกาเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกที่สุด

1. การจัดการเรียนแบบศูนย์การเรียน ครูควรจัดให้กับเด็กอนุบาลเพราะเหตุใด ก. ถูกต้องตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ข. สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ค. สนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก ง. ถูกทุกข้อ	4. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน หมายถึงอะไร ก. การจัดการต่างๆ เพื่อให้เด็กได้ เรียนรู้ตามความสามารถ ข. การแบ่งพื้นที่ห้องออกเป็นส่วนๆ ค. การจัดวัสดุอุปกรณ์เป็นประเภทๆ ง. การจัดนักเรียนประจำศูนย์ต่างๆ
2. สิ่งสำคัญในการพิจารณาเรื่องการวางแผน การจัดห้องเรียนศูนย์การเรียนคืออะไร ก. ต้องมีนักเรียนมาก ๆ จึงได้ผล ข. เด็กอนุบาลชอบทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่ ค. เด็กอนุบาลต้องมีครูคุมอยู่ตลอดเวลา ง. เด็กมีโอกาสเลือกเรียนในศูนย์ การเรียนต่างๆได้	5. การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์ การเรียนที่มีประสิทธิภาพ คือข้อใด ก. การใช้รหัสสี ข. การใช้สัญญาณการเรียน ค. เทคนิคการสร้างวินัยพฤติกรรม สังคม ง. ถูกทุกข้อ
3. การจัดสถานที่สำหรับศูนย์การเรียน ควรคำนึงถึงสิ่งใด ก. ลักษณะของกิจกรรมในศูนย์การเรียน นั้นๆ ข. ความเหมาะสมของสถานที่ ค. ความพอใจของผู้บริหาร ง. ความเหมาะสมของผู้เรียน	6. สัญลักษณ์ ใช้แทนศูนย์การเรียน ใดจึงจะเหมาะสม ก. ศูนย์กลางแจ้ง ข. ศูนย์บด็อก ค. ศูนย์คณิตศาสตร์ ง. ศูนย์ศิลปะ

7. สัญญาการเรียนมีประโยชน์ต่อใครน้อยที่สุด

- ก. ครู
- ข. นักเรียน
- ค. ผู้ปกครอง
- ง. ผู้บริหาร

8. เทคนิคการสร้างวินัยทางสังคมมีจุดประสงค์สำคัญคืออะไร

- ก. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง
- ข. เพื่อพัฒนาความคิดของเด็ก
- ค. เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็ก
- ง. เพื่อพัฒนาสติปัญญาของตนเอง

9. การวางแผนในการวางวัสดุอุปกรณ์ให้เป็นระบบมีจุดประสงค์ในข้อใด

- ก. เพื่อเด็กจะได้รักของ
- ข. เพื่อเด็กจะได้มีระเบียบ
- ค. เพื่อสะดวกในการดูแลของครู
- ง. เพื่อให้เด็กสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมได้

10. กฎระเบียบในศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลมีลักษณะอย่างไร

- ก. กำหนดโดยครู
- ข. กำหนดโดยนักเรียน
- ค. เปิดโอกาสให้เด็กควบคุมตัวเองมากที่สุด
- ง. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกมากที่สุด

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ค 2. ง 3. ก 4. ก 5. ง 6. ข 7. ง 8. ก 9. ง 10. ค

ตอนที่ 1

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

แนวคิด

1. การวางแผนการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรทำ
2. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้มีเทคนิควิธีที่ครูต้องศึกษาให้รู้อย่างชัดเจน

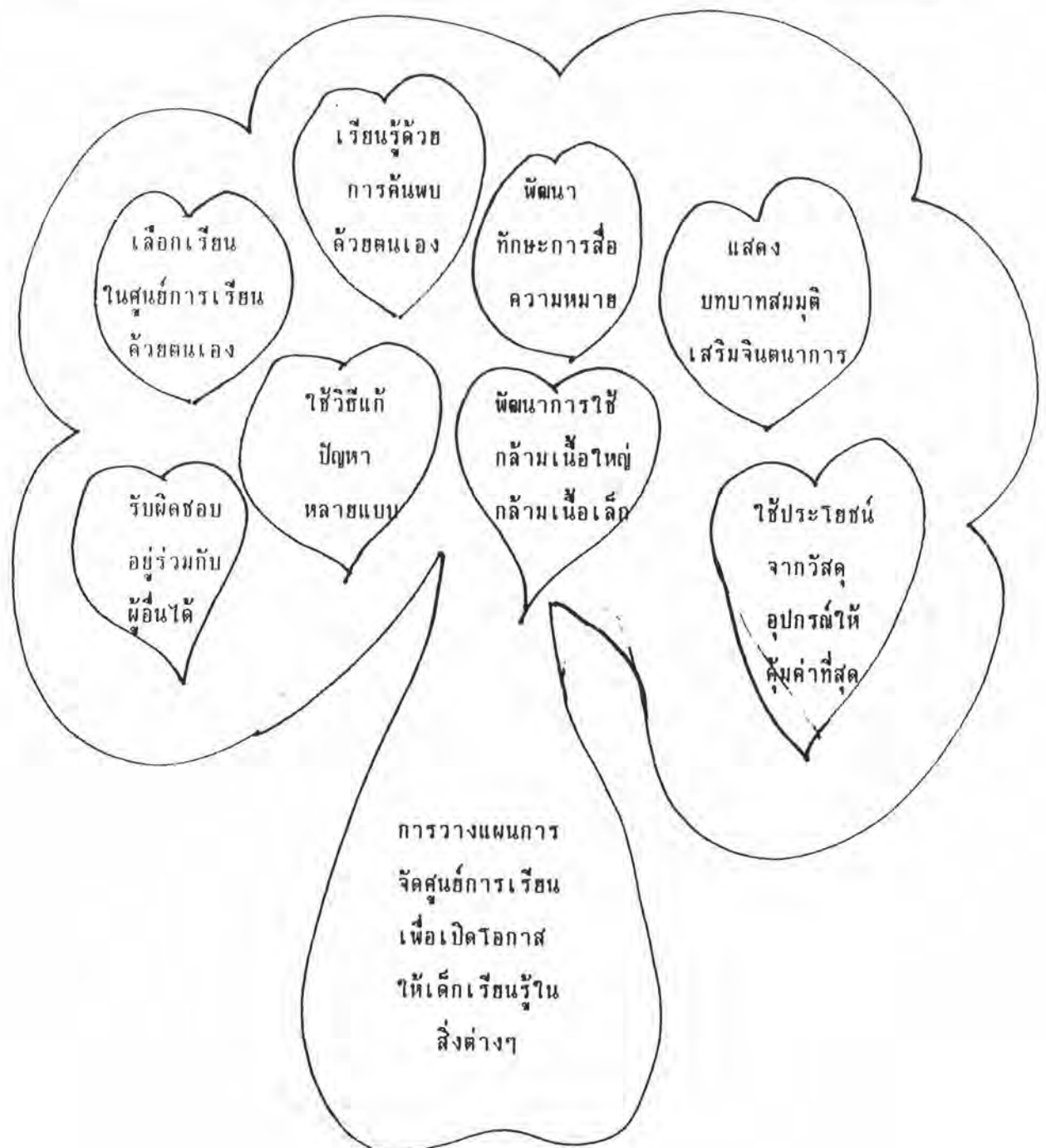
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูสามารถวางแผนในการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้
2. เพื่อให้ครูสามารถจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การวางแผนการจัดศูนย์การเรียนรู้

การจัดห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดวางศูนย์การเรียนรู้
ต่างๆรวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ไว้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้เกิด
ประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด และควรเปิดโอกาสให้แก่เด็กในเรื่องต่อไปนี้

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 1

โปรดกาเครื่องหมาย หน้าข้อที่ถูก และ หน้าข้อที่ผิด

- .....1. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน เป็นการจัดเตรียมสถานที่ที่จะให้เด็กเรียนแบบศูนย์การเรียน
- .....2. กิจกรรมในศูนย์การเรียนเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์
- .....3. การแสดงบทบาทสมมติเป็นสิ่งที่เด็กเล่นสนุกมากกว่าที่จะได้เรียนรู้
- .....4. การจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนควรคำนึงถึงพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็ก
- .....5. ควรฝึกให้เด็กรู้จักใช้ ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์อยู่เสมอ

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ หมายถึงการจัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยคำนึงถึง ความเหมาะสมตามลักษณะของ ศูนย์การเรียนนั้นๆ แสงสว่าง การระบายอากาศ ทางเข้าออก ทิศทางการเคลื่อนที่ ของเด็ก และจำนวนเด็กที่จะเข้าไปทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนต่างๆ

ศูนย์การเรียนที่นิยมจัดให้กับเด็กอนุบาลมีดังนี้

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 2

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และ X หน้าข้อที่ผิด

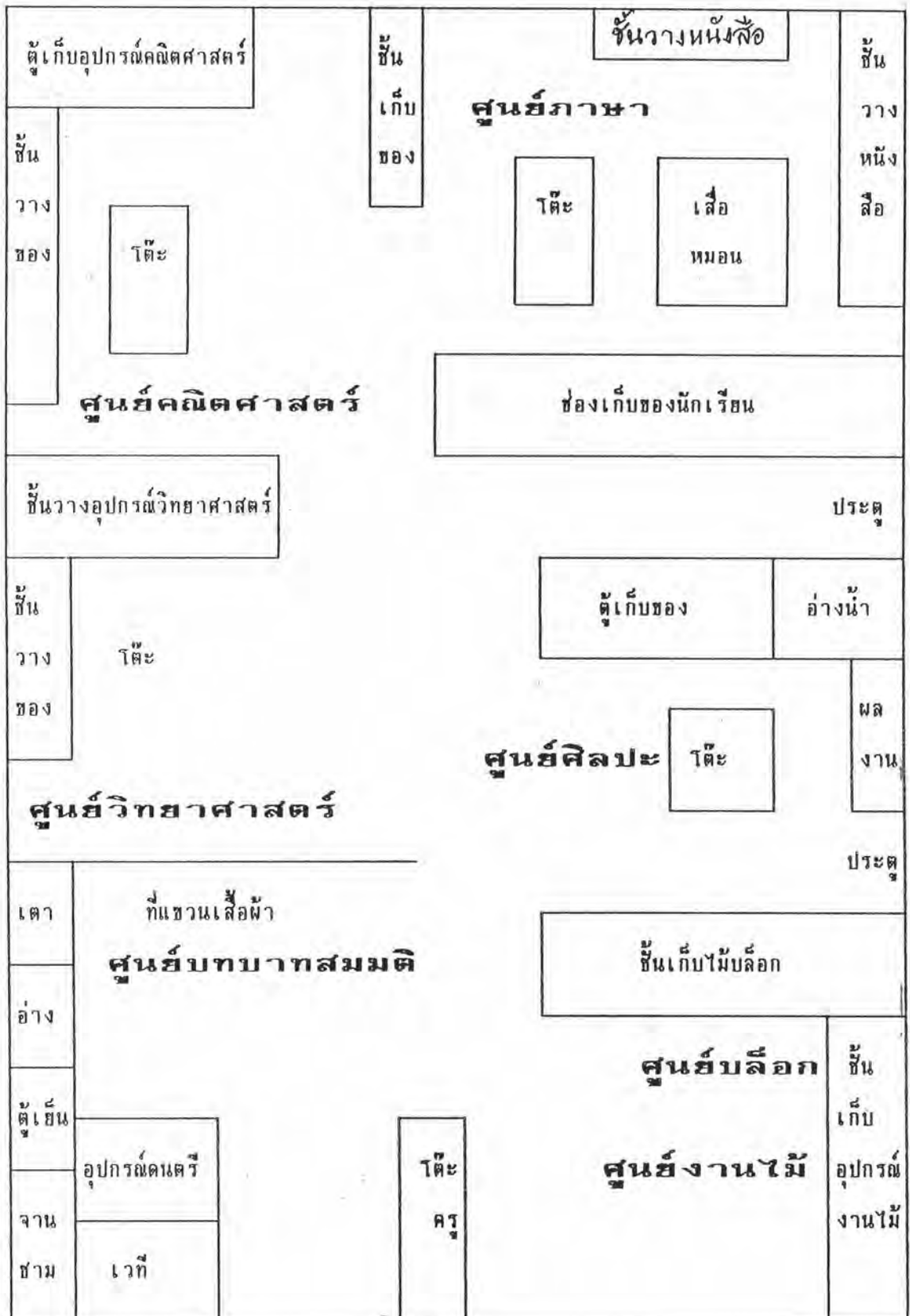
- .....1. ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล ควรมีจำนวนเด็กมากๆ
- .....2. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ควรมีอุปกรณ์ให้มากเพื่อเด็กจะได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง
- .....3. เด็กอนุบาลต้องการอิสระจึงไม่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดจากครู
- .....4. เด็กอนุบาลมีความสุขที่จะได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่
- .....5. ศูนย์การเล่นน้ำและทราย เป็นศูนย์ที่เด็กชอบมากที่สุดศูนย์หนึ่ง เพราะเด็กสามารถเล่นกิจกรรมได้มาก

เฉลยกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

1. ~~X~~..... 2. ✓..... 3. ~~X~~..... 4. ~~X~~..... 5. ✓.....

แผนผังการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล
(Schickedanz et al., 1983)

เทคนิคการจัดศูนย์การเรียนรู้

เทคนิคการจัดศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง วิธีการจัดห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดศูนย์การเรียนรู้ต่างๆไว้ในที่ที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เช่น จากแผนผังการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ พบว่า

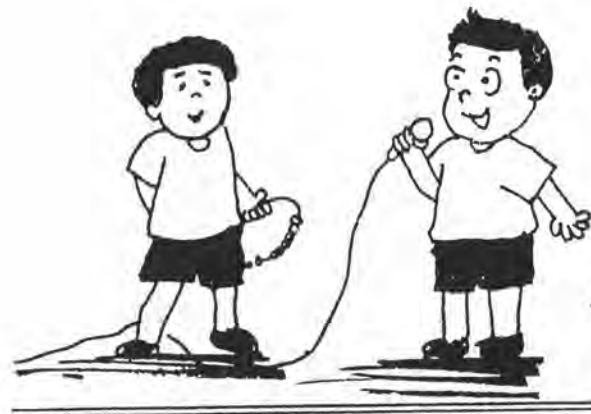
- ศูนย์ภาษาเป็นศูนย์ที่ต้องการความสงบถูกจัดไว้ใกล้กับศูนย์ศิลปะ ภายในศูนย์ภาษาจะมีชั้นวางหนังสือ โต๊ะสำหรับอ่านหนังสือ เื่อ มอนสำหรับเด็กนั่งนอนอ่านหนังสือ ส่วนภายในศูนย์ศิลปะ จะมีอ่างน้ำสำหรับล้างได้สะดวก มีชั้นวางอุปกรณ์ศิลปะที่เด็กสามารถหยิบมาใช้และเก็บเข้าที่ได้ง่าย

- ศูนย์คณิตศาสตร์กับศูนย์วิทยาศาสตร์อยู่ใกล้กันเพราะเป็นวิชาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สื่อหรืออุปกรณ์บางอย่างสามารถใช้ร่วมกันได้ เป็นศูนย์ที่ต้องการความสงบจึงควรอยู่ห่างจากศูนย์ที่มีเสียงรบกวน เป็นศูนย์ที่ต้องการพื้นที่มาก มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับทำกิจกรรม มีตู้ ชั้นวางวัสดุอุปกรณ์

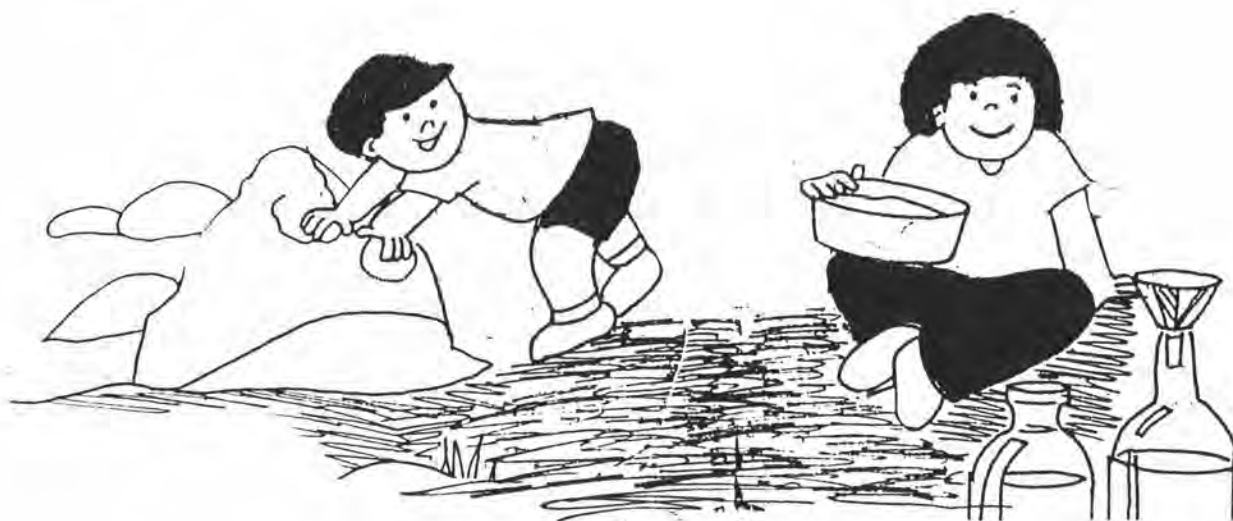
- ศูนย์บทบาทสมมติ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สามารถจัดกิจกรรมได้หลายอย่าง เช่นบทบาทเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ได้แก่การทำอาหาร การขายของ เป็นนักร้อง เป็นนักดนตรี หรือแสดงบทบาทตามเรื่องราวในละคร หรือเรื่องราวที่แต่งขึ้น ดังนั้นในศูนย์นี้จะมีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มาก รวมทั้งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายด้วย

- ศูนย์บล็อก ศูนย์งานไม้ เป็นศูนย์ที่ใช้พื้นที่มาก และเป็นศูนย์ที่มีเสียงดัง จึงจัดให้อยู่ด้วยกันได้ และควรอยู่ห่างจากศูนย์ที่ต้องการความสงบ ภายในศูนย์จะมีชั้นสำหรับวางวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่บล็อกประเภทต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ทำงานไม้

- ศูนย์น้ำศูนย์ทราย เป็นศูนย์ที่ค่อนข้างจะเลอะเทอะ และมีเสียงดัง จึงควรอยู่ห่างจากศูนย์อื่น หรืออยู่ข้างห้องเรียน เพื่อสะดวกในการเล่นของเด็กและสามารถทำความสะอาดได้ง่าย

- ศูนย์การเคลื่อนไหว ศูนย์การเล่นกลางแจ้ง เป็นศูนย์ที่ต้องใช้พื้นที่มากและเป็นศูนย์กิจกรรมกลุ่มใหญ่จึงควรอยู่นอกห้องเรียน

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ในห้องเรียนศูนย์การเขียนถ้าครูต้องการเนื้อที่สำหรับกิจกรรมกลุ่มใหญ่ ครูก็อาจจะรวมศูนย์บทบาทสมมติกับศูนย์บล็อกเข้าด้วยกันเพียงแต่ยกโต๊ะครูหลบไปทางหนึ่งก่อน ก็จะได้เนื้อที่กว้างตามต้องการ เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จแล้วก็ยกโต๊ะครูเก็บที่เดิม

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 3

โปรดเลือกตัวอักษรเติมลงหน้าข้อที่มีข้อความสัมพันธ์กัน

- ก. ศูนย์ที่ต้องการความเงียบ
- ข. ศูนย์การเรียนที่ใช้เสียงดัง
- ค. ศูนย์การเรียนที่ครูต้องดูแลใกล้ชิด
- ง. ศูนย์การเรียนที่ต้องใช้เนื้อที่มาก

- .....1. ศูนย์งานไม้   ศูนย์บทบาทสมมติ
- .....2. ศูนย์บล็อก   ศูนย์ดนตรี
- .....3. ศูนย์ภาษา   ศูนย์ศิลปะ
- .....4. ศูนย์การเล่นกลางแจ้ง   ศูนย์การเคลื่อนไหว
- .....5. ศูนย์วิทยาศาสตร์   ศูนย์คณิตศาสตร์

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

- 1 ค   2 ข   3 ก   4 ง   5 ก

ตอนที่ 2

การจัดการในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้

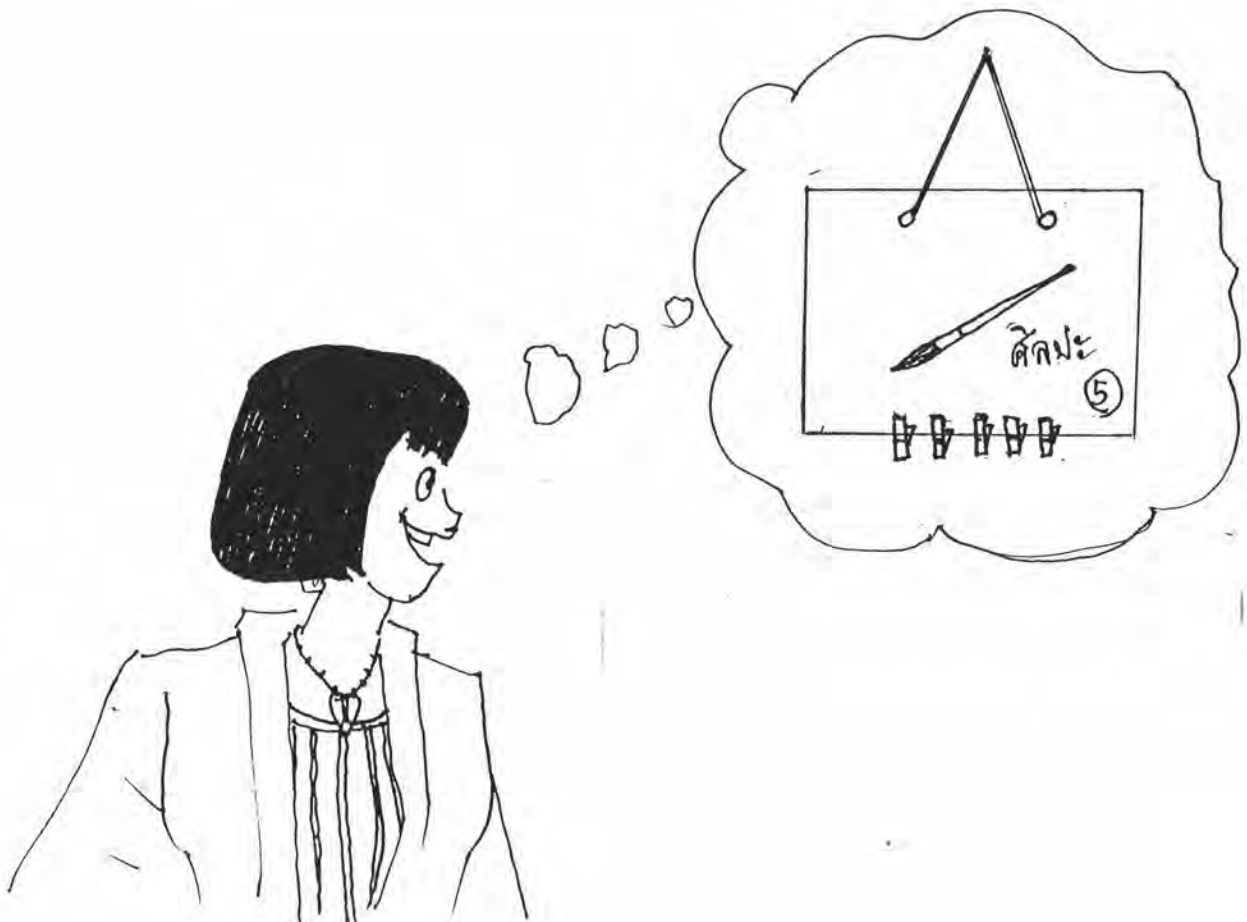
แนวคิด

1. การจัดการเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน
2. วิธีการจัดการมีผลโดยตรงต่อตัวผู้เรียน

วัตถุประสงค์

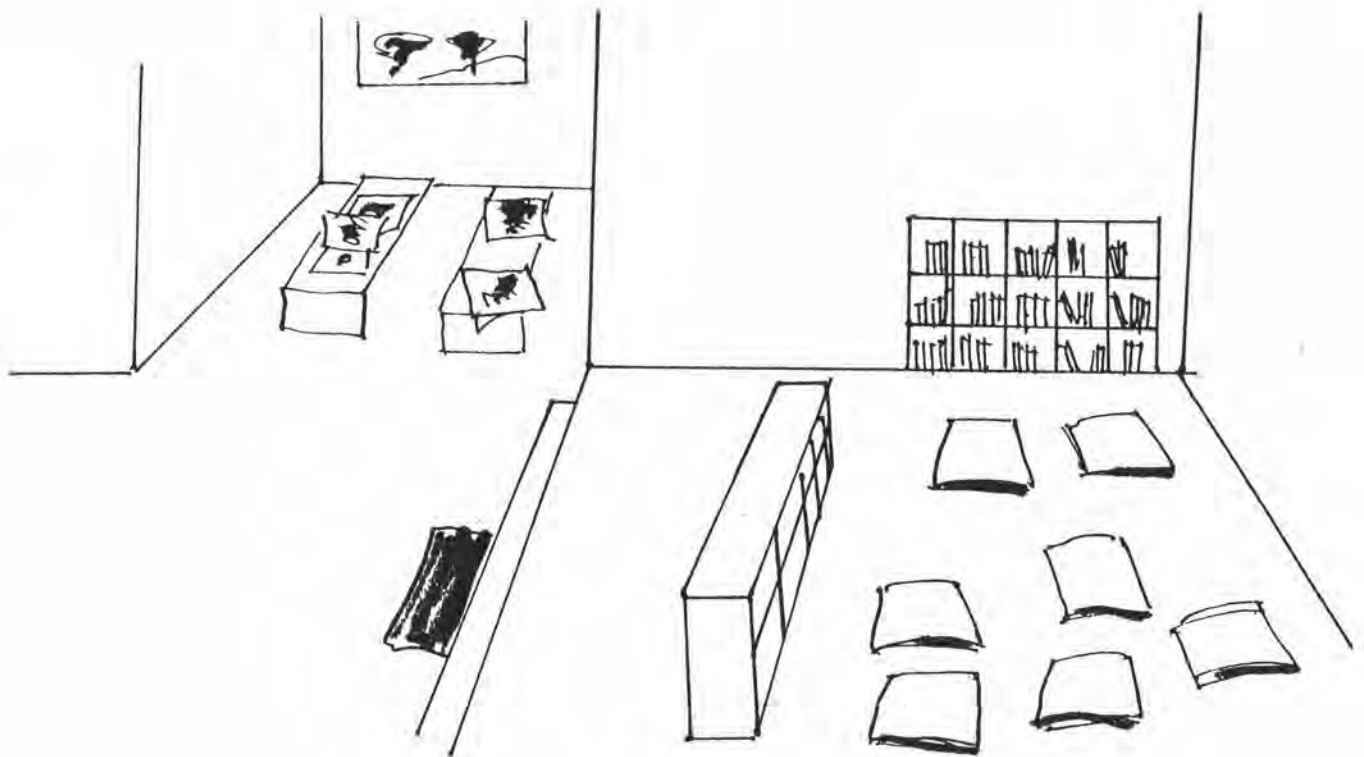
เพื่อให้ครูมีความสามารถดังนี้

1. จัดระบบการเรียนในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้ได้
2. ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้อง

การจัดการในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้

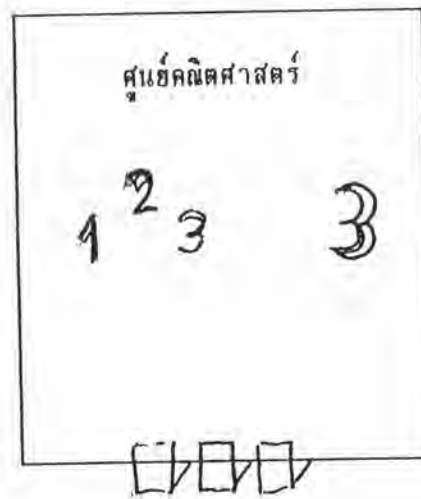
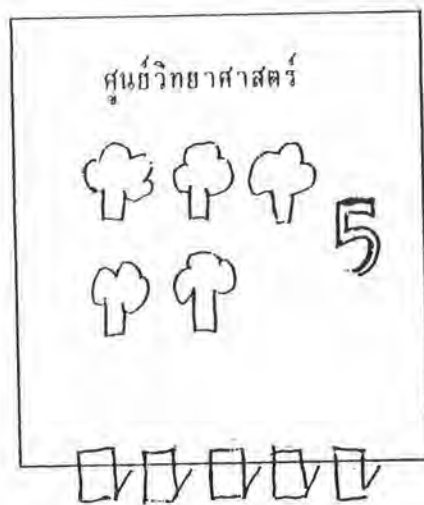
การจัดการในห้องเรียนศูนย์การเรียนรู้ หมายถึงการจัดการในด้านต่างๆให้เป็นระบบ เพื่อให้การเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ดำเนินไปได้ด้วยดี โดยมุ่งไปที่การวางแผนการจัด การใช้ การอำนวยความสะดวก การประเมินผล และการสนับสนุนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนด้วยความมั่นคง มีอิสระและให้อิสระแก่เด็กในการตอบสนองความต้องการในการเรียนตามความสนใจของตน การจัดระบบอาจดำเนินการโดยใช้ รหัสสี การทำสัญลักษณ์การเรียน และเทคนิคการสร้างวินัยในห้องเรียน

การใช้รหัสสี

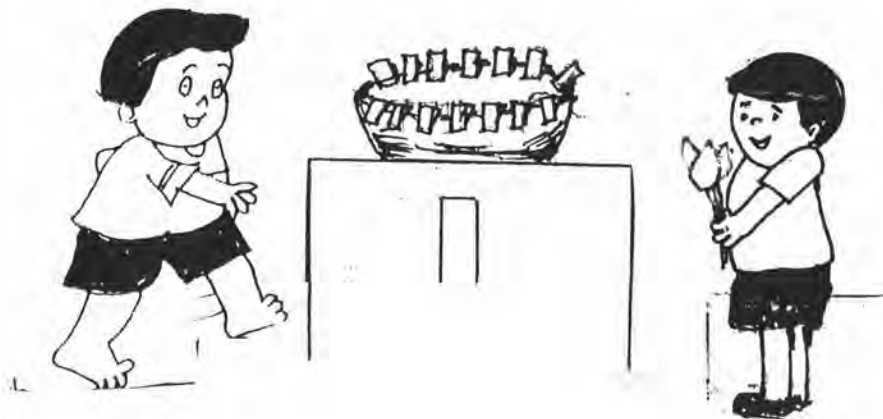
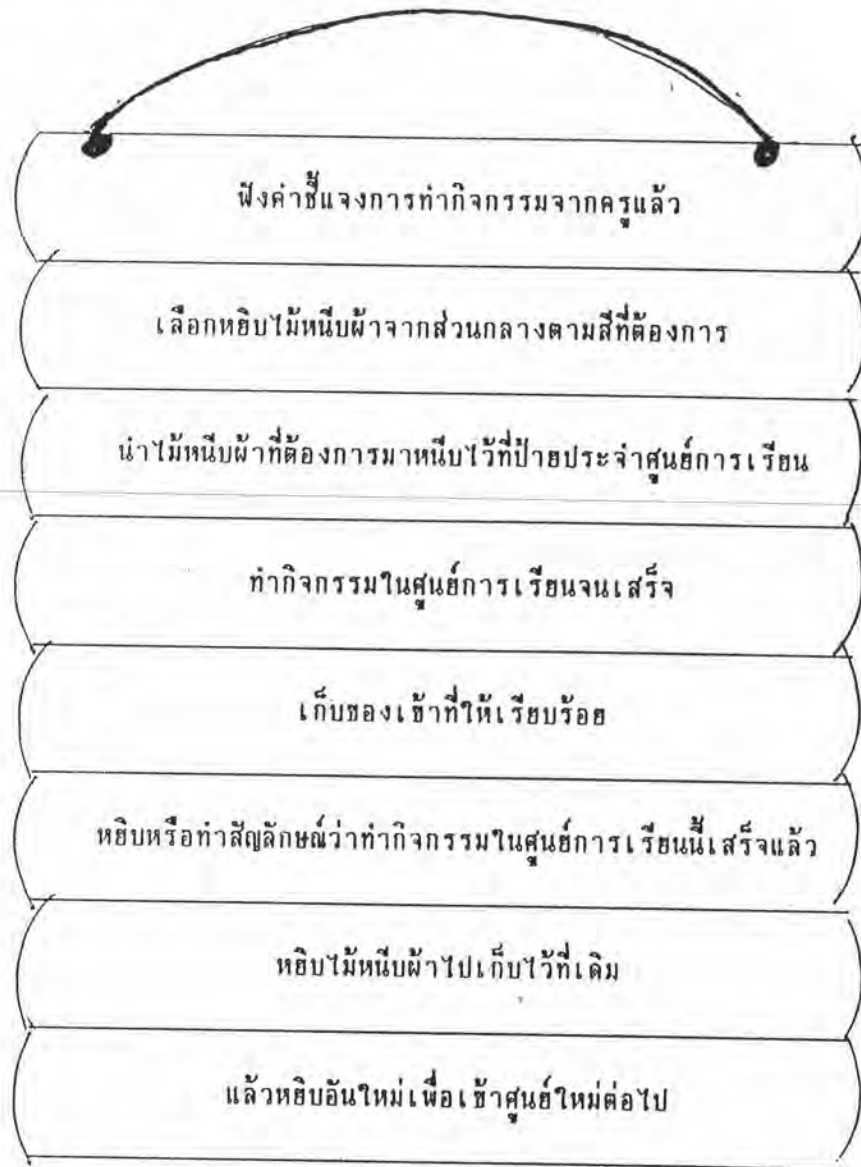
การใช้รหัสสี หมายถึง การใช้สีและสัญลักษณ์ที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์การเรียนต่างๆ เพื่อให้เด็กสามารถเลือกเข้าไปทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนได้สะดวกและถูกต้อง นอกจากนี้อาจจะมีตัวเลขหรือสิ่งของที่จะแสดงให้เห็นทราบว่า ศูนย์การเรียนนั้นๆสามารถเข้าไปทำกิจกรรมได้ครั้งละกี่คน ดังนี้

จากรูปข้างบน(รูปแรก) การใช้รหัสสี ในศูนย์วิทยาศาสตร์ หมายถึง การใช้แผ่นป้ายเป็นสีเขียว มีสัญลักษณ์เป็นรูปต้นไม้ มีสัญลักษณ์ตัวเลข 5 และมีไม้หนีบผ้าสีเขียว 5 อัน แสดงว่า เด็กๆ จะเข้าไปทำกิจกรรมในศูนย์นี้ได้ครั้งละ 5 คนโดยจะหนีบไม้หนีบผ้าไว้ที่ด้านล่างของแผ่นป้ายเป็นการแสดงให้รู้ว่ามีเด็กเข้าไปทำกิจกรรมกี่คนแล้ว

ในรูปที่สอง ก็เช่นเดียวกับแผ่นแรก แต่สีของแผ่นป้ายจะเปลี่ยนไปเป็นสีชมพู มีตัวเลขเป็นสัญลักษณ์ และมี เลข 3 อยู่ทางขวามือ แสดงว่าเด็กเข้าทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนนี้ได้ 3 คน และวิธีการหนีบไม้หนีบผ้าก็เหมือนในศูนย์วิทยาศาสตร์

วิธีการใช้รหัสสี การใช้รหัสสีเป็นกลวิธีที่จะทำให้การเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียน
สำหรับเด็กอนุบาลดำเนินไปอย่างราบรื่น เพราะเด็กจะจำสีและสัญลักษณ์ได้ง่ายกว่าอย่างอื่น
ซึ่งก็มีวิธีการใช้ดังนี้ คือ

กิจกรรมการปฏิบัติที่ 4

โปรดเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เป้าหมายของการจัดการในชั้นเรียน คือ.....
2. องค์ประกอบของการจัดการในชั้นเรียน คือ 1..... 2.....
3.....
3. รหัสสี ประกอบด้วย.....
4. การใช้รหัสสีช่วยเด็กในเรื่อง.....
5. การใช้รหัสสีมีประโยชน์ คือ.....

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ช่วยให้ครูและนักเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
2. 1. การใช้รหัสสี 2. การทำสัญญา 3. การใช้เทคนิควินัยพฤติกรรมสังคม
3. สี และสัญลักษณ์
4. ทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ และประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
5. ช่วยจัดการกับการเคลื่อนที่ของเด็กเมื่อจะเข้าหรือออกจากศูนย์การเรียน การจัดวัสดุให้เป็นระเบียบ ช่วยให้เด็กทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ

การทำสัญญาการเรียน

การทำสัญญาการเรียน หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างเด็กกับครูในเรื่องของการทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนและแต่ละครั้ง เด็กจะตัดสินใจว่าวันนี้จะทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนใดบ้าง โดยเลือกตามความต้องการและตามความสามารถของเด็กๆ แล้วทำสัญญาไว้กับครู ซึ่งครูจะให้คำแนะนำและเน้นให้เด็กทำให้สำเร็จตามที่ตกลงกันไว้ แล้วเตือนให้เด็กบันทึกกิจกรรมที่ได้ทำไปแล้วทุกครั้ง เพื่อการตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานกิจกรรมประจำวันให้ผู้ปกครองทราบ

ขั้นตอนการใช้สัญญาการเรียน

เด็กตกลงกับครูเรื่องการทำกิจกรรม
ในศูนย์การเรียนในวันนี้ แล้วทำสัญญาการเรียน

เด็กทำกิจกรรมแล้วบันทึกผลการทำกิจกรรมลง
ในแบบบันทึกประจำศูนย์การเรียน

เด็กถามครูเมื่อมีปัญหาในการทำกิจกรรม

ครูนำแบบบันทึกการทำกิจกรรมประจำศูนย์มาให้เด็ก
บันทึกลงในสัญญาของเด็กแต่ละคน

ครูประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็ก

ตัวอย่างสมุดภาพการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้

ชื่อ.....โรงเรียน.....ชั้น.....
 หน่วย.....เรื่อง.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้เด็กทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ อย่างน้อย 1 กิจกรรม แล้ววาดภาพ

- ☺ ถ้าทำกิจกรรมนั้นเป็นผลสำเร็จ เด็กๆชอบทำกิจกรรมนั้นๆ และวาดภาพ
- ☹ ถ้ายังทำกิจกรรมนั้นไม่สำเร็จ เด็กๆไม่ชอบทำกิจกรรมนั้นๆ

<p>1 2 3 ศูนย์คณิตศาสตร์</p> <p>การนับ</p> <p>การเรียงลำดับ</p>	<p> ศูนย์วิทยาศาสตร์</p> <p>การทดลอง</p> <p>การเปรียบเทียบ</p>
<p> ศูนย์ภาษา</p> <p>การอ่าน</p> <p>การพูด</p>	<p> ศูนย์ศิลปะ</p> <p>ภาพปะติด</p> <p>การพิมพ์ภาพ</p>
<p> ศูนย์ดนตรี</p> <p>การร้องเพลง</p> <p>การทำเครื่องดนตรี</p>	<p> ศูนย์บทบาทสมมติ</p> <p>การแสดงประกอบเรื่อง</p> <p>การขายของ</p>
<p> ศูนย์การเคลื่อนไหว</p> <p>การเคลื่อนไหวตามจังหวะ</p> <p>การแสดงท่าตามจังหวะ</p>	<p> ศูนย์บล็อก</p> <p>การสร้างบ้าน</p> <p>การสร้างต้นไม้</p>
<p>พบครู.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>(ลงชื่อ).....</p>	<p>กิจกรรมที่ชอบมากที่สุดคือ.....</p> <p>เพราะ.....</p> <p>กิจกรรมที่ไม่ชอบ.....</p> <p>(ลงชื่อ).....</p>

แบบฝึกปฏิบัติที่ 5

โปรดกาเครื่องหมาย หน้าข้อที่ถูก และ หน้าข้อที่ผิด

- .....1. การทำสัญญาการเรียนหมายถึงข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน
ในเรื่องการเรียนการสอน
- .....2. การทำสัญญาการเรียนมีประโยชน์ ทั้งต่อครู เด็ก และผู้ปกครอง
- .....3. การประเมินผลประจำวัน ทำให้เสียเวลาการเรียนของเด็กไปมาก
- .....4. สัญญาการเรียนที่เด็กทำกับครูจะสัมพันธ์กับการใช้รหัสสีด้วย
- .....5. เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จและตรวจสอบว่าผ่านแล้วจึงย้ายไปยัง
ศูนย์การเรียนอื่นได้

เฉลยกิจกรรมปฏิบัติ

1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

เทคนิคการสร้างวินัยในห้องเรียน

การสร้างวินัยในห้องเรียน หมายถึงการให้เด็กเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆของคน ที่มีผลกระทบต่อบุคคลรอบข้าง โดยการปรับพลังงานของเด็กให้มีประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาตนเองและสังคม ซึ่งมีคำแนะนำกว้างๆ เกี่ยวกับการสร้างวินัยในห้องเรียนสำหรับครูดังนี้

ให้เข้าถึงความเป็นเด็กมากที่สุด

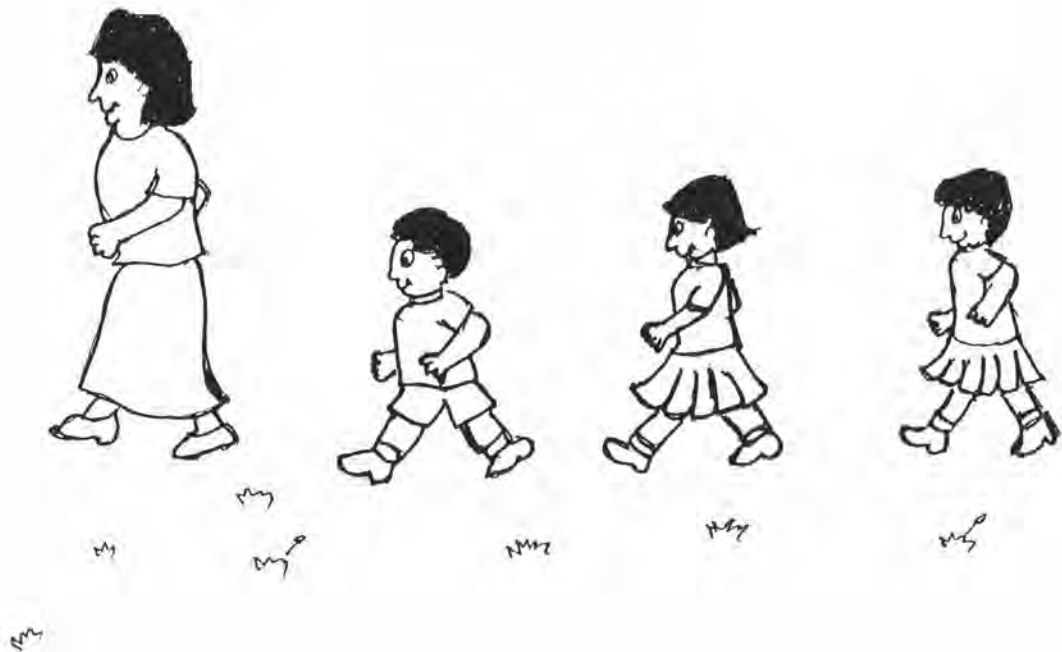
เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องให้คล้อยตามเด็กก่อนแล้วนำกลับมาในทางที่ถูกต้อง

เช่น วันหนึ่งน้องปอมสวมต้อตัวเป็นรถไฟแล้ววิ่งชนสิ่งของตกหล่นเสียหาย

ครูควรเข้าไปใกล้ๆแล้วทำเสียงรถไฟนำน้องปอมออกไปที่สนาม

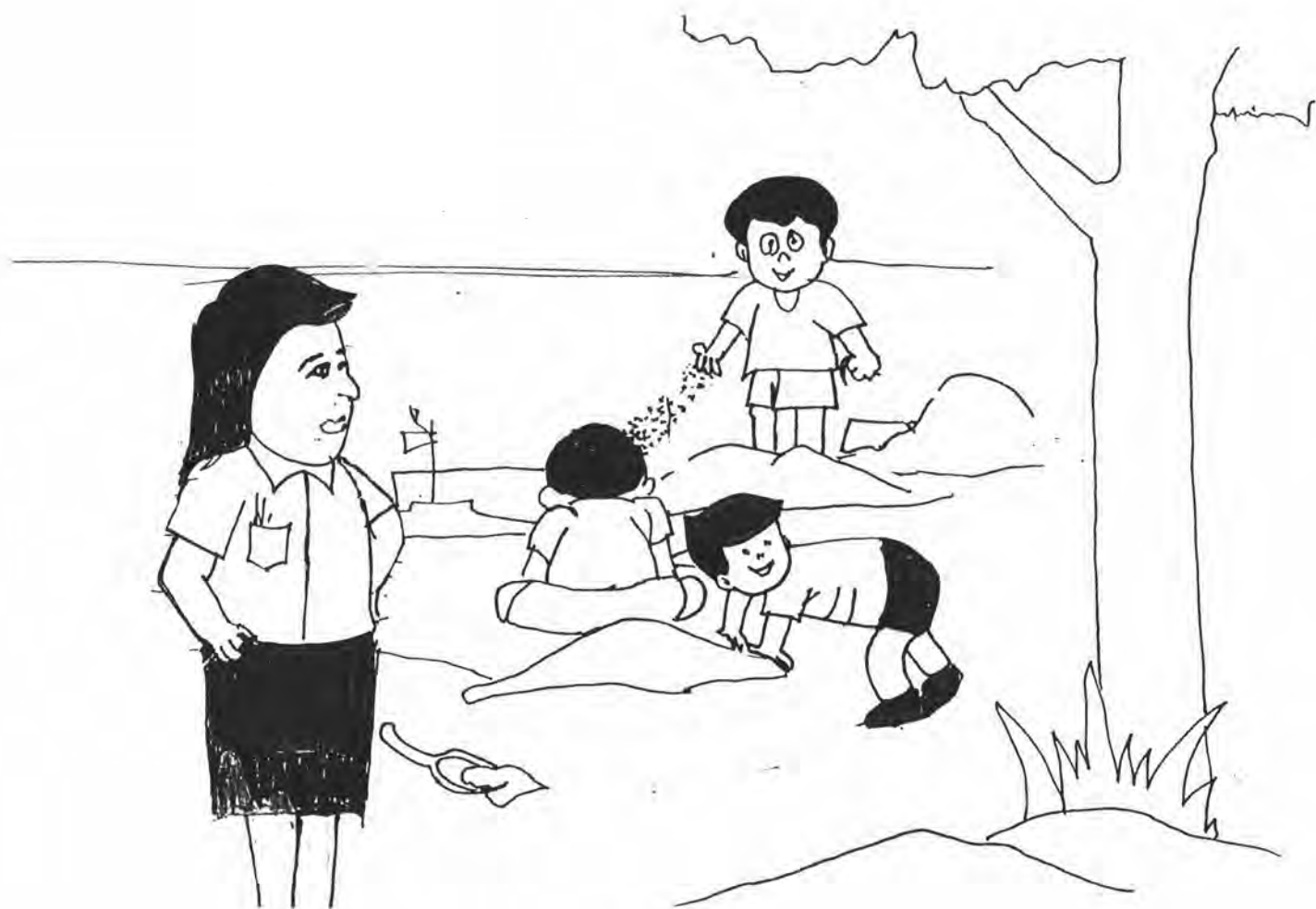
ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เพียงพอที่จะเข้าไปอยู่ในโลกของเด็ก

ได้อย่างง่ายดาย และเป็นธรรมชาติ

เบี่ยงเบนความสนใจของเด็ก

การเบี่ยงเบนความสนใจมีค่ามากกว่าการดุด่า
ให้คำแนะนำเชิงบวกแทนเชิงลบทุกครั้งที่ทำได้ เช่น
แทนที่จะพูดว่า อย่าขีดเขียนบนกำแพงอย่างนั้น
ควรพูดว่า นี่ไงคะ กระดาษวาดบนนี้ดีกว่า

ให้ความรู้สึกทางบวกไม่ใช่ทางลบ
ครูช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับตนเองได้
เช่น แทนที่จะพูดว่า เธอเป็นคนขี้โกง
ควรพูดว่า เราต้องซื้อสติกส์เสมอนะคะ

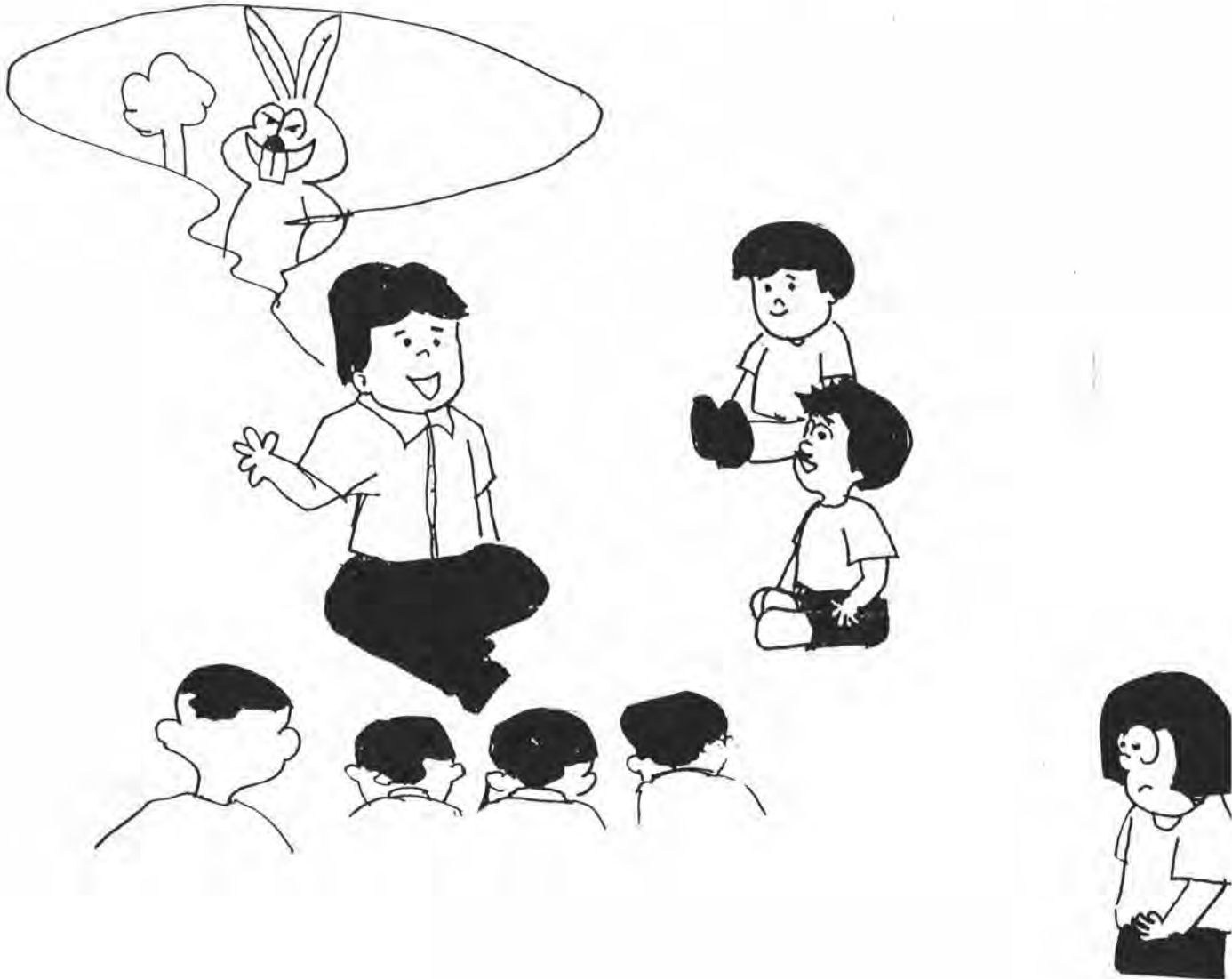

ใช้กระบวนการ 4 ขั้น

ใช้เมื่อจำเป็นต้องแก้ไขพฤติกรรมให้ถูกต้อง

แนะนำอย่างนุ่มนวล เราทุกคนนั่งอยู่ในที่ของเรา หุ้ครบวงเพื่อน
 เพิ่มความเจ็บช้ำคั้น หุ้ต้องเข้าที่เคี้ยวนี้ เราจะไม่ต้องกิจกรรมจนกว่าหุ้จะทำตาม
 การชู้แกมบังคับ ถ้าหุ้ไม่หุ้ครบวงเพื่อน หุ้จะต้องออกไปอยู่ก่อน
 ติดตามลงโทษผลการกระทำ ตกลงคะ หุ้ไม่พร้อมที่จะร่วมกิจกรรมกับเพื่อน
 หุ้ไปนั่งท้ายห้อง

ข้อสำคัญ -การใช้กระบวนการนี้ต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล อย่าให้เด็กรู้สึกว่าครูทำเล่นๆ
 -บรรยากาศในการเรียนต้องทำให้เด็กมีความสุข เขาจะรู้สึกผิดถ้าถูกทำโทษ

อธิบายถึงความวิตกกังวลของเด็ก

อธิบายให้ชัดเจนถึงกฎเกณฑ์พื้นฐานที่ทุกคนต้องปฏิบัติเวลาอยู่ในห้องเรียน
 ทำให้เด็กรู้สึกว่าการที่สามารถควบคุมตนเองได้จะทำให้มีความสุข
 เช่น ครูให้หนูเล่นกะบะทรายไม่ได้ เพราะทรายที่เซอขว้างแล้วจะทำร้ายเพื่อน
 เมื่อเด็กรู้สึกผิดและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ครูควรพูดว่า "หนูพร้อมที่จะเล่นแล้วใช่ไหมคะ
 ครูดีใจที่หนูรู้สึกดีขึ้น" เป็นการเสริมแรงทางบวกในทันที
 และทำลาย ความรู้สึกผิดให้หมดไป

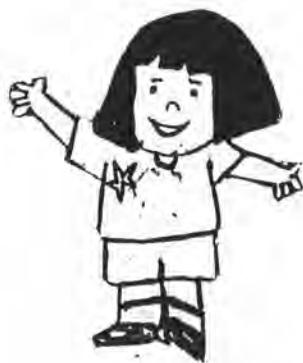
สิ่งสมควรรู้สักที

ให้เด็กเข้าใจถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมตั้งแต่แรก
 เพื่อเด็กจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสมและอยู่ร่วมสังคมอย่างมีความสุข
 กิจกรรมกลุ่มก่อนกลับบ้านจะช่วยรักษาวินัยให้เด็กได้ดีมาก
 โดยการพูดคุยถึงพฤติกรรมของกันและกันว่าทำอย่างไรจึงจะถูกต้องเหมาะสม

การเสริมแรงทางบวก

เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีโดยเฉพาะหลังจากที่เด็กแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องแล้ว
 ครูต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าครูเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น
 คำพูดยกย่องจะช่วยทำให้เด็กเติบโตในความดี
 รางวัลเป็นสิ่งเสริมแรงที่ได้ผลสำหรับเด็ก กระจุกแห่งความดี
 กระจุกแห่งความรัก สติ๊กเกอร์ ดาว ของเล่น บัตรที่มีรูปใบหน้าเด็กกำลังยิ้ม
 การได้เป็นผู้ช่วยครู เป็นผู้นำการร้องเพลง การได้เล่นของเล่น
 สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงนำความสุขความภูมิใจให้แก่เด็กแม้ผู้ปกครองก็รู้สึกเช่นเดียวกับเด็กด้วย

ปฏิบัติต่อเด็กอย่างไรให้เกียรติ

การให้ความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของสังคมที่สงบสุข

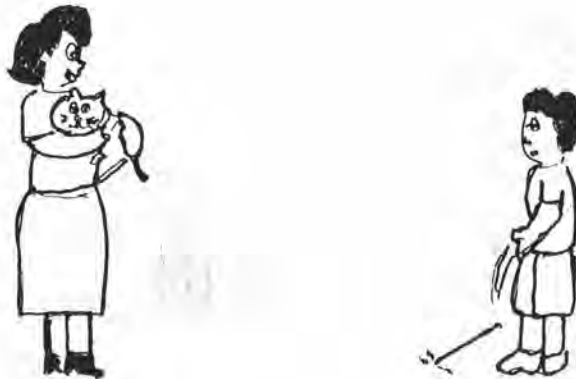
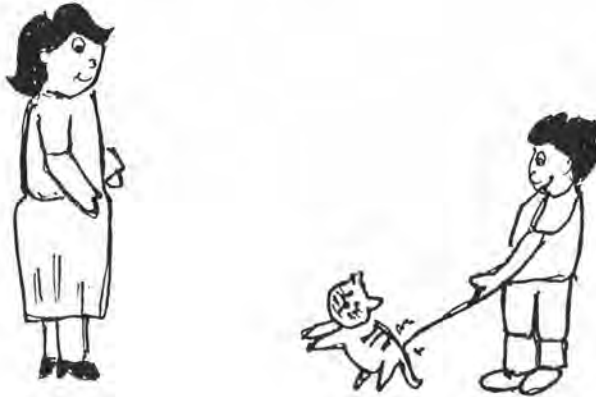
ครูที่แสดงให้เด็กเห็นว่าครูให้เกียรติไม่เฉพาะแก่ผู้ใหญ่

ครูให้เกียรติเด็ก สัตว์ และต้นไม้ เด็กจะซึมซับและลดความเห็นแก่ตัวลง

เช่น แทนที่จะพูดว่า "อย่าตีแมว"

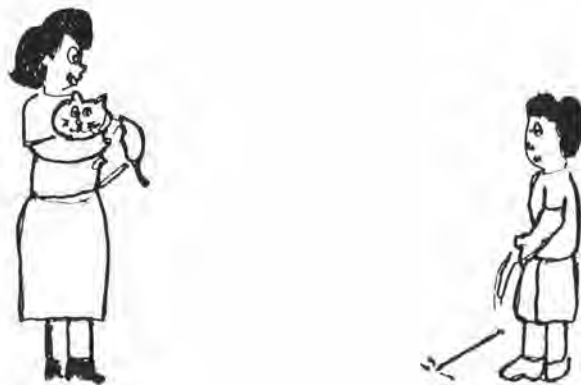
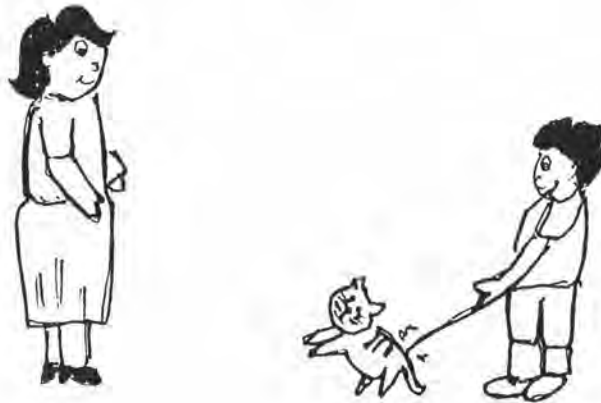
ครูควรพูดว่า "หนูกำลังทำให้มันเจ็บ

คูซิคะ มันชอบให้ทำแบบนี้"

ปฏิบัติต่อเด็กอย่างไรให้เกียรติ

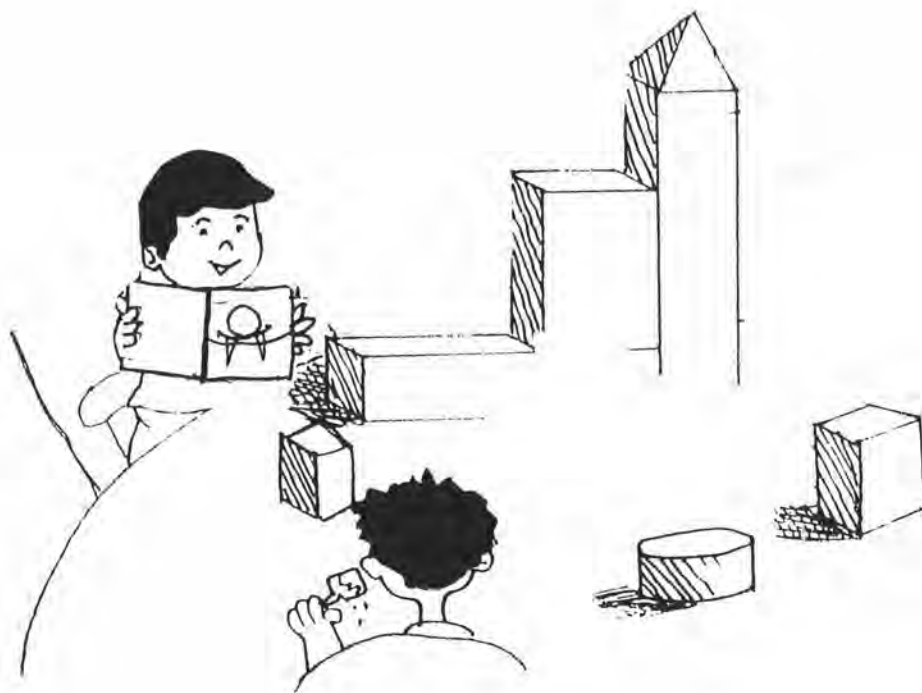
การให้ความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น
เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของสังคมที่สงบสุข
ครูที่แสดงให้เห็นว่าครูให้เกียรติไม่เฉพาะแก่ผู้ใหญ่
ครูให้เกียรติเด็ก สัตว์ และต้นไม้ เด็กจะซึมซับและลดความเห็นแก่ตัวลง
เช่น แทนที่จะพูดว่า "อย่าตีแมว"
ครูควรพูดว่า "หนูกำลังทำให้มันเจ็บ
ดูซิคะ มันชอบให้ทำแบบนี้"

ปล่อยให้เด็กรู้สึกอิสระ

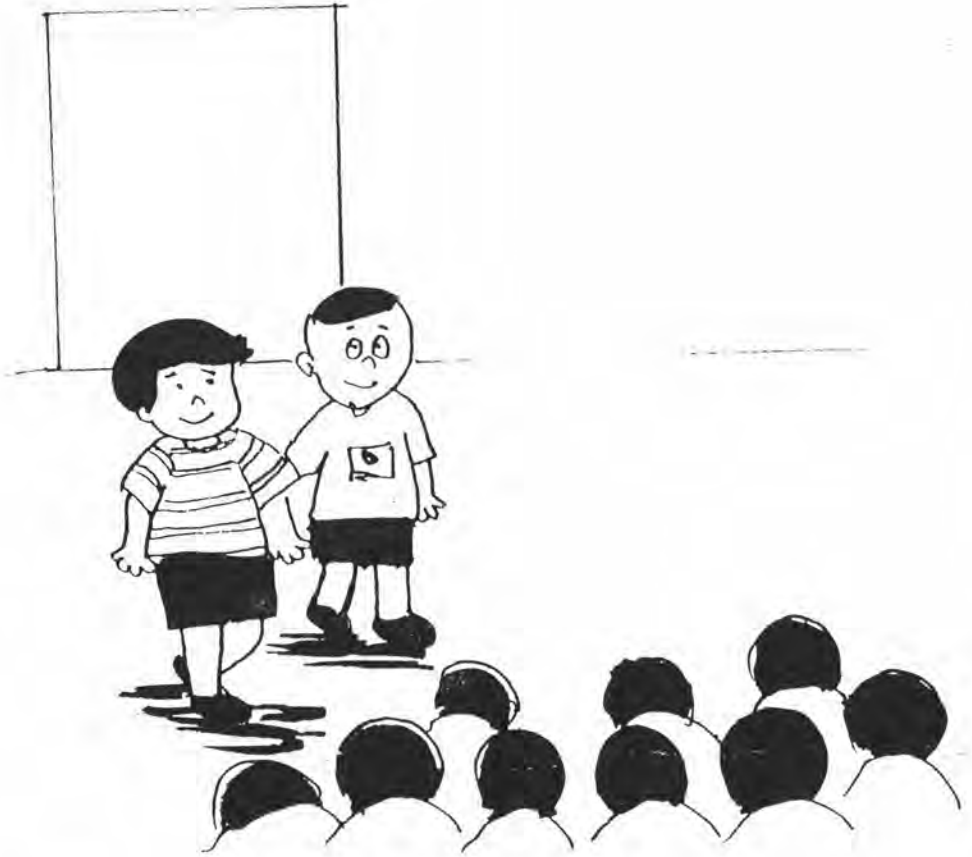
เด็กต้องการคือ "ช่วยแนะนำหนทางให้ตนเอง"

ครูควรปล่อยให้เขาเป็นตัวของตัวเองให้เติบโตอย่างอิสระ
 ทุกครั้งที่หยุดเด็กครูควรหยุดพิจารณาว่า จำเป็นที่จะต้องเข้าไปยุ่งกับเขาไหม
 และค้นหาให้พบว่าการต้องการหรือความพยายามที่แท้จริงคืออะไร

การให้ตัวอย่าง การเล่นเกมสร้างสรรค์ การใช้นิทาน และการร้องเพลง
ช่วยสร้างวินัยให้เด็กและแก้ไขพฤติกรรมให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

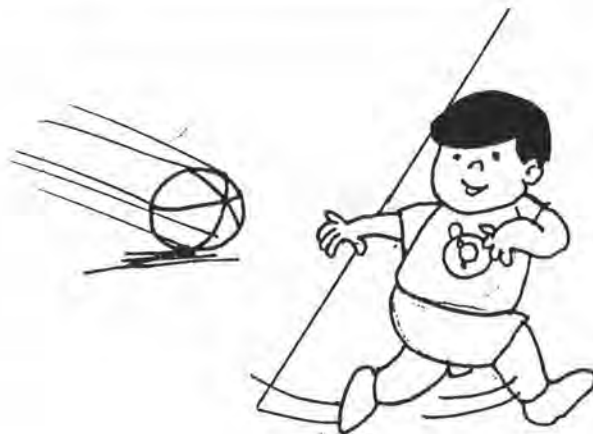

กิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่ 6

โปรดเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเติมลงในช่องว่างหน้าข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. การเข้าถึงความเป็นเด็ก
- ข. ให้ความรู้สึกทางบวก
- ค. อธิบายชี้แจงความผิดของเด็ก
- ง. ปฏิบัติตัวต่อเด็กอย่างให้เกียรติ
- จ. การให้ตัวอย่างแก่เด็ก

- .....1. เด็กๆ เวียนหัวอย่างมากจากการเลียนแบบสิ่งที่ครูทำมากกว่าสิ่งที่ครูพูด
- .....2. ครูสุดาเห็นน้องแป้งดึงต้นไม้เล่น ครูจึงพูดว่า "หนูกำลังทำร้ายต้นไม้นะคะ เพราะว่าเปลือกเป็นเหมือนหนังของมัน"
- .....3. น้องแนนหันรถมาเป็นคนสุดท้าย ครูพูดว่าหนูไม่มีเวลาเลือกที่นั่งบนรถ หนูจึงต้องนั่งตรงนี้
- .....4. ครูหวานนำเด็กๆ เต้นร้องเพลงไปยังห้องดนตรี เมื่อเด็กๆ เป่ากิจกรรมในห้อง และกำลังแข่งกันตะโกนเสียงดัง
- .....5. น้องใจรู้สึกดีขึ้นเมื่อครูอ้อยพูดว่า "ทำอย่างนั้นนะคะ คนฉลาดของครู" ทั้งๆที่คนอื่นพากันพูดว่า "เจ้าเป็นเด็กโง่"

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. จ   2. ง   3. ค   4. ก   5. ข

ตอนที่ 3

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ ศูนย์การเรียน

แนวคิด

1. บทบาทของครูมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
2. บทบาทของครูสามารถกำหนดพฤติกรรมของเด็กได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความสามารถดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนได้เป็นอย่างดี
2. ทำให้เด็กได้เรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

จัดศูนย์ได้ปะ ศูนย์งานไม่
คงไปใช้วัสดุอุปกรณ์อะไรมันนะ
ต้องวางแผนแล้วจัดเตรียม
ก่อนที่จะให้เด็กทำกิจกรรม

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน แบบศูนย์การเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลนั้น ครูนับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุด ที่จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นครูจะต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้เด็กสามารถที่จะเลือกเรียนตามความสามารถได้ทุกคน โดยครูจะสังเกตพฤติกรรมของเด็กตลอดเวลา สรุปลักษณะที่น่าพอใจ ชมเชย ให้รางวัล เพื่อให้เด็กมีกำลังใจ และเสนอแนะเด็กที่มีพฤติกรรมที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ครูคอยเตือนถึงข้อตกลงที่เด็กทุกคนจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง

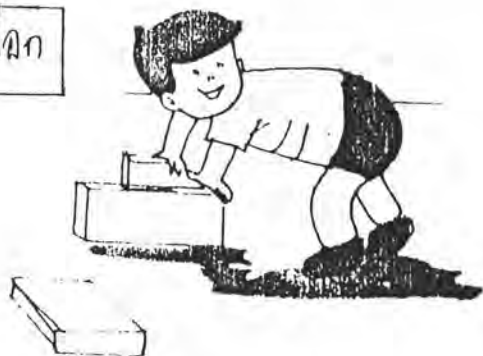
ศูนย์ดนตรี

ศูนย์ศิลปะ

ศูนย์บล็อก

ศูนย์ภาษา

พฤติกรรมของครู

พฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน จะแตกต่างจากพฤติกรรมของครูที่สอนวิธีอื่นอยู่บ้างก็ตรงที่ การเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นการเรียนที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวเอง ดังนั้นครูจึงต้องมีพฤติกรรมที่ค่อนข้างพิเศษ ดังนี้ คือ

พฤติกรรมครู

ความ	ความ	ความ	ความ
รู้รอบ	คาบเกี่ยว	ราบรื่น	หลากหลาย
			หลาย

ความรู้รอบ

ครูอยู่ในจุดที่เห็นหรือรู้ได้ว่า เด็กคนใดอยู่ตรงไหน กำลังทำอะไร ทำอย่างไร สามารถเข้าไปช่วยเหลือเด็กได้ถ้าเด็กต้องการ

ความคาบเกี่ยว

ครูสนใจเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันการปัญหาพฤติกรรมของเด็ก

ความราบรื่น

ช่วงเวลาที่เด็กทำกิจกรรมในศูนย์การเรียน ครูควรจัดทุกอย่าง ให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมอย่างราบรื่น โดยเฉพาะเวลาที่จะให้เด็กเล็กทำกิจกรรม ครูควรเตือนล่วงหน้า ให้เวลาเด็กเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

ความหลากหลาย

ความสามารถของครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็กทุกคน เลือกทำตามความสามารถและความสนใจของเด็ก

บทบาทของครูในการป้องกัน ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก

ในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนให้กับเด็กอนุบาลนั้น หัวใจของการจัดแบบนี้คือ ให้เด็กเรียนรู้จากการทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนต่างๆด้วยตัวเอง ดังนั้นโอกาสที่เด็กจะมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมย่อมมีมากกว่าการเรียนที่มีครูเป็นผู้ให้ความรู้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ครูจึงควรมีวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการประทุษณ์ผิดในเด็ก ดังนี้ คือ

- * เตรียมทุกอย่างให้พร้อม (ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมต่างๆ)
- * มีกิจกรรมที่น่าสนใจ (มีกิจกรรมแปลกๆใหม่ๆที่เร้าความสนใจเด็ก)
- * มีกฎระเบียบที่เด็กปฏิบัติได้ (ง่ายๆ สั้นๆเด็กเข้าใจง่าย) เช่น
  - เล่นหรือทำกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนที่กำหนดให้เท่านั้น
  - นำวัสดุใส่ภาชนะเพื่อสะดวกในการถือ
  - ใช้มือทั้งสองข้างเพื่อหยิบจับสิ่งของ
  - ถือของครึ่งละหนึ่งอย่างเท่านั้น
  - นำสิ่งของเก็บเข้าที่ก่อนที่จะหยิบสิ่งใหม่ออกมา
  - ค้างเท้าออกด้วยความระมัดระวัง และเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

แบบฝึกปฏิบัติที่ 7

โปรดกาเครื่องหมาย หน้าข้อที่ถูก และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด

- .....1. หัวใจของการเรียนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กก่อนนุบาลคือการให้เด็ก
เรียนรู้ด้วยตนเอง
- .....2. เด็กที่เรียนแบบศูนย์การเรียนจะไม่มีโอกาสประพฤติดิฉิด เพราะเด็กได้
ทำในสิ่งที่เด็กชอบ
- .....3. ครูควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนที่จะทำการสอนแบบศูนย์การเรียน
- .....4. กิจกรรมในศูนย์การเรียนควรมีซ้ำเพราะเด็กจะได้มีโอกาสเรียนรู้ได้นานๆ
- .....5. กฏระเบียบที่เด็กสามารถปฏิบัติได้มีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนแบบ
ศูนย์การเรียน

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ✓..... 2. X... 3. ✓... 4. X... 5. ✓.....

สรุปบทเรียน

เทคนิคการจัดการในห้องสำหรับเด็กอนุบาล เป็นทักษะการจัดการเกี่ยวกับการวางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กมากที่สุด ครูต้องมีสมรรถภาพในการวางแผนป้องกันและแก้ไขการประพฤตินิดของนักเรียน ตลอดจนการจัดหา จัดวาง วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสนใจ ความจำเป็น และความต้องการตามวัยของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็น พื้นฐานสำคัญ ครูสอนเด็กอนุบาลจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการห้องเรียน และฝึกหัดจนเกิดทักษะ ผลการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเทคนิคในการจัดการห้องเรียนเป็นสำคัญ

แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

โปรดกาเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน นี้
ความจำเป็น เพราะ
  - ก. ต้องทำตามนโยบาย
  - ข. ทำตามที่เพื่อนทำ
  - ค. เป็นสิ่งที่ทันสมัย
  - ง. ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
2. ข้อพิจารณาในการวางแผนการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน คือ
  - ก. เด็กอนุบาลต้องมีครูคุมอยู่ตลอดเวลา
  - ข. เด็กไม่ควรมีเกินกว่าศูนย์ละ 5 คน
  - ค. ต้องมีนักเรียนมาหลายๆจึงจะได้ผล
  - ง. เด็กอนุบาลชอบทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่
3. การจัดสถานที่สำหรับศูนย์การเรียนควรคำนึงถึงสิ่งใด
  - ก. ความเหมาะสมของผู้เรียน
  - ข. ความเหมาะสมของสถานที่
  - ค. ลักษณะของกิจกรรมในศูนย์การเรียนนั้นๆ
  - ง. ความพอใจของผู้บริหาร
4. การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนหมายถึง
  - ก. การแบ่งพื้นที่ห้องออกเป็นส่วนๆ
  - ข. การจัดวัสดุอุปกรณ์เป็นประเภทๆ
  - ค. การจัดนักเรียนประจำศูนย์ต่างๆ
  - ง. การจัดการต่างๆเพื่อให้เด็กเรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ
5. การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนที่มีประสิทธิภาพ คือ
  - ก. การใช้สื่อประกอบการเรียน
  - ข. การใช้รหัสสี
  - ค. เทคนิคการสร้างวินัยพฤติกรรมสังคม
  - ง. ถูกทุกข้อ
6. สัญลักษณ์ ใช้แทนศูนย์การเรียนใดจึงจะเหมาะสม
  - ก. ศูนย์คณิตศาสตร์
  - ข. ศูนย์กลางแจ้ง
  - ค. ศูนย์บล็อก
  - ง. ศูนย์ศิลปะ
7. สื่อประกอบการเรียนมีประโยชน์ต่อใครน้อยที่สุด
  - ก. ผู้ปกครอง
  - ข. ผู้บริหาร
  - ค. นักเรียน
  - ง. ครู
8. เทคนิคการสร้างวินัยในสังคมมีจุดประสงค์ คือ
  - ก. เพื่อพัฒนาความคิดของเด็ก
  - ข. เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็ก
  - ค. เพื่อพัฒนาสติปัญญาของเด็ก
  - ง. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก

9. พฤติกรรมในด้านความหลากหลาย

ของครูหมายถึง

- ก. ครูมีวิธีสอนที่หลากหลาย
- ข. ครูมีวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย
- ค. ครูมีกิจกรรมให้เด็กเลือกทำมาก
ในแต่ละศูนย์การเรียนรู้
- ง. ครูมีความคิดในการสอนเด็กที่
หลากหลาย

10. กุฎระเบียบในศูนย์การเรียนรู้

สำหรับเด็กอนุบาลมีลักษณะดังนี้

- ก. เปิดโอกาสให้เด็กควบคุมตัวเอง
มากที่สุด
- ข. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก
มากที่สุด
- ค. กำหนดโดยนักเรียน
- ง. กำหนดโดยครู

เฉลยกิจกรรมการปฏิบัติ

1. ง 2. ข 3. ค 4. ง 5. ง 6. ค 7. ข 8. ง 9. ค 10. ก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. เล่มที่ 3 หน้าที่ 11 - 15
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523.
- นิตยา สุวรรณศรี. การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: พับลิคิสิเนสพรินท์,
2535.
- ประดิษฐ์ อู่ประมัย. พฤติกรรมวัยเด็ก. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.
- ทรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2535.
- อุดมลักษณ์ กุลพิจิร. ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล ใน แต่ละระดับวัย กรุงเทพฯ:
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ภาษาอังกฤษ

- Brewer, J., A. Introducttion To Early Childhood Education
Preschool Through Primary Grades. M.A.: Allyn and Bacon,
1992.
- Day, B. Early Childhood Education Creative Learning
Activities 3 rd. New Yorks: Macmillan Publishing Co,
1988.
- Hamilton, D., S., Flemming, B.,M., Parodies, S. and Hicks, J.,D.
Resources For Creative Teaching In Early Childhood
Education 2nd Edition. Florida:Harcourt Brace Jovanoicn,
Inc., 1990.

เล่มที่ 4

คู่มือค่าเนนการฝึกอบรม

เรื่องศูนย์การเรือนสำหรับครูอนุบาล

คำนำ

คู่มือการฝึกอบรมครูฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ดำเนินการฝึกอบรมครูอนุบาล เรื่อง ศูนย์การเรียน สามารถที่จะดำเนินการฝึกอบรมได้ เพราะการฝึกอบรมแบบนี้ เป็นการฝึกอบรม โดยยึดผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะต้องเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง ใช้สื่อประสม ได้แก่ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ภาพวิทัศน์ และแผ่นใสสรุปบทเรียน การฝึกอบรมมีทั้งภาคทฤษฎี การฝึกปฏิบัติ และการทดลองนำไปปฏิบัติจริง ดังนั้นผู้ดำเนินการฝึกอบรมจึงมีหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ จัดกิจกรรมเสริมต่างๆ เป็นผู้ประสานงานให้การทำกิจกรรมต่างๆของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม

ผู้จัดทำหวังว่า เอกสารฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่พัฒนาครูอนุบาลโดยใช้วิธีการฝึกอบรมในลักษณะนี้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นการจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตพร้อมในทุกด้าน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับนี้ควรให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ลัดดา อ่อนลมุล

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ตอนที่ 2 แผนการดำเนินงานการฝึกอบรมครูอนุบาลเรื่องศูนย์การเรียนรู้	2
กำหนดการฝึกอบรมครูอนุบาลเรื่องศูนย์การเรียนรู้	3
ตารางการฝึกอบรมครูอนุบาลเรื่องศูนย์การเรียนรู้	7
ตอนที่ 2 คำชี้แจงการฝึกอบรมครูอนุบาลเรื่องศูนย์การเรียนรู้	9
ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม	
กิจกรรมเสริมคุณธรรม	12
กิจกรรมเสริมความรู้	17
กิจกรรมนันทนาการ	22
เอกสารอ้างอิง	26
ภาคผนวก	
บัตรงาน	28

ตอนที่ 1

1. แผนการดำเนินการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรือน
2. กำหนดการฝึกอบรม
3. ตารางการฝึกอบรมครอบครัวเรื่องศูนย์การเรือน

แผนการดำเนินงานการฝึกอบรม เรื่องศูนย์การเรียน

- วันที่ ของการฝึกอบรม
- 1 - 5 อบรมภาคทฤษฎี ประกอบด้วย
- ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองทั้ง 3 เล่ม
  - อบรมเชิงปฏิบัติการทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน และวิเคราะห์แผนที่ทำไว้
  - ทดลองปฏิบัติการสอนแบบศูนย์การเรียนตามแผนที่ทำไว้
- 6 - 10 จัดทำแผนการสอนการสอนแบบศูนย์การเรียนและวิเคราะห์แผนการสอนเพื่อนำใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 11- 15 ทำสื่อ/อุปกรณ์ เอกสารและจัดเตรียมห้องเรียนเพื่อใช้ในการทดลองภาคสนาม
- 19- 38 ปฏิบัติการทดลองภาคสนาม
- 39- 40 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรมตามโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนสำหรับครูอนุบาล

กำหนดการฝึกอบรม

วันที่ 1 ของการฝึกอบรม

เวลา 8.00 - 8.30 น.	รายงานตัวเข้ารับการฝึกอบรม รับประทานอาหาร การฝึกอบรม
8.30 - 9.30 น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม บรรยายพิเศษ
9.30 - 9.45 น.	กล่าวต้อนรับ ทักทาย และแนะนำวิทยากร
9.45 - 10.00 น.	กิจกรรมแรกพบ
10.00 - 10.15 น.	พักเครื่องดื่ม
10.15 - 11.00 น.	ทดสอบก่อนการฝึกอบรม
11.00 - 12.00 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 1 ตอนที่ 1 พัฒนาการกับการเรียนรู้ของเด็ก
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.00 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรมฯ ตอนที่ 2 ศูนย์การเรียนรู้กับการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล
14.00 - 14.15 น.	พักเครื่องดื่ม
14.15 - 15.30 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองฯ ตอนที่ 3 ส่วนประกอบของศูนย์การเรียนรู้
15.30 - 15.45 น.	กิจกรรมเสริมคุณธรรม
15.45 - 16.30 น.	ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองฯ ตอนที่ 4 การจัดศูนย์การเรียนรู้

วันที่ 2 ของการฝึกอบรม

- 8.30 - 9.30 น. ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 2
ตอนที่ 1 ความหมายของแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 9.30 - 10.00 น. กิจกรรมเสริมความรู้
- 10.00 - 10.15 น. พักเครื่องดื่ม
- 10.15 - 12.00 น. ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองฯ
ตอนที่ 2 องค์ประกอบของแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 14.30 น. วิเคราะห์องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ฯ
- 14.30 - 14.45 น. พักเครื่องดื่ม
- 14.45 - 15.00 น. กิจกรรมนันทนาการ
- 15.30 - 16.30 น. ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองฯ
ตอนที่ 3 ศึกษาตัวอย่างแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน

วันที่ 3 ของการฝึกอบรม

- 8.30 - 10.00 น. ทดลองเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 10.00 - 10.15 น. พักเครื่องดื่ม
- 10.15 - 10.45 น. กิจกรรมเสริมคุณธรรม
- 10.45 - 12.00 น. ทดลองเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหาร
- 13.00 - 14.15 น. รายงานการเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 14.15 - 14.30 น. พักเครื่องดื่ม
- 14.30 - 15.00 น. กิจกรรมนันทนาการ
- 15.00 - 16.30 น. วิเคราะห์แผนการสอนแบบศูนย์การเรียน

วันที่ 4 ของการฝึกอบรม

- 8.30 - 9.30 น. ชมวิดีโอทัศน์เรื่องการจัดการเรียนการสอน
แบบศูนย์การเรียน
- 9.30 - 10.00 น. วิเคราะห์วิดีโอทัศน์ร่วมกัน
- 10.00 - 10.15 น. พักเครื่องดื่ม
- 10.15 - 11.15 น. ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 3
ตอนที่ 1 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
- 11.15 - 12.00 น. กิจกรรมเสริมความรู้
- 12.00 - 13.00 พักรับประทานอาหาร
- 13.00 - 14.00 น. ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองฯ
ตอนที่ 2 การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
- 14.00 - 14.15 น. พักเครื่องดื่ม
- 14.15 - 15.30 น. ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองฯ
ตอนที่ 3 การวัดกิจกรรมการเรียนการสอน
แบบศูนย์การเรียน
- 15.30 - 16.30 น. สรุปการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

วันที่ 5 ของการฝึกอบรม

- 8.30 - 10.00 น. สร้างสถานการณ์จำลอง จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
- 10.00 - 10.15 น. พักเครื่องดื่ม
- 10.15 - 12.00 น. จัดทำสื่อ อุปกรณ์เพื่อเตรียมทดลองสอนแบบ
ศูนย์การเรียน
- 12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหาร
- 13.00 - 14.00 น. แสดงบทบาทสมมติการจัดการเรียนการสอนแบบ
ศูนย์การเรียน
- 14.00 - 14.15 น. พักเครื่องดื่ม
- 14.15 - 15.00 น. ทดสอบหลังการฝึกอบรม
- 15.00 - 16.30 น. สรุป อภิปราย เสนอแนะ การจัดการเรียน
การสอนแบบศูนย์การเรียน

- วันที่ 6 - 10 ของการฝึกอบรม   ทำและวิเคราะห์แผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
เพื่อนำไปใช้ในการทดลองภาคสนาม
- วันที่ 11 - 18 ของการฝึกอบรม   ทำสื่อ/อุปกรณ์ เอกสารและเตรียมห้องเรียน
แบบศูนย์การเรียนเพื่อใช้ในการทดลองภาคสนาม
- วันที่ 19 - 38 ของการฝึกอบรม   ปฏิบัติการทดลองภาคสนาม
- วันที่ 39 - 40 ของการฝึกอบรม   สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรม
ตามโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียน
สำหรับครูอนุบาล

ตารางการฝึกอบรมครูอนุบาล

วันที่ 19-23 กันยายน 2537

เวลา	8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00
วันที่	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	16.30
19กย.37	ลง พิธี ทะ เปิด เขียน	กัก ก. ทายแรกพัก พบ	พัก สอบ เล่มที่ 1 ตอนที่ 1	ศึกษาชุดฝึกอบรม เล่มที่ 1 ตอนที่ 1	พัก	ศึกษาชุดฝึกฯ ตอนที่ 2	ศึกษาชุดฝึกฯ พัก ตอนที่ 3น แผน	ก. เสริม คุณธรรม	ศึกษาชุดฝึกฯ ตอนที่ 4
20กย.37	ศึกษาชุดฝึกฯ เล่มที่ 2 ตอนที่ 1	ก. เสริม ความรู้	พัก	ศึกษาชุดฝึกฯ ตอนที่ 2	พัก	วิเคราะห์แผนฯ พัก	ก. นันทนา การ	ศึกษาชุดฝึกฯ ตอนที่ 3	
21กย.37	ทดลองเขียนแผน การสอนแบบศูนย์ การเรียนรู้	ก. พัก เสริม คุณธรรม	ทดลองเขียน แผนการสอนฯ คุณธรรม	พัก	รายงานการ เขียนแผน การสอนฯ	ก. พัก นันทนา การ	นำเสนอผลงาน วิเคราะห์แผนฯ		
22กย.37	ชม ศึกษาชุดฝึก วิถี ทัศน์ ตอนที่ 1	ก. พัก เสริม ความรู้	วิเคราะห์ ทัศนทัศน์ ความรู้	ศึกษาชุดฝึกฯ ตอนที่ 2	พัก	ศึกษาชุดฝึกฯ ตอนที่ 3	สรุปผลการ ศึกษาชุดฝึก อบรม		
23กย.37	สร้างสถานการณ์จำลอง จัดห้องเรียนแบบ ศูนย์การเรียนรู้	ทำสื่อ พัก เตรียม แบบศูนย์การเรียนรู้	อุปกรณ์ เตรียมการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้	พัก	แสดงบทบาท สัมมนาการสอน ศูนย์การเรียนรู้	สอบหลัง พัก การฝึกอบรม	สรุป เสนอแนะ ปิดการฝึกอบรม	อภิปราย	

ตอนที่ 2

คำชี้แจงวิธีการฝึกอบรมครูอนุบาลเรื่องศูนย์การเรียนรู้

คำชี้แจงวิธีการฝึกอบรมครูอนุบาล เรื่องศูนย์การเรียนรู้

ลักษณะการฝึกอบรม

1. การฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้ ครูอนุบาลจะศึกษาชุดฝึกอบรมแต่ละเล่มด้วยตนเอง โดยผู้ดำเนินการฝึกอบรม อำนวยความสะดวกในเรื่องของการใช้สื่อประกอบบทเรียน เช่น เทปโทรทัศน์ และ แผ่นใสสรุปเนื้อหา

2. การฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้ มุ่งให้ทั้งเนื้อหาและกิจกรรมปฏิบัติตลอดจนการเสริมสร้างคุณธรรมของการเป็นครู

รูปแบบของการฝึกอบรม

1. เป็นการฝึกอบรมที่มีสื่อหลักและสื่อเสริม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเอง

- สื่อหลัก ได้แก่ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง 1 ชุด 3 เล่ม พร้อมคู่มือการฝึกอบรม 1 เล่ม (สำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรม)
- สื่อเสริม ได้แก่เทปโทรทัศน์ แผ่นใสสรุปเนื้อหาการศึกษาชุดฝึกอบรม

คำแนะนำในการฝึกอบรม

1. ตั้งใจฟังคำแนะนำและปฏิบัติตามทุกขั้นตอน หากสงสัยไม่เข้าใจให้ซักถามทันที
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองอย่างตั้งใจ
3. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้ดำเนินการฝึกอบรมนำมาเสนอเป็นอย่างดี
4. ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทุกขั้นตอน
5. เมื่อเกิดความเบื่อหน่ายหรือท้อถอย ให้คิดถึงประโยชน์ที่จะนำไปให้กับเด็กเสมอ
6. มีความพากเพียร พยายาม และอดทนที่จะปฏิบัติตามทุกขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผน
7. ประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างตรงไปตรงมาพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
8. ประเมินตนเองในการฝึกอบรมทุกขั้นตอนตามความเป็นจริงพร้อมด้วยข้อเสนอแนะ
9. ให้ความร่วมมือเมื่อได้รับการประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนภาคสนาม
10. บันทึกผลการทดลองภาคสนามเพื่อนำมาสรุป อภิปราย และเสนอแนะเมื่อสิ้นสุดการทดลองภาคสนาม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมครูอนุบาล เรื่องศูนย์การเรียนรู้มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้ คือ

1. การฝึกอบรมภาคทฤษฎี ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง โดยใช้สื่อประสม และประเมินตนเองหลังจากศึกษาชุดฝึกอบรม
2. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการฝึกทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
3. การทดลองปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดสถานการณ์จำลองห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ และแสดงบทบาทสมมติการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
4. การทดลองภาคสนาม โดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแผนการสอนที่จัดทำขึ้นไปจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน ซึ่งจะมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล
5. การสรุป อภิปราย และเสนอแนะ โดยผู้เข้ารับการอบรมจะนำผลการทดลองภาคสนามมาสรุป อภิปราย และเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการฝึกอบรมต่อไป

ตอนที่ 3

กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม

กิจกรรมเสริมคุณธรรม

ชื่อกิจกรรม	มาลัยน้ำใจ
แนวคิด	เด็กข้อมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูฐานะ และค่านิยมของแต่ละครอบครัว เมื่อนำอยู่ในความดูแลของครู เด็กควรได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างเท่าเทียมกัน
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ครูอนุบาลทุกคนตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบของตนที่จะอบรมสั่งสอนเด็กทุกคนให้เป็นคนดีมีระเบียบวินัย ให้ความรักความเมตตาอย่างเสมอภาค
อุปกรณ์	1. กระดาษใส่ดอกไม้ 2. ดอกไม้กระดาษชนิด 3. กระดาษหนังสือพิมพ์

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม

1. ให้สมาชิกนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม
2. ให้สมาชิกร่วมกันร้องเพลง "อุทยานดอกไม้" จากแผ่นใส

เพลงอุทยานดอกไม้

ชมพุกาจำปาจำปี กุหลาบ ราตรี พะยอม อังทาบ ทั้งกรรณิการ
 ลำดวน หมอแมว ช่อนกลิ่น ยี่โถ ชงโค มณฑา สายหยุด เฟื่องฟ้า ชบา และสร้อยทอง
 บานบุรี ยี่ลั่น ทรจระ ตู๋ช้อน หลับพลิง หงอนไก่ พิกุลชวนมอง
 งามทานตะวัน รักเร่ กาหลง ประยงค์ พวงทอง บานชื่น พุดช้อน พุทชาติสะอาดแซม
 พิศวงชมพู กระดังงา เลื่อยเคี้ยวคู่ กล้วยสดแจ่ม รสสุคนธ์ บุญาค นางแย้ม
 สารพีที่ดูใจ

งามอุบลปนจันทร์กระพ้อ ฝั่เสื้อแตกกอทั้งเล็บมือนางพุดตานกล้วยไม้
 ดาวเรือง อัญชัน ยี่หุบ มะลิวัลย์แลวิลโล ชูช่อไสว ไร่ใจในอุทยาน

3. ผู้จัดกิจกรรมถือกระดาษดอกไม้ให้สมาชิกทุกคนดูและสมาชิกทายดาไว้ว่าจะเลือกดอกไม้ดอกไหน
4. นำกระดาษดอกไม้ตั้งไว้กลางวง แล้วให้สมาชิกเดินออกมาเลือกดอกไม้ไปคนละ

5. ผู้จัดกิจกรรมกลุ่มสมาชิก 3-4 คน ตามความรู้สึกว่าพอใจที่ได้ดอกไม้ดอกไม้หรือไม่ หมายตาดอกไม้ดอกไม้ และมีความรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ดอกไม้ตามที่ตนเองหมายตาเอาไว้
6. ผู้จัดกิจกรรมนำกระดาษหนังสือพิมพ์ไปวางไว้กลางห้อง แล้วให้ทุกคนนำดอกไม้ไปคืน
7. สังเกตพฤติกรรมของผู้ที่เอาดอกไม้มาคืน บางคนจะวางอย่างทะนุถนอม บางคนอาจจะโยน ฝากเพื่อนไปไว้ วางแล้วยังรีรอดู หรือหันกลับมาดูดอกไม้ของคนอื่น
8. ผู้จัดกิจกรรมเรียกสมาชิกที่มีพฤติกรรมดังข้อ 7 อีก 2-3 คน มาสัมภาษณ์ว่าเหตุใดจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น
9. ผู้จัดกิจกรรมใช้คำถามกระตุ้นให้สมาชิกอภิปรายร่วมกัน เช่น
  - ถ้าสมมติแผ่นกระดาษหนังสือพิมพ์เป็นโรงเรียน ผู้ที่นำดอกไม้มาวางเปรียบได้กับใคร และดอกไม้เปรียบได้กับผู้ใด
  - ท่านสังเกตเห็นกรีธาอาการของผู้ปกครองที่นำเด็กไปส่งหรือฝากโรงเรียนหรือไม่ วิธีการที่ผู้ปกครองนำเด็กมาส่งโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
  - อะไรเป็นสาเหตุทำให้ผู้ปกครองนักเรียนแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน
10. ผู้จัดกิจกรรมเสนอคำถามให้สมาชิกคิดและหาคำตอบ เช่น
  - ท่านจะทำอย่างไรถ้าพบผู้ปกครองที่มีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ปล่อยปละละเลย ผู้ปกครองที่รักและห่วงใยเอาใจใส่ลูกมากเกินไป
11. ผู้จัดกิจกรรมสรุปความคิดของสมาชิกและเพิ่มเติมแนวคิดที่ตั้งไว้ เช่น
  - นักเรียนต้องการความรักความเมตตาจากครู ทะนุถนอมจากครู ครูต้องให้ความรักความเมตตาแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แม้เด็กจะมีความแตกต่างกัน
  - ผู้ปกครองก็มีความรัก ความเอาใจใส่ลูกของตนแตกต่างกัน ครูต้องหาทางที่จะประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือเด็ก
12. ผู้จัดกิจกรรมให้สมาชิกดูดอกไม้ที่กองบนกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วถามว่า
  - ท่านรู้สึกอย่างไรกับดอกไม้ที่กองอยู่
  - ดอกไม้เป็นระเบียบหรือไม่
  - ทำอย่างไรจึงจะเป็นระเบียบ

13. ให้สมาชิกบอกวิธีที่จะทำให้ดอกไม้เป็นระเบียบ อาจมีบางคนออกมาเรียงดอกไม้ใหม่จนดูเรียบร้อย หรืออาจจะไม่มีก็ได้ ผู้จัดกิจกรรมกล่าวกันว่า ดอกไม้ที่กองอยู่นี้เปรียบได้กับเด็กที่ยังไม่ได้รับการสั่งสอนอบรม เมื่อเด็กเหล่านี้ถูกส่งตัวเข้ามาไว้ในโรงเรียนก็เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องสนใจ เอาใจใส่ให้การสั่งสอนให้เป็นคนดีมีระเบียบวินัย มีความรู้ มีคุณธรรม ครูทุกคนต้องไม่นิ่งดูดาย หรือเพิกเฉย ต้องถือเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งเหนือสิ่งอื่นใด และถ้าเปรียบสมาชิกทุกคนเป็นผู้ปกครองที่นำลูกมาไว้ในโรงเรียน จะเห็นว่าบางคนก็แสนจะทะนุถนอม บางคนก็โหดร้ายเพราะความรับผิดชอบให้ครูแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของครูที่จะให้ความรักความเมตตาแก่นักเรียนทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน แม้เด็กจะมีความแตกต่างกันก็ตาม

ชื่อกิจกรรม	ดอกไม้คุณธรรม
แนวคิด	การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาลที่ถูกต้องเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครู
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อดีและข้อบกพร่องของการอบรมสั่งสอนเด็กช่วงที่อนุบาล 2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์

1. ดอกกุหลาบ หรือดอกไม้ชนิดอื่นก็ได้ จำนวน 2 ดอก
2. เครื่องมือที่ใช้ตัดหรือหนีบ (ตะเกียบ ช้อนส้อม) อย่างละ 3 อัน
3. นกหวีดหรือกริ่ง

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. เชิญชวนสมาชิกร้องเพลง "ยิ้มรับดอกไม้"

เพลงยิ้มรับดอกไม้

	เนื้อร้อง พงษ์เทพ มณีสูตรง
ส่งดอกไม้แล้วก็ยิ้ม	เขोजยิ้มแล้วรับดอกไม้ (ซ้ำ)
ไปรดนอมอมอย่าให้ร่วงหล่น	เราทุกคนรักษาให้ได้
ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม แล้วส่งดอกไม้	ได้ดอกไม้แล้วก็ยิ้ม
ลั่น ลั่นลา ลั่นลา ลั่นลา	ลั่น ลั่นลา ลั่น ลา ลั่นลา

2. แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่มๆละเท่าๆกัน

3. ให้สมาชิกกลุ่มที่ 1 เข้าแถวรูปตัวชู แล้วดำเนินกิจกรรมดังนี้

- ให้สมาชิกกลุ่มแรกเริ่มส่งดอกไม้ตั้งแต่หัวแถวเรื่อยไป โดยใช้อุปกรณ์ที่จัดให้อย่างใดอย่างหนึ่งให้เร็วที่สุด ไม่ให้ดอกไม้หล่นลงพื้น ถ้าทำดอกไม้หล่นลงพื้นจะต้องออกจากวง
- ขณะส่งดอกไม้ถ้าได้ยินสัญญาณนกหวีด ดอกไม้อยู่ที่ใครผู้นั้นจะต้องออกจากวง
- เมื่อกลุ่มที่ 1 ส่งดอกไม้ครบทุกครั้งแล้ว ก็ให้กลุ่มที่ 2 ทำ แต่กลุ่มที่ 2 นั้นไม่มีกติกาให้ส่งไปเรื่อยๆจนครบ

ชื่อกิจกรรม	ดอกไม้คุณธรรม
แนวคิด	การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาลที่ถูกต้องเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครู
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อดีและข้อบกพร่องของการอบรมสั่งสอนเด็กช่วงที่อนุบาล 2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์

1. ดอกกุหลาบ หรือดอกไม้ชนิดอื่นก็ได้ จำนวน 2 ดอก
2. เครื่องมือที่ใช้ตัดหรือหนีบ(ตะเกียบ ช้อนส้อม) อย่างละ 3 อัน
3. นาฬิกาหรือกริ่ง

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. เชิญชวนสมาชิกร้องเพลง "ฮัมรับดอกไม้"

เพลงฮัมรับดอกไม้

ส่งดอกไม้แล้วก็ส่งฮัม โปรดนอนมออย่าให้ร่วงหล่น ฮัม ฮัม ฮัม แล้วส่งดอกไม้ ลั่น ลั่นลา ลั่นลา ลั่นลา	เนื้อร้อง พงษ์เทพ มณีสูตร เอาจฮัมแล้วรับดอกไม้ (ซ้ำ) เราทุกคนรักษาให้ได้ ได้ดอกไม้แล้วก็จฮัม ลั่น ลั่นลา ลั่น ลา ลั่นลา
---	---

2. แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่มๆละเท่าๆกัน
3. ให้สมาชิกกลุ่มที่ 1 เข้าแถวรูปตัวอุ แล้วดำเนินกิจกรรมดังนี้
  - ให้สมาชิกกลุ่มแรกเริ่มส่งดอกไม้ตั้งแต่หัวแถวเรื่อยไป โดยใช้อุปกรณ์ที่จัดให้อย่างใดอย่างหนึ่งให้เร็วที่สุด ไม่ให้ดอกไม้หล่นลงพื้น ถ้าทำดอกไม้หล่นลงพื้นจะต้องออกจากวง
  - ขณะส่งดอกไม้ถ้าได้ยินสัญญาณนาฬิกา ดอกไม้อยู่ที่ใครผู้นั้นจะต้องออกจากวง
  - เมื่อกลุ่มที่ 1 ส่งดอกไม้ครบทุกครแล้ว ก็ให้กลุ่มที่ 2 ทำ แต่กลุ่มที่ 2 นั้นไม่มีกติกาให้ส่งไปเรื่อยๆจนครบ

4. ผู้จัดกิจกรรมจะสัมภาษณ์ผู้ที่ถูกออกจากวง ว่ามีความรู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมนี้
ทำไมจึงทำดอกไม้หล่น ทำไมจึงต้องออกจากวง

5. ผู้จัดกิจกรรมให้สมาชิกช่วยกันสรุปกิจกรรมนี้ โดยใช้คำถามเพื่อให้เกิดแนว
ความคิดในกรณีที่สมาชิกคิดไม่ออกหรือไม่พูด แล้วผู้จัดกิจกรรมสรุปดังนี้

จากกิจกรรมดังกล่าว ดอกไม้ทั้ง 2 ดอกนั้นพบว่า ดอกไม้ดอกแรกที่ถูกล้างต้อๆกันไปในนั้นมี
กฎกติกา การส่งก็ต้องรีบเร่ง ดังนั้นดอกไม้จะช้ามากกว่าดอกไม้ที่ 2 ถ้าเปรียบดอกไม้เป็นเด็ก
อุปกรณ์ต่างๆเปรียบเสมือนสื่อการเรียนการสอน กฎ กติกา เปรียบเสมือนเวลาหรืออุปสรรค
ต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่เร่งรีบ การใช้สื่อการสอนที่ไม่เหมาะสมกับเด็กจะทำให้
เด็กไม่เกิดการเรียนรู้ที่ดี จึงไม่มีความพร้อมที่จะศึกษาต่อไป แต่ในขณะที่เกี่ยวกับการจัดการ
เรียนการสอนที่ไม่รีบเร่ง มีการซ่อมสำหรับเด็กที่เรียนช้า และเสริมสำหรับเด็กที่เรียนเร็ว
เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก จัดการเรียนการสอนไปตามพัฒนาการ
ของเด็ก จะทำให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามวัย เด็กจะเกิดการเรียนรู้และมีความสุขใน
การเรียน

กิจกรรมเสริมความรู้

กิจกรรมการใช้คำถามเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก

จินตนา ปรีดานันต์

คำถามมีความสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้กับเด็กระดับอนุบาล เพราะการใช้คำถามที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ มีทักษะในการใช้ภาษามากขึ้น กล้าแสดงออกทางภาษาทำทาง ประสบความสำเร็จ ในการเรียนรู้ ดังนั้นครูอนุบาลจึงควรมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช้คำถามเพื่อ เสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ในการตั้งคำถามของครู ครูต้องมีจุดประสงค์ในการถามว่าจะถามเด็กเพื่ออะไร และจะใช้คำถามประเภทไหน เช่น

จุดประสงค์ของการใช้คำถาม	ประเภทของคำถาม
1. เพื่อทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว	1. คำถามให้ทบทวนความจำ
2. เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่	2. คำถามให้บอกความหมายหรือคำจำกัดความ
3. เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักคิดหาคำตอบด้วยตัวเอง	3. คำถามชี้บ่ง
4. เพื่อเข้าใจนักเรียนในทุกชั้นตอนที่สอน	4. คำถามนำ
5. เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก	5. คำถามให้จำแนกประเภท คำถามให้ยกตัวอย่าง
6. เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการอภิปรายกว้างขวาง	6. คำถามให้เปรียบเทียบ
7. เพื่อควบคุมกิจกรรมต่างๆให้ชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทาง	7. คำถามเร้าความสนใจ
8. เพื่อฝึกให้เด็กคิดอย่างมีเหตุผล	8. คำถามให้วิเคราะห์
9. เพื่อสรุปเรื่องราวที่สอนให้กระชับขึ้น	9. คำถามให้สังเคราะห์

10. เพื่อวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน
ในเชิงความรู้ ความเข้าใจและความ
สามารถของเด็กว่าเป็นไปตามที่วาง
มากน้อยเพียงใด
10. คำถามให้ประเมินค่า

ทักษะและเทคนิคการถาม

1. พูดเสียงดังชัดเจนใช้ภาษาถูกต้อง ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. ใช้คำถามที่มีประเด็นเดียว
3. ให้ความเวลาเด็กคิดก่อนตอบ
4. ไม่ทวนคำถามและไม่ทวนคำตอบ
5. 让孩子ตอบด้วยความสมัครใจ ให้ตอบทีละคน และให้เด็กตอบได้หลายๆคน
6. เสริมแรงเมื่อเด็กตอบคำถามได้
7. อธิบายคำถามเมื่อเด็กไม่สามารถที่จะตอบได้
8. ฝึกให้เด็กตั้งคำถามถามกันเอง
9. การเรียงลำดับคำถามตามเรื่องราว และตามความยากง่าย
10. ควรมีวิธีการถามที่จะไม่ให้ผู้ตอบเสียหน้า คำตอบควรเป็นแบบการแสดงความคิดเห็น คือมีคำตอบได้หลายอย่างไม่ตายตัว

ข้อควรระวังในการถามเด็ก

1. ไม่ควรถามคำถามซ้ำแบบเดิมอีก
2. ไม่ทวนคำตอบของผู้เรียน ควรชมเด็กที่ตอบคำถามแล้วถามเด็กคนอื่นว่าเข้าใจคำตอบของเพื่อนหรือไม่ ถ้าไม่เข้าใจผู้ตอบจะเป็นผู้อธิบาย
3. ผู้สอนไม่ตอบคำถามเอง ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ควรแนะนำให้ไปค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง

กิจกรรมการปฏิบัติ

1. แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มๆละประมาณ 5 คน
2. สมาชิกเลือกประธาน ประธานเลือกเลขา
3. ให้สมาชิกประชุมกันเพื่อสร้างสถานการณ์หรือเล่นบทบาทที่จะใช้ในการตั้งคำถาม ถามเด็กตามจุดประสงค์ของการถาม
4. สรุปผลการทำงานครั้งนี้เสนอต่อที่ประชุม

กิจกรรมวงกลม

หลังจากการออกกำลังกายตอนเช้า ควรจัดให้มีกิจกรรมวงกลมที่เข้าใจ และมีชีวิตชีวา เพื่อกระตุ้นร่างกายและจิตใจของเขาก่อนเริ่มบทเรียน กิจกรรมนี้ควรดำเนินไปด้วยตนเองดนตรีจากการเคลื่อนไหวไป-มาสู่ความสงบเงียบ โดยการทบทวนเพลงเก่าๆ แล้วจึงฝึกเพลงใหม่ จากการฟังและมอง ผู้การปฏิบัติตาม วิธีนี้ไม่เพียงสนองต่อความต้องการของเด็ก แต่ยังสร้างความ เป็นหนึ่งเดียวในกลุ่มเด็กๆ ขณะที่เขาร้องเพลง เล่นเคลื่อนไหวและท่องบทกลอนพร้อมกัน สิ่งเหล่านี้ จึงเป็นการสร้างความรู้สึกอบอุ่นเหมือนครอบครัว เวลาเช้าของแต่ละวันเป็นเวลาของกลอนและ เพลง กระบวนการเคลื่อนไหวและการเล่นนิ้วมือ นิทาน ปริศนาคำตาม การแบ่งปัน จินตนาการ สร้างสรรค์ และสมาธิ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ประสบการณ์มากมายในการแสดงออก ซึ่งส่งผลต่อการ เรียนภาษาต่อไป

เด็กๆ จะรู้สึกพอใจอย่างลึกซึ้งที่ได้มาอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนตลอด ทั้งวัน

กระบวนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่จะนำเสนอนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ กล่าวมา ข้างต้น โดยจะเสนอการเล่นกับนิ้วมือกับการแสดงท่าการเคลื่อนไหวประกอบเพลง หรือคำ คล้องจอง ดังนี้ คือ

การรวมเด็กด้วยเพลง ถ้าเด็กกำลังเล่นอยู่ทั่วไปทั้งในห้องและนอกห้อง ครูจะเรียกเขา ด้วยเพลง ซึ่งจะ เป็นสัญญาณของการเริ่มกิจกรรมยามเช้าด้วยกัน ไม่ควรตะโกนเรียก ครูควร เรียกด้วยเพลงที่เหมาะสม เมื่อเด็กเข้ามานั่งรวมกันเป็นวงกลมแล้วให้ร้องเพลงประกอบท่าทาง เช่น

เพลงประกอบขณะขึ้น

ยืนตรง มั่นคง สูงใหญ่
 นิ้วโป้งเป็นเช่นไม้กลางป่า
 (ซ้ำ 2-3 ครั้งจนกว่าเด็กจะยืนตรง พร้อมกับ
 ยกแขนขึ้นไว้สูง)

ต้นไม้เติบโต แข็งแรง สูงใหญ่
 โอนเอโน้ไปมา ลมพาพัดไป
 พัดไปทางไหน หาย ขวา นิ้วโป้ง พัดไปล้มลง

(จบเพลงโศกให้เด็กโน้มตัวลงถึงพื้น
แล้วเริ่มต้นบทเพลงใหม่ทันที)
แกว่งแขนไปมาเหมือนกิ่งไม้ที่โดนลมพัด
แกว่งไปมาจนถึงพื้น จนมือแตะหัวแม่เท้าหรือพื้น

สวัสดีค่ะ/ครับ แผ่นดินแสนรัก (1)
สวัสดีค่ะ/ครับ อากาศแสนงาม (2)
สวัสดีค่ะ/ครับ ต้นไม้แสนดี (3)
ดอกไม้สวยไม่มีให้ทุกคน (4)
สวัสดีค่ะ/ครับ ฝั่งน้อยแสนสวย (5)
สวัสดีค่ะ/ครับ นกน้อยกลางไพร (6)
สวัสดีค่ะ/ครับ เพื่อนใกล้ไกล (7)
ฉันอยู่ไหน กล่าวสวัสดี (8)

คำคล้องจองการเล่นกับนิ้วมือ

หนูจำ หนูจำ ต้นเกิด

ดวงอาทิตย์เกิด ทอแสงบนฟ้า

มาเกิด ต้นเกิด

ฟังเสียงไก่ขัน

เอกอ้อเอกอ้อ ... เอกอ้อเอกอ้อ

ต้นขี้ มาสนุกกัน

เร็วพลัน นั่นไง ดวงระวี

นี่ไงกลางวัน

เริ่มงานด้วยกัน

เร็วพลัน ต้นเกิด

ทุกแห่งงามเลิศ

เอามือซ้อนกันแนบแก้มเอียงไปทางซ้าย

ยกศีรษะขึ้นเหมือนเวลาลุกขึ้น

ทำมือเป็นรูปวงกลม นิ้วทุกนิ้วระดุกระดิก

ยกศีรษะขึ้นตั้งตรงจากท่านอนหลับแล้วลืมตา

เอามือป้องหูทำท่าได้ยิน

เอามือป้องปากเหมือนกำลังพูด

ทำท่าต้นนอน แล้วยกแขนไปมาทำท่าสนุก

ทำท่าดวงอาทิตย์

เอามือขวาววากับมือซ้ายแล้วเคลื่อนมือขวา

ขึ้นมาตรงๆเหมือนพระอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ

กำมือขวาทุบลงบนมือซ้าย

ทำท่าต้นนอน

ใช้นิ้วชี้ไปรอบๆ

เพล็ดเพลิน เบิกบาน
 ขับขานเพลงรัก

การมือทั้งสองข้างออกโดยข้อศอกอยู่ชิดลำตัว
 กำมือทำเหมือนร้องเพลงกับไมโครโฟน

(นำมาจากหลักสูตรอนุบาลศึกษา ฉบับแปลจาก
 Rainbow curriculum)

กิจกรรมการปฏิบัติ

1. แบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มๆละประมาณ 5 คน
2. สมาชิกเลือกประธาน ประธานเลือกเลขา
3. ให้สมาชิกช่วยกันทำประกอบเพลงหรือคำคล้องจองที่กลุ่ม
 เลือกมา โดยให้เป็นการแสดงการเคลื่อนไหว และ
 เป็นการเล่นนิ้วมือ
4. นำเสนอผลงาน

กิจกรรมนันทนาการ

ชื่อกิจกรรม	สวีสวี... เซอจำ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้สมาชิกคุ้นเคยสนิทสนมกัน 2. เพื่อให้สมาชิกทุกคนสนุกสนาน
สื่อและอุปกรณ์	1. แผ่นใส่เพลงสวีสวี... เซอจำ 2. เครื่องประกอบจังหวะ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลง สวีสวี... เซอจำ

เพลงสวีสวี... เซอจำ

สวีสวี	เซอจำ	สวีสวี
ขึ้นชีวี	ฮัมแฮ้ม	แจ่มใส
มาพบกัน	วันนี่	แสนดีใจ
วันเรึงไป	ร้องรำ	ให้สำราญ

2. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสาธิตท่าทางประกอบเพลงให้สมาชิกดู
3. เชิญสมาชิกทำวงกลมซ้อนกัน 2 วง และสอนท่าทำประกอบเพลงที่ละชั้นดังนี้

สวีสวี เซอจำ	-ให้ทุกคนไหว้คู้ของตัวเอง
สวีสวี	-ฝ่ายชายโค้ง มือขวาไว้ข้างหน้า ฝ่ายหญิงถอนสายบัว
ขึ้นชีวี	-ทุกคนเอามือไขว้หลัง โยกไปทางซ้าย ยึดตัวขึ้น
ฮัมแฮ้ม	-โยกตัวไปทางขวายึดตัวขึ้น
แจ่มใส	-โยกตัวไปทางซ้าย ยึดตัวขึ้น
มาพบกันวันนี่ แสนดีใจ	-หันไหล่ซ้ายเข้าหาคู้ พร้อมกับเอียงศีรษะ เกี่ยวแขนคู้ของตน เดินหมุนรอบ สลับคู้ของตน
วันเรึงไป ร้องรำ ให้สำราญ	-หมุนกลับ โดยเปลี่ยนคู้กลับมาที่เดิม และไถลไปด้านข้างจะพบคู้ใหม่ (ทำเช่นนี้ต่อไป)

4. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมและสมาชิกร้องเพลงและท่าทำประกอบ

- ชื่อกิจกรรม   ท่องทะเล
- วัตถุประสงค์
1. เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศของการฝึกอบรม
  2. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
  3. เพื่อเป็นแนวทางในการนำกิจกรรมนี้ไปใช้ในห้องเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลงทะเลแสนงาม

เพลงทะเลแสนงาม

ไอ้ทะเลแสนงาม	ฟ้าสีครามสดใส
มองเห็นเรือใบ	แล่นอยู่ในทะเล
หาดทรายงามเห็นปู	คุชู้คุหมูปลา
กึ่งหอยนางา	อยู่ในท้องทะเล

2. สาธิตท่าทางประกอบเพลงให้สมาชิกทำตาม

- ไอ้ทะเลแสนงาม   ยืนมือทั้งสองออกไปข้างหน้า คว้ามือทำท่าคลื่นในทะเลจากซ้ายไปขวาและจากขวามาซ้าย
- ฟ้าสีครามสดใส   มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาขึ้นไปบนท้องฟ้า
- มองเห็นเรือใบแล่นอยู่ในทะเล   ยืนมือซ้ายไปข้างหน้า หงายมือขึ้น มือขวาดึงอยู่บนมือซ้าย และส่ายไปมาทั้งสองมือ
- หาดทรายงาม   ยืนมือทั้งสองไปข้างหน้าคว่ำมือลง กระดิกนิ้วไปตามจังหวะเพลง ขณะเดียวกันมือทั้งสองก็เคลื่อนจากซ้ายไปขวา และจากขวาไปซ้าย ถ่านิ้วทุกนิ้วยกเว้นนิ้วก้อยให้ทางออกทั้งสองมือ เอลามือทั้งสองข้างขึ้นมาป้องกัน ทำท่าตามจังหวะเพลง
- คุชู้   มือทั้งสองข้างปะกบกัน แล้วทำท่าส่ายไปมาตามจังหวะเพลง
- หมูปลา   ถ่านิ้วทุกนิ้วยกเว้นนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ซึ่งมาแตะกันส่ายไปมา
- กึ่ง   (ไม่มีท่าทาง)

- หอยนางา   กำมือซ้ายแล้วหงายขึ้น   กำมือขวาตั้งบนมือซ้าย
แล้วประกบเข้าหากันคามึงหะเพลง   ส่ายมือ
ทั้งสองจากซ้ายไปขวา   และจากขวาไปซ้าย

- อยู่ในท้องทะเล   ทำเช่นเดียวกับ "ไอ้ทะเลแสนงาม"

4. ร้องเพลงท่าท่าประกอบไปพร้อมๆกัน
  5. สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
-

- ชื่อกิจกรรม   มองเล่ฮา
- วัตถุประสงค์
1. เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศของการฝึกอบรม
  2. เพื่อให้สมาชิกได้ผ่อนคลายความตึงเครียด และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
  3. เพื่อเป็นแนวทางในการนำกิจกรรมนี้ไปใช้ในห้องเรียน

ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลง มองเลฮา

เพลงมองเลฮา

มองเล มองเล มองเลชะ มองเล มองเล มองเลชะ (ซ้ำ)

เราจะไม่แข่งขันทันกัน จะไม่แก่งแย่งกัน เราจะช่วยกันจะ

งานจะได้เสร็จสมบูรณ์ มีประโยชน์เพิ่มพูนให้ชาติไทยเรานะ (สร้อย)

2. ทำท่าประกอบเพลง

-มอง   ตบมือ

-เล   เอามือขวามาแตะศอกซ้าย

-มอง   ตบมือ

-เล   เอามือซ้ายไปแตะศอกขวา

(สร้อยเพลงจะทำอย่างนี้สลับกันจนจบ)

-เราจะไม่แข่งขันทันกัน   ส่ายสะโพกและย่อตัวลง

-เราจะไม่แก่งแย่งกัน   ส่ายสะโพกและค่อฮิ้นขึ้น

-เราจะช่วยกันจะ   จับมือสมาชิกที่อยู่ข้างๆ แล้วเตะขาขวา

ไปทางซ้าย

-งานจะได้เสร็จสมบูรณ์   ค่อฮิ้นวาดมือและหงายมือขึ้นจนถึงระดับศีรษะ

มีประโยชน์เพิ่มพูน

-ให้ชาติไทยเรานะ   จับมือสมาชิกที่อยู่ข้างๆ และเตะขาซ้าย

ไปทางขวา

3. ให้สมาชิกร้องเพลงและท่าประกอบ
4. ให้สมาชิกส่งตัวแทนออกมาเต้นแข่งกัน
5. สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์, 2529.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, คณะกรรมการ. เอกสารและผลงานวิจัยการจัดการ
ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2536.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือผู้ดำเนินการฝึกอบรม(วิทยากรแกนนำ)
โครงการอบรมผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ระดับอนุบาลศึกษา เอกสาร
พิมพ์อัดสำเนา มปท. มปป.

บริหารการศึกษาระพุทธศาสนวันอาทิตย์แห่งประเทศไทย, เทคนิคการสอนศีลธรรมสำหรับ
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2535.

อ่ำไพ สุจริตกุล. กลวิธีสอนจริยศึกษา และการสอดแทรกคุณธรรม. กรุงเทพฯ: วงศ์สว่าง
การพิมพ์, 2530.

ภาคผนวก

บัตรงานในชุดฝึกอบรมเล่มที่ 1

ประเด็นอภิปราย

1. ท่านมีวิธีการนำความรู้ เรื่องพัฒนาการกับการเรียนรู้ของเด็กมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กได้อย่างไร ยกตัวอย่างประกอบ
2. จากการศึกษาเรื่องศูนย์การเรียนกับการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และจะมีวิธีการจัดให้กับเด็กอนุบาลที่โรงเรียนของท่านอย่างไร
3. จากการศึกษาเรื่องส่วนประกอบของศูนย์การเรียนท่านคิดว่าศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาลนั้นสามารถจัดได้ครบทุกศูนย์หรือไม่ จะมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง
4. ถ้าท่านจะจัดศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล ท่านมีวิธีการจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

บัตรงานในชุดฝึกอบรมเล่มที่ 2

กิจกรรมปฏิบัติการจัดทำแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน

กิจกรรมวันที่ 19 กันยายน 2537

1. ให้แต่ละกลุ่มช่วยเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล กลุ่มละ 1 แผนการสอน 1 ชั่วโมงสำหรับสอน 1 วัน โดยเลือกหน่วยการเรียนตามที่เสนอไว้ให้
2. ให้แต่ละกลุ่มนำแผนการสอนที่สมาชิกช่วยกันเขียนเสนอต่อที่ประชุม เพื่อให้สมาชิกในที่ประชุมช่วยกันวิเคราะห์และหาแนวทางในการที่ปฏิบัติได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ
3. ให้สมาชิกทุกคนช่วยกันสรุปแนวทางการปฏิบัติการเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียน
4. ให้สมาชิกเลือกรายงานที่แต่ละคนจะเขียนแผนการสอนด้วยตัวเอง จากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ให้เขียนคนละ 1 หน่วย สอนได้ 1 สัปดาห์

กิจกรรมการวิเคราะห์แผนการสอนแบบศูนย์การเรียน

1. ให้สมาชิกแต่ละปฏิบัติการเขียนแผนการสอนแบบศูนย์การเรียนตามหน่วยการเรียนที่ได้เลือกไว้
2. ให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์แผนการสอนของสมาชิกในกลุ่ม (ตามเกณฑ์ที่ให้ไว้กว้างๆซึ่งกลุ่มสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม) แล้วคัดเลือกแผนการสอนที่กลุ่มตัดสินว่าดีที่สุดเสนอต่อที่ประชุม

เกณฑ์การวิเคราะห์แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล

1. แผนการสอนที่เขียนขึ้นมาความตรงและสอดคล้องกันในองค์ประกอบของแผนการสอน ได้แก่
  - เนื้อหา แนวคิด จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
2. การกำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของเด็ก
3. การกำหนดแนวคิดได้ชัดเจนและชัดเจน
4. การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมสามารถที่จะวัดและประเมินได้
5. กิจกรรมที่จัดในแต่ละศูนย์การเรียนรู้เหมาะสมและหลากหลายที่จะให้เด็กสามารถเลือกทำได้ตามความสามารถและความสนใจ
6. กิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้สอดคล้องกับพัฒนาการในด้านต่างๆของเด็ก
7. กิจกรรมที่จัดให้มีความแปลกใหม่ ได้รับความสนใจของเด็ก
8. กิจกรรมที่จัดให้เป็นไปตามหลักหรือทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็ก
9. สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์ในแต่ละศูนย์การเรียนรู้จัดได้เหมาะสมกับกิจกรรมและเพียงพอต่อการให้ของเด็ก
  10. สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์ เป็นรูปธรรมที่เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยการกระทำ
  11. สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์ เป็นสิ่งที่หาง่าย หรือสามารถประยุกต์จากวัสดุในท้องถิ่นมาใช้
  12. การประเมินผลสามารถจัดได้เหมาะสมและตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้
  13. มีการประเมินผลหลายวิธี
  14. มีกิจกรรมการปฏิบัติทุกขั้นตอน (กิจกรรมก่อนเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้ กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ และกิจกรรมหลังจากเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้)
  15. ศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละเรื่องจัดได้เหมาะสมกับเด็ก เนื้อเรื่อง และเวลา

บัตรงานในชุดฝึกอบรมเล่มที่ 3

แบบบันทึกการดู วิ คี ทัศน์ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นแบบ.....
2. วันให้ครูสอนเด็กเรื่อง.....
3. พฤติกรรมการสอนของครู
  - 3.1 การจัดห้องเรียน.....
  - 3.2 การจัดการในห้องเรียน.....
  - 3.3 การจัดการเรียนการสอน.....
4. พฤติกรรมของเด็ก คือ
  - 4.1 ความสนใจในเรื่องที่เรียน.....
  - 4.2 การทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง.....
  - 4.3 ลักษณะของการทำกิจกรรม (เดี่ยว กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่).....
  - 4.4 เมื่อเลิกทำกิจกรรม.....
5. มีศูนย์การเรียนอะไรบ้าง และแต่ละศูนย์มีกิจกรรมอะไร
6. ลักษณะของกิจกรรมที่ท่านสังเกตเป็นอย่างไร
7. จากการเรียนแบบนี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร.....

ตอนที่ 1 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

1. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มศึกษาแผนผังการจัดห้องเรียนที่จัดไว้ตามหลักการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน (อยู่ในชุดฝึกอบรม เล่มที่ 3 ตอนที่ 1)
2. ให้สมาชิกศึกษาห้องเรียนเด็กอนุบาลที่พบโดยทั่วไป โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเล่าถึงสภาพห้องเรียนของแต่ละคนเลือกห้องเรียนที่ดีที่สุด วาดลงกระดาษ พร้อมกับบอกรายละเอียดว่าอะไรอยู่ตรงไหน (สภาพห้องเรียนที่เป็นจริง)
3. ให้สมาชิกช่วยกันเปรียบเทียบ วางแผน และปรับให้เป็นห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน พร้อมเขียนแผนผัง(ห้องเรียนในฝัน)ให้เรียบร้อย
4. ให้แต่ละกลุ่มนำแผนผังห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนนำเสนอต่อที่ประชุม พร้อมกับอธิบาย
5. นำผลงานไปคิดที่ป้ายนิเทศทั้งห้องเรียนสภาพที่เป็นจริง และห้องเรียนในฝัน

ตอนที่ 2 การจัดการในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ประเด็นอภิปราย

1. ท่านมีวิธีการที่จะจัดการอย่างไรในเรื่องต่อไปนี้ที่จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างเรียบร้อยและเด็กเรียนอย่างมีความสุข
  - 1.1 การเข้าศูนย์การเรียนของเด็ก
  - 1.2 การทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนของเด็ก (เกี่ยวกับกิจกรรมจำนวนเด็ก วัสดุ/อุปกรณ์)
  - 1.3 การที่จะทำให้เด็กออกจากศูนย์การเรียนเมื่อหมดเวลา
2. ท่านจะมีวิธีการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างไร
3. กลุ่มนำผลงานเสนอต่อที่ประชุม

ตอนที่ 3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

ประเด็นอภิปราย

1. ให้สมาชิกในกลุ่มปรึกษาที่จะแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองในด้านปัญหาพฤติกรรมของเด็กดังนี้
  - 1.1 เด็กส่งเสียงดังขณะที่ครูให้เด็กทุกคนทำกิจกรรมวงกลมก่อนเข้าศูนย์การเรียน
  - 1.2 เด็กจะทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนที่ชอบโดยไม่ยอมเปลี่ยนไปทำกิจกรรมในศูนย์อื่นเลย
  - 1.3 เด็กไม่ยอมทำกิจกรรมแต่จะหยิบหรือทำสัญลักษณ์ในศูนย์การเรียนต่างๆที่แสดงว่าเด็กได้ทำกิจกรรมแล้ว
  - 1.4 เด็กนั่งซึมเพราะขาดความมั่นใจที่จะทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนต่างๆ
  - 1.5 เด็กมาเข้าศูนย์การเรียนช้าแต่ต้องการที่จะเข้าศูนย์นำศูนย์ทรายที่มีคนเต็มแล้วให้ได้
2. ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า บทบาทของครูในการที่จะทำให้การเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก
3. ให้แต่ละกลุ่มจัดสถานการณ์จำลองห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
4. ให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
5. ให้แต่ละกลุ่มทดลองปฏิบัติการสอนแบบศูนย์การเรียน

บัตรงานสำหรับกิจกรรมเสริมความรู้ เรื่อง กิจกรรมการใช้คำถามเพื่อการเรียนรู้
ของเด็ก

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกนิทาน (เลือกนิทานในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2) แล้วตั้งคำถามตามจุดประสงค์ของการใช้คำถาม โดยใช้คำถามประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
2. ตั้งคำถามตามจุดประสงค์เพื่อเตรียมให้เด็กไปศึกษานอกสถานที่ (ไปสวนสัตว์)
3. สร้างสถานการณ์ซึ่งอาจจะเป็นการพูดถึงเหตุการณ์ที่เด็กมีประสบการณ์แล้วและที่ตั้งคำถามให้เด็กคิด หรือให้ดูรูปภาพ สันทนาการแล้วตั้งคำถามตามเด็ก
4. กลุ่มนำผลงานเสนอต่อที่ประชุม

บัตรงานสำหรับกิจกรรมเสริมความรู้ เรื่อง กิจกรรมวงกลม

1. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่ากิจกรรมใดบ้างที่เป็นกิจกรรมวงกลม
2. ให้ส่งบทบาทสมมติการจัดกิจกรรมวงกลมให้กับเด็กอนุบาล
3. นำเสนอผลงานต่อที่ประชุมกลุ่ม และนำผลงานนั้นไปติดที่ป้ายนิเทศ

ประวัติผู้เขียน

นางลัดดา อ่อนลมุล เกิดวันที่ 12 ตุลาคม 2494 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษามัธยมศึกษา เอกเคมี ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ปีการศึกษา 2520 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ บางปะอิน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา